inkeriläisten viesti

numero 1 tammikuu 1972

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 887 286, 465837
KONTTORI JA TILAUKSET:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10 Postisiirto n:o 30 636
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636
TILAUSHINTA:	mk 8:— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	I/I sivu mk 150:— Kuolinilmoitukset 10:— I/2 " " 80:— Kuva ilmoituksessa 10:— I/4 " " 50:— Kiitos- ym. ilm. 10:—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirto n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirto n:o 416608 — 9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R. Y.

Arvoisat tilaajamme ja lukijamme, toivotamme Teille hyvää vuoden jatkoa ja kiinnostusta inkeriläisten yhteisiin asioihin. Toivomme teidän myös lähettävän entiseen tapaan uutisia, kuvia ja kirjoituksia lehdellemme.

Toimitussihteerimme Pirkko Huurto on toistaiseksi opintolomalla, ja hänen tehtäviään hoitaa hum.kand. Anja Lampinen, puh. Helsinki 465837.

Osoite- ja tilausasioita hoitaa tästä lähtien merkonomi Anneli Vironseppä, puh. Helsinki 327046.

Toimitus

KANSIKUVA KERTOO: Kapteeni Jukka Tirrasen syntymäseurakunnan Lempaalan kirkonkylää. Taustalla häämöttävät kirkko ja kellotapuli. — Valok. Samuli Paulaharju 1911.

JUKKA TIRRANEN ON POISSA

Ystävän Jukka! Taistelusi on päättynyt. Sanoin taistelusi, sillä Sinä olit todellinen taistelija. Olit heimosi kruunaamaton päällikkö.

Jo vapaustaisteluun osallistuit kaikesta sydämestäsi. Et uskonutkaan Inkerin valtioon, mutta taistelit kulttuuriautonomian puolesta. Se luvattiinkin Tarton rauhassa, mutta käytännössä sillä ei ollut merkitystä.

Et masentunut, vaan työ heimosi hyväksi henkisellä taistelurintamalla alkoi sitä ponnekkaammin. Kokosit heimosi rippeet, loit niihin uskoa. Olit kirkkosi voima, olit sielunhoidon ja uskon luojana. Järjestit yhdistykseksi paikallisosastoja, opintokerhoja, järjestit avustuksia opin tiellä yrittäville. Pyrit parannuksiin todellisen heimopäällikön uskolla ja uutteruudella.

Kesäiset heimojuhlamme olivat voimain näytteitä. Sait Inkeriläisesi liikkeelle kautta maan juhannaariin. Et puhujana esiintynyt, annoit toisten puhua, mutta olit järjestäjänä korvaamaton.

Kun heimosi rippeet olivat sodan jaloissa tulen otuna, olit jälleen ensimmäisenä lähtemään heidän pariin, pelastamaan mitä pelastettavissa oli. Ponnistuksesi johtivat tulokseen. Heimosi rippeet siirtyivät emomaan syliin.

Kun sodan myrskyt rauhoittuivat, olit jälleen valmiina auttamaan heimoasi kunnes terveys petti. Eli viime vuodet omissa maailmoissa. Muistisi petti, mutta silloin tällöin se kirkastui ja silloin riensit ystäviesi pariin muistelemaan ja kehoittamaan.

Oli säälittävä viime tapaamisemme. Et tuntenut, et tunnistanut. Sen toteaminen oli pistos sydämeen.

Jukka! Koko elämäsi uhrasit heimollesi, se uhri ei ole mennyt hukkaan.

Kiitos esimerkillisestä työstäsi. Sana kiitos ei riitä. Et koskaan vetänyt itseäsi esiin. Halusit aina olla vaatimaton, siksi jokainen tiesi, että juuri Sinä olit todellinen heimopäällikkö.

Unohtumaton työ heimosi hyväksi muistetaan.

Vainö Pietari Kekki

Juho (Jukka) Tirranen

Marraskuun 30 pnä 1971 kuoli Helsiogissä kapteeni Juho T i r r a o e o, kaikkieo inkeriläisten ruotema ja iokeriläisteo monissa vaiheissa merkittävässä asemassa ja tehtävässä toiminut inkeriläinen.

Jukka Tirranen oo syntynyt kesäkuun 22. päivänä 1889 Lempaalassa. Rakkaus kotiseutuun ja isänmaahan johti hänet ottamaan osaa vuooa 1919 muodosretun Pohjois-Inkerin vapaajoukkojen roimiotaan. Kapteeni Tirranen oli vapaajoukoissa pataljoooan komentajana ja eräässä vaiheessa koko rykmentio vr. komentajana.

Muutettuaan Suomeen kapteeni Tirranen joutui Pohjois-Iokerin Hoitokunnan puheeojohtajaoa organisoimaan ja johtamaan hoitokunnao vaikean ja varsio suurisuuntaiseksi muodostuoeen työn inkeriläisteo pakolaisten hyväksi. Niio ikään hän toimi v. 1921 työnsä aloittaoessa Valriooeuvostoo asettamassa avustuskomiteassa ja Valtioo pakolaisavustuskeskuksessa kaoslispäällikköoä sekä Inkerio Liitoo johtokunoao jäsenenä. Hänen rarmokas toimiotaosa heimoveljiensä hyväksi tullaan muistamaan aina, kuo iokeriläisteo historiao rästä vaiheesta puhutaao tai kirjoitetaan.

Myöhemmin kapteeoi Tirraneo oli pitkään mukana Iokeriläisteo Yhdistys ry:o toimiooassa johtokunaan jaseoenä sekä puheenjohtajana. Vuonna 1961 hän halusi pitkäo päivätyöo suoritettuaan luopua johtokuonan jäsenyydestä, mutta osallistui vielä pitkään inkeriläisten yhteisiio rienroihio. Vuoona 1964 kapteeni Tirranen kutsurtiio Inkeriläisteo Yhdistyksen kuoniajäseneksi. Luovuttaessaan kapteeni Tirraselle kuooiakirjaa kirkkoherra Matti Vironmäki muistutti kapteeoi Tirraseo heimorakkauden ja esiisieo perioteiden vaalimisen esimerkillisestä ja velvoittavasta perinnöstä. Tämän velvoitukseo ouorempi inkeriläispolvi oo aioa tuonustava.

Kapteeni Tirraoen kirjoitti myös lehtemme palstoille monista inkeriläisten asioista ja muisteli eotistä Iokeriä.

Omaisten toivomuksesta Jukka Tirranen siuoattiio haudan lepooo hiljaisuudessa.

POLANMÄEN POJAN TARINOITA

Inkeriläisten ihmeteltävät saavutukset

Meidän heimomme jäsenet joutuivat lähtemään kodeistaan ja siirtymään uusiin oloihin ankarissa sota-ajan melskeissä. Ja niin Suomeen kuin Ruotsiinkin saavuttiio aineellisesti tyhjinä — kuvaannollisesti sanoen — vain maanpakolaisen sauva kädessä. Jos kenellä lienee ollut kulunut kotitekoinen reppu selässään tai matkalaukku kädessään, niissä ei suinkaan liikoja esi-isien perinnöstä tänne tuotu. Tuskin senkään vertaa, minkä kaukaiset esi-isät kolmesataa vuotta sitten täältä sinnepäin mennessään olivat tuohikonteissaan sinne vieneet. Niillä kolikoilla ja kopeikoilla, mitkä kenties tyhjistä taskuista tänne tultua saituivat löytymään, saatiin tuskin muuta kuin nenäliinoja silmistä pakostakin pyrkivien koti-ikävän aiheuttamien kyyneleiden kuivaamiseen.

Uusiin oloihin jouduttua saatiin helposti huomata, ettei elämä täällä tulisi suinkaan olemaan ruusuilla tanssimista ja päivänpaisteessa lekottelemista. Korvauksia menetetystä omaisuudesta enempää kuin avustuksia uuden elämän aloittamiseen ei ollut odotettavissakaan. Mikäli meinaat eteenpäin mennä, on tyhjästä aloitettava ja omin käsin tie raivattava. Eivätkä tämän sitkeän suomalaisen heimon jälkeläiset suinkaan jääneet avuttomina itkemään ja kovaa kohtaloaan ruikuttamaan. Aokaia todellisuus raskaassa olemassaolon taistelussa harmaiden vuosisatojen aikana oli heille opettanut, että jokaisen on itsensä oltava oman onnensa seppä. Kuivartiin kodin ja kadotettujen omaisten aiheuttaman ikävän silmiin puristamat kyyneleet, purtiin hampaat yhteen ja päättäväisinä lähdettiin etsimään työtä ja leipää.

Vuosikymmenet ovat kuluneet. Tulokset ovat jo selvästi nähtävissä. Näistä maanpakolaisen sauva kädessään tänne saapuneista ei suinkaan ole tullut maan oloihin sopeutumattomia, juurettomia irtolaisia ja toisteo armopalojen turvin eläviä loisia. On tehty ankarasti työtä ja pyritty omin voimin turvaamaan toimeentulo. Ensimmäisistä täällä hankituista nenäliinoista ja taskupeileistä lähtien on koetettu jatkuvasti kartuttaa omaisuutta. Harvoja poikkeuksia lukuunottamatta ovat meikäläiset saaneet toimeentulonsa ainakin tyydyttävästi turvatuksi niin Suomessa kuin Ruotsissakin. On saatu omia koteja, on opiskeltu ja koulutettu lapsia. Paljon on sellaisia Inkerin poikia, jotka omilla autoillaan porhaltelevat kaduilla ja maanteillä vaimo vierellään ja tenavat takapenkillä, niinkuin yritteliään ja menestyvän suomalaisen tai ruotsalaisen tapoihin kuuluu. Eletään maan varsinaisten asukkaiden rionalla, heidän veroisinaan ja yhteisiä hyviä tapoja noudattaen. Ahkeruudessa, yritteliäisyydessä ja tarkassa taloudenhoidossa ollaan monta kertaa hyvänä esimerkkinä paremmissa olosuhteissa syntyneille lähimmäisille. Maanpakolaisen sauva saattaa tulla enää mieleen vain syvinä itsetutkistelun hetkinä. Kovien kokemusten jälkeen osataan antaa arvoa rauhalliselle ja oikeudenmukaiselle elämälle. Voidaan sanoa, että raskaan sodan ja vainoajan lyömät haavat ovat parantuneet.

Nykyään puhutaan ja kirjoitetaan paljon, jopa suurella ylistyksellä, miten viime sotien hävitysten rakennustyössä siellä ja siellä on päästy ihmeellisiin tuloksiin. Inkeriläisten saavutuksista enempää Suomessa kuin Ruotsissakaan ei ole liioin lyöty rumpua. Ja kuitenkin he kuuluvat juuri niihin, jotka sotien melskeissä menettivät kotinsa, kontunsa ja kaiken muunkin maallisen omaisuutensa, esi-isiensä perinnön. He joutuivat toisenlaisiin oloihin ja aloittamaan elämänsä aivan alusta ja tyhjin käsin. Joskaan heidän tehtäväkseen ei tullut koupunkien ja teollisuuslaitosten rakentaminen omiin nimiinsä, ovat he suorittaneet sen, mikä on katsottava yhteiskunnan kannalta jokaisen ihmisen tärkeimmäksi velvollisuudeksi: Perustaneet itselleen omat kadit ja turvanneet oman toimeentulonsa. Näissä pyrkimyksissään he ovat päässeet ihmeteltävän hyviin tuloksiin.

Polanmäen poika

PIETARI PYYSIÄINEN IN MEMORIAM

Viime päivinä kuoleman todellisuuden edessä olen joutunut arvioimaan ihmiselämää aivan uudestaan, iäisyyden näkökulmasta. Tärkeätä on tutkia valoja ja varjoja tämän hetken kestävän matkamme aikana, mutta vielä paljon tärkeämpää on etsiä ihmiselämän lopullisia tarkoitusta.

Vaari on jo perillä, voittaneitten ihmisten joukossa. Hän ei enää oyyhkytä salassa eikä itke ihmisten itkuja. Hän taisteli aikanaan oman taistelunsa ja murehti murheensa. Nyt ovat hänen toiveensa täyttyneet, usko on muuttunut näkemiseksi. Hän on kokemassa Jumalan rakkauden ikuista lämpöä. Hän on odottamassa meitä, jotka vielä olemme matkalla kantaen ihmisenä olemisen tuskaa.

Elämän sunnuntailapsia on sittenkin ilmeisesti vähän. Kukapa tuntisi kaikki ne vaivat, jotka itse kullakin on läpikäytävänä. Kukapa tuntisi murheen yksinäisyydessä, työpaikalla, koulussa, kukapa tuntisi tervevden horjumisen ja vähittäisen väsymisen tuskan. Usein näyttää huomispäivän taivas olevan pilvien peitossa ja usein kuuluu jo Raamatusta tuttu huokaus kuinka kauan vielä, Herra? Olemme kuin myrskyn taivuttamia puita, kuin tuohoa, jota tallataan. Ihminen on murtunutta olemista, turhaa un häntä kevyin lohdutuksin lähestyä.

Mitäpä tähän sanoisin? Ehkäpä on niin, että Jumala kasvattaa kohtalonyhteyteen Kristuksessa. Jos hänen tiensä kulki masennuksen ja epätoivon kautta voittoon, se nn myös meidän tiemme. Meidän kätemme ehkä vapisevat nyt. Me olemme sillä taipaleella, jota Kristus kerran vaelsi, samalla tiellä (taipaleella), jota vaari myös kulki. Nyt hänen kätensä eivät enää vapise, eivät vähääkään. Ja kun me uskossa niihin tartumme, kestämme mekin.

Meitä kehotetaan nostamaan katseemme ylös ja eteenpäin. Pahinta ei ole kaatuminen tai kompastuminen, vaan se että jää maahan makaamaan. Aamun sarastus näkyy jo. Pienikin valun pilkahdus kertoo avun ja lohdutuksen tulosta, jota mikään mahti maailmassa ei voi muuttaa. Vielä me emme ole siinä voittaneitten pyhien joukossa, jotka ovat perillä, mutta me olemme samalla tiellä. Meillä on salattu yhteys keskenämme. Indonesialaiset ilmaisevat asian sanomalla: djauh dimata, dekat dihati — kaukana silmistä, mutta lähellä sydämissä. Me saamme jo nyt riemuita, sillä Jumala ei kiellä sanansa lupauksia.

Omin silmin olen saanut seurata vaarin elämää ja lähtöä. Olen syvästi vakuuttunut siitä, että hänen on käynyt hyvin. Hänen muuttonsa hetki on kuin kirkas välähdys siitä ikuisesta rauhasta, jonne hän on siirtynyt. Hän on edellä menneenä viitoittamassa meille hyvää ja turvallista tietä.

Muistotilaisuudessa 11. 12. 1971 pidetty puhe.

Markku Pyysiäinen

Riihimäen aluesairaalassa kuoli 29. 11. 1971 Pietari Pyysiäinen kolme kuukautta kestäneen ankaran sairauden murtamana. Hän oli syntynyt Järvisaaren Korkan kylässä 22. 12. 1890. Jäätyään yhdeksänvuotiaana isättömäksi hän joutui jo lapsuudessaan ja nuoruudessaan kokemaan monenlaisia "murheenlaakson tuskaa".

Evakkotaipaleelle hän lähti perheineen keväällä 1942. Vuoden Eestissä olon jälkeen hän saapui Suomeen Hausjärven pitäjään. Hausjärveltä hän sai myös viimeisen leposijansa yhdessä aviopuolisonsa kanssa.

Siunaustilaisuus pidettiin Hausjärveo siunauskappelissa 11. 12. 1971. Siunauksen suoritti "Roihuvuoren rovasti" Väinö Karhumäki. Muistotilaisuus vietettiin Hausjärven hautaushuollon kahviossa. Tilaisuudessa puhuivat isän ja isoisän muistolle hänen poikansa ja pojanpoikansa sekä rovasti Karhumäki. Pietari Pyysiäistä jäivät kaipaamaan viisi lasta perheineen sekä suuri joukko omaisia ja ystäviä.

Äidille ja mummolle 85-vuotispäivänä 28. 12. 1960

Talvi lunta tuprutteli,
pakkanenkin paukahteli,
Syntyi tyttö Lampisella
savusaunan lautehella.

Pientä äiti tuuditteli
kätkyessä liekutteli
lasta laululla oukutti,
Katriinaksi kutsueli.

Kasvoi tyttö, varttui neito
kehuiuksi, kiitetyksi.
Ahkeraksi maioittiio,
käteväksi keksittiio.

Maine kulki, saoa lensi
Laakalahan saakka eosi,
Raskio Pekoo tiettäväksi:
siellä neito morsioksi.

Läksi Pekko "rahoimahan"
ouorikkoa noutamahan,
Musti-koira mukaan juoksi
Tammikolle Katio looksi.

Kauan tyttö tuumiskeli,
arveli ja mietiskeli:
Pekko oli kyllä miesi,
joka asioita tiesi.

Tuli taloon miniäksi,
havaittihin ripeäksi.
Sujui työt ja karttui karja,
kasvoi myöskin lapsisarja.

Hoidit lapset, katsoit karjan,
navetasta tupaan juoksit,
pelloillakin penkoelit
kohottelit kodin harjan.

Linnan reissut rasittavat
teki öistä unettomat.
Paljon kestit, paljon jaksoit,
päivää yöllä usein jatkoit.

"Täti" olit naapureille
avun aina annoit heille,
autoit, neuvoit, toruskelit,
lohduttelit, ohjaelit.

Milloin lapsi sairasteli
tahi lehmä kipeänä.
Sinä toimit lääkärinä
apuusi he turvaeli.

Tarmoa ei puutu sulta
sydämessäsi oo tulta,
kätkenyt et sitä muilta
murheisilta sorretuilta.

Aatteet monet polttl mieltäs,
vaikka hillitä sait kieltäs,
sillä vento venäläinen
toinen oo kuin suomalainen.

Kotihisi punatähti
tuli — lapses kaikki lähti.
Raskas matka oli eessä
murhe raastoi sydämessä.

Kuka kertoa oe voisi,
julki ken oe kaikki toisi,
mitä kokea sait silloin,
muistit meitä aamuin, illoin.

Nyt on päivä päättymässä
elo iltaan ehtimässä,
uusi päivä alkaa tuolla
Pohjantähden tuolla puolla.

Kiitttää tahdomme me Sua,
äiti hyvä, mummo kulta,
kaikkesi Sä annoit meille
lähteissämme elon teille.

Toivomme myös leppoisata
iltaa elos taipaleella,
pyrkiessäs Rauhan Majaan
luottaessas Vapahtajaan.

Hyvä olit äiti meille,
ohjaelit elon teille.
Huolta meistä jaksoit kantaa,
rakkauttas riitti antaa.

Mummo kuoli auto-onnettomuudessa tammikuun 27 pnä 1961.

Lyyli Tähkäpää
(o.s. Raski)

Miikal

"Ja Miikalilla, Saulin tyttärellä
ei ollut yhtään lasta kuolin-
päiväänsä asti."

Toinen Sam. k. 6:23.

Miikal, Miikal: mihin veikään ties,
minne norjat palkas sua johti?
Nuoren lempesi sai uljas mies,
jonka matka kävi valtaa kohti —.

Isäs, valtaan voideltuna, vei
oman osuutensa yli määrän —
seurausta kiertää voinut ei...
Loppuratkaisunkin teki väärän...

— Mitä isäs kihloinasi sai,
se lie karmaissut sun sisintäsi...
Saulin sanat pitäneet ei vain,
vaikkei lientänyt se lempeäsi —.

Sitten kuningatar hymähtäin
huomas hallitsijan horjahduksen.
Torui häntä siitä jälkeenpäin,
saaden osaksensa ... unohduksen.

Silleen neidet itämaisittain
ruhtinaitten haaremeita täytti.
Nuokin tavat muodostivat lain,
joka aivan oikealta näytti.

6. 10. 71.

Raakel

(I Moos. 29: 5—31. 30: 14—24.)

Sinä, tarinan kuopus sorja,
sinä serkkusi päivä ja yö:
Sinun kauttasi Kohtalon kello
niin kumeita lyöntejä lyö...

Se alkoi jo hetkestä siitä,
kun kulkurin kaivolla näit,
ja lumoihin ensi suukon
sinä, tyttönen, iäksi jäit.

Ja Kohtalon kellojen kumu
sun myötääsi soi ja soi,
ja vapaan, ylpeän heimon
se orjaksi toisille toi...

14.12.71.

Aapo Iho

RUOTSIN PUOLELTA

VÄINÖ HÄYHÄSEN MUISTOLLE

Olemme täällä Ruotsissa saaneet odottamattoman kuolinsanoman, joka on musertavana yllätyksenä yllättänyt meitä. Väinö Häyhänen, syntynyt 21/1 1933 Venjoen seurakunnan Kaskisaaren kylässä, kuoli 16/11 1971. Lähinnä kaipaamaan jäivät vaimu ja kolme lasta, äiti, isä ja veli. Ruumiin siunauksen toimitti kirkkoherra Erkki Athinmäki Helsingistä Toarpin kirkossa 6/12 puhuen aiheesta Rom 8:38—39. Runsas saattojoukko ja lukuisa määrä seppeleitä ja kukkaslaitteita oli hyvänä todistuksena siitä että Väinö oli pidetty mies keskuudessamme. Seppelten laskun jälkeen kokoonnuttiin omaisten pyynnöstä Toarpin seurakunnan talolle viettämään vainajan jälkimuistoa. Moni kavtti puhevuoroa ja kaikilla heillä oli Väinöstä paljon hyvää sanottavanaa ja olihan hän tavallista mittavampi meikäläinen.

Hänen poismenonsa on erittäin raskas menetys ja koskee meihin kaikkiin jotka hänet tunsimme. Hänen kanssaan oli helppo toimia, sillä hän oli luonteeltaan avulias ja päätöksien teoissa asiallisesti harkitseva. Aikaa ja voimiaan säästämättä hän erittäin aktiivisena uhrasi runsaasti ajastaan yhteisten asioiden hyväksi ja toimi innolla mukana Inkerin Suomalaisten tiennoissa vuosien mittaa: nuotisopiitissa, poikien askartelukerhon ohjaajana, laulukuoroissa, näytelmäjaostossa ohjaten ja muuntaen näytelmiä omalle murteellemme, Inkerin Suomalaisten Keskusliiton sihteerinä useampia vuosia, Boråsin Inkerin Kerhon puheenjohtajana ja jatkuvasti toimikunnan jäsenenä kuolemaansa saakka. Hän toimi lentopallo-otteluissa tuomarina jopa kansainvälisillä ottelukentillä. Hän innoitti ja ohjasi nuoria lentopallopeliin ja tälläkin hetkellä on Ruotsin maajoukkueessa useampia Väinön opettamia inkeriläissyntyisiä poikia pelaamassa.

Väinön esimerkillinen toiminta olkoon velvoittavana meille jälkeenjääneille.

Inkerin Kerho

JOHANNES SAKLANTTI 80-VUOTIAS

14. 12. -71 täytti Jönköpingissä Johannes Saklantti 80 vuotta.

Hän syntyi Kosemkinan kirkonkylässä. Käytyään neljäluokkaisen kansakoulun, jonka hän päätti v. 1905, sai juoksupojan toimen kunnan toimistossa, jossa hän myöhemmin edistyi kunnan kirjuriksi. Kuuleman mukaan nämä kirjutit olivat suttia liskaaleja paikkakunnalla siihen aikaan. Mainittakoon että tältä ajalta on vieläkin kunniamerkki tallella.

Ensimmäisen maailmansodan jälkinäytelmänä seurasi vallankumous ja neuvostojen valtaan tulo. Kosemkinaan perustettiin täytäntöön paneva komitea (Ispolkom). Nuori tsaarinaikainen virkailija kutsuttiin tämän komitean palvelukseen. Toimiston käytännöllisiä asioita järjestämään.

Vallankumousta seurasi sisällissota. Paikkakunnan valtasivat valkoiset joukot keväällä 1918. Nämä taas vuorostaan tarvitsivat apua asioitten järjestämisessä ja pyysivät häntä hoitamaan kunnallista toimistotyötä. Valkoisten

Kirkkoherra Gottfrid Seveliuksen muistoksi

Joulukuun 11 päivänä 1971 oli Tukholma uuden valkoisen lumivaipan peittämänä. Puhtaassa puvussaan kaupunki näytti vakavan juhlalliselta. Talvinen aurinko paistoi alhaiselta taivaalta. Oli lauantai. Pieni Tukholman suomalainen kirkko oli viimeistä istumapaikkaa myöten täyttynyt Kirkkoherra emeritus Gottfrid Seveliuksen muistoa kunnioittamaan.

Ruumisarkku, jossa lepäsi Inkerin suomalaisten uskollinen ystävä, oli vaipunut kukkameren. Kolmekymmentä kynttilää vanhassa Nevalinnakaupungin (Nyen) kirkkokruunussa, muiden kynttilöiden mukana, kertoivat jäähyväisensä monivuotiselle kirkon palvelijalle. Kruunun, joka on alttarin läheisempi, sai Tukholman suomalainen kirkko lahjaksi v. 1700 jälkeen, jolloin se siirrettiin pois Inkeristä. Hiljaisuuden katkaisi J. S. Bachin *Preludium* ja tätä seurasi C. Franckin *Panis Angelicus*. Kirkkokuoro lauloi E. Erlingin "Vaikka minä puhuisin enkelien kielellä".

Siunauksen toimitti pastori Erik Ewalds, vainajan monivuotinen ystävä. Avustajina toimituksessa olivat kirkkoherra Paul Öhrnberg, kommministeri Juhani Rekola ja pastori Olli-Pekka Lassila.

Ruumiin siunauksen toimitettua seurasivat omaiset, sukulaiset ja tuttavat autokaravaanilla arkun perässä Norra Begravningsplatsenille. Hautakumpu koristui kukilla ja seppelillä, muun muassa Ruotsissa asuvien Inkerin suomalaisten seppeleellä — Inkerin väreissä ja tekstillä: Kiitos hunlehtivaisuudestasi ja rakkaudestasi. Arkkua hautaan laskettaessa laulettiin J. Tegengrenin virsi 240: 2, 3 ja 5. Yhdessä laulettiin "Maa on niin kaunis".

Kirkkoherra Gottfrid Sevelius (20/3 1903—4/12 1971) oli kotoisin Sibbo'sta, Suomesta, rovasti Oskar Seveliuksen poika. G.S. tuli ylioppilaaksi Pietarsaarella v. 1922, papiksi hänet vihittiin v. 1931 Helsingissä. Hän toimi pappina Helsingissä, Tampereella ja Tammisaarella. V.v. 1932—42 ruotsalaisen lähetysseuran johtajana Suomessa. Sotilaspastorina vuosina 1940—42.

Vv 1942—68 Tukholman suomalaisen seurakunnan kirkkoherrana ja sen jälkeen nimitettiin rovastiksi.

Kirkkoherra Gottfrid Sevelhusta jälvät kaipaamaan vaimo, Nanna Sevelius, o.s. Colérus, lapset, lapsenlapset Ruotsissa sekä sukulaiset ja ystävät Ruotsissa ja Suomessa. Kirkkoherra Sevelius oli Ruotsissa suomenkielisiä pakolaisia varten perustetun Kirkkokomitean jäsen ja Isien Uskon toimittajana vv 1949—1952.

Hän suoritti uhrautuvalla rakkaudella ja ystävällisyydellä jumalanpalveluksia Inkerin suomalaisten keskuudessa eri paikoilla Ruotsia. Raskas onkin sen takia todeta että hän siirtyi ajasta iäisyyteen.

A. Kuortti

---

hallinta kesti vain syksyyn asti ja taas tulivat punaiset valtaan. Rauhan sopimuksessa osa Kosemkinan kunnasta joutui Eestiin, Kosemkina kuitenkin jäi Venäjän puolelle.

Taas niin kuin aikaisemmin kutsuttiin hänet järjestämään toimistotyötä. Tämä kuulostaa hyvin yksinkertaiselta, mutta jos ottaa huomioon että niissä tehtävissä noina aikoina oli helppo menettää päänsä jo ensimmaisessä värinvaihdossa, puhumatta kolmesta, niin ihmetellä täytyy. Taitavuus ja oikeudenmukaisuus ei yksin riitä, täytyy myös onni olla myöten.

Kun saksalaisten miehitys oli todellisuus syksyllä 1941 oli valittava kylän vanhin, niin ei ollut taas sopivampaa henkilöä tälle paikalle kuin asian omainen. Nälän uhka oli kynnyksellä, vilja oli vielä pellolla. Se oli saatava talteeen pikaisesti ennen talven tuloa ja ilman saksalaisten sekaantumista asiaan. Ja näin onnistuttiin yhteisymmärryksellä ja yhteisillä ponnistuksilla kahulen kylän yhteistyössä.

Siirryttyään Suomeen ja myöhemmin Ruotsiin tuli virkailijasta paperityöläinen. Yhteistä kuitenkin oli työinto ja luonnontarkkuus tehtävään. Kuusitoista työvuotta on myös Ruotsin teollisuudessa selän takana ennen kuin eläkeaika oli tullut v. 1961. Eläkeläisenä ollessaan on ollut aikaa tutkia kirjallisuutta ja ottaa vielä aktiivisesti osaa seurakunnalliseen toimintaan (rahastonhoitajana Jönköpingin suomenkielisessä seurakuntaryhmässä).

Tänä merkkipäivänä oli kokoontunut suuri onnittelijajoukko hänen kotiin, toivottamaan hänelle jatkuvaa hyvinvointia seuraavalle kymmenvuotistaipaleelle lähtiessä.

A. S.

ISK:LLE TULLEITA LAHJOITUKSIA'

A. Vainikka Gävle 15:— J. Terävä Filipstad 10:— H. Honkanen Örebro 10:— J. Saksa Jönköping 30:— A. M. Kokkonen Torshälla 10:— E. Hynninen Älvsjö 50:— A. Rokka Långhyttan 20:— A. Peussa Eskilstuna 10:— J. Sörmwall Borås 40:— L. Kammarinen Norrköping 10:— M. Aitman Filipstad 10:— A. Vuorinen Mölndal 5:— A. M. Pajonen Alingsås 10:— S. Rekonen Storfors 15:— S. Niukkanen Göteborg 10:— Tontematon 10:— Tuntematon Storfors 20:— Tuntematon Gävle 10:—. Yhteensä 295 kr. Sydämelliset kiitokset kaikille lahjoittajille.

Toivottavasti lahjoitusten sarja jatkoo tänäkin vuonna inkeriläisten keskoudessa täällä Ruotsissa sooritettavaa kallisarvoista heimotyötä varten.

Se miksi lahjoittajien nimiä ei ole aikaisemmin julkaistu Ink. Viestissä, johtoi väärinkäsityksestä kassanhoitajan vaihdon yhteydessä. Toivottavasti näin ei tule käymään tulevaisoodessa.

Se 100 kr jonka Boråksen laolokonrn on loovuttanot ISK:n kassaan, sitä sommaa ei tarvitse palaottaa takaisin, vaan se nn lahjoitos ISK:lle. (Ink. Viesö Nr 10. -71).

ISK:n kassanhoitajan nminaisoudessa tnivotan kaikille inkeriläisille, missä nlettekin

Onnellista Uotta Vuotta!

Posigiro 173888—9
ISK c/n Viktnr Tilkko
Arvesgörde 5
417 44 Göteborg

BORÅSILAISET HUOMIO!

KATSOKAA TALKOOILMOITUSTA SIVULLA 15.

Julius Sörmvall 60 vuotta

Joolokoon 29 p. täytti Jolius Sörmvall 60 vuotta. Hän on tonnettu heimotyön tekijä Boråsissa. Edellisinä vuosina on hän aina ennen jouloa kiertänyt talosta taloon ja kerännyt Inkeriläisten Viestin tilaoksia, levittänyt arpoja Inkeri-kodin hyväksi, perinyt Kerhon jäsenmaksoja. Kon Kerho järjesti kesäleirejä oli hän aina valmis aottamaan. Ymmärrämme paremmin työtaakan sooruoden kon ajatielemme että viime vuonna Jolius nli kerännyt 105 Viestin tilausta. Kon Joliuksen terveys ei sallinot häntä tekemään samaa työtä ennen joulua 1971 niin hoolestoneet tilaajat ihmettelivät mitenkähän nyt käy. Kaikki olivat tottuneet siihen että kyllä Julius tämän asian hoitaa meille. Tarvitsisimme enemmän Juliuksen tapaisia työntekijöitä. Kiitämme Juliusta hänen suoresta työstään ja toivomme hänelle pikaista parannusta ja monta helppoa ja antoisaa vuotta heimotyössä.

A. P.

KIRJALLISUUTTA

Olemme aikaisemmin maininneet tämän lehden palstoilla Leningradissa syntyneen Eino Hanskin kirjoista Den långa vintern, Den långa resan ja Den långa väntan, knlme kirjaa joissa hän kertoo elämyksistään toisen maailmansodan aikana. Nyt nvat kaikki kolme kirjaa ilmestyneet myös soomennettona: Pitkä talvi, Pitkä matka, Pitkä odntus (Tammi). Koska monen inkeriläisen elämävaiheet ovat monessa kohdassa nlleet samat kuin Hanskin, loolen että kirjat kiinnostavat heitä.

Hanskin kynästä nn syksynä 1971 ilmestynyt ousi teos Ruotsissa: Revnlotionens barn. Tässä romaanissa hän kertoo ja kuvailee "pienten" ihmisten elämää Leningradissa verisunnontaista 1905 vallankumouksen alkoun. Päähenkilö on Hanskin oman äidin ikäinen ja joori äidin kertomukset ovat taustana teoksessa. Hanskin ruotsin kielen käsittely nn hyvin joustavaa ja hän osaa kertoa kuvailevasti jnkapäiväisestä elämästä.

Johannes Angere on ehtinyt kirjoittaa suomeksi kaksi osaa suunnitellusta trilogiasta: Kullankylä ja Me Kullan miehet (Otava). Ensimäinen näistä on nyt myös käännetty ruotsiksi ja on saanot nimen Stormvågen (Bonniers). Näin ollen voi vanhemmat Ruotsissa nyt suositella nuoremmalle polvelle, jolla usein on vaikeuksia suomen kielen kanssa, kirjan joka antaa jotenkoten ajankohtaisen kertomuksen elämästä Inkerissä.

A. P.

ISK:n postikortti

ISK:n toimesta on Ruotsissa nyt saatavana erikoinen väripostikortti. Kuva esittää Haaparannan uutta kirkkoa ja lähikuvana on myös se inkeriläisten vuonna 1970 pystyttämä kiitoslaatta. Myynti on järjestetty kokonaan ISK:n kautta ja voitto korteista lankeaa kokonaisuudessaan ISK:n heimotyön tukemiseksi. Kortti on sopiva jouluna, uutena vuotena, pääsiäisenä, syntymäpäivänä, nimipäivänä, kesälomatervehdyksenä, lahjaesineen luovuttaessa, lyhyenä tervehdyksenä. Toisin sanoen: koska vaan!

Kortin hinta on 2:— kr. Kallis sanovat monet. Selvitän asian näin: Tavarataloista ja kioskeista saa halvempia kortteja, mutta ei tällaista. Tämä on Inkerin heimon oma. Kesäjuhlilla Ruotsissa on ollut tapana kerätä varoja ISK:n toiminnan hyväksi. Silloin on antaja saanut itselleen vaan kiitoksen. Kortteja ostaessaan antaja saa tukiessaan ISK:n heimotyötä myös pienen esineen, jota voi käyttää monella eri tavalla. Eikä hinta olekaan niin korkea: kympillä saa jo 5 kappaletta!

Kohta tulee kortti myös Örebron muistokivestä. Kortteja, niinkuin muutakin Inkeri-aiheista tavaraa, saat ISK:n johtokunnan jäsenten kautta tai postiennakkona minulta. Osoite lehden toisella sivulla.

Armas Paakkonen

Pyhäinpäivä Örebrossa

Kokoonnuttiin tavanomaiseen vainajien muistojuhlaan, joka alkoi jumalanpalveluksella St. Mikaelin kirkossa. Jumalanpalveluksen piti pastori Erkki Kokko. Pyhäinpäivän 3:n vuosikertaan evankeliumista. Kirkkoherra Kuno Åberg avusti urkurina. Kolme pöytää täyttyi ehtoollisvieraillla.

Jumalanpalveluksen jälkeen siirryttiin kirkon pihalle. Örebrolaiset ehtivät väliajalla käyttää ripeästi lapioita polun saamiseksi kirkolta Muistokivelle, johon juhlakansa siirtyi. Laskettiin ISK:n seppele, joka oli varustettu sanoin ensimmäisestä Mooseksen kirjasta 28—22 "Ja tämä kivi, jonka olen patsaaksi pystyttänyt, on oleva Jumalan huone". Kukkia oli myös Eskilstunasta ja Västeråsista. Muistokivestä on tullut todella se paikka, johon voimme tulla omaistemme muistoa kunnioittamaan. Eihän meillä suurimmalla osalla olekaan mahdollisuutta pysähtyä heidän hautakummuilleen.

Olaus Petrin seurakuntatalolla emännillä oli tarjottavana kahvia, piirakoita, voileipiä y.m. Örebron Inkerin Kerhon puheenjohtaja Nikolai Rokka toivotti juhlakansan tervetulleeksi. Ohjelmaakin oli valmistettu. Virrenveisuun jälkeen esitti rva Hilma Savolainen runon Kellonsoittaja Fredrik. Örebron lauluryhmä lauloi sävyisästi. Kirkkoherra Kuno Åberg säesti lauluja sekä soitti pianoa, jonka jälkeen hän olikin jo ylittänyt vaimonsa kanssa sovitun ajan kotiin tulosta. Hän sanoi, että tällaista huonoa säätä Tornionlaaksossa sanotaan "papin ilmaksi", niin että se sopi hyvin kotimatkalle. Pastori Erkki Kokko karjalaisena vertaili inkeriläisten ja karjalaisten kohtaloa. Arvo Savolainen esitti yksinlaulua ja Oskari Himiläinen esitti Inkeri-aiheisen runon. Myytiin ISK:n hyväksi arpoja, jossa päävoitto oli opettaja Anna Parkkisen lahjoittama ja sen voitti rva Kontola. Tilaisuus päätettiin iltarukouksella ja virren veisuulla.

H. T.

Talvijuhla Mölnlyckessä

ISK:n talvijuhlat oli tänä vuonna järjestetty Rådan Suomenkielisen Seurakuntaryhmän toimesta Mölnlyckessä. Juhlat alkoivat uudenaikaisessa seurakuntakodissa yhteislaululla Maa on niin kaunis. Seurakuntaryhmän puheenjohtaja Valentin Vatkki lausui kaikki tervetulleiksi näihin tavanomaisiksi tulleille talvijuhlille. Pikku tyttö Lisbeth Montonen esitti pianosooloa ja yksinlaulua Mozartista ja Beethovenista "svensktoppeniin" saakka. Kirkas lapsen lauluääni sisällä ja kevyt lumisade ulkona — onko kauniimpaa? ISK:n tervehdyksen toi sen puheenjohtaja Alfred Saklantti ja esitti uutuuden: ISK:n oma postikortti Haaparannan kirkosta ja muistolaatasta on valmistunut. Hän toivoi että näitä ostettaisiin runsaasti ja näin tuotettaisiin tuloja heimotyön hyväksi.

Mölnlycken kuoro Kaisu Leitzingerin johdolla esiintyi useamman kerran illalla ja joka numero oli, niinkuin ennenkin, korkealuokkaista. Naurulihaksia liikutteli Pentti Pesonen kun hän mainiosti esitti Viljo Kojon pakinan Ananias yskii. Armas Paakkonen johti tavaksi tulleen Inkeri-aiheisen tietokilpailun jonka voittajaksi selviytyi — oma veli Eino. Olisikohan tässä jotain epäilyttävää? Vakuutettiin vaan kovin että kaikki on "fait play".

Väliajan jälkeen seurasikin hillitympi jakso. Pastori Huhtinen Göteborgista piti iltahartauden ja Seurakuntaryhmän rahastonhoitaja Antti Tervo muistutti meitä kaikkia kuinka tärkeätä on olla mukana jäsenenä omassa paikallisessa seurassa. Jäsenmaksunsa lunastamalla tukee jokainen meistä heimotyötä, koska 3 kr maksusta menee ISK:n hyväksi.

Meitä oli noin 90 henkilöä jotka saimme nauttia antoisasta illasta. Säälittelimme niitä monia jotka olisivat mahtuneet huoneistoon, mutta olivat jääneet koteihinsa. Vuodessa on 356 iltaa mutta yksi vain on meidän oma talvijuhlailta.

Sunnuntaiaamuna seurasi jumalanpalvelus jonka jälkeen järjestäjät tarjosivat kirkkokahvit voileipineen.

A. P.

Kotoisia kuvia 1905 vaiheilta Hietamäeltä.

Turkkihuolet

Muistatkos sie viel niitä turkkihuolii, mitä mein puoloisil aikamiespojil olj siihe vanhaa hyyvvää aikaa? Näetsen, ko tavan mukkaa pit tiettää lammasnahkaturkki verkapeällyksel ja supikauluksel viel poikamiehen olles.

Tavallisest syksyl, niihi aikoihi, ko olj riihet jo puitu, syyskynnöt kynnetty ja alettii uottaa talventulloo, ni sattuit tulemaa kyllää ne viimesyksyist venäläiset portnoit. 1Teäl Suomesha niitä nyt sanotaa voattutloiks.1 Kahenkeskenhä ne tavallisest liikkuit kyläst kyllää jalkapatikas. Kantamustakii niil olj melkoisest. Toinen kantoi sellaisee olkapeäl taikka seläs kannettavvaa pussii taikka loatikkoo sovitettuu käsin pyöritettävää ompelumassinaa ja toinen muito tykötarpeita: Siin olj silitysrautaa (mitä sanottiikii utiikaks), lankarullii, neuloi ja mitä kaikkii hyö tarvitsim työssääse.

Mie muistan viel tarkallee, miten se tapahtui. Vanhimmal veljellein tietettii turkki ja sen tekkiit ne sellaist portnoit. Ne ko tulliit tuppaa, tekkiit hyvän päivän, paljastiit pesänsä ja tekkiit tistinmerkit keäntyen pöyväntakaista nurkkaa kohti, vaikkei siel olt mittää katsottavvaa eikä kumarrettavaa. Sen tehtyään kysyit, jot oisko talos heil ompelutöitä?

Isä sanoi, jot hyö sattuit tulemaa ko tilauksest. Nii jot käykää voa taloks, riisukaa peältänne ja käykää peremmäl. Teitä on jo uoteltu./ Keskustel1 tietyst tapahtui vennäiks, mut eihä sitä käy täs vennäiks sanomine, va se pittää keäntää suomeks kaik. Vaik — totta sannooksein — eiväthä ne aivan taitamatomii olleet suomenkieleskää: jokkuu koiranleuka olj opettant niil niitä rokuttommuuksii, mitä nyt koiranleuvat harrastaat . . ./

No, miehet hyvil mielin tekkiit ninku isäntä käski. Veivät peällysvoatteet ovensuunaulaa, avasiit ne säkkiisä ja pussiisa sekä asettuivat pöyvä eäree. Isä toi ne turkkitarpeet, nahat, verat ja vuorit — mitä kaikkii siin nyt tarvitaakaa aikapojan turkin tevos.

Veli kutsuttii sissää — heä olj kerent männä jo ulkotöihin — ja vanhemp mies otti mittanauhan, nuoremmal olj pien sinikantinen vihko ja lyijykynä valmiina /Jos muistatta, ni meil sanottiin krandassi/

Mittanahan numerot merkitsi se nuoremp mies siihe vihkoo, mikäli vanhemp niitä sanoi hänel. Se oli se mitanotto lystii katseltavvaa: Veli seisoi suotana ja ojentel milloin kättä, milloin jalkaa. Ko mitat olj merkitty vihkoo, sai veljpoika lähtee ommii töihiisä.

Ko ne mitat olj soatu selviks, avattii se verkakeärö. Englannin verkaa se olj. Mustaa ja kallista. Hyväks kehhuit portnoitkii verkaa eikä lammasnahoiskaa olt moittimista: nekkii olj värjätty mustiks. Nyt alkoi saksiloin niksuttelu, erikoislituu se olj, mil ne rupes sitä verkaa viivailemmaa. Siint pussist löytyi kaikellaisii koavoi ja kaavoin mukkaaha ne sit mittoit ja viivailiit sekä alkoit sit jo saksiloi käyttää.

Seur. siv.

Aleksanteri Kurvinen poissa

Lokakuun lopulla siunattiin Turun Ylösnousemus-kappelissa haudan lepoon Aleksanteri K u r v i n e n. Hän kuoli saman kuun 18 p:nä pitkällisen ja vaikean saitauden murtamana.

Aleksanteri Kurvinen oli syntynyt Skuoritsan seurakunnan Riepposin kylässä 26. 11. 1892. Sodan vaikeudet kestettyään hän pääsi muiden inkeriläisten tavoin siirtymään Suomeen.

Vainajan viimeiselle matkalle pääsivät saattamaan hänen veljensä tyttäretkin Neuvostoliiton puolelta saakka, jotka toivat mukanaan edesmenneen rakkaalta kotikonnulta valkoista hietaa, jolla hänen viimeinen leposijansa siunattiin.

A. H.

Sellaisen hyvän verkapalan hyö leikkeliit kaikelviisii ja meist pienist katselijoist tuntui suorastaa ihmeelliselt, joi niist soatii kootuks sellaine komia turkki!

Meitähä aiav kuin vetämäl vel' siihen pöyvän eiree ihmenelemää sitäkii, ko ne portnoit käivät pöyväl istumaa: ei niin, jot jalat ois riippuneet allaa, vo ne panniit jalkaasa ristii alleen ja istuivat ko mitkä muhamettilaiset taikka kiinalaiset . . . Myö koitimma käyvä latrial istumaa samalviisii, mut siinhä meinasiit jalat katketa! Ristemon Poavokii ol' siin mein kerallamma ja heä sanoi, jot sitä istumista pitäiskii koittaa pöyväl. Myö sanoimma höpö höpö, pöyväl: siks lattia uo yhtä tasaine ko pöytäkii!

Ko ne portnoit katsoit jot myö tukitaa heitä häiritsemmää, ni se vanhemp mies sieppais pöyvält saksit ja alkoi hirvitellä meitä sanomalla: "Minä sinu korva leikkama perse paikama!" Kyl meit silloin vietii . . .

Saman, minkä ne tek veral, saman ne tek niil lampaan nahoil: Veteliit viivoi, sovittelliit koavoi ja sit toas ompeliit niitä yhtee.

Sithä meil vast katselemisia tulj, ko se vanhemp portnoi laittoi sen massinan työkuntoo. Loppui se pöyväl istuminen, nyt heä istui jo penkil ja alkoi pyörittää sitä massinan kammii, laittoi ommeltavan paikan sellaisen käpälän al' ja alkoi kammist pyörittää. Jo se ol' näkemisen arvoista, ko neula hyppi yllää ja allaa ja siihen syntyi ommel, mikä kesti ja liitti eri voatekappaleet yhtee paremmin ko käsin ommellen.

Ja tais se olla mukavaa itsestää ompelijastakkii, ko alkoi hyräillä jottai laulun nuottii siin kammist massinaa pyöritellessään. Ko ne partasuuportnoit olliit aikaase aheratanneet neuloineen, massiinoinee-kaikkinee, ni turkkiha siint verka- ja turkiskasast alkoi hamottuu. Kutsurtii sit iise, uus turkillinen aikamies siihe pöyvän eiree ja hänen pit ojennella käsiään nii jot hihaton turkki solahti hänen peälleen. Se olj metkan näköinen se hihaton ja kaulukseton tekele hänen peällään. Itseään häntä ujotti se semppuilu. Mut äläs huol': Hihat sekä kaulus ollitkii jo sovittelemista vaijaa eikä siin viipynt kauvaa, ko ne kiinnitettii lopullisest paikallee niin hihat ko kauluskil sekä taskut. /Kotoisittainhan niitä päällysvaatteiss käytettyjä ylellisyyksiä sanottiin k o r m a n n o i k s i./ Niinpä sellainen arvon mitta kuin taskukello oli "kormantotunnit". Eikä niitä kormantotuntilol joka pojal oltkaa . . . Sehä ol' rikkanpojan tunnusmerkki, vaik' toiselt puolelt rikkanpoikii kelläittü haukkumasanal: "Rikkaanpoika, sievvoileika!" Sellaisi se on kansan huumor . . .

Aapo Ibo

VUOSIKOKOUS TAMPEREELLA

Inkeriläisten yhdistys r.y:n Tampereen paikallisosaston vuosikokous pidettiin 9. 1. 1972 tammikuun jäsentilaisuuden yhteydessä. Kokoonnuimme raas Kalevan kirkon rippikouluhuoneissa 10—11, jotka ovat tulleet meille jo varsin tutuiksi kuluneitten vuosien varrella.

Veisattuamme alkuvirren pastori Sakari Suutala piti meille hartauspuheen. Tämän jälkeen saimme kuulla rouva Ella Ojalan lausuntaa, ja välillä lauloimme yhteisesti. Väliajalla olikin kahvin vuoro. Saatuamme kahvista virkistystä ja laulettuamme vielä päästiinkin alkamaan vuosikokous.

Kokoukselle valittiin puheenjohtajaksi osastomme puheenjohtaja Eero Rautajoki, sihteeriksi Ida Strömberg. Pöytäkirjantarkastajiksi Ella Ojala ja Juho Putrolainen.

Kuultiin tili- ja toimintakertomus viime vuodelta ja vuosikokous hyväksyi nämä molemmat. Hahmoteltiin toimintasuunnitelmaa tälle vuodelle ja tümä noudattelee edellisten vuosien linjaa.

Osastollemme puheenjohtajaksi valittiin edelleen Eero Rautajoki, johtokuntaan tulivat: sihteeri-rahastonhoitajaksi Ida Strömberg ja jäsenet Elsa Laukkanen, Ella Ojala, Mikko Kolomainen, Juho Kiskonen, Antri Vainikka ja Juho Putrolainen.

Tilintarkastajiksi valittiin Simo Kaipiainen, Paavo Piiparinen ja Paavo Jaakkimainen.

Emänniksi valittiin Elsa Laukkanen ja Maria Huhtala.

Tampereen edustajaksi Helsinkiin valittiin Mikko Kolomainen.

Yhdistyksen kunniajäseneksi vuosikokouksessa ehdotetaan Sofia Meijeriä.

Tässä tulivatkin pääpiirteittäin esille ne asiat, joita kokouksessamme käsiteltiin ja päätettiin. Ennenkuin hajaannuimme kukin tuhollemme, veisattiin vielä iltavirsi. Kevätkauden toimintaa jatketaan kokoontumalla kuukausitilaisuuksiimme.

I. S.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Helmikuun kuukausitilaisuus 27. 2 klo 14 00 Agricolan kirkon seurakuntasalissa

VUOSIKOKOUS

Samassa tilaisuudessa

Johtokunta

NUORET

Kokoonnumme perjantaina 4 2 72 klo 19 Primulan kabinetissa Kalevank 2 C Keskustelemme alkuvuoden toiminnasta, kesajuhlista ym Hartaasti toivomme, etta vanhemmatkin tulisivat mettä innostamaan ja kanssamme rupattelemaan kahvikupin aanessa.

Helsingin Inkeriläiset Nuoret

TOIMINTAA TAMPEREELLA

Tampereen paikallisosaston kevätkauden kuukausitilaisuudet pidetään Kalevan kirkon rippikouluhuoneissa 10—11 seuraavasti:

helmikuussa	13 p
maaliskuussa	5 p.
huhtikuussa	9 p.
toukokuussa	7 p

Tilaisuudet alkavat kello 14 00

Tervetuloa!

Johtokunta

RUOTSI

BORASILAISET TALKOIHINI

Ruotsissa lähestyy veroilmoitusten aika. Monelle tämä kaavake on siksi vaikeata että pitäisi saada apua. Jokaisesta Boråsin Inkerin Kerhon jäsenesta menee puolet maksusta Inkeri-kodin hyvaksi Tuletko talkoihin?

Armas Paakkonen
Tingsg 4 B
Borås

VALOKUVANÄYTTELY

Kenella on Ruotsin aikaisemmilta kesajuhlilta valokuvia tai mieluummin negatiiveja pyydämme lähettamaan niita selvityksineen lainaksi osoitteella Arvo Hayhänen, Granvägen 22, 510 50 DALSJÖFORS, puh 033/70734. Tarkoituksena on kesäjuhlien yhteydessä järjestaa valokuvanäyttely aikaisemmista juhlista.

Boråsin Inkerin Kerho

Inkeriläisten Yhdistyksen r.y:n vuosikokous

pidetään maaliskuun 19 paivänä 1972 klo 14 Karjalaisen Osakunnan huoneistossa Mannerheimintie 5 A Esillä vuosikokousasiat ja sääntöjenmuutos

Samana iltana iltakirkko Agricolan kirkossa klo 19.

Johtokunta

SÄÄTIÖLLÄ NYT UUSI POSTIKORTTI

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ ON SAANUT ERÄN ROVASTI S. J. LAURIKKALAN HAUTAA ESITTÄVIÄ KUVIA. KORTTIA SAA TILATA H. VIRONMÄELTÄ TEHTAANKATU 5 E 43 HELSINKI 14 PUH. 662 668
HINTAAN 50 p/kpl
TILATKAA JO TÄNÄÄN, SILLÄ ERÄ ON PIENI.

PAINOYHTYMÄ OY 1972/LOVIISA

inkeriläisten viesti

numero 2 helmikuu 1972

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 887 286, 465837
KONTTORI JA TILAUKSET:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10 Postisiirto n:o 30 636
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636
TILAUSHINTA:	mk 8:— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150:— Kuolinilmoitukset 10:— 1/2 „ „ 80:— Kuva ilmoituksessa 10:— 1/4 „ „ 50:— Kiitos- ym. ilm. 10:—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirto n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirto n:o 416608 — 9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

Arvoisat tilaajamme ja lukijamme, toivotamme Teille hyvää vuoden jatkoa ja kiinnostusta inkeriläisten yhteisiin asioihin. Toivomme teidän myös lähettävän entiseen tapaan uutisia, kuvia ja kirjoituksia lehdellemme.

Toimitussihteerimme Pirkko Huurto on toistaiseksi opintolomalla, ja hänen tehtäviään hoitaa hum.kand. **Anja Lampinen,** puh. Helsinki 465837.

Osoite- ja tilausasioita hoitaa tästä lähtien merkonomi **Anneli Vironseppä,** puh. Helsinki 327046.

Toimitus

KANSIKUVA: Vanhat kuvat kertovat. Saima Uski on pyytänyt julkaistavaksi vanhan kuvan Tuutarin miehistä, jonka jälkeen sivistyssäätiö saa kuvan kokoelmiinsa.

Katsojasta edessä vasemmalta opettaja Hirvonen, fil.maisteri Matti Kurikka, näyttelijä Iisakki Lattu, keskirivissä tuomari Tuomas Kurikka, kauppias Suni, kunnanpuheenjohtaja Neuvonen, lukkari Gabriel Suni, kunnansihteeri Nikolai Uski, maanviljelijä Rötsä, takarivissä tuntematon, tuntematon, lautamies Kapanen, tuntematon, tuntematon, opettaja Wilhelm Finne. Yksi tuntemattomista on maanviljelijä Rouhiainen.

TYÖ KEHITYSMAISSA

Eräässä nuorisolle tarkoitetussa julkaisussa oli kuva mustaihoisesta miehestä, joka istui pöydän äärellä ja luki kirjaa. Miehen takana kirjahyllyissä näkyi suuri määrä muita kirjoja, joista ties miten monista hän myös oli etsinyt tietoja elämää varten. Kuvan alapuolella oli tekstiä, jossa todettiin, miten nykyään monilla ihmisillä jo n.s. kehitysmaissakin on ollut mahdollisuuksia päästä opintielle ja siten hankkia tietoja, joita tarvitaan, kun pyritään voittamaan tietämättömyyteen liittyvää sekä ruumiillista että henkistä hätää. Mutta sitten kirjoitus jatkui:

"Kaikilla ei ole näin. Lähes puolet tämän päivän aikuisista ei osaa lukea eikä kirjoittaa, ja kehitysmaissa on ainakin 400 miljoonaa lasta, joilla ei ole mitään koulunkäyntimahdollisuuksia, ei kouluja eikä opettajia.

Kehitysmaissa on alhainen elintaso, huonot terveydelliset olot, elinkeinoelämä alkeellisten maanviljelystapojen varassa, suuri lukutaidottomuus. Eivätkä valtiot pysty parantamaan tilannetta juuri mainituista syistä johtuen: ei ole rahaa eikä välineitä.

Koulutukseen pyritään kuitenkin kiinnittämään jatkuvasti huomiota. Valtiot perustavat alakouluja ja järjestetään kansainvälisiä lukutaitokampanjoita. Väestö lisääntyy kuitenkin nopeammin kuin koulut ja aikuiskasvatus, lukutaidottomien kokonaismäärä kasvaa jatkuvasti, vaikka suhteellinen määrä koko väestöstä onkin laskenut. Ihmiset haluavat kaikkialla oppia, mutta heillä ei ole opettajaa."

Tällaista tilannetta ajatellessa tulee mieleen kysymys, miten me täällä Pohjolan mailla, jossa olot ovat hyvät kuin hyvinvointivaltioissa ainakin, voisimme auttaa ihmisiä, jotka haluaisivat oppia, mutta joilla on vaikeuksia. Varmaan keinoja löytyy, jos on halua tehdä työtä kehitysmaiden ihmisten auttamiseksi. Sanotaan, että rakkaus on kekseliäs. Näin on varmaan tässäkin asiassa.

Mielihyvin voidaan todeta, että entisen Inkerin mailla syntyneet ja heidän jälkeläisensä ovat paljon tehneet arvokasta työtä kehitysmaiden hyväksi. Muistamme esim. Inkerin suuren pojan Martti Rautasen, joka aikoinaan "Etelän ristin miehenä" suoritti perheineen Ambomaalla sellaisen suurtyön, että samanlaiseen ovat vain harvat maailmassa pystyneet. Myös nykypäivinä heimoväkemme on kauniilla tavalla osallistunut vaikeuksissa elävien kaukomaiden ihmisten elämän kuormien kantamiseen. Miten suurella kiitollisuudella muistellaankaan Inkeriläisten Viestin lukijakuntaa esim. siellä, missä parhaillaan pastori Kristoffer Shuuja toimii — mies, joka sai suorittaa jatko-opiskelunsa Suomessa ja tuli meille rakkaaksi ystäväksi.

Viimemainitun ystävämme tavoin monet henkilöt kehitysmaista ovat saaneet tilaisuuden tulla jatkamaan opintojeen Suomessa ja Ruotsissa. Heidän lukumääränsä täällä hetkellä on jo toistakymmentä. Jos heistä joku joutuu kosketuksiin kanssamme, niin varmaan yritämme olla ystäviä, jotka tuemme heitä. He tarvitsevat esim. henkilöitä, joiden kanssa voi vain keskustella, että he kuulisivat opiskelemaansa kieltä. Jonkin rupat-

Puolukkamäki

Kotikylän rinnevyössä
on kumpu: Puolukkamäki.
Sen valkoinen lentohiekka
on kuuma kuin Afrikan erämaa.

Se lapsena leikkipaikka
oli kaunis ja viihtyisä.
Männikön suojassa vilvolteltiin
ja järvessä välillä uitiin.

Kumpu se korkein toisista,
sen laelta katse kauaksi kantoi,
yli metsäin, kukkulain
sen kauneus huokui loistoaan.

Smolnan kupoli, Tuutarinmäki,
Rääpyvän Myllyojan ja Hevaan kylän
ne kirkkaalla ilmalla selvästi näki,
ja touhuissaan ulkona kylän väki.

Ympärillä mäntymetsä
ja peliot laajat laihoineen,
kylän karjalaitumella
soittaa paimen torvea,
ajankuluksi itselleen.

Notkossa tuolla kotikylä armas,
tuomet, pihlajat ja kolvikot tarhain.
Heposuo tuolla — siellä noussut on oras,
se viljalysmaista on parhain.

Pekka Torikka

---

teluhetken järjestäminen kodissa, jolloin tee- tai kahvikupin äärellä voi tarinoida ja kertoa samalla vaikkapa Inkerin heimon vaiheista, olisi heille suureksi hyödyksi. Tietysti myös muilla tavoilla voidaan tukea henkilöitä, joiden tarkoitus on saada mahdollisimman paljon opin valoa, jota sitten vievät kehitysmaiden pimeyteen.

"Sydämin, suin ja källen löin
loimeen jo kiiruhtakaamme!
Rukous nouskoon päivin, öin,
Herralta henkensä saamme.
Hälä ja luska maailman
suurempi on kuin aavistan.
Ken lahloo kärsivää aullaa?"

(Vk. 657:3)

MATTI VIRONMÄKI

INKERI JA KALEVALA

Helmikuun 28. päivää vietetään Suomessa perinteelliseen tapaan Kalevalan päivänä. Kalevalan ja koko kansanrunouden merkitys on ollut suomalaiselle kulttuurille äärettömän suuri. Sen joka vuotiseen juhlimiseen on aihetta riittävästi. Tähän voidaan lisätä, että meillä inkeriläisillä on aivan erikoinen syy yhtyä tähän suureen juhlatunnelmaan. Meidän heimomme keskuudesta on kerätty noin t5.000 muinaisrunoa, jotka koostuvat lähes 450.000 säkeestä. Tämä on noin kolmasosa koko suomalais-karjalaiselta alueelta saaduista runotoisinnoista. Mainittakoon vielä tässä yhteydessä, että Kullervorunot on saatu Inkeristä. Inkerin kansaa on joskus nimitetty Kullervon heimoksi. Miten tämän kansaa ja kansanrunojen Kullervon kohtalot ilenevät, vaikka vain kuvaannollisesti, toisiinsa verrattavissa, on eri asia.

Inkerin runoalueen löysi vuonna 1847 ylioppilas D. Europaeus. Siltä lähtien kävi siellä runonkerääjiä yksi toisensa jälkeen, ja he täyttivät laukkunsa arvokkailla muistiinpanoilla. Suomessa jouduttiin ihmettelemään, miten tuolla venäläisen miljoonakaupungin liepeillä saattoi syntyä ja säilyä noin suuri kansanrunojen aarreaitta. Runojen merkityksestä Inkerin kansalle kirjoittaa professori Väinö Salminen: "Kun ei ollut mahdollisuutta tyydyttää henkistä nälkää painettua kirjallisuutta käyttäen, viljeltiin kirjallisuutta, joka versoi koko heimon muistissa. Ja siinä olikin, Snellmanin sanoja käyttäen, heidän historiansa, uskontonsa ja siveysoppinsa, josta tulevat sukupolvet voivat ammentaa kaiken kauniin ja opettavan, minkä manalle menneet olivai perinnöksi jättäneet" . . . On myönnettävä, että kansaa sivistyksen kehittyessä runojen arvo väheni. Oli paljon sellaisia, jotka pitivät niitä vain loruina ja lörpötyksinä.

Kerääjät saivat runot runonlaulajilta. Inkerissä oli paljon suuria runonlaulajia eri puolilla aluetta. Eräs heistä nousee kuitenkin vielä päätänsä pitemmäksi muita. Hänet lasketaan koko Suomen suvun kaikkein suurimpiin runonlaulajiin. Kuka hän on? En sano sitä tässä, vaan jätän jokaisen itsensä arvattavaksi. Tämän tiedon voi katsoa kuuluvan jokaiselle oman heimonsa historian välttämättömään tuntemukseen.

Kansanrunojen kerääjät pitivät Inkerin kyllä taivaltaessaan silmänsä ja korvansa auki. He tekivät paljon muistiinpanoja Inkerin kanaan elämästä ja olosuhteista. Kansan uskonnollisia käsityksiä merkittiin muistiin. Samoin tehtiin merkintöjä elinkeinoelämästä ja mielialoista, jopa ialkauskoon liittyvistä havainnoista. Olkoon niinkin, että joskus — niin runonkerääjät kuin muutkin kansaa elämää tarkkailleet — saattoivat vetää liian pinnallisia johtopäätöksiä sikäläisistä oloista. Joskus saattoi myös erikoisuuden tavoittelu jättää varjoon oleellisemmat seikat. Vanha, turvekattoinen mökkirähjä, jonka edustalla nälkäiset siat tonkivat, saattoi olla mielenkiintoisempi kuvauksen kohde kuin siisti ja hyvinvoipa talonpoikaistalo.

Inkerin kansanrunous oli omiaan luomaan entistä läheisempää yhteyttä Suomen ja Inkerin välille. Kun Inkeri oli hallinnollisesti joutunut erilleen Suomesta, oli se alkanut jäädä yhä enemmän omiin oloihinsa. Varmaan oli perää runollisessa Inkeri-tytön valituksessa Suomi-äidilleen: "Et kuule emo minua". Kun sitten Inkeristä löytyivät suuret kansaa-

Jatk. seur. siv.

Muistelmia yli viidenkymmenen vuoden takaa

Valkeasaaren seurakunta oli ihan Suomen vanhan rajan eli Rajajoen tuntumassa. Niin ollen meidän Merituitun kylästäkin oli matkaa noin neljä kilometriä linnuntietä lähimpään paikkaan Rajajoelle. Se oli Myllyn kylä, jossa Rajajoki teki mutkan ja läksi kiertämään kohti Alakylää. Valkeasaaren asemalla käydessämme jouduimme kulkemaan runsaan pari kilometriä, jossa Rajajoki mutkitteli koko ajan hyvinkin lähellä suurta tietä, jossa kuljimme. Niin kauan kun raja oli auki Suomen ja Venäjän välillä, rajalla asuvat joutuivat läheiseen kanssakäymiseen puolin ja toisin. Asuihan sama kansa ja samat elämäntavat molemmilla puolilla, meidät erotti vain kapea rajajoki. Jouvuin itse sen näkemään ja kuulemaan, koska sota-aikana jouvuin olemaan Kivennavalla Patrikin kylässä viisi kuukautta rakennustöissä.

Elämäntyyli ja puhetavat olivat suurin piirtein mitä ne olivat Valkeasaaressakin. Kyllä sielläkin vanhemmat ihmiset nimittivät rautakankea lomaksi, petrooli oli kirassia ja silli oli seitä kuten meilläkin.

Suomen puolelta kävi monenlaisia ammattimiehiä töissä rajan toisella puolella. Oli taitavia kirvesmiehiä, kivimiehiä, oli ojankaivajia ja uutismaan raivaajia ja jonkin verran myös naisväkeä kesäaikoina. Näitten kunnon ihmisten joukkoon sattui joskus eksymään joku reissusällikin, kuten oli tapana sanoa. Eräs tämmöinen on muistossani. Kun eräänä kesäisenä iltana maantieltä mies poikkesi Kallelan taloon ja pyysi yösijaa itselleen, se hänelle luvattiin ja laitettiin tila lattialle. Ennen nukkumaan menoa talon lapset lukivat tavanomaisen iltarukouksensa, vieras oli lattialla selällänsä ja kuunteli. Kun lapset lopettivat, niin vieras jatkoi siihen. Hänen rukouksensa oli lyhyt ja yksinkertainen. Hän lausui vaan: "Tästähän Herra poikansa löytää".

Niin kauan kun raja oli auki, niin kaupankäynti oli vilkasta molemmin puolin. Pienemmillä kauppa-asioilla kävi eniten naisväki. Muutamia tavaroita oli edullisempi ostaa Suomen puolelta kuin Venäjän. Niitten joukkoon kuuluivat kankaat. Syksyllä 1916 minulla oli tilaisuus käyvvä ensi kertaa Suomen puolella äitini kanssa. Ajoimme junalla vain Ollilsan saakka, jossa äitini teki ostokset. Mutta kun minä olin nuuka ja säästäväinen jo pikku poikanakin, niin minulla oli omaa rahaa sen verran, että voin ostaa pienen mutta kauniin helapääpuukon. Siinä olivat vaskihelat puukon päässä ja tupessa. Se oli niin hyvä, että kotonna monet san ikäiset pojat siihen ihastuivat.

Aikuiset ihmiset tekivät suurempiakin kauppoja. Oli tapanna, että varakkaammat isäntämiehet kävivät Suomessa markkinoilla ostamassa hevoisia, sillä pi-

---

runouden rikkaudet, alkoi tuo heimo saada yhä enemmän huomiota osakseen. Erilaisia kulttuurisuhteita solmittiin. Orpo Inkeri-tytär pääsi lähemmäksi Suomi-äitiään.

Erääseen aikaan vietettiin Suomessa erityistä Inkerin päivää. Sinä päivänä tehtiin tunnetuksi Inkerin heimoa ja sen pyrkimyksiä. Tunnustettiin, että Suomen kansa on suuressa kunniavelassa Inkerin heimolle siitä saamastaan arvokkaasta kanssarunousaarteesta. Nyt ei enää Inkerin päivää vietetä. Tunteeko emo enää tytärtään? Mutta niin kauan kuin Suomen kansa juhlii Kalevalaansa ja kunnioittaa kansanrunouttaan, niin kauan tulee aina esille suomalainen Inkeri, joka on antanut niin suuren osan tuohon koko maailman arvokkaimpiin kuuluvaksi tunnustettuun kansaneepokseen. Niin kauan kuin juhlitaan Kalevalaa, juhlitaan Inkeriä. Kalevalan päivä — Inkerin päivä!

Polanmäen poika

dettiinhän suomalaista hevoista venäläistä parempana. Käynti tapahtui usein Viipurin markkinoille. Suomessa ei pidetty valkoisesta hevoisesta, eikä siintä pidetä vieliä nytkään, sitä jollain tavalla halveksitaan. Mutta oli tapaus silloin, että markkinoilla oli myytävännä valkoinen hevoinen. Niin eräs mies tuli hevoisen omistajan luoksi ja kysyi: "Mitäs se kalkkilaiva maksaa?" Mutta valmis oli vastaus hevosen omistajallakiin. Hän nosti hevosen häntää ja sanoi: "Menehän kajuttaan ja kysäise kapteenilta, niin saat tietää hinnan." — Kun toiselle kuoppaa ksivat, niin itse siihen lankeet.

Kannaksella Valkjärvellä tehtiin hyviä ajopeliä, työrekiä, kirkkorekiä ja meitorekiä eli saahkoja oikeen laitojen keralla. Niitä myös tarvittiin, koska meijän puolella oli niin monia taloja, jotka ajoivat kaksi kertaa viikossa meitokuorman keralla Pietariin. Se tapahtui ympäri vuoden. Kuuluisiksi olivat tulleet valkjärveläiset kiessit. Kaikkia näitä ajopeliä he kävivät kaupalla rajan toisellakiin puolella. Oli tapaus, että eräs meikäläinen isäntä halusi ostaa kiessit. Hän tarkasteli kiessiä eikä löytänyt mitään virhettä niistä. Varmuuden vuoksi kysyi myyjältä, ovatkos pyörän värttinät (pinnit) pihlajasta. Myyjä vastasi, että pihlajaahan ne pitäisi olla, ja niin tehtiin kaupat ja maksettiin rahat. Mutta kun isäntä oli kesän pitkään muutaman kerran ajannut kirkkomatkan, hän kerran huomasikiin kiessin pyörissä jotain erikoista. Kun hän rupesi lähemmin tarkastelemaan niitä, hän huomasi, että pyörät ovatkiin hajoamaisillaan. Kohta hän löysi syynkiin siihen, sillä pyörän värttänät olivatkiin tehty lepästä eikä pihlajasta, kuten niitten olisi pitänyt olla. Silloin hän muisteli, että hän oikeen kysyi myyjältä, ovatkos värttänät pihlajasta. Silloin hän vasta oikein ymmärsi myyjän vastauksen, hän sanoikin, että pihlajastahan ne pitäisi olla, hän ei sanonutanaa, että ne ovat pihlajasta. Sen ajan kiessimestarit osasivat tehdä kiessin pyöriä lepästäkiin eikä vaan pihlajasta.

Rajan auki oliessa Suomen puoleita reisattiin hevoskyydillä myös Pietariin saakka Viipurin maantietä myöten. Maantie kulki Jäppisiin kylästä yli Rajajoen Mainilan kylään. Maantie kulki monien kyiien läpi meidän seurakunnassa. Toinen tie lähti kirkonkylästä Kaljaalaan ja yli Rajajoen Tonteriin Suomen puolelle. Näitä teitä suomalaiset ajoivat kun kävivät Pietarissa. Näitä matkoja he eniten tekivät talviaikoinna. He ajoivat eniten Pietariin heiniä ja puuhiiliä. Hiilet olivat kulilloissa, jotka olivat niinestä tehtyjä. Vietiin myös arvokkaampaakin tavaraa: voita, rahkaa, hapankermaa (smetanaa). Näitä säilytettiin puisissa astioissa. Ei ajettu koskaan yhtä kyytiä Pietariin asti, vaan välillä oli monia pysähdyspaikkoja. Tämmöisiä matkustuskoteja (Hartsevna) oli vielä muutamia Pietarin esikaupungissakin (Utelnaissa), ja niissä juuri eniten kävi matkamiehiä lepuuttamassa hevoisia. Samalla itse juotiin tsaijuu ja syötiin pulkkaa. Mutta oli tapanna miesbenkilöillä ottaa vahvempaakiin ruokaa, esimerkiksi kaalisoppaa. Se oli siihen entiseen aikaan, jolloin liemiruokia paljon käytettiin. Sattui kerran, että oli kaksi miestä Suomen puoleita samaan aikaan matkalla Pietariin ja olivat samassa hartsevnassa, jossa oli paljon myös meikäläisiäkiin. Hekiin ottivat annoksen (portsun) kaalisoppaa. Annos oli niin iso, että siintä riitti kahdelle henkilölle yhdeksi kertaa syödä. Heille tuotiin suuri vadillinen kaalia ja kaksi suurta puulusikkaa. Kaali oli kuumaa ja rasvaista, ettei höyrykään kunnolla läpi päässyt. Näin yksi miehistä liemaisi suuhunsa kuumaa kaalii, niin että poitti kurkkunsa ja kyyneleet nousivat silmänurkkiin. Kaveri katsoi häneen ja kysäisi, mitäs sie vesitteiet, hän vain sanoi, että kun juohtui mieleen, että tänään on tasan vuosi siitä kun isä kuoli. Hän ei siis tunnustenut erehystään vaan antoi vahingon koituu naapurillekiin. Toinenkiin miehistä otti lusikallisen kuumaa kaalii ja poitti kurkkunsa. Oli hetken hiljaisuus ja sitten alkoi kuulua moittivia sanoja: "Sie olisit saanut kuolla silloin kun isäsikin, etten minä sinun takiasi olisi kurkkuani korventenut." Kaali syötiin kaikessa hiljaisuudessa. Kun vati oli tyhjä, oli taas rauha maassa ja ihmisillä hyvä tahto.

Simo Höylä

INKERILAISIA

SANANPARSIA:

Talv ei mäne tavoittaan, eikä kevät vesittään.

Simo siltoi tekköö, mil Martti mual tulloo, Pyhämiest pyörähtää.

Taloutta nainen tarkka, eloutta mies itara.

Anna Maria Hynninen Ruotsista on lähettänyt tämän kuva

joka esittää Venjoen seurakunnan laulukuoroa 1920 luvulta

Yhden talon koira elläå, kahen talon koira kuoloo.

Ei voi putroo pillaa.

*

Köyhä ellää, ninku märkä pallaa.

Kärsimys on mannaa taivaas

Ahkeruus kovan onnenki voittaa.

Taivas meille tarjoaapi

Taivas meille tarjoaapi,
mitä maa ei antaa voi.
Mitä sielu halajaapi
sieltä ilmaiseksi saapi.
Siell' ei kukaan vaikeroi.

Siell' ei tuskat, murheet paina
niinkuin täällä päällä maan.
Siellä Herran luona aina,
siell' ei synnin taakka paina.
Iloita saa ainiaan.

Täällä painaa puute, huoli,
murhe musta rasittaa.
Jeesus edestämme kuoli
siksi älä sure, huoli.
Turhaa on vain valittaa.

Syntiemme suurten vuoksi,
Jeesus ristiin naulittiin.
Veri haavoistansa juoksi.
Nöyränä käy ristin luoksi,
missä velkaas maksettiin.

Kasteessa kun henki Herran
otti meidät omikseen,
täältä erotessa kerran
muutamme me tykö Herran.
Iloon iankaikkiseen.

A. Vainikka

Puolison haudalla

Hyvästi rakkaani viimeisen kerran.
Lepää sä rauhassa töistäsi vaan.
Kyllä me luona taivahan Herran,
toisemme todella kohdatahaan.

Hyvästi vieläkin toivon mä sulle,
nuku tuonenuntaai rauhaisaa,
sun korvaas ei enää kuisketta kuule,
tätä kaihoa suurta ja suruisaa.

Näin siis sä jätit puolison hellän
ja lapsesi hellät, kaik rakkahat myös.
Samoin myös lapsenlapsetkin vielä
kuiskaten kaikki kaipaa sun työs.

Hyvästi, hyvästi tässä nyt juuri,
sä matkalle lähtenyt kulkija vain.
Sulle on kuulunut kutsumus suuri,
kutsumus kova ja voimakkain.

Siellä kodissa kerran, taivahan Herran,
jossa omaiset toisensa kohdata voi,
on kuuluva meille, ja kaikille kerran.
Sillä ääni: t u i k a a alati soi.

A. Vainikka

Eeva Vainikan muistoksi

Eeva Vainikka, omaa sukuaan Leini, syntynyt Tuutarissa t6. 9. t894, kuoli pttkäaikaisen sairauden jälkeen Gävten sairaalassa 6. t0. t97t. Ruumiin siunauksen toimitti suomenkietellä komminister Votdemar Takket.

Tilaisuuteen oli saapunut sukulaisia sekä ystäviä läheltä ja kaukaa ytt seitsemänkymmentä henkeä kukkineen ja seppeleineen. Kaikille jaettiin monisteet Ruotstn suomalaisesta virsikirjasta, josta aluksi lauletttin kakst säkeistöä virrestä: 555. Loppusotttona oli rukous J. Stbetiuksen urkumusiikista.

Hautausmaalla kuust mustapukuista kantajaa laskivat arkun hautaan, otttvat lakit päästään, kumarstvat ja poistuivat. Syksyinen kaunis sää auost saattojoukkoa, suuri määrä seppetettä ja montakymmentä kukkapukettia oli laskettu avonaisen haudan reunalte vainajan muistotte.

Opettaja Hertta Mytläri esttti runon, "Puotison haudalla", jonka oli kirjoittanut vainajan puotiso.

Haudalta sttrryttiin kaupungin kahvilaan, josaa muisteltiin poisnukkunutta. Entiset kuorotaiset, jottten äänet etvät vtelä olleet ruostuneet, esittivät pois nukkuneen laulajan muistokst ihania tauiuja, jotta enää harvoin kuulee.

Vatnajan puolison totvomuksesta korjattiin kotehti *INKERILÄISTEN Helsingissä tekeillä otevan kodin hyväksi.*

Aatamt Vatntkka

Gävlen Inkerikerhon kuulumisia

Pikku-joulua vietettiin Gävlessä juhlallisin menoin Staffanin seurakuntakodin tilavissa suojissa 12. 12. 1971. Juhlan alkuunpanijana oli opettaja Hertta Mylläri.

Aluksi laulettiin Mooses Kiurun säestäessä pianolla "Enkeli taivaan lausui näin". Kerhon johtaja Lennart Matikainen lausui yleisön tervetulleeksi, jota olikin kokoontunut salin täydeltä. Rouva Aino Arpela julisti joulusanomaa, jota seurasi kuorolaulua rouva Lövinin johdolla "Hoosianna", "Jouluyö juhlayö" ja "Maa on niin kaunis". A. Vainikka esitti kertomuksen "Joulu ja Juomakunta" sekä kirjoittamansa runon "Betlehem". Rouva Lempi Toivonen luki joulualheisen kertomuksen, jonka jälkeen lauloivat kaksiäänisesti sisarukset A. Nironen ja S. Stålhammar "Jo kuuluu taivaan sanoma.

Komeasti punaisiin puetut tontut valoineen kulkivat hiljalleen laulaen läpi salin asettuen kuusen ympärille, laulaen "Kas kuusen latvassa oksien alla". Samassa ilmestyi myös Joulu-Ukki jolla oli valkea iso parta ja valtavan suuri säkki selässään aanoen: "Ovatko täällä lapset olleet kilttejä". Kyllä ne kilttejä ovat, kun noin heleällä äänellä laulavat sorealla suomenkielellä, niin että monen äidin silmät kostuivat lion kyynelistä. Runojen esitykSessä olivat parhaita Rosiitta Pöllä ja Gunilla Pohjonen.

Joulu-Ukilla lienee ollut kova kiire, sanoi menevänsä Forsbackaan, jättäen tuomansa lahjat jaettavaksi lapsille sekä vanhuksille.

Joulukuinen hämärä muuttui liilaksi. Annamarin paistamat piirakkakasat pöydillä hupenivat, samoin myös kaikki suuhun pantavat. Hertta Mylläri kiitti rivakoita emäntiä kuumasta kahvista ja tarjoilusta sekä ohjelman avustajia hyvästä työstään.

Lopuksi laulettiin yhteisesti Virsikirjasta: Nyt seisahdun mä seimelles.

A. Vainikka

Örebron kesäjuhla

Tulot

Kansallislita	1700:—
Urheilukenttä	1904:—
Majoitus	1205:—
Ruokailu	900:—
Juhlamerkkejä	325:—
Mainos	340:—
Kolehdit	1095:—
Apurahat	3000:—
Yhteensä tuloja	10.469:—

Menot

Matkakuluihin	671:—
Juhlamerkit	168:—
Urheilupalkinnot	601:—
Mainoskuluja	566:19
Tuomarille	60:—
Teatterin vuokra	500:—
Konserttisalin vuokra	472:35
Sänkyjen vuokra ja kuljetus	430:—
Sekalaista	477:55
Vaasakoulun vuokra	1892:70
Lippujen vuokra	30:—
ISK:lie 20 %	920:—
Yhteensä menoja	6789:62

Jäännös: 10469:—
6789:38

3679:62

Jumalanpalvelus Örebrossa

5. 3. klo 14.00 pastori B. Olsson pitää jumalanpalveluksen St. Mickelin kirkossa. Puhe tulkitaan suomeksi. Jumalanpalveluksen jälkeen kahvitarjoilua ja kerhon vuosikokous.

Tervetuloa mukaan!

Kansanperinteen keruukilpailu

Kansallismuseon kansatieteellinen nsasto nn jnuiukuun lnpuila julkaissut kahdeksannentoista kansanperinteen keruukilpailunsa yhteistyössä Seurasaarisäätiön ja tällä kertaa myös Sunmen valnkuvataiteen museon säätiön kanssa. Keruukilpailu nn julkaistu Seurasaari-nimisessä lehdessä, jossa myös nn mm. katsaus ulkaissmman runkatalnuskyselyn kansatieteellisiin tuinksiin "rnsollin" nimitysten ja levinneisyyden knhdalta. Tällä kertaa keruukilpailun pääkysely koskee valnkuvia ja vainkuvausta alvan tavallisten ihmisten kannalta, esim. entisajan valnkuvassa käyntiä ja tilanteita, jnissa nli tapana ntattaa valnkuva, sekä henkilöltä, jntka saivat ja säilyttivät tai ehkä itsekin nttivat valnkuvia. — Myös ammatllvalnkuvaajien vastaukset tähän kyselyyn nlisivat Kansallismuseon ilmnituksen mukaan hyvin tervetulleita, nehän valaisisivat astaa ikäänkuin nbjektiivin toiselta punielta. — Kilpakyselyn muita aiheita nvat tällä kertaa kansannmaiset lääkekasvit ja polkupyörän maassamme käyttöön tuloon liittyvät muistot.

Kilpailuaika päättyy 31. 3. 1972. Parhaille vastaajille jaetaan palkintoina pöytähnpeita, kirjnitusknnelta, valnkuvausvälineltä, rahaa ja kirjnja. *Ilmaisen Seurasaari-lehden* ja *vaslauspaperia* vapaakirjekunrineen lähettää pyynnöstä *Kansallismuseon kansatieteellinen nsasln ns. 00003 Helsinki 300, puh. 441181/33.*

Nuoret toimivat

Helmikuun 4 p.nä kokoontui ilahduttavan suuri jnukkn nunria inkeriläisiä neuvnttelemaan alkuvuoden toiminnasta ja tulevien kesäjuhlien pannksesta. Mieliala nli relpas ja innostava.

Boråsin kesäjuhlille päätettiin — jns hunneisto ja muut kysymykset ratkeavat nnnellisesti — lähettää: jalkapallo-, tanhu-, lentopallo- ja kyykkäjnukkueet. Tämä edellyttäen, että Runtsin nunret tulevat revanschintteluihin Helsingin kesäjuhlille.

Boråsilaiset nlivat ehdnttaneet viiknn leiriä kesäjuhlien aikaan. Katsottiin, että viikknsi tuskin mnnikaan pääsee, mutta esim. 2—3 päiväinen leiri vnisi tulla kysymykseen heti juhlien päätyttyä. Tunlinin Runtsin ja Sunmen nunret pääsisivät lähemmin tutustumaan toisiinsa ja se nlisi tie laajempaan yhteistoimintaan. Asia lnpullisesti ratkeaa miten Runtsin nunret suhtautuvat tähän vastaehdntukseen.

Nunret toivnivat vanhemplenkin osallistuvan tähän tilaisuuteen, mutta yhteensattumiakn lienee nliut kun kolme vanhempaa tuli heltä innnstamaan ja vleitämään litaa nunrten parissa.

Pekon Nainen

Lausullu Kalllvieressä 23. 6. 1930, runon lekijä ja esllitäjä Evdnkia Danilovna Fegnrnva Eeslin-Inkerislä.)

Soua laiva, jnua laiva,
soua Sunmen rantuelta!
Skipparpoika poissikkine,
lapsi laivan hallitsija,
pleni nn peränpitäjä,
pana puhas purjehuine,
toine purje nn sinine,
kniinsa knkn rnhnne!
Siis lase lalva junksemaha,
tervarinta tempomaha!
Soua laiva, jnua laiva,
soua laiva suurta merta,
lase Inkerrantaselle.

Lahjoituksia säätiölle

Syksyn Suur-arpajaisten yhteydessä Säätiölle nn lullul seuraaval lahjnliuksel jnko myyntipalkkinlden muodossa tai muuten:

Suurarpa ry:n kautta:

A. Akkanen	3:75
L. Akkanen	7:50
M. Jnrnnen	3:75
M. Kiippa	7:50
H. Kirjanen	8:50
J. Kirjnnen	3:75
H. Knkka	4:—
A-L. Koskinen	3:75
E. Kylmälahtl	7:50
L. Lamber	3:75
O. Lopia	7:50
O. Lotta	3:75
M. Minkkinen	7:50
V. Minkkinen	2:50
A. Mustonen	3:75
I. Nunrimaa	3:75
M. Puumalainen	15:—
M. Pönne	1:75
K. Räikkönen	3:75
E. Sakarinen	14:—
I. Sarojärvi	3:—
A. Savnlainen	7:50
E. Savnlainen	15:—
V. Savnlainen	7:50
E. Styll	15:—
I. Tapanainen	7:50
K. Törö	8:75
A. Vainikka	3:75
I. Vikainen	2:75
A. Virkki	1:—
H. Virolainen	15:50
E. Virnnseppä	7:50
K. Yllö	8:—

Asiamiehen kautta:

H. Karvnnen	7:50
M. Pönniö	7:50
A. Ukkonen	15:—
H. Kärkkänen	15:—
M. Supponen	13:50
S. Rehn	30:—
M. Väisänen	20:—
A. Martikainen	20:—
K. Tervn	5:—
A. & H. Kemppl	10:—
J. Siimes	5:—
K. Hulkkn	35:—
S. Kapanen	7:50
S. Rännäli	7:75
P. Rappu	1:50
T. Vehiläinen	33:—
Y. Kälviäinen	15:—
Y. Ruthnlm	12:54
A. Kapanen	6:—
V. Jakdal	44:94
A. Kekknnen	19:36
L. Pirttljnki	10:—
P. Huurto	15:—
Yht.	575:84

SUURARPAJAISET

Syksyn suurarpajaisten alkukilpailun vnlltojen arvnnta sunritettiin 25. 11. 1971 järjestön edustajien läsnäollessa Suurarvan toimistossa Helsingissä. Arvnnnassa vnlttivat palkintoja ainakin seuraavat inkeriläiset:

Riipus hop. lal *kalvnslnnapll hop.* Karhu Lyyll, Taplnla 2

Juuslnlarjnlln (leräs-leak) Kemppl Sanleri, Helsinki 42; Ruthnlm Yrjö, Partille

Kylpypyyhe Raikkerus Olga, Vaasa 20; Varkki Alfred, Vaala

Kinkkuveilsi ja haarukka Kisknnen Juhn, Tampere 10; Nessler Paula, Helsinki 10; Savnlainen Olga, Savnnlinna 10

Loppukilpailun (uuden vuoden kilpailun) vnlttojen arvnnta toimitettiin 20. 1. 1972 järjestöjen edustajien läsnäollessa Suurarvan tnlmistossa Helsingissä. Arvnnnassa vnlttivat palkintoja seuraavat inkeriläiset:

ARVONNAN PERUSTEELLA

Matkasalkku (nahkaa) Jakdal Viktor, Mölnlycke

Henkilövaaka Kapanen Aleksanteri, Jönköping

Lämpötyyny Puumalainen Maikki, Palosaari

Kastikekulho (terästä) Kiskonen Juhn, Tampere 10; Rutholm Yrjö, Partille

Asetti ja haarukka (terästä) Kekki Irja, Helsinki 33; Kekki Tilda, Helsinki 91; Kälviäinen Yrjö, Helsinki 12; Luukkonen Elsa, Taplnla; Sarojärvi Inkeri, Hyvinkää 3; Virnnmäki Raija, Helsinki 14.

Järjestöt ja Suurarpa r.y. nnnittelevat arvnisia vnlttajia ja kiittävät kaikkia asiamiehiä. — Vnitot tnimitetaan vnlttajille poetitse.

Kunnlnlttavastl
SUURARPA r.y.

—

Kirstl Rautiaisen kilpailuissa sen sljaan nnnl el nllut inkeriläisille myötäinen.

Kiitämme kaikkia lahjnittajia tuesta. Tässä yhteydessä haluamme myös esittää kiitoksen kaikille arpajaisissa auttanelle — niin myyjille kuin ostajillekin. Lopullinen arpajaisten tulns selviää vasta myöhemmin keväällä. Lahjnittajien lista jatkuu vielä.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Helmikuun kuukausitilaisuus pidetään entisessä paikassa Agricolan seurakunnan seurakuntakodissa Tehtaankatu 23 sisäpiha 27. 2. klo 14. Tällöin on

OSASTON VUOSIKOKOUS.

Muut kevään tilaisuudet samassa paikassa samaan aikaan ovat 26. 3., 23. 4. ja 28. 5.

Tervetuloa.

ÖREBRO

5. 3. klo 14.00 pastori B. Olsson pitää jumalanpalveluksen St. Mickelin kirkossa. Puhe tulkitaan suomeksi. Jumalanpalveluksen jälkeen kahvitarjoilua ja kerhon vuosikokous.

Tervetuloa mukaan!

TOIMINTAA TAMPEREELLA

Tampereen paikallisosaston kevätkauden kuukausitilaisuudet Kalevan kirkon rippikouluhuoneissa 10—11 seuraavasti:

maaliskuussa 5. p.
huhtikuussa 9 q.
toukokuussa 7. p.

Tilaisuudet alkavat kello 14.00.

Tervetuloa!

Johtokunta

RUOTSI

BORASILAISET TALKOIHIN!

Ruotsissa lähestyy veroilmoitusten aika. Monelle tämä kaavake on siksi vaikeata että pitäisi saada apua. Jokaisesta Boråsin Inkerin Kerhon jäsenestä menee puolet maksusta Inkeri-kodin hyväksi Tuletko talkoihin?

Armas Paakkonen
Tingsg 4 B
Borås

VALOKUVANÄYTTELY

Kenellä on Ruotsin aikaisemmilta kesajuhlilta valokuvia tai mieluummin negatiiveja pyydamme lahettämään ntitä selvityksineen lainaksi osoitteella Arvo Häyhänen, Granvägen 22, 510 50 DALSJÖFORS, puh. 033/70734. Tarkoituksena on kesajuhlien yhteydessa järjestaa valokuvanäyttely aikaisemmista juhlista

Boråsin Inkerin Kerho

Inkeriläisten Yhdistyksen r.y:n vuosikokous

pidetaan maaliskuun 19 paivänä 1972 klo 14 Karjalaisen Osakunnan huoneistossa Mannerheimintie 5 A. Esilla vuosikokousasiat ja sääntöjenmuutos.
Samana iltana iltakirkko Agricolan kirkossa klo 19.

Johtokunta

PAINOYHTYMÄ OY 1972/LOVIISA

inkeriläisten viesti

numero 3 maaliskuu 1972

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 887 286, 465837
KONTTORI JA TILAUKSET:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10 Postisiirto n:o 30 636
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636
TILAUSHINTA:	mk 8:— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150:— Kuolinilmoitukset 10:— 1/2 „ „ 80:— Kuva ilmoituksessa 10:— 1/4 „ „ 50:— Kiitos- ym. ilm. 10:—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirto n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668
	Postisiirto n:o 416608 — 9
	Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
	Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

Osoite- ja tilausasioita hoitaa tästä lähtien merkonomi **Anneli Vironseppä**, puh. Helsinki 327046.

Toimitus

KANSIKUVA liittyy muistelmaan eräästä pitkäperjantaista 53 vuotta sitten sivulla 8. Sotilas äärimmäisenä oikealla ja hänen naisseuralaisensa (vieressä, musta hattu päässä) asuivat pappilassa.

Kristus on kuolleista noussut

Historiallisena persoonallisuutena on Kristus aikojen areenalla suurin. Mutta Hän on meille tuhansin verroin enemmän kuin pelkkä historiallinen persoona. Pääsiäisaamun ylösnousemus-ihmeellä Hänet voimallisesti todistettiin Jumalan pojaksi ja luvatuksi Lunastajaksi. Kristuksen ylösnouseminen on kaikista Hänen elämänsä eti tapahtumista laajakantoisin. Ilman ylösnousemusihmettä Kristuksen syntymä ja elämä monine ihmetöineen, voimallisine saarnoineen ja hyvine opetuksineen olisivat sittenkin jääneet ihmiskuntaan nähden lopulta hedelmättömiksi, ellei Hänen viatonta piinaansa ja kauheita kärsimyksiään seurannutta kuolemaansa olisi kruunannut ylösnousemus kuolleista. Jouluyön enkeli-ilmestykset, taivaan sotajoukkojen kuorolaulut ja Beetlehemin paimenien kokemukset eivät paljoakaan meihin vaikuttaisi, ellei olisi Kristuksen kuolleista nousemista tapahtunut. Ja hyvin luultavaa on, että joulukertomustakaan ei olisi, ellei pääsiäisihme olisi seurannut jouluihmettä. Kiitos Jumalan! Meillä on Joulu ja Pääsiäinen!

Jeesuksen maallinen vaellus päättyi pitkänäperjantaina. Silloin synti ja pahuus tulvivat yli äyräitten. Raivoissaan asetti saatana liikekannalle kaikki alamaisensa viimeiseen ratkaisevaan hyökkäykseen Jumalan pyhää vastaan tahtoen tehdä Vapahtajamme viimeiset hetket niin raskaiksi kuin suinkin voi. Ja kenties hänellä oli jonkinlaisia voiton toiveitakin. Pimeyden voimat olivat liikkeellä, synkeys valtasi luonnon, maa voihki, niin että kalliotkin halkeilivat. Kristuksen viholliset ilakoivat, heillä oli juhlapäivänsä, mutta se oli pimeä päivä. Pääsiäisaamuna he olivat vielä luulotellun voittonsa huumauksessa, he olivat ryhtyneet kaikkiin varovaisuustoimenpiteisiin: Haudan suulla oleva kivi oli sinetillä varustettu ja vartijatkin asetettu. Pääsiäisaamun sarastaessa taaskin vavahtaa maa, nyt sen Pyhän Voiman kosketuksesta, joka herätti Kristuksen kuolleista, — sinetti murtuu, kivi vyöryy ja hauta luovuttaa saaliinsa. Ja vihollisvoimien asettamat vartijat joutuvat tahtomattaan ensimmäisiksi ylösnousemusihmeen todistajiksi.

Aseellinen mahtivalta, ihmisten kiukku ja tuonelan ruhtinaan valtikka, ne kaikki osoittautuivat yhtä tehottomiksi estämään Kristuksen ylösnousemista kuin tuo haudan suulla ollut kivikin. Jumala ei sallinut valittunsa nähdä turmelusta. Siihen asti kuoleman valtakunnan portit sulkeutuivat lujasti jokaisen sinne saapuvan jälkeen eivätkä avautuneet, mutta nyt tapahtui jotakin ennen kuulumatonta. — Jumalan Pyhän sinne astuessa ne eivät voineetkaan sulkea Häntä, koska Hän oli vanhurskas. Kristus astui tuonelaan synnin voittajana ja kuoleman kukistajana sieltä ulos. Sen välittömänä ilmiönä on pääsiäisaamun ihme. Kristuksen ylösnousemus vakuuttaa, että Hän on todellakin saanut aikaan iankaikkisen lunastuksen, johon sisältyy ennen kaikkea sovitus kaikista synneistä. Tämä sovitus ei ole mikään haavekuva, vaan todellisuus, jota tuhannet ja taas tuhannet ovat saaneet kokea. Sen perusteella kaikki kaukana olevatkin voivat päästä aivan Jumalan perheen jäsenyyteen. Tämä lunastus, jonka varmana vakuutena on Kristuksen kuolleista nouseminen, vapahtaa kaikki jotka uskovat, lain kirouksesta, sekä sen orjuudesta, Jumalan lasten ihanaan vapauteen.

Mikko Kolomainen

PEKKA KIIJÄRVI:

Vuoleen miehiä ja naisia opintiellä

(Jatkoa kirjoitukselle 'Vuoleen pitäjä' n:ssa 10, 11/1969)

Opettaja P. Kiijärvi

Kansankielinen kouluopetus Inkerissä alkoi varsinaisesti vasta viime vuosisadan jälkipuoliskolla. Tosin eräitä kansakouluja perustettiin jo 1700-luvulla. Sensijaan lukutaidon ja kristinopin opetus oli evankelis-luterilaisen kirkon toimesta pantu alkuun jo Ruotsin vallan aikana ja sai esteettä jatkua myös Venäjän vallan alkana.

Kun ensimmäiset opettajat valmistuivat v. 1883 perustetusta Koippanan opettaja-, lukkari- ja urkuriseminaarista, alkoi kansakoulujen perustaminen Inkerissä tihenevässä tahdissa kasvaa. Monelle inkeriläispojalle nousi tällöin tavoitteeksi päästä oppilaaksi edellä mainittuun opinahjoon. Useassa tapauksessa seurakuntien papit toimivat kannustajina opintielle lähtemisessä. Näin oli asian laita myös Vuoleella. Siellä toimi pitkäaikaisena kirkkoherrana kaukolalainen Vilhelm Theodor Peronius. Valmistuttuaan Helsingin yliopistosta 1848 hän toimi pappina monissa Inkerin seurakunnissa tullen v. 1854 valituksi Vuoleen kirkkoherraksi, jossa virassa hän toimi 40 vuotta, kuuluen vuosina 1882—84 myös Koippanan seminaarin johtokuntaan. Peronius kuoli Vuoleella 1894. Hänen työnsä jatkajaksi tuli Tarton yliopistossa papiksi valmistunut poikansa Vilhelm Peronius toimien tässä virassa vuoteen 1918, jolloin siirtyi Suomeen, ollen viimeksi Luopioisten kirkkoherrana.

Peroniukset olivat tarmokkaita ja pidettyjä kirkonmiehiä. Heidän edistyksellinen vaikutuksensa Vuoleella, niin seurakuntatyössä kuin kansanvalistuksenkin alalla, oli huomattava. Osoituksena siitä mainittakoon kansakoulujen perustamioen Kirkonkylään ja Matoksiin 1875 sekä kansankirjaston perustaminen 189t. Pappilan naapuritalon musikaalisesta pojasta koulutettiin seurakunnalle kanttoriurkuri. Hänen pojastaan Vilhelm Kokasta tuli isänsä työn jatkaja. Toinen pojista Kaarlo Kokka hakeutui Koippanan seminaariin päättäen sen opettajan-, lukkarin- ja urkurintodistuksella 1888. Kaarlo Kokka toimi opettajana Vuoleella, Liissilässä ja Venjoella hoitaen edellä mainituilla paikkakunnilla myös kanttori-urkurin tehtäviä opettajatoimensa ohella. Koimas veljeksistä Mikko Kokka oli myös musikaalinen ja joutui moneen otteeseen hoitamaan väliaikaisesti kanttori-urkurin tehtäviä. Varsinaisen elämäntyönsä hän suoritti kuitenkin kotipitäjänsä kunnanvanhimpana (staršinana). Lukkariperinne jatkui Kokan suvussa myöhemminkin. Vilhelm Kokan poika Viliam valmistui Koippanan seminaarista opettajan-, lukkarin- ja urkurintodistuksilla 1908 ja tuli samana vuonna kotikylänsä kirkkokoulun opettajaksi ja seurakunnan kanttoriksi, toimien e.m. viroissa aina vuoteen 1919, jolloin siirtyi opettajan tehtäviin Suomeen.

Vuoleen Kirkonkylässä oli muitakin opintielle pyrkijöitä. Talollisen poika Juhanna Ahava päätti Koippanan seminaarin opettajan-, lukkarin- ja urkurintodistuksella 1884, ja toimi sen jälkeen erittäin arvostettuna ja pidettynä opettajana Matoksin kansakoulussa sekä uskonnon opettajana 2-luokkaisessa koulussa. Opetustoimen ohella Ahava toimi menestyksellisesti pitäjän maamiesseuran puheen-

johtajana ja lainakassan rahastonhoitajana.

Myös talollisen poika Juho Pentikäinen hakeutui 1896 Kolppanan seminaariin päättäen laitoksen opettajan-, lukkarin- ja urkurintodistuksella. Pentikäinen tuli erikoisesti tunnetuksi musikaalisuudestaan. Hän täydensi musiikkitietojaan ja taitojaan monilla kursseilla ja Kansankonservatoriossa. Toimittuaan apuopettajana ja myöhemmin soiton ja laulun opettajana Kolppanan seminaarissa sekä Suomalaisessa yhteiskoulussa hän tuli v. 1912 opettajaksi Pietarin Aleksandrovskin kouluun. Opettajatoimensa ohella hän johti useita kuoroja ja soittokuntia. Pentikäinen oli tunnettu myös etevänä säveltäjänä. Täällä Suomessa inkeriläisten keskuudessa musikaalisuudestaan tunnettu opettaja Ville Pentikäinen oli Juho Pentikäisen veljenpoika. Hän oli myös Kolppanan seminaarin kasvatteja.

Vuoleen seurakunnan muista kylistä opintielle lähteneistä nuorista ansaitsevat tulla mainituiksi seuraavat. Talollisen poika Simo Pellinen Kyyrähaasta opiskeli ensin Pietarissa ja sittan Suomessa valmistuen agronomiksi Mustialan maanviljelysoppilaitoksesta 1899. Hän suoritti myös Pietarissa agronomin tutkinnon maatalousministeriön asettaman tutkijaelimen edessä saaden oppiarvokseen 'učšonyi agronom'. Palveltuaan maatalousministeriön alaisissa virastoissa hän tuli vallankumouksen jälkeen Rääpyvän suomenkielisen maatalousopiston johtajaksi ja alansa aineiden opettajaksi laskien perustan tämän oppilaitoksen työlle. Hänen nuorempi veljensä Taaveiti suuntautui opettajan uralle valmistuen Kolppanan seminaarista 1922.

Yrjö Kiijärvi Reppoinkylästä opiskeli myös Kolppanan seminaarissa vuosina 1908—12 päättäen laitoksen opettajan-, lukkarin- ja urkurintodistuksella. Toimittuaan ensin pari vuotta 'Nevan' toimituksessa hän joutui sotapalvelukseen ollen koko I maailmansodan ajan sotakommissa. Sodan jälkeen hänet määrättiin opettajaksi Vuolejärven kouluun. Siirryttyään v. 1919 Suomeen hän toimi ensin valtion pakolaisavustuskeskuksen palveluksessa ja v:sta 1926 opettajana Valkjärvellä ja talvisodan jälkeen Ähtärin Myllymäellä. Opettajapätevyyden Suomessa hän suoritti Sortavalan seminaarissa 1925. Allekirjoittaneella, edellisen veljellä, oli myös pienestä pitäen tähtäimessä opettajan ura. Aloitin opintoni Kolppanan seminaarissa 1919. Valmistuttuani 1923 toimin opettajana Vuoleen Kirkonkylässä vuoteen 1926, jolloin siirryin jatkamaan opintojani Pietarin Kasvatusopillisessa korkeakoulussa toimien samalla aineopettajana rautatieläisten koulussa Pietarissa ja opintojeni päätyttyä Haapakanksen vajaakeskikoulussa. Suomeen siirryttyäni suoritin opettajapätevyyden Jyväskylän seminaarissa, jonka jälkeen toimin opettajana Viipurin mlk:n Säiniöllä, Kemissä, Ähtärin Vääräkoskella ja viimeksi Haitulan Parolassa.

Kolppanan seminaarin muututtua v. 1917 mies- ja naisseminaarissa hakeutui Vuoleelta eräitä neitosia opiskelemaan e.m. laitokseen. Heistä mainittakoon Liisa ja Anni Ollikainen Leholta, Katri Karvonen Katumaasta, Anni ja Ella Ahava Matoksista ja Kairi Tasku Vuolejärveltä. Eräät nuoret valmistuivat opettajiksi myös Pietarin venäläisessä seminaarissa. Heistä mainittakoon Yrjö Särkkinen Rokoskoista, Liisa Ollikainen Leholta ja Maikki Ahava (nyk. Vesikko) Matoksista.

Muille kuin opettaja-alalle pyrkineistä tulkoon vielä mainituksi veljekset Yrjö ja Juho Vesa Katumaasta, joista edellinen suoritti virkamiestutkinnon Pietarissa ja jälkimmäinen suuntautui sotilasuralle harjoittaan opintoja kadettikoulussa. Konttoripäällikkö merkonomi Juho Vesa on hyvin tunnettu täkäläisissä inkeriläisissä piireissä.

Vuoleen seurakuntaan kuuluneen Miikkulaistan kappelipitäjästä opintielle lähteneistä olen kertonut tämän lehden numerossa 4/1971.

Ahkera mies auttaa itse itsiään.

*

Iljäis elä, iljäis opi, yhenlain tuhmaan kuolet.

*

Kirja ei käse kirroomaa, eikä paper pahhaa tekemää.

PIRUJA

Tapahtuma 18. vuosisadan vaiheilta

Liigovan rautatieasema sijaitsee täsmälleen puolivälissä Pietarin ja Krasnojeselon välillä. Sen todisti virstanpylväs, joka seisoi rautatien ylikäytävällä, osoittaen 10 virstas kumpaankin suuntaen. Rantatieasema oli lähellä ylikäytävää, siitä erkanivat rautatiet Pietarhoviin ja Krasnojeseloon. Rautatieaseman takana oli kauppala. Sieltä katsottuna itään yli rautatien noin puolisen kilometriä oli Venäjän Panova, jonka takana oli suomalainen Panova.

Oli paaston aika. Suomen Panovalla paaston takana kohosi uusi tuparakennus, joka hohti uutuuttaen sekä näkyi hyvin rautatien laiturille, vetäen monen matkustajan katseet Suomen Panovalle. Mutta eniten sitä ihaili Liihalla asuva paikkakunnan konstaspeli ajatelien itsekseen: "Tuolla on käytävä tarkastamassa, onko tuolla isännällä rakennus lupa, jos ei niin — —."

Pääsiäisaattona suuntasikin konstaspeli askeleensa Suomen Panovalle, uudelle tuparakennukselle. Rakennuksen isäntä oli juuri sisällä uudessa tuparakennuksessaan ihailemassa uutta rakennustansa ja vetämässä sieraimiinsa raikasta pihkan tuoksua, jolloin ovelta kuului koputus. "Sisään" vastasi isäntä.

Samassa astui sisälle virkapukuinen mies tervehtien isäntää kädestä aanoen: "Olen paikkakunnan konstaapeli Mihailov."

"Olen Andrei Petrov." "Teillä on tässä uusi tuparakennus, läksin tarkaatamaan, onko Teillä saatu lupa rakentas tälle paikalle."

"Joo, kyllä olen sitä ajateliut, mutta se on aina vielä jäänyt tähän asti hommaamatta." Samassa isäntä kaivoi esille kukkaronsa, josta antoi hopearuplan konstaspelille aanoen: "Kyllä se tulee jälkeen pyhän hommatuksi." Konstaspeli kiitti isäntää ja aanoi: "Kyllä sen ehtii vielä tuonnempaankin."

"Jos konstaspelille sopii, niin mennään tuonne vanhaan tupaan, otetaen siellä pienet ryypyt näin suuren pyhän aattona."

"En osaa kieltäytyä", vastasi konstaspeli, ja siinä he lähtivät rinnalla olevaan vanhaan tupaan. Siellä jo porstuassa oli vastassa miellyttävä ruuan tuoksu. Kirvesmiehet olivat juuri lopettaneet päivällisensä ja lähteneet pääsiäistä viettämään.

Sisällä konstaspeli toivotti emännälle hyvää päivää, johon emäntä vastasi sujuvalla venäjänkielellä, mikä tuntuikin mieliyttävän tulijaa. Hyvä inkeriläinen emäntä tiesi käskemättäkin mitä oli tehtävä. Laittoi ruuan pöydälle kehoittasn vierasta että isäntää ruualle. Isäntä toi pöytään pulion miestä väkevämpää, josta kaatoi lasit täyteen venäläiseen tapaan, kehoittaen konstaspelia ottamaan ryypyn että ruokaa päälle.

"Kuule veli. Ryypyn minä kyllä otan ja leipää päälle, vaikka teillä tässä onkin ruokaa yllin kyllin liharuokia, mutta tiedättehän, että tänään on viimeinen paastopäivä, en ole koko pitkässä paastossa syönyt lihaa enkä muitakana rasvaa sisältäviä ruokia, siksi täytyy paastota nämä viimeisetkin tunnit. Yöllä sitten kirkosta tultua syödään erottamatta kaikkia ruokia. Teillä suomalaisilla on hyvä, kun syötte erottamatta paaston aikanakin kaikkia ruokia."

"Otetaenpa vielä toinenkin ryyppy."

"Kyllä se kelpaa, se ei ole kiellettyä."

Samassa tuli sisälle talon ainoa, 12-vuotias poika, joka hoiti talon asiat isän ollessa poissa Pietarissa ajurina. Nytkin hän oli oliut saunaa lämmittämässä huutaen nenä nokisena ja oven välistä: "Isä, sauna taitanee olla jo kuuma, kivetkin jo altapäin alkaa olla punaset."

Emäntä oli tuonut pöydälle pääsiäisekaikeitettyä olutta, jota konstaspeli maisteli ja kehui mainioksi juomaksi sanoen: "Kyllä te suomalaiset osaattekin ruokia sekä juomia laittas."

"Ja nyt sittan saunaan," aanoi isäntä, "konstaspeli on hyvä ja lähtee saunaan muksen näin pääsiäisaattona."

"Kiitos kaikesta" minua vaimo jo varmaan odottanee kotona, sillä kirkkoon on ehdittävä ajoissa, ulkonakin alkaa jo hämärtää, — täytyy lähteä kotiin."

Noustuaan seisomaan näytti siltä, että jalat konstaapelilla eivät halunneet totella isäntäänsä, vaikka sillä olikin terävä miekka vyöllä. Ryypyt olivat tehneet tehtävänsä, lisäksi lienee ollut syynä pttkä paasto, jolla oli ruumis rasitettu. Taloo isäntä huomasi tässä syyllisyytensä, että oli kaatanut liiemman ryypyn vieraalleen. Siksi hän sanot konstuapelille: "Istukaa hetkinen, minä valjastan hevosen, jolla pääsette kotiinne, ettei tarvitse kävellä."

Pihalla isä poikineen valjasti hevosen. Poika jota sanottiin Pekoksi, sanoi tietävänsä missä konstaapeli asuu, ja lupasi lähteä konstaapelia kyytiin.

Oli jo melko hämärä,kun konstaapeli autettiin kärryille, jossa hän tyytyväisenä nojasi kärryjen selkänojaan. Siinä isä antoi vielä neuvoja pojalleen, että ajaisi peltotietä Liihalle, sillä kivitie oli kovin kuopakas, jossa kyydittävä voisi kärryiltä pudota.

Peltotie kulki riihen ohi, riihen kohdalla hevonen puhalsi sieraimiinsa ja samassa alkoi juosta täyttä ravia. Siinä ajaja ehti vain katsahtaa sivulle huomatan riihen edessä piruja aivan saman muotoisia, kuin vanhat ihmiset olivat kertoneet, kaikki olivat sarvekkaita. Pojalla oli täysi työ pysytellä kuskilla saadakseen hevosen hiljentämään vauhtiaan. Oli vielä onni, että peltotie oli tasainen, niin että konstaapeli joka nukkui ei pudonnut tielle. Mutta olisi ollut hyvä, jos olisi ollut hereillä, niin olisi hänkin nähnyt piruja.

Kohta tuli ylitetyksi rautatiekin, josta oli kerrassaan käännyttävä vasemmalle. Kohta oli käännyttävä oikealle, jota sanottiin Torikaduksi. Torin kulmassa seisoi yksikerroksinen matala puurakennus, jossa konstaapeli asui. Tämän talon eteen kuski seisatti hevosensa.

Konstaapelin vaimo, joka jo huolestuneena odotti miestänsä kotiin, kuuli kärryjen pysähtyneen pihalle, arvasi miehensä tulleen kotiin ja riensi pihalle vastaan. Huomatessaan että miehensä oli kännissä, kysyi pojalta: "Onko konstaapeli maksanut kyydistä," johoo poika vastasi: "Kaikki on selvä." Sanaakaan vaihtamatta konstaapett vaimoineen häipyivät ptmeään käytävään.

Hermot pojalla ottvat vielä kireällä äskeisestä näystä, lisäksi pimeän tulokin lisäsi pelkoa. Varmaan monelle aikuisettekin olisivat nousseet päässä karvat pystyyn nähdessään sarvipäitä piruja. Olisi vaikkapa niinkuin viime lauantaina saunasta tultua, silloin paistot täyst kuu ja taivas oli tähdessä — mutta nyt. Olisipa vaikka Musti-koira mukana, niin olisi turvallisempaa.

Siinä miettiessään kotimatkaa, hevoseltakin kuului tulevan huokaus. Äkkiä siinä pojalle juolahti mieleen aamusilla isän lausuma sana äidille: "Lupasihan Liisakin sieltä Liihalta tulla pääsiäiseksi kotiin." — Tuossahan se Liisa-täti asuikin ei kaukana tästä seuraavalla kadulla, ajan sinne, jos lähteneekin täti minun mukanani.

Liisa-täti, joka asui yksin, kuuli jonkun ajaneen pihalle ja kiirehti ulos pihalle nähdäkseen kuka oli tulija.

"Herranen aika!" sanoi Liisa täti nähdessään veljensä pojan. "Tulitko sinä minua hakemaan oikein hevosella, kyllä minä olisin huomenna tullut kävellen, vai oliko sinulla muutakin asiaa tänne kauppalaan."

"Meillä oli tänään se konstaapeli, isä oli hänelle kaatanut ryypyn ja hän oli kovin humalassa, siksi minun oli kyydittävä hänet tänne kotiin. Siellä riihen ohi ajaessa hevonen pelästyi. Minä kun katsahin sinne riihelle, niin siinä riihen edessä oli useita piruja, hevonenkin pelästyi niitä. Siksi ajattelin, että jos täti lähtisi mukaan, yksin pelottaa."

"Riisu vain hevonen ja pannaan tuonne liiteriin, siellä se jonkin kerran on aikaisemminkin ollut. Heiniä eteen, minä tuon lyhdyn, että näkee siellä liiterissä. Olet yötä, aamulla sittan mennään, eikö niin.

Pääsiäisaamu oli kirkas, aurinko lämmitti niin että höyry nousi seinäviereltä. Kahvia juodessa oli ikkuna auki, pihapuissa laulelivat kottaraiset, koivujen lehdet olivat hiirenkorvan kokoiset. Ihana keväinen tuoksu löysi tiensä avoimes-

Jatk. siv. 11

Pitkäperjantai 53 vuotta sitten

Harmaat pilvet peittivät taivaan. Puut seisoivat lehdettöminä ja maa oli musta. Ilmassakin tuntui jotain outoa. — Eri tahoilta kulki seurakuntalaisia kirkoile mustiin pukeutuneina, olihan suuri juhlapäivä, pitkäperjantai. Toiset suuntasivat kulkunsa pappilan mäelle, jossa pappilan lisäksi sijaitsi n.s. pitäjäntupa. Sinne kulki nuorten parvi omaisineen valkoisiin puettuna. Olihan konfirmaatiopäivä. 72 tyttöä pääsi ensi kerran ehtoolliselle. Seurakunnan lukkari, niinkuin silloin sanottiin, oli pitänyt rippikoulua kahden viikon ajan, sillä pappia ei enää ollut. Elettiin vakavaa aikaa v. 1918. Muutkin miehet olivat poissa, kirkonväen joukossa oli vain muutama mies.

Rippikoulun aikana, lukkarin istuessa pöydän takana, istuutui joka tunnin ajaksi aseistettu sotilas pöydänkulmalle. Siinä hän liveili tehden kaikenlaisia temppuja häiritäkseen opetusta. Vakavina pysyivät tytöt, koska tiesivät, ettei se ollut opettajalle helppoa.

Nyt oli sitten se odotettu pitkäperjantai, viimeinen yhdessäolopäivä. Odotusta se oli, jännitystä myös. Vieraan seurakunnan rovastin piti saapua. Tulihan hän, toain myöhästyneenä. Nyt olivat siis rippilapset, rovasti ja lukkari, mutta missä on suntio (sontio kuten silloin sanottiin)? Eihän kukaan pääse kirkkoon, ellei suntio ole aikaisemmassa ovia. Avaimethan olivat suntion tiedossa samoin ehtoollisvälineet. Kaikki olivat kuin hämmästyksellä lyötyjä. Muutamat naiset tiesivät kertoa, että siinä kylässä on ammuskeltu, oli haavoittuneita ehkä kuolleitakin. Ampumistahan oli kuulu jo samulla viiden aikaan aina kahdeksan kilometrin päähän. Pieni partio oli käynyt tekemässä kiusaa nukkuville pahoin seurauksin. — Kiireellä muutamat lähtivät ottamaan selvää asioista. Taas odotusta, jännitystä! Jonkun ajan kuluttua kuului huuto: "Nyt hän tulee!"

Syvä helpotuksen huokaus pääsi kaikilta. Hänet oli vangittu, mutta monien

Kolme rippikoululaisia lykkien jyskeessä.

selitysten ja pyyntöjen jälkeen vapautettu ehdolla, että iltapäivällä saapuu takaisin vankilaansa. Pian soivat tutut kirkonkellot kutsuen kirkkoon. Tuntui siltä kuin kaikki olisi ollut ennallaan. Rippilapset olivat rivissä lähtövalmiina. Tuli tieto. Kirkko on piiritetty, niin pian kuin seurakuntalaiset menevät kirkkoon, kirkko räjäytetään ilmaan. "Rovasti älkää menkö kirkkoon!" Rovasti vastasi: "Me menemme nyt. Jos on Jumalan tahto, että meidän on tänään kuoltava, niin me kuolemme." Ja niin mentiin.

Kun rovasti astui kirkon kynnykselle, alkoivat urut soida. Juhlallinen valkopukuinen joukko kulki kohti alttaria. Hetken hiljaisuus. Urut alkoivat uudelleen hiljaa soida. Rippikoululaiset lauloivat Hengellisistä lauluista virren 273 "Jeesuksen silmäin eteen, mä käyn niin kurjana" jne. Toiseksi virren 61: "Veisaelkaamme, Armosta Jeesuksen, Kaikki me

Maaorjan poika uudisraivaajana Ambomaalla

AAPELI SAARISALO: *Elelän rislin mies Marlll Raulanen*
WSOY t97t, 248 s.

Lähetystyö oo aina ollut lähellä kristlttyjen sydäntä. Onhan se ymmärrettävää, koska Herramme oo sanoout: "Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni." Varmasti Suomessa lähetysystävien mieliä lämmittää, kun poroIessori Aapeli Saarisalo oo julkaissut ansiokkaan tutkielman Suomeo lähetystyöo uranuurtajasta Martti Rautasesta.

Tämä inkerinsuomalainen maaorjan poika kotoisin Länsl-Inkeristä Novasolkan seurakunnan Tikanpesän kylästä oli 16-vuotias, kun Aleksander II toimesta Venäjällä, johoo Inkerinmaa myös kuulul, maaorjuus lopetettiin. Marttl-pojalla oli varmasti läheisiä kokemuksia maaorjuudeo raskaista oloista. Mutta hänelle aukeni tie lähetyskentälle. 18-vuotiaana Martti-poika kotitekoisesta sarasta valmistettu kauhtana yllään saapui Helsinkiin lähetyskouluun, jossa hän halusi olla ahkera ja kuuliainen koulun säännölile.

Martti Rautasen rovasti Slreniukselle lähettämästä kirjeestä saa välähdyksenomaiseo kuvan siitä, millaisia vaikeuksia lähetystyöhöo pyrkivä sai kohdata.

Rautanen valmistul lähetyssaarnaajaksi ja vihittiin tehtäväänsä v. 1868, jolloin hän oli 23-vuotias. Ajan mittaan saatiin lodeta, että hän oli todella nimensä mukaineo — Rautanen.

Elämän koulussa paljoo kokenut lähetystyöo eturintaman mies oli tottunut tyytymään oleviin oloihin. Hän ohjalli multakin ottamaan asiat tyynesti ja vatittelematta.

Inkerinmaalla siihen aikaan, kun sieliä olin, tunnettiin paremmin Rautasen työkumppani Pietari Kurvinen. On liolia tervehdittävä sitä, kun oyt proIessori Saarisalo oo saattanut julkisuuteen ansiokkaan tutkielman tästä Inkerin omasta pojasta. Oletan, että jokaiseen Inkerin suomalaiseeo kotiin hankitaan tämä kirja.

Miikkulaisin, Vuoleen, Toksovan, Rääpyvän, Keltoo, Markkovan ja Järvisaaren ihmiset älkööt pahastuko, vaikka heidän seurakuntansa oo jäänyt pois Inkerin kartasta. Liissiläläiset älkööt kovin paljoo harmitelko sitä, kun Liissilä oo merkittty Uissilaksi. Siinähän on painovirhe. Kartan varsinainen tarkoitushan oo vain osoittaa, missä Novasolkka sijaltsee.

Aalami Kuorlli

•••

saamme, kilttää hänt' liolteo, Hän oopl armoinen." Rovasti astui alttarille, sotilas myös, kivääri selässä, pistin ojossa, lakki tietysti päässä. Kun rovasti ksantyi, sotilas kääntyi, mutta polvet eivät taipuneet. Saarnan aikana seisoi selän aikana.

Kaikki seurakuntalaiset eivät uskaltaoeet tulla kirkoo sisälle, vaan seurasivat ulkona. Kirkossaolijat olivat aivan rauhallisia antamatta itseänsä häiritä, vaikka koko ajan häiritsijät kulkivat aseistettuina ovelta ovelle.

Kirkko jäi paikalleeo, mutta rovasti ja kanttori vangittiin.

Alno Pönniö

•••

Minun syntieni tähden

Minun synllenl lähden,
Jeesus, Sua pilnalliin,
Perjanlaina kansan nähden
rislinpuulle naulllllln.

Sinun äänes risllnpuulla
kaikui korviin pilkkaajain:
Isä, heille anteeks anna,
he tekojaan ei liedä lain.

Rilppuessas rislinpuulla
keskel pahantekijäin,
pilkkapuheita sait kuulla.
Sen tapahtua pill näin.

Slinä siilen rislinpuulla
henkes annoil edestäin.
Slks on luja loivo mulla
kuolemaan mun käydessäin.

Haudan lepoon perjantaina
ruumis pyhä laskelliin.
Ylös nous se sunnuntaina,
vaik' tapetliin ja haudattiin.

A. Vainikka

Viime numerossa olleesta runosta Pekon nainen oli loppuosa jäänyt pois, joten julkaisemme koko runon tässä uudelleen. Runo on Juuso Mustosen muistiinmerkitsemä.

Pekon nainen

Soua laiva, joua laiva,
soua Suomen rantuelta!
Skipparpoika poissikkine,
lapsi laivan haliitsija,
pieni on peränpitäjä,
pane puhas purjehuine,
toine purje on sinine,
kolmas koko rohone!
Siis lase laiva juoksemaha,
iervarinta iempomaha!
Soua laiva, joua laiva,
soua laiva suurta merta,
lase Inkerrantaselle.

Terve vierahat yli veslen,
yli maien matkalaiset,
yli riikin liikkuvaiset,
yli vallan valvajaiset!
Vieraai soiiiiii Suomenmaalta,
yli meren ystäväni,
viisaammat on Viipurista,
kaunihimmat Karjalasta,
— mie olen itse Inkeristä,
vapaariikin vallan aita,
tulin teltä tervehtämmää
näihin pitkihin pitoihin,
korkiaan kokouksehen.

Terve kaikki Suomen kansa,
terve rahvas Inkerimme!
Terve kuu, terve päivä,
terve kuu kumehtimasta,
terve päivä paistamasta!
Terve nuoret neitsykkäiset
pojat pulskiat punaiset,
silmät sirkiät siniset,
käet valkeet vaahtaraiset.

Kaikk' on kansa kengitetty
kui hepoiset rauvotettu,
kaikk' on kansa vaattehissa
niinku linnut höyhenissä.

Alkää panka työ pahakse,
jos mie virren väärin lauloin,
sanat ristije sanelin;
en oie opissa oiiut,
koulun ust en kolkuteiiut,
mie oon oppint orjuuessa,
piikuessa käyessäni.

Mien iioitse Inkeriä,
kel on koit korvalle jääneet,
isänmaataan ilman jääneet.

(Runon lausui Kallivieren laulujuhlilla 23. 6. 1930 sen tekijä Evdokia Danilovna Fegorova Eestin-Inkeristä.)

Inkeriläisten sivistyssäätiön ja yhdistyksen edustajat kävivät Kalevalan päivänä laskemassa seppeleen Larin Parasken muistomerkille. Kuvassa vasemmalta Vironmäki, Makara, Savolainen, Vironmäki, Järvinen, Läärä, Kekki, Olonen, Rännäli, Rautanen, Ritpinen, Kekki ja edessä pikku vunukka.

Jatkoa siv. 7

ta ikkunasta sisään. Koko luboto tuntui juhlivan pääsiäistä.

Aamukahvin jälkeen valjastettiin hevonen ja alettiin matka Panovalle. Saavuttua riihen kohdalle molempien katseet kääntyivät riihelle, jonka ovi oli auki. Hevonenkin katsahti sinne, varmaan ajatellen: "Tuossahan niitä piruja oli."

Kotipihalla oli huolestunut isä vaatassa sanoen: "Miksi et tullutkaan illalla takasin kotiin, olisihan sinun pitänyt saunassakin käydä, me oitiin huolestuneita, siiten ajateltiin: varmaan se oo mennyt Liisalle." — Samassa poika keskeytti isän sä puheen ja alkoi kertoa piruista, joita oli nähnyt riihen edessä ja siksi olikin ajanut tätinsä pihalle ja pyytänyt täiiänsä lähtemään jo illalla.

Tätikin puolusteli siinä: "Se oo minun syyni kun emme illalla tulleet."

Porstuasta asteli kyyryisenä taloo mummo kysyen: "Mitä ihmeitä se meidän poika kertoi, kun minä en oikein kuullut."

Siinä poika kertoi mummolle, kuinka illalla oli ajanut riihen ohi ja oli siinä nähnyt riihen edessä piruja; hevonenkin pelästyi niitä.

Mummo ei ollut laiska, heitti huivin hartioilleen ja suuntasi askeleensa riihelle.

Naapurin taloo seinävierelle lämpimässä auringoo paisteessa istui muutamia kylän miehiä, jotka tupakoivat ja keskustelivat. Joku heistä lienee tarkannut aanoa jotain erikoista, kun kaikki välillä nauraa hohottivat. Siinä miehet huomasivat mummon menevän riihelle, yksi miehistä sanoi: "Sillä varmaan on jotain taika-asioita siellä, kun näin pääsiäisaamuna menee riihelle."

Saavuttuaan riihen ovelle mummo samassa kupertui maahan ikäänkuin nuijalla päähän lyötynä. Miehet, jotka seurasivat katseillaan mummon hidasta kulkua riihelle, lähtivät juosten paikalle auttaakseen maassa makaavaa mummoa.

Saavuttuaan paikalle he huomasivat mummoo makaavan maassa tajuttomana ja riihen sisällä lähellä ovea, parressa riippuvan hirttäytyneen miehen. Kohta saapui paikalle runsaasti kylän väkeä. Haettiin lämmintä maitoa. Puukon avulla oli saatava mummon hampaat auki, jotta saatiin kaataa maitoa suuhun mummolle. Viimein saatiin mummo hereille.

Lopuita mummokin sai äänensä ja kerioi, kuinka hän käveli riihelle ja tultuaan ovelle joka oli auki, huomasi kerrassaan hirttäytyneen sekä sen ympärillä useita piruja, jotka halailivat ja suutelivat sitä. Siitä hän pyörtyi.

Seurauksena tästä oli, että paikalle oli kutsuttava poliisikonstaapeli, jolle asia kuului.

Kohta oli paikkakunnan konstaapeli tarkastamassa hirttäytynyttä, joka tuotiin paikalle hevoskyydillä. Konstaapeli iarkasti ruumiin taskut, löytämättä millaistakaan todistusta, eikä kylän asukkaistakaan kukaan tuntenut. Arvelivat vain miehen olleeo kulkurin jostain toiseita paikkakunnalta.

Siksi konstaapeli antoi määräyksen, että hirttäytynyt oli vietävä johonkin metsään taikka suohoo, jonne se oli haudattava. Niihin aikoihin kirkkolaki ei sallinut hirttäytyneitä haudattavan kirkkomaahan, vaan ne oli haudattava metsiin taikka soihin.

Tällä kerralla lienee ollut konstaapelilla onni mukana. Paasto ei estänyt syömästä mitään, kaikki oli sallittua, ryypyt lisäksi. Sekä pihalla oli odottamassa kyytimies hevosineen.

Aatami Vainikka

Merkkipäiviä

Tammikuun 10. päivänä 1972 täytti Helsingissä Antti Makara 75 vuotta. Hän on syntynyt Miikkulaisiin Alakylässä, mistä vuoden 1919 alussa siirtyi Suomeen. Vielä samana vuonna hän liittyi Suomen vapaaehtoisen armeijan yhteyteen perustettuun Inkerin rykmenttiin, jonka mukana otti osaa taisteluihin Virossa sekä Raudussa ja Miikkulaisissa asti. Suomessa Antti Makara työskenteli aluksi maatöissä ja sitten eri puolilla Suomea tehtaissa. V. 1924 hän kävi Helsingissä teollisuuskoulun, jossa hankki putkiasentajan ammattitaidon, ja toimi sitten etupäässä Helsingissä ensin asentajana, sittemmin suunnittelijana ja lopulta kustannusarvioiden laskijana. Eläkkeelle hän jäi 66-vuotiaana.

Onnittelemme merkkipäivän johdosta näin jälkikäteen.

Pien mätäs kaataa kuotoa suurenki kuorman.

*

Työ ei elätä, jos ei leipää oie.

*

Sen virttä pittää laulaa, kenen kelkaas istut.

Inkeriläisiä sananparsia

Opettaja Oskari Kemppi
synt. Tuutarin Hannolassa
17. 1. 1892

Opettaja Juhana Pöllä
synt. Tuutarin Pöllälässä
14. 2. 1892

Kolppanan seminaarin perustaminen kuten tunnettua toteutti aikoinaan Inkerissä kansanvalistuksen tärkeimmän päämäärän — säännöllisen ja tarkoituksenmukaisen lasten kasvattamisen ja opettamisen sekä sen kautta vähitellen koko kansan syvien rivienkin valistamisen.

Tässä kaksi vanhemman polven inkeriläistä opettajaveteraania, jotka molemmat ovat kotoisin Tuutarista sekä kävivät yhdessä samassa vuorokurssissa Kolppanan seminaarin ja täyttivät kumpikin tämän vuoden alkupuolella 80 ikävuottaan. Toivotamme heille edelleen hyvää terveyttä ja rauhallisia hyvin ansaittuja eläkepäiviä.

A. H.

RUOTSIN PUOLELTA

Boråsin kesäjuhlat

Kun oo hyvin todennäköistä, että Boråsin kesäjuhlien jälkeeo osa ouorista jää kahdeo päivän leirille yhdessä Ruotsissa asuvien inkeriläisten ouorten kanssa, niin oo jo näin ajoissa syytä olltteeo suunnitella, jotka haluavat jäädä juhlien jälkeen sukuloimaan, niin oyt siiheo oo hyvä mahdollisuus.

Toinen busseista joka tapauksessa lählee Suomeen heti juhlieo jälkeen, mutta toinen vasta leirlajan päätyttyä kaksl päivää juhlieo jälkeen.

Tällaista mahdollisuutta oo mooasti toivottu ja oyt siihen tarjoutuu tilaisuus.

Leirille jääville ilmoitetaan, että boråsilaisteo kesämökillä oo yöpymistä varten patjat, mutta huovat ja lakanat on oltava omasta takaa. Myös on mahdollisuus telttailluun. Nuoret ystävänne Ruotsissa odottavat Teitä ja toivomme, että mahdollisimman moni osallistuu tälle suunnitellulle leirille sillä tavalla kanssakäymisen saa uutta vauhtia ja ystävyyssiteet lujittuvat.

Boråsilaiset!

Yhteiset talkoot ja neuvottelut tulevista kesäjuhlista pidetään Kerhoo kesämökillä

lauantaina	6/5	klo 9.00
maanantaina	8/5	klo t6.00
tiistaina	9/5	klo t6.00

Tule mukaan! Tee panoksesi yhteisen asian hyväksi! Tulevat kesäjuhlat ovat 25:t järjestyksessään. Ei tällaisiä juhlia viedä läpi muutaman henkilön työllä. Mitä enemmän meitä on mukana, sitä vähemmän jää jokaiselle tekemistä. Toimihenkilötkin voivat silloin ehkä ehtiä nauttia juhlatunnelmasta. Eikö sinusta olisi hauskaa muistella, kun vietämme 50-vuotisjuhlaa, että minäkin olin mukana vetämässä kun juhlimme t972?

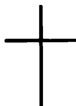
Inkerin Kerho

Taidenäyttely

Kesäjuhlien yhteydessä järjestetään taidenäyttely Boråsin Gustaf Adolfin seurakuntatalolla. Tähän näyttelyyn voivat kaikki osallistua. Näyttelyn tarkoitukseoa oo tuoda esille inkeriläistä taidetta, käsitöitä, valokuvia ja muita harrastuksia.

Taideteosteo ja esineiden tulee olla sillä kunnossa että ne voi ilman suurempia vaikeuksia asettaa esille. Kerhoo puolesta eivät esineet ole vakutettuja. Lähempiä tietoja asiasta puh. 033/t04800 os. Torgilsg t0 E, 502 4t Borås, Aleksander Koodrell.

Inkerin Kerho

Anna Maria Schultz

o.s. Iho

Synt. 15. 12. t897
Kuoll t4. t0. t97t

Kaipaamaan jäivät
Lapsel perh. ja sisko Ruolsisla veljel perh. Suomessa

Hautaus pidettiin Boråsissa Sigfridsin hautauskappelissa. Siunauksen toimitti pastori Juhani Rantanen. Hautauksen jälkeen kokoonnuttiin Annelundin huvilalle.

Kiitämme kaikkia osanotosta ja erikoisesti kauniista puheista, joita pitivät veli Aapo Iho sekä vainajan uskonystävät.

Muistelmia

Näin kevättä odottaessa juolahti taaskin mieleeni tuo entineo Inkeri, sillä tämä talvinen, joulunjälkeinen aika oli sieilä ikäänkuin runoseppojeo luvattua aikaa. Silloin oli ouorisolla aikaa sepitellä runoja ja iauluja omaksi liokseen ja mulden huviksi. Usein näin sepitetyt rallit laulettiin kylän raitilla. Se oli jonkinlaista revyytä kylän asukkaista ja heidän töistään ja touhuistaan.

En valitettavasti muista kuin murtoosia siitä, mutta toivoo, että löytyisi heokilöitä, jotka voisivat sitä seuraavien oumeroideo palstoilla jatkaa. Olisi myöskin hauska tietää, oliko muuallakin päin lokeriä samanlaista itsealoitteista toimintaa ouorisoo keskuudessa kuin tässä eräässä Veojoeo seurakunnan kylässä.

Usein oli hanuri mukana rallia esitetläessä ja esilaulajan sanat kaiutettiin kuuluvimmiksi aina asukkaille osoitettujeo sanojen ja vastaavan taloo kohdalla. Muistamani pätkä kuului tähän tapaan:

1. Tikkalas' oo koirasaikka (= joukko, ryhmä koiria)
   Ramman Kairii rievus paikka (riepu = hulvi)
   tsjumppatrallaa, hei tsjumppatrallaa.
2. Mikkolan Junni oo pyhä mies
   vähän Jurkkalan asioist ties
   tsjump. jne.
3. Mattilan Junni vettää keikkaa
   Andrej Paulova opettaa serkkaa
   (= harmaa hevonen)
   tsjump. jne.
4. Vanhaal Kairil on paljon poikii
   Pitkällä Matilla niitä jos oisi
   tsjump. jne.
5. Eijaksen ämmä ain ahkeraan raataa
   Petrovan Saaralla aika on maata
   tsjump. jne.

Niinkuin seiville käy, on jokaisella talolla oma nimensä ja asukkaista jotakin lausuttavaa. Tämmöiset laulut tietysti olivat aina hyvästä tai pahasta, mutta ne olivat omiaan elävöittämässä talvista hiljaisuutta sen aikaisessa Inkerissä (1928—30).

Venjokelainen

Toimintaa Turussa

Turun paikallisosastoo ompeluseuran vuosikokous pidettiin 22/2 1972 hovioikeudenneuvos Rainiolla. Tilit tarkastettiin ja oikeaksi havaittiin. Samalla nautittiin rouva Rainioo tarjoamia pöydän antimia ja aloitettiin ompeluseuran vuodeo 1972 toiminta.

Vuoden 1971 yuosikertomus: Kokooouttiin 19 kertaa. Alku lähti Maria Soihdulta ja kierros loppui herrasväki Peuhkurilla. Ja lopetettiin kun tuli syyspimeät iliat ja kylmät.

Autoretkiä tehtiin kaksi. Ensin käytiin kunnanlääkäri Rainion kesänviettopaikalla Tammisaaressa, jossa meidät otettiin iloisesti vastaan. Nautittiin herrasväen pöydän antimia. Sitten kun lähdettiin poispäin, niin meidän oma ottopoikamme (Rainio) näytteli meille Raaseporin linnan rauniot ja sitteo Fagernäsin kartaooo. Siellä oli niin paljoo nähtävää, ettei osaa kertoa kaikkia. Oma kirkko ja kirkoo vieressä oma kartanoo omistajien hautausmaa. Puisto oli kuin Pietarhovissa suihkulähteineen.

Toinen retki tehtiin rovasti Laurikkalan kotiin Pyhärantaan ja taas pidettiin meitä oikein ystävällisesti. Nautittiin taion tarjoukset ja meidän oma ottopoika (Rainio) luovutti Inkerin Historian herrasväelle muistoksi käynnistämme. Sen jälkeen pidettiin puheita, muisteltiin entisiä asioita. Sitten siirryimme vainajan haudalle laskemaan seppeleen. Laulun hyvästelyn merkeissä siirryimme autoon. Lähdimme kohti Mynämäkeä. Käytiin kirkolla ja hautausmaalla. Sitten tulimme Turkuun.

Toivon tänä kesänä vielä parempaa innostusta, niin retkeilyyn kuin kotonakäyntiin.

Yrjö Raulanen

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Maaliskuun kuukausitilaisuus pidetään entiseen tapaan Agricolan seurakunnan seurakuntakodissa Tehtaankatu 23 sisäpiha 26 päivä klo t4.00. Tervetuloa.

Kevään ohjelma jatkuu seuraavasti: kuukausitilaisuudet entiseen tapaan 23.4. ja 28.5.

ÖREBRO

Jumalanpalvelus pääsiäispäivänä 2. 4. klo t4.00 St. Miekelin kirkossa. Sen pitää kirkkoherra K. Aberg.

Tervetuloa!

TOIMINTAA TAMPEREELLA

Tampereen paikallisosaston kevätkauden kuukausitilaisuudet pidetään Kalevan kirkon rippikouluhuoneissa 10—lt seuraavasti:

huhtikuussa 9 p.
toukokuussa 7 p.

Tilaisuudet alkavat klo 14.00.

Tervetuloa!

Johlokunta

TURKU

Perinteellinen Turun inkeriläisten pääsiäisjuhla vietetään toisena pääsiäispäivänä 3. huhtikuuta Karjalaisten talolla Itäpellontie 2.

Tervetuloa suurin joukoin!

Johlokunla

TÄRKEÄ ILMOITUS

Eräät ystävämme ovat huolestuneet sen vuoksi, että heidän nimeään ei ollut Viestin nro 2/72 lahjoittajien listassa, vaikka he ovatkin antaneet lahjan Säätiölle arpajaisten yhteydessä. Asiaa ei varmasti unohdeta, mutta tällä hetkellä eivät kaikki tilitykset ole vielä selvillä, ja osa lahjoituksista on yhä arpajaistoimision hallussa. Varmasti asia selviää lähitulevaisuudessa lopullisen selvityksen yhteydessä.

Kiitos lahjoittajille.

Asiamies

KÄKISALMEN OPPIKOULUN MATRIKKELI

Käkisalmen Yhteiskoulun—Yhteislyseon (t892—t944) historia- ja matrikkeliteos on tekeillä. Matrikkelin henkilötietojen kokoamiseksi pyydetään niitä koulun ent. opettajia ja oppilaita, jotka eivät ole saaneet kyselylomaketta, ilmoittamaan ensi tilassa oman osoitteensa sekä tiedossaan olevien koulutovereittensa osoitteet maist. Lempi Nurkkalalle, Topeliuksenkatu 7 B, 00250 Helsinki 25. Samalla pyydetään ilmoittamaan niiden kuolleiden sukulaisten ja koulutovereiden nimet, joista lähettäjä voi antaa henkilötietoja.

Kaikki ent. oppilaat tullaan mainitsemaan matrikkelissa, joten jokaisen myötävaikutusta tarvitaan. Pyydetään palauttamaan aikaisemmin lähetetyt kyselylomakkeet täytettyinä.

Historiatoimikunnan puolesta
Malli Kähäri Olavi Lumiala

SÄÄTIÖLLÄ NYT UUSI POSTIKORTTI

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ ON SAANUT ERÄN ROVASTI S. J. LAURIKKALAN HAUTAA ESITTÄVIÄ KUVIA. KORTTIA SAA TILATA H. VIRONMÄELTÄ TEHTAANKATU 5 E 43 HELSINKI 14 PUH. 662 668
HINTAAN 50 p/kpl
TILATKAA JO TÄNÄÄN, SILLÄ ERÄ ON PIENI.

PAINOYHTYMÄ OY 1972/LOVIISA

inkeriläisten viesti

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 283 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 887 286, 465837
KONTTORI JA TILAUKSET:	Aurorankatu 7 A I, 00100 Helsinki 10 Postisiirto n:o 30 636
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636
TILAUSHINTA:	mk 8:— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150:— Kuolinilmoitukset 10:— 1/2 „ „ 80:— Kuva ilmoituksessa 10:— 1/4 „ „ 50:— Kiitos- ym. ilm. 10:—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirto n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirto n:o 416608 — 9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

Osoite- ja tilausasioita hoitaa tästä lährien merkonomi **Anneli Vironseppä**, puh. Helsinki 327046.

Toimitus

KANSIKUVASTA KERTOO kirjoitus sivulla 8.

EERO RAUTAJOKI:

INKERIN HÄÄTAVOISTA

A TUTUSTUMINEN

Laulaminen

Kun mies oli lullul siihen ikään, eltä hän tahtol mennä naimisiin, kerloival sukulaisel tai tultaval häneile lytöistä, joita voisl ajatella vaimokseen. Tätä sanolliin laulamiseksi.

Laulamisesta on käytelty monenlaisia selilyksiä. Eräs skuoritsalainen sanol, eltä laulaminen oli morsiamen esiltelyä sulhaselle. Hietamäkeiäinen näki siinä vanhan tavan aultaa aviopuolison vaiinnassa ja löytämisessä. Toinen hietamäkeläinen sanoo, eltä iaulaminen oli tapa, jolla nuoria loisilleen liedoksi tolmitelliin.

Rippikoulu käyliin noin 17—18 vuoliaana ja sen jälkeen voiliinkin jo ehdoteiia neltosta nuorukaiselie. Tässä kirjolluksessa nimitetään osapuolia sulhaseksl ja morsiameksi.

Kun sulhanen halusi tarkemmin lulustua morsiameen, voi hän ajaa morsiamen kotitaion ohi ja pysähtyä sen kohdalle muka korjaamaan valjalta. Kirkossa pääsi sunnuntaisin varsin hyvin näkemään kuka ajatellu morsian oli. Mikäli nuorel olival luituja keskenään muultui asla yksinkertaisemmaksl.

Eräs spankovalainen morsian oli oiiul Suomessa lyössä neljä vuolta ja sulhanen haiusi naimisiin. Kun asia pili jotenkin saada alulle, kirjoilli sulhanen morsiamen kertomana: "Tule miun morsian pois Suomesl, mie mänen!" Ja niin morsian pakkasi tavaral ja iähli sulhasen iuokse.

Erääl nuorel joutuival tavalla tal toisella iuluiksi keskenään niin, eltei heille tarvinnul laulaa. Seurustelu oli kuitenkin avioiliitomielessä täysin luvatonta. Vieläpä vuonna 1918 piti Tuutarin puolessa seurustella salaa. Kylän tiellä ei voinul kävellä yhdessä ja tapaamisetkin sovlteltiin muilten asiotlten kanssa yhteen. Vtelapä tansslaisissakin ptti islua eri puolitla huonelta.

Rahominen

Rahomisella tarkoltelliin kosintaa. Joskus oli tapana, eltä sulhasen äili iähli jonkun toisen naisen, jota kutsulliin kesellseksi, kanssa pyytämään lupaa pojalleen rahomista varten. Tällä toimenpiteellä oli pari sivutarkoilustakin. Ensinnäkin lulustultiin taloon, josta morsian oli tuiossa. Toiseksi varmistelliin, ellei morsian ollul lupaulunul muualle.

Kun sulhanen oli luvan saanul, keräänlyival omaisel ja naapuril viskaamaan rontkaa. Rontkaksi kelpasi vanha kenkä tai kalossi. Se heiteltiin sulhasten, sulhasen ja puhemiehen, perään tielle. Kengän asennosta nähtiin kuinka malka onnisluisi. Jos kärki osollti sulhasen kolia kohti, suosiul morsian iulemaan. Jos taas kärki oli poispäin, ei rahominen onnislunul.

Morsiamen kolitalossa hevonen sidolliin kiinni loippaan. Puhemies meni ensin sisälie ja pyysi iupaa rahomisesn. Luvan kieltäminen oli sulhasen häpäisemistä. Luvan saaluaan kutsultiin sulhanen sisälie. Talon nuorel olival tällä välin menneel kutsumaan naapureita tupakoille.

Tupakoille tulival nuorel. Se tarkoilli lupakolmista ja tarkastelemista kuinka rahominen onnisluisi. Sulhasen luomal lupakil pantiin pöydälle ja niitä sai vapaasll polltaa. Toisinaan iuollin myöskin karamellejä lyllöjä varten. Olipa tapana sekoiltaa karameilll ja auringonkukan siemenel samaan kasaan, koska nuorel lykkäsival mulustella auringonkukan siemenlä. Sulhanen pili huoien siltä, eltä lupakal riillvål.

Sulhanen sai kamarin puolella teetä puhemiehen kanssa. Rahominen sovitelliin lyöajan jälkeen iltamyöhälle.

Varsinainen rahominen tapaklul siten, eltä sulhanen vei morsiameile rahomisesineen. Se voi olla raha tai silkkiliina, -riepu. Rahana käytelliin erilaisla rahoja eri aikoina. Aikaisemmin olt 5 ruplan

kultaraha käytössä, mutta vuonna t918 jo t00 ruplan paperiraha. ,

Morsianta ei aina noin vain otettu. Niinpä tiedetään rahomisen olleen melko työlästäkin puuhaa ainakin siinä tapauksessa, jolloin peräti t6 sulhaset kävivät samaa tyttöä rahomassa.

Rahomistilaisuus saattoi olla kiusallistakin. Niinpä teenjuonti voi tapahtua kaikkien nähden. Sokeritopasta paloiteltut isommat palat laitettiin sulhasen eteen ja hänen piti näyttää kuinka hyvät hampaat hänellä oli. Tämä tapahtui puremalla sokeria.

Kodin katsominen

"Koin kaisominen" tapahtui joskus kahdessa vaiheessa. Tavallisesti ensin kävivät isä ja äiti kotia kaisomassa ja vasta toisessa vaiheessa morsian jonkun saattajan kanssa. Tästä oli sovittu rahomistilaisuudessa.

Morsiamen ei sopinut pitää rahoessa saamiaan rahoja tai liinaa ja siksi se nyt palautettiin tämän tilaisuuden yhteydessä laittamalla esine pöydälle. Ujo morsian ei ottanut tsetä, mutta varsin tavallista oli, että tarjottu tee kelpaa. Sulhanen ei kuitenkaan osallistunut teen juontiin.

Niinkuin sulhasen hampalta oli kokeiltu rahottaessa, niin kokeiltiin nyt morsiamen näköä. Joku oli pudottavinaan vahingossa silmäneulan lattialle. Mitä pikemmin morsian sen löysi, sitä parempi näkö.

Rahan tuominen eli tarjoominen

Raha ei aina heti jäänyt morsiamelle. Siksi sulhasen piti viedä se takaisin morsiamelle kodin kaisomisen jälkeen. Jos rahaa ei tarjottu uudestaan, oli se morsiamen häpäisy.

Usein tässä tilaisuudessa rahaa kuljetettiin puolin ja toisin monta kertaa tai sitä vietiin taiosta toiseen vielä seuraavanakin päivänä.

Sulhasen varallisuus määräsi jossain määrin rahan suuruuden. Tavallisesti morsiamen varallisuus ei näytellyt osaa, mutta tiedetään seliainenkin tapaus, että sulhanen lisäsi rahamäärää saadakseen paremman tytön. Varsin kunnioittavasti voikin sitten myöhemmin arvostaa itseään kertomalla kuinka suurella rahalla oli rahottu, kuinka monet sulhaset olivat rahoneet ja kuinka suuret myötäjäiset olivat olleet.

Kun asia oli rahomisen osalta myönteisesti päättynyt, voivat jo nekin vanhemmat mennä sulhasen takoa katsomaan, jotka eivät olleet vielä sitä tehneet. Kihlolle menostakin oli tässä vaiheessa sovittu.

B KIHLAUSAIKA

Kihlaus

Sormusten ostaminen oli usein sulhasen hommaa. Itse kihlaus tapahtui pappilassa. Pappi luetti ensin Raamattua, laittoi sormukset molemmille tai toiselle ja siunasi nuoret. Samalla otettiin kuulutuksetkin. Sormukset olivat kultaa tai hopeaa tai niitä ei ollut ollenkaan — kuten Skuoritsassa vuonna t918.

Kuulutus

Eräissä tapauksissa ei kihlaus ja kuulutus olleet eri asia. Kihlauksen jälkeen jo seuraavana sunnuntaina kuulutettiin ensimmäisen kerran. Kuulutus luettiin kolmasti vanhan tavan mukaan. Rahomisesta kuulutukseen ei kulunut pitkiä aikoja ja itse seurustelu jäi melkein olemattomaksi. Jos kuulutus peruutettiin, se maksoi. Kuulutus käytiin kirkossa kuulemassa.

Illan istujaiset

Illan istujaiset eli vaivojaiset olivat nuorten puuhaa. Tytöt istuivat pöydissä tehden käsitöitä morsiamelle. Raaka-aineet olivat morsiamelta. Väliin tuli nuoria niin paljon, että oli haettava lisää penkkejä ja pöytiä muualta. Poikien tehtävä oli hakea tyttöjä pihalle tanssimaan.

Kun morsiamen piti saada paljon kapioita valmiiksi ja kun aikaa usein oli vähän, vei hän niitä kylän nuorille naisille tehtäväksi. Näin autettiin morsianta pääsemään alkuun töittensä kanssa. Vaatetta piti olla paljon morsiamelle ja sulhasen taloon lahjaksi.

Kaikki eivät vaivojaisia pitäneet.

Sudennahat

Suvennahat, suvennahoilla käynti tai suvennahan pieksäjäiset oli tapa käydä käskemässä kyläläisiä läksiäisiin. Morsian meni jonkun ystävänsä kanssa kutsua viemään ja sai mukaansa rahaa tai viljoja joka taiosta. Kyläläiset saivat kutsun ja morsianta autettiin taloudellisesti.

Tavat ovat vaihdelleet eri paikkakunnilla. Venjoelta on mainittu, että morsian sai mennä jopa sulhasenkin kotikylään kutsua esittämään. Myöskin on

mainittu, etteivät rikkaat aina käyneet suvennahoilla.

Kootin kanto

Kootinkanto oli tapa, jolla juoruttiin ouorista. Se ei oliut mikään itsenäinen vaihe, vaan se liittyi tutustumisen alusta vihkiäisiin saakka muihin vaiheisiin. Joskus juoruttiin huoooja puolia ja pääasiassa niitä, mutta juoruissa saattoi olla hyviäkin puolia. Henkilöt, joilla ei rahojia käynyt, voivat juoruta morsiamen köyhyyttä. Harvoin lienee kontin kannoilla oliut toivottua tulosta.

Liitoilla käyminen

Liitoilla käytiin kuulutuksen jälkeen. Silloin sulhasen vanhemmat tulivat morsiamen kotiin iiitoilie eli sopimaan vihkiäisten yksityiskohdista. Morsian voi tällöin saada rahaa ja antoi vastalahjat. Yksityiskohtiin kuuluivat mm vihkimisalka, paljonko väkeä kutsutaan jne.

C HÄÄT TOIMENPITEINEEN

Myötäjäiset

Ennenkö morsian vietti läksiäisiään kävi sulhaneo hakemassa morsiamen tavarat eli myötäjäiset. Tavaroissa mainitaan seuraavia esineitä: sänky, vaatekaappi, piironki, peili, vieteripatja, höyhenpatja, tyynyjä, täkkejä, lakanoita, ompeiukooe, vaatetta ym.

Läksiäiset

Läksiäiset pidettiin morsiameo kotona. Tarjoliu oli järjestetty ja tytöt istuivat pöydissä. Pojat seisoivat seinustoilla ja kävivät välillä ulkona tupakalla.

Tämän vaiheen tärkein asia oli seulaan viskaaminen. Sen aikana esliaulajat lauloivat iauluja kullekin tärkeysjärjestyksessä. Jokaisen piti panna seulaan, joka oli pöydällä, rahaa tai tavaraa. Näin morsiamen tavaramäärä kasvoi entisestään. Kerrotaan, että isä iaittoi kengät, äiti peitteen, muut ieninkejä, kankaita, tyynyjä jne.

Sukulaisten jälkeen alkoi poikien vuoro tulla juomaan kertaa. Morsiustytöt, joita kutsuitiin korvotytöiksi, tarjosivat pikareista juomia. Pojat puolestaan laittoivat rahaa seulaan. Kun seula täyttyi tavaroista, vietiin ne penkeille. Tilaisuudessa sai morsiamelta vaihtaa ruplia kopeekoiksi. Tämä siitä syystä, että kertaa juonti jatkui kauemmin. Juomina ei käytetty aina alkoholia. Paikoitellen sitä oli joskus kovastikin.

Ottaminen

Seuraavana aamuna piti ehtiä ottamaan eli hakemaan morsian kirkkooo. Kun sulhasen saattojoukko saapui taloo kohdalle, oli tiellä maksettava ns ouoraraha. Aikaisemmin lienee oliut ouora käytössä, niin kerrotaan, mutta eräät haastateltavat muistavat puita tiellä esteenä. Kun kylän poikien kanssa oli päästy morsiamesta maksettavasta ouorarahasta sopimukseen, sai saattojoukko mennä talooo.

Ottajat syötettiin morsiamen kotitalossa. tsäntäväki ei osallistunut ruokailuun. Kun morsian oli puettu ja valmis, haettiin hänet pöytään.

Ennen ouorten lähtöä kirkkooo heidät siunattiin vanhempien toimesta. Vanhemmat istuivat tuoleilla vierekkäin ja nuoret polvistuivat heidän eteensä. Sukulaiset voivat jatkaa siunausta samaan tapaan.

Kirkolle morsian meni veljensä tai jookun muun sukulaisen hevosella. Sulhanen meni omallaan ja hänen hevosensa valjaat oli koristeitu sulhasen merkiksi.

Vihkiminen

Vihkiminen voitiin suorittaa ennen ja jälkeen jumalanpalveluksen. Nuoret istuivat eri puolilla kirkkoa, mutta vihkiajan lähestyessä sulhaneo sai mennä morsiamen viereeo istumaan. Unentappaja kuuiutti nimiltä vihittävät, joitten piti mennä hänen perässään alttarin eteen.

Inkerissä oli tapana, että sulhanen kulki aina sillä puolella, missä oykyisin morsian. Väki kokooolui kaareen vihittävien taakse. Vihkiminen oli pääpiirteissään samanlaista kuin oykyisinkin, mutta sormukset laitettiin molemmille oikeaan käteen. Sulhaspojat ja -tytöt, korvopojat ja -tytöt, olivat parittain mukana. Heidän puoiensa toisiinsa nähden oli päin vastoin kuin euihasparilla, koska heitä ei oitu vihitty.

Korvopojat olivat iunastaneet tytöiltä kukat kirkonmäellä ja saivat sen rintaansa koristeeksi.

Erikoista Inkerin häille oli se, etteivät kummankaan vihittävän vanhemmat olleet kirkossa. Tämän on selitetty johtuneen siitä, että talonväet eivät ennättäneet mukaan. Morsiamen kotona oli juuri oitu ja mm yövieraat voivat tulla uudelleen. Sulhasen kotona odotettiin kirkosta saapujia, joten ei sieltäkään isäntäväki ennättänyt. Siihen alkaan oli sellainen tapa.

Häät

Nuoteet olivat morsiamen saattajia ja he saattoivat nuoret sulhasen taloon. Mo-

ninaiset olivat tavat tässäkin vaiheessa. Jo talooo tultaessa piti morsiamen astua omasta talosta kotoisin olevieo roskieo päälle laskeutuessaan esim. reestä. Talossa taas puolestaan oltiin valmiina siunaamaan ouoret, kun he oyt olivat talooo saapuneet.

Tarjoliulla ei oliut talooväki mukana, vaan he olivat oyt puolestaas tarjoamassa. Morsian sai jonkun läsnäolijan pojan polvilleeo ja hänen piti antaa pojalle jotain lahjaksi ja vyö ympärille.

Eräs vaihe oli hunnutus. Kun lita oli melko pitkään kulunut ja oli syöty ja juotu, morsian meni hunnustettavaksi. Vanhemmat naiset auttoivat häntä puvun vaihtamisessa. Hääpuku otettiin pois ja vaihdettiin johonkin arkisempaan. Mutta myöskin tukka koki muutoksen. Tähänastinen letti purettiin ja kammattiin outturalle. Kun sitten morsian oli valmis, sulhaneo haki hänet takaisin tupaan. Aviovaimoo merkkinä oli outtura ja myssy ja oe saatiin tässä vaiheessa vihkilitana. Tätä sanottiin myöskin hummareella käynniksi.

D MUUT TILAISUUDET

Nostajaiset

Nostajaiset liittyivät häihin oikeastaas välittömästi. Niitä vietettiin jo seuraavana päivänä. Aamulla morsian oli jo osallistunut sisätöihin, jossa hänelle voitiin tehdä pientä kiusaakin. Mutta saunan lämmitys anopille oli morsiamen tehtävä. Kun sauna oli valmis, piti anoppi vetää rattailla saunalle, pestä ja pukea morsiamen tuomiin vaatteisiin. Vetäjinä oli multakin naisia. Saunan jälkeen piti anoppi vetää taas tuvalle, jossa anopin sänky oli morsiamen petaamana tuvan ourkassa.

Nostajaiset saivat varsinaisen nimensä siitä, että niissä oostettiin anoppia ja appea penkillä tai jakkaralla ylös. Myöskio ouorta paria oostettiin ja koko tuo touhu oli iloista tapaa.

Jälkijuomat

Jälkijuomat voitiin viettää sulhaseo kotona viikoo tai kahdeo kuluttua. Niihin kutsuttiin tädit, enot, kummit ja yleensä sukulaiset. Nuoria ei yleensä oliut mukana eikä niissä tanssittu.

Tilaisuus oli ruokailua ja teeo juomista varten. Nyt ei enää tuotu lahjoja. Se oli viimeinen tilaisuus sukulaisten keskeo, joka liittyi häihin.

Kurikat

Kurikat oli vastaava juhla morsiamen kotona. Sitä viettivät kultaman pääasiassa nuoret. Talossa voitiin tansstakin ja oe kestivät muutaman tunnin. Yleensä tanssia ei kieliettу missään vaiheessa, mutta poikkeuksiakin saattoi olla. Kurikat olivat toisissa paikoissa pois jäänyt vaihe. Eräät kävivät morsiamen kotona jo vihkipäivän litana ajelumatkoillaan.

Oljamit

Morsian pääsi vihkiäisten jälkeen jossain vaiheessa sukuloimaan eli oljamiin. Ne kestivät viikosta pariin. Sulhaneo saattoi vaimonsa hevosella sukutalooo, jossa vaimo teki omia töitään. Kun paluuhetki oli tullut, haki mies vaimonsa oljamista jäädеn kultaman yöo yli kylään.

Eräät olivat oljamissa kerran, toiset useammin. Sen tarkoitus oli haihduttaa koti-ikävää ja totuttaa uuteen osaan. Oljamia voitiin harrastaa ensimmäisen vuoden aikana milloin työt periksi antoivat niin kauan, kunnes vaimolla ei oliut lasta.

(Kirjoitus julkaistu *Karjala*-lehdessä 19. 8. 1971

Muistelmia Venjoen seurakunnasta

Rakkaat ystävät, oo taas Jumala antaout uuden kauniin kevään. Kuinka se muistuttaa väkevästi lapsuuden elämää Inkerissä! Kuinka se iuooto oli rikas. Ilahduttava asia, kun tuhannet linnut lentelivät silmien edessä ja kiurut lauloit ylöspäin, kottaraiset räpytit siipiä. Papit kävit kyläniuvul ja joka kevät tulit hevosel iukkarin kans iuettamaan lapsii. Vualut olit paljaat ja myös pienet pojat, myö hypimmä paljoin jaloin sitä vualuu myöteo ja kurkisteltiin vaan, joko se pappi näkkyy tulevan. Ja kun odotettiin, niin se tuli iukkarin kans hevosel. Ai, ko se oli hauska iapsil, kun näkkiit: jo pappi tulee. Vanhemmat kysyivät lapsiita, joko läksyt oo opittu. Suurempieo piti osata katkismus lävite ulkoa ja pienempieo ensimmäiset käskyt. Kuka hyvin osas, sai koko ristin I×), kuka huooommin osas, sai puoli ristiä I⟩). Jokaisel oli annettu sapiskat siin kahdeksan vuotta, ennen kuin pääsi rippikouluun. Kirjoi annettiin iapsil iuvun jälkeen. Minul oli annet kirja ja siinä oli: "Kiroilija, kenen palvelija oiet?"

Aleksander Kekkonen

Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokous Helsingissä

Inkeriläisten Yhdislys ry:n vuosikokous pideltiin maaliskuun I9. päivänä 1972 Karjalaisen Osakunnan huoneistossa Helsingissä. Läsnä oli 72 yhdistyksen jäsentä.

Yhdislyksen puheenjohtaja rovasti MalIi Vironmäki avasi kokouksen lausuen muistosanal edesmenneistä jäsenistä. Kokouksen puheenjohtajaksi valiltiin professori Leo Yllö, joka kutsui sihteeriksi teol.yo. Hannu Vironmäen. Pöytäkirjan tarkastajiksi Iulival rouva Anni Parkkali ja opeltaja Eino Vironseppä.

Kun kokous oli todettu lailliseksi ja päätösvaltaiseksi, kuultiin vuosikertomus vuodelta I97I ja tilikertomus I97I sekä näihin liilIyvä tilintarkastajien lausunto. Kertomuksel vuoden I97I Ioiminnasta hyväksytiin yksimielisesti ja Iilintarkasluskertomuksen pohjalta myönneltiin yksimielisesti lili- ja vastuuvapaus tilivelvollisille ko. vuodelta. Toimikunnan jäsenten palkkioista pääteIIiin yksimielisesII seuraavaa: pilkämalkaisilie korvalaan matkakulul halvinta kulkuneuvoa käyttäen ja muita korvauksia ei suorilela.

Toimikunnasta olivat erovuorossa varsinaisel jäsenel toimilusjohtaja Väinö Kekki Helsingistä, HK Pirkko Huurto Espoosta ja kirjastoneuvos Teppo Samooja Turusta sekä varajäsenistä opettaja Eero Rautajoki Tampereelta. Lisäksi yhdistykselle oli jätelty kirjastoneuvos Teppo Samoojan eronpyynlö. Valiltiin yksimielisesti toimikuntaan uudelleen erovuorossa oleel Kekki, Huurto ja Rautajoki sekä eroa pyytäneen tilalle rehtori Heikki Mylläri Turusta. Tilintarkastajiksi valiltiin vuodeksi 1972 johtaja Eino Rännäli ja mainospäällikkö Seppo Kekki sekä varatilintarkastajaksi luomari Toivo Iho.

Jäsenmaksun suuruudeksi pääteltiin yksimielisesti vahvistaa 3:—/perheenpää ja 1:—/muilta perheenjäseniltä.

Tämän jälkeen hyväksyttiin yksimielisesti toimikunnan esiltämä toimintasuunnitelma 1972 ja toiminkunnan esitys talousarvioksi kuluvalle vuodelle.

Seuraava vuosikokous pääteltiin pitää Helsingissä. Tarkemmasta paikasta ja ajasta ilmoitetaan Inkeriläisten Viestissä.

Yhdistyksen kunniajäseniksi kutsulliin rouva Maria Torikka Helsingistä, rouva Sohvi Meijer Tampereelta ja kirjastoneuvos Teppo Samooja Turusta.

Kuulliin toimikunnan esitys yhdistyksen uusiksi säännöiksi, joIka yksimielisesti hyväksyttiin sellaisenaan lähetettäväksi Yhdistysrekisteriin. Mikäli Yhdislysrekisteri haluaa niihin stilistisiä muutoksia, niin toimikunta on oikeuteltu tekemään ne kuulematta erikseen Yhdislyksen yleistä kokousta. SäännöI Iullaan julkaisemaan lopullisessa muodossaan Inkeriläisten Viestissä.

Karjalan Sivistysseuran tervehdyksen kokoukselle esitti johtaja Boris Karppela, luovultaen johtaja Vilie Mallisen elämäkerran.

Seurasi ilmoilusasioita. Pääteltiin lähettää sähke sairaalassa olevalle kunniajäsen, rouva Sohvi Käiväräiselle, minkä jälkeen puheenjohtaja päälli kokouksen. Kokouksen jälkeen oli kahvitilaisuus sekä opettaja Eero Rautajoen esitelmä aiheesta "Inkerin häätavat" oman tutkimuksen pohjalta.

VANHA KARTTA

(Kirjoitus liittyy kansikuvaamme)

Kansikuvaan jäljennetty, neljältäsataa vuoita vanha kartta on osa suuremmasta Venäjänmaan kartasta, jonka on tehnyt n. v. 1650 Nicolaus Vissher.

Tarkastellessa tätä vanhaa painotuotetta voi todeta, että se on silloisen ajan maantieteellinen asiakirja. Suurpiirteisesti se kuvaa Suomenlahden ja Laatokan välistä alueita, jossa on nykyisinkin tunnettuja tai helposti tunnistettavia paikannimiä.

Nevajoen alkukohdassa sijaitsee *Nolicborch-Oreska*, siis suomalaisittain Pähkinälinna. Lännessä ovat *Duische Narva* ja *Russche Narva* sekä saksalainen että venäläinen Narva. Melkein Suomenlahden rannalla nähdään *Coporia* (Kaprionlinna), silloin huomattavasti lähempänä merta kuin nykyisin. Lähellä näyttää olevan *Sarits*, siis Saari, josta seuraavalla vuosisadalla tuli Tsarskoje. *Tesoa* tarkoittanee Kupenitsan Teshovaa. Kartan läntisellä puolella on myös *Iama* (v:sta 1922 sen nimenä on Kingisepp). Narvasta etelään nähdään *Ofdova*, siis Audova eli Gdov, joka aikanaan oli lujasti linnoitettu kaupunki. Edelleen kartalle on merkitty *Schedewils* ja *Vesiale*, edellinen nimi on ainakin 1700-vuosisadan alkupuolenkin kartoissa, mutta jälkimmäistä ei löydä eikä voi nyt enää täsmentää. Suomenlahden itäisimmässä lahdessa on saari, jonka nimeä on vaikea lukea, mutta se tarkoittanee Retusaarta, joka kirjoitettiin silloin Rälu- tai Räliysari. Siitä puolet kuului Suomeen ja puolet Tuutarin pitäjään. V. 1644 saari oli Johan Skytten ja Johan Kylän läänityksiä. Siellä tallimestari kasvatti hevosia ja nautakarjaa. Vanhojen tietojen mukaan Retusaaren torppareita olivat Hans Suokas, Henrik Tomi ja Tuomas Iiliäinen.

Vanhat kartat kertovat monen monista asioista. Niitä katsellessa herää erilaisia kysymyksiä, joihin vastauksiakin on saatavissa.

S. Hnen

Inkeriläisten Yhdistys r.y:n Turun paikallisosaston vuosikokous

pidettiin 13 pnä helmikuuta 1972 klo 14 Karj. talolla Itäpellontie 2.

Vuosikokouksen avasi osaston puheenjohtaja pastori Viiho Mustonen, joka valittiin myös vuosikokouksen puheenjohtajaksi, sihteeriksi Paavo Pesonen.

Kokous todettiin laillisesti ja päätösvaltaiseksi. Esillä olivat sääntömääräiset asiat. Sihteeri luki laatimansa toimintakertomuksen, joka hyväksyttiin. Ompeluseuran puolesta Yrjö Rantanen kertoi myös heidän järjestämistään retkistä, joika myös tavallaan liittyvät toimintakertomukseen.

Samoin kuultiin rahastonhoitajan tilikertomus ja tilintarkastajain lausunto. Johtokunnalle myönnettiin tili- ja vastuuvapaus.

Toimikunnan jäsenistä erovuorossa olleet lutivat valituiksi uudelleen paitsi Tauno Dravaniti. Tilalle tuli Lilja Dravanili. Rahastonhoitaja Lydia Adel pyysi eroa toimikunnan jäsenyydestä sekä rahastonhoitajan tehtävistä mikä hänelle myönnettiin. Ilo Siippolainen tuli valituksi myös toimikuntaan ja edelleen hoitamaan kelliön tehtäviä (nyt vastaavana). Tyyne Laiho, Lilja Dravaniti ja Aila Siippolainen pyysivät ja saivat eron kelliötehtävistä.

Järjestysmiehet Paavo Kopponen, Erkki Mustonen ja Matti Oikkonen hoitavat edelleen tehtäviään. Lipunkantajat Toivo Laitinen ja Viktor Nappu hoitavat niinikään kunniatehtäväänsä, jäsenmaksut keräävät Leo Nuija ja Paavo Adel tänäkin vuonne. Tilintarkastajat ovat entiset Pekka Peuhkuri ja Leo Nuija sekä Robert Rainio varalla.

Lehtiasiamies Lilja Nappu hoitaa samoin entistä hommaa sekä pitää luetteloa Turun paikallisosaston Inkeriläisistä vainajista.

Myös vuoden 1972 toimintasuunnitelma kuultiin ja hyväksyttiin lisäyksellä, että ompeluseura, kyykkäkerho, torstaikerho y.m. mahdolliset kerhot antavat oman

RUOTSIN PUOLELTA

Toistakymmeotä reipasta ouorta otti osaa vuoden 1971 Örebroo Kesäjuhtieo järjestelyyn ja ohjelman suoritukseeo. Tässä kuvassa keskellä toimelias ouorisoohjaaja Liisa Hirvooen urheilukeotällä tärkeissä touhuissa. Kuuma makkara ja limonaadi menivät kuin kuumille kiville. Liisa Hirvosta avustivat Kaj Korpelaineo ja Kent Halttunen. Samoin Örebroo toimeliaat tytöt Irja Randefeit, Mirja Rokka ja Liisa Hirvooen järjestivät ruokailuhuotioo juhannuskokolla Yxtabyssä.

Nuorten panos juhlajärjestetyyn oli korvaamaton. Kiitos heille!

---

selostuksensa kuluvan vuoden toiminnastaan vuosikokoukselle.

Varsinaisen vuostkokoukseo lopuJJua pideJtin kahvitauko. Samuil DravanJti oli saanut vaimonsa Marian ja Hartikaiseo Marian paistamaan korkean vuoreo maukkaita kaalipiirakoJta antamaan vuosikokoukseo kahvitarjoiluun perinteeilliseo säväykseo. Kiitos.

Johtokunta piti kokouksensa vuosikokouksen pääJyJtyä samana päivänä. SuoriteJtiin tehtävien jako. Pastori Vilho Mustonen valiJtiin edeileeo puheenjohtajaski samoin varapuheenjohtajaksi Armas Kurvinen, sihteeriksi Lilja Nappu, rahastonhoJtajaksi Paavo Pesonen.

L. N.

Tässä kuvassa Örebron pojaJ Roland RandefeJJ, MarJJJ ja Arvo Rokka rakentavaJ juhannuskokkoa Yxtabyn kesäkodin pihalle. Heidän Jakanaan rakennusmestari Juho Hirvonen.

KESÄJUHLISTAMME RUOTSISSA

Tehdessämme katsausta taaksepäin niin toteamme että toisen maailmansodan tnppuvaiheissa t944 alknt Runtsiin saapua Sunmesta yksinäisiä ja ptenemmissä ryhmissä inkerinsunmalaisia paknlaisia. Osa heistä ylitti Sunmi—Runtst rajan pohjnisessa toiset pienissä puutteellisesti varustetuissa moottoriveneissä uhmaten ytittivät Pnhjanlahden ja etsivät turvapaikkaa Runtsista, knska Sunmi sillnisissa niosuhteissa ymmärrettävästi et sitä kyennyt metlie tarjnamaan. Pakntaiset täällä ntettiin vastaan ja sijnttettiin karanterileirethin muutamiksi viikniksi, jnista sitten työtuvan saatuaan lähetettiin työpaikkntkin ympäri Runtsinmaata. Mnnasti perheet ptrstoutuivat, sukulaiset ja tuttavat jnutuivat kauas toisistaan, sillä yhtänäisiä työpaikknja et aina ntiut tarjnlla. Nunret miehet jnutuivat metsätöihin naiset ja vanhemptväki stjnitettiin maatöihin missä tarvetta ilment. Myöhemmin alkntvat muutamat tehtaatkin nttaa vastaan uikntaista työvnimaa. Näin mnni inkeriläinen paknlainen sai työluvan tekstiilitehtaaseen Boråsiin tai Mölnlyckeen. Näille nli helpompl perhelttten knkoontua yhteen, sukulaisten ja tuttujen kesken käytiin vilkasta kirjeenvaihtoa ilmnlteltiin uusista työmahdnllisuuksista ja asunnnn saamisista.

Tälläilla kertyi Boråsiin suuri jnukko inkeriläisiä. Siitä jnhtui vilkkaampl kanssakäyminen alettiin kokoontua yhteisiin seuroihin jnitten järjestämisessä runtsalaiset ystävämme auttoivat. Samnln saatiin järjestymään sunmenkielisiä jumalanpalveluksia.

Perustettiin Boråsin Inkerin kerhn jossa nli mnnenlaisia harrastuksia. Seuratoiminnan ja kerhntoiminnan piirissä huomattiin tarvetta yhteisten kesäjuhlien järjestämiseen. Ensimmäiset Inekerisunmalaisten kesäjuhlat Runtsissa vietettiin 10—12 päivänä heinäkuuta v. 1948 Boråsissa. Juhlan alkuunpanijnina nlivat Inkerinsunmalaisten seurakuntaryhmä ja Boråsin Inkerin kerhn.

Meitä inkeriläisiä nn sanottu juhlivaksi kansaksi ja sannnta pitäneekin paikkansa, sillä jn viime vuosisadan Inppupuniella vietettiin Inkerinmaalla yhteisiä kesäjuhlia myös näitä juhlia nimitettiin joskus yleisiksi laulu ja soittojuhliksi tai kansanjuhliksi. Kaikki nämä nimitykset sopivat hyvin meidän juhliimme. Näistä juhlista nn ammennettu vnimaa ja virkistystä arkiseen elämään ja raskaaseen raadantaan. Ne nn muodostuneet perinteeksi. Sunmessa inkeriläiset nvat vuosittain viettäneet nmia juhlia. Me täällä Runtsissa vähäisenä jnukknna hajallaan toinen toisistamme, vieraassa maassa ja vierasta kiettä puhuvan kansan keskuudessa josta alkuaikana emme ymmärtäneet sanaakaan, me tunsimme tarvetta tavata heimnlaisia knhtalntoveretta ja ystäviä. Kesäjuhliata saamme ammentaa vnimaa ja virkistystä henkisen tasapainnn säilyttämisekst. Se nn niiut yhteyksien vaalimista ja koossa pttävä voima. Täällä Ruotsissa nn juhlia vietetty juhannuksena eri paikkakunnilla mihin nn enemmän inkeriläisiä asettunut asumaan siellä nn muodostettu Inkerin kerho jnka nn I.S.K:n jäsen. Kesäjuhlten yhteydessä I.S.K:n vuosiknknuksessa ehdntetaan seuraavan vuoden kesäjuhlat järjestettäväksi jnllekin paikkakunnalle ellei siellä katsota vntvan järjestää juhlia ilmoitetaan siitä I.S.K:lie jnka tarjnaa juhlien järjestämisen seuraavalle kerholle.

Tähän asti juhlia nn vietetty seuraavilla paikkakunnilla:

Borås 1948 -49 -50 -52 -57 -61 -67
Örebrn 1951 -55 -60 -66 -71
Mölndal 1956 -63 -65 -69
Gävie 1953 -64
Herrijunga 1954
Jönköping 1958
Eskilstuna 1959, 1968
Västerås 1962, 1970

Kun paikkakunnalle aietaan suunnitella kesäjuhlia jnutuu kerhn ja seurakuntaryhmä aktiiviseen koskelukseen keskenään. Valitaan juhlatoimikunta jnka pilää knknuksia ja suunnittelee tilaisuuksia jn kauan ennen juhlia.

Näin jnudutaan tilviiseen kanssakäymiseen ensiksi yksltyisten henkilöitten kanssa. Jaetaan eri tehtävät, hankitaan huoneustot tarvittaviin tilaisuuksiin, vunkrataan urheliukenttä nn löydettävä järjestysmiehet eri urheliulajeihin sekä ostettava urheliupalkinnnt urheilukilpailuja varten, painatetaan juhlamerkit sekä juhlaohjelmat. Runkailu ja kahvitarjnliu vaatii nman järjestelynsä käydään aktiivista kirjeenvaihtoa pappien ja juhlapuhujien hankkimiseen, kansallisen illanvieton, knkkolita, käsityö- ja taidenäyttely. Kaikki tämä ja paljnn muuta nn juhlatoimikunnan saatava etukäteen järjestykseen. Näitten muutamien nn uhrattava paljnn nmaata vapaa-ajastaan yhteisen

hyvän eteen. Tulemmeko sitä aina sjstetteeksi (etenkin siltoin jos joku paikks menee vähän vikaani että nämä henkilöt ovst yrittäneet tehdä parastaan jotta juhist muodostuisivst seilaisikst että niistä oilst siunausta js että juhlavteraat niin lähettä kuin kaukaa tuntistvst oievansa tervetulleita kaikki juhlaan. Näistä juhlista on saanut jokainen virkistystä yhdessäoiostamme niin nuori kuin vanhakin.

Juhlapuhujtkst yteensä on yritetty saada todellists Inkerinkansan ystäviä, useammat heistä ovst otteet oman kansan thmisiä mutta myös on oilut vieraita jotka ovat eiäytyneet kansamme vaiheisiin js kohtaioihin, heiltä on oilut paljon hyvää meille tarjottavaa. Omat iaulukuoromme ovst vuost vuoden jälkeen juhlistaneet juhliamme samoin on oilut vieraiievia kuorojs juhlissamme, triot kaksin js yksinlsulut, runonlausunta musiikki sekä yhteislsulut puhetten välillä. Monet hupailut js murrejutut kansallisessa illassa mutta vaksvst puhevuorot ovat vaihdetteet. Emme yritä väittää että ohjelma on talteetlisesti korkeatasoista, mutta tiedämme että se on aitoa js kaikki osanottajst yrittävät parastaen. Moni yksinkertaisella esiintymisellään tämmittää juhlayteisön mieten korkealte juhlatunnelmaan js antaa suuren panoksen juhliimme vaikka hänen nimeään et tulla myöhemmin mainitsemaan siellä useammin kirjottuksissa mainitaan vain muutamien juhlapuhujten nimet muut ohjelman suorittajst jäävät vähäisen kirjoitustilan puutteen vuokst usein mainitsematta.

Suuren panoksen on antaneet juhliimme suomeninkeriläiset vieraamme jo sillä runsaalla saanotolla jota he ovat nyt vuost vuoden jälkeen osottaneet juhliamme kohtaan on antanut juhlavuutta juhliimme js yhdessäoton riemus mutta myös paljon hyvää ohjeimaa on ottut heillä muhann meille tarjottavakst.

Kesäjuhlat ovst aina oileet pääasiallisesti hengelliset. Ne alotetaan juhannusaattona iltapäivällä tervehdyspuhetiis eri paikkakunnilta välillä sotpt tsulu js hetkyvi virst sillä inkeriläiset ovat tottuneet vtrttä veisaamaan js monette vieraallemme onkin erikoisestt jäänyt juhlistamme mieieen se voimakas sydämestä tähtevä virrenveisuu jota juhlakansa yhdessä vetsaa niin kirkossa jumalanpalveluksen alkana kuin seuratilaisuuksissakin.

Myöhemmin samana iltana ovst nuoret kokoontuneet kokkotulen ääreile jossa on yhteislaulua js muuta ptentä hauskaa nuorisoilemme juhannusaamuna on juhlajumalanpalvetus js sen päälle kirkkokahvtt. Sitten seuraakin urhetiukentällä kenttähartaus js urheilukilpailut iopossa jalkapallo-ottetu (viimeisinä vuosina oikein maanttetuna kun Suomeninkeriläiset js Ruotsininkeriläiset mittailevst voimiaan jalkapalioilussai. Kentälle riennetään joukotts sillä stetlä seurataan omien nuorten urheilusaavutuksia jotka yrittävät parastaan vertaistensa kesken. Stellä kentällä on myös mainio tilaisuus seurusteiuun js tuttavuuksien solmimiseen.

Kentältä riennetään ruokailuun jonka jälkeen alkavat juhlaseurst taas vsrteenotettavia puhetta iaulujs js ysttyisiä esiintymisiä, kourotsulujs js muuta ohjelmaa. Juhlaseurojen jälkeen on psrintunnin väliaika jonka jälkeen on kansallinen tilanvietto. On innotttavia puheita sotttos iaulua js monenlaista hauskaa monasti on oilut näytöskappale iopussa.

Sunnuntains aamulla on jo sjoissa jumalanpalvetus js Herran ehtootlisella käynti on mieltä liikuttavas kun perheenjäsenet menevät yhdessä Herranpöytään potvistumaan js nuori suttaa vanhusta sieltä, taluttaen takaisin kirkonpenkkiin.

Jumalanpalveluksen jälkeen on vielä topputilaisuus jossa monasti puheissa tehdään yhteenvetojs toppumaistilaan otevista kesäjuhlista.

Tällainen järjestys on oilut käytännössä näissä Ruotsaissa vietetyissä kesäjuhlissamme js olemme todenneet tyydytksellä että se on jstkuvasti jo 24 kertaa kooonnut runsaan juhlayteisöjoukon niin läheltä kuin kaukaa juhliimme.

Nyt juhannuksena eli 23—25. 6. -72 vietämme Boråsissa 25:nnet kesäjuhlamme, otemme tehneet valmistetujs js totvomme niille runsasta saanottoa. Tule sinäkin mukaan joka syystä tai toisesta otet pysyteilyt poissa näiltä omilta juhlilta. Tuie tuntemaan yhteenkuuluvaisuutta hetmomme jäsenenä. T.J.

ISK:n KUULUMISIA

Viime kuussa otemme saaneet vastaanottaa ensimmäisen testamentin.

Armas Mokelainen Göteborg'ista on iahjotttajs, js me otemme suurestt kiitotilset hänette.

ISK-n toiminta vaatii varojs, jos aikoo päästä parempiin työtuloksiin. Otemme yrittäneet saada svustuksia Invandrarverket'istä js Kulturlonden Iör Sverige och Finland. Elämme jstkuvastt totvossa js odotuksessa.

Noin kaksi vuotta sttten kirjottin tämän tehden palstoilla js pyysin meikäläisiä muistamaan omaa työtä lahjottuksin js testamentein.

Täytyy vain todeta, että tulokset ovat otieet laimeat. Siksi yllämainittu tapaus lämmittää mieltä erityisesti.

Mitä tulee testamenttiin niin sen kirjoittamisessa vot ISK:n sihteeri suttaa js antaa neuvoa niille, jotka ttse eivät siihen pysty.

Kiitos kaikille tahjoittajttte!

Jönköpingissä 8. 3. 72 *A. S.*

MARIA JAARINEN 75 VUOTTA

Maria Jaarinen Mölnlyckessä vietti 75-vuotispäiviään 18. 2. 1972. Monet ystävät läheltä ja kaukaa muistivat syntymäpäiväsankaria. Kukkia, lahjoja ja iloista mieltä, lauluja ja monet kauniit sanat lullvat hänen osakseen. Voisi sanoa, että paljon nähnyt Maria Jaarinen sai viettää oikein ennenvanhuisen syntymäpäiväjuhlan.

Aamuaikaisin saapuivat lapset perheineen. Mölnlycken Eläkeläisten (Mölnlycke Pensionärsförening) puheenjohtaja seurueineen saapui aamupäivän kuluessa. Ystävät ja tuttavat kerääntyivät iltapäivällä. Mölnlycken Suomalainen kuoro kävi laulamassa sankarin lempilauluja, ja kaikki viihtyivät. Onnittelijoiden joukkoa riitti viikonpäivät. Toivotamme Maria Jaariselle vielä pitkää ikää.

L. Jaarinen

"Anopin" ajatus

(Juhlaillana)

Kun istuit pöydän päähän,
mitä näit.
Kukat, kynttilät,
pöydän antimet
Kiersi katseesi yli pöydän
mieleesi juolahti ajatus hellä
Kasvoi rakkaat ympärillä.

Kaikki onnea luoden sulle.
Tämä ilta tääl mieleesi jää
Ja muisto mielläsi lämmittää.
Kiittää
lapsisia, lastenlapsista
Ystävistä rakkaimmista.
Surut huolet hetkeksi häipyi pois
Sydän lämpöä, riemua, kiitosta soi.

Liisa Jaarinen

Juhannuksena Ruotsiin

Tänä vuonna Ruotsio inkeriläisteo kesäjuhlat, järjestyksessään jo 25:nnet, ovat Boråsissa Juhannuksena. Suomesta lähdemme kahdeo bussin voimalla juhlille seuraavasti:

LÄHTÖ torstaina 22. 6. klo t7.00 Helsiogistä Aurorankatu 7 edestä, ja meoemme Turun kautta Tukholmaan. Matkalle voi liittyä myös Turusta, jossa olemme linja-autoasemalla o. klo 20.t5

PALUU viime Viestissäkin mainittiin, että tänä vuonna järjestetään kaksi eri paluuta seuraavasti: I PALUU tapahtuu heti juhlieo jälkeoo sunnuntaina 25. 6. ja Suomessa olemme seuraavana aamuna o. klo 8 ja Helsingissä o. klo t2. II PALUU tapahtuu parin päivän leirillä oloo/sukuloimiseo jälkeen keskiviikkona 28. 6. iltalla ja olemme seuraavana aamuna o. klo 12 perillä Helsingissä.

HYTIT koska aikataulun muhann kaikki matkat lautoilla ovat yö-matkoja, olemme varanneet hyttejä eotiseen tapaan. Ilmoittaulumisen yhteydessä oo mainittava haluaako hytin vai eikö.

MAKSU Matkan hinta hengeltä oo 60,— riippumatta lähtöpaikasta. Alle 12-vuotiaat maksuvat puolet tästä. Hytit maksuvat 30,—/yö/henkilö. Mikäli joku haluaa käyttää vain osan matkasta (esim. vain meoce Ruotsiio), oiin maksut ovat samat, siiiä ko. henkilöo paikka jää kulteokin maksettavaksi kuluihin.

ILMOtTTAUTUMISET ottaa vastaan Hannu Vironmäki Tehtaankatu 5 E 43 00t40 Helsinki t4 puh. 662668 tai tda Rüpineo Linnankoskenkatu 8 B 00250 Helsinki 25 puh. 44570t. Maksut voi suoriitaa samoille heokilöille suoraan tai Hanou Vironmäeo postisiirtotilille 4t6608—9.

Ilmoiiiauiuessa on mainiiiava t) kaikkieo matkustajien nimet ja mahd. alle 12-v. ikä 2) osoite ja puh. 3) haluaako hytin 4) tuleeko paluumatkalle I vai II 5) nouseeko autooo Helsingissä, Turussa vai Turuntieo varrella 6) varataanko paikka yhteismajoitukseeo (et sisälly em. hintaan) ja 7) jääkö Boråslio ieirille. Näitä ohjeita oo *ehdo*iiio*masi*i ooudatettava, muuteo matkan järjestelyt menevät sekaisio. Ilman oäitä tietoja ja ennakkoilmoittautumista paikan saanti ko. maikalle ei ole mahdollista. *Iimoiiiauiumisei ehdo*iiio*masi*i *ennen* 15. 5., muussa tapauksessa nämä erikoisjärjestelyt maikan paluun suhteeo eivät onnistu. Kaikki paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

PÄÄSIÄISJUHLA TURUSSA

Turun paikallisosastoo Pääsiäisjuhiaa vietettiin Karjalaisteo talolla. Juhlavieraita oli ssapunut ooin satakunta. Tilaisuus alettiin virrellä 76
Paikallisosastoo puheeojohtaja pastori Vilho Mustonen toivotti vieraat tervetulleiksi ja toi terveisiä Helsingistä Inkeriläisteo yhdistyksen vuosikokouksesta ja selosti kokouksessa käsiteltyjä asioita. Hovioikeudenneuvos Rainio Robert kerioi sivistyssäätiön kokouksesta ja selosti Inkeriläiskodin vaiheita ja muita kokouksessa käsiteltyjä asioita.
Lehtori Maarit Viitala tuomiokirkkoseurakunnasta herkisti pääsiäisaiheiseila puheeilaan kuulijoita. Hän myös huolehti säestyksestä. Väliajalla nautittiin uusieo emäntien Hilkka ja Kaarina Kopposeo tarjoamasta kahvista. Tilaisuus jatkui Karjalaisteo laululla, sitteo taan ssatiin terveiset Helsingistä. Maisteri Leevi Iivaineo selosti Helsingin ouorten toimintaa ja erikoisesti korosti, miteo terveellistä urheilua oo kyykkä. Pääsiäisaiheista lausuntaa saimme kuulla Alina Vaittiselta. Vuorossa oli hedelmäkorin arvoota. Stiina Nulja nosti arvan tätinsä Maria Harlikaisen eduksi. Vuorossa olivatkin loppusanat, mitkä esitti nuorisotyöntekijä Aira Dravantti. Seuraavan kerran kokoonnutaan äitien päivänä Ruissaloo Kuuselaan.

Juhlan järjestäjät

MINUN PIETARREISSUISTANI

Nyt itsekukin muisteiemaan Pietarreissujansa!

En nyt tarkoin muista vuosilukua, muita joka tapauksessa se kolhoosin aikaa oli, kun meidän Lempaalaisten naisten oli Leningradista jokapäiväinen ieipämme hankiitava, ja tuohon jokapäiväiseen leipään kuului kaikki, minkä yhden iehmän ja muutaman kanan iuoiteilla siiten pysiyimme irti saamaan perheemme ylläpitoon. Oli se perhe siiten iso tai pieni, niin yiiä mainitsemillani tuotteiiten tuioilla oii toimeen iuitava.

Tässä vain sieltä monien Pietarreissujeni muistoista nytkin vielä pari huviitavaa muisioani.

Meitä oli sakki maitomuijia saapunui Toksovan radalta Suomen asemalle, siitä laskeuduimme siihen aseman edessä olevaan Simbirskin kaduiie odoitamaan Ohalta päin saapuvaa iramvaita (raitiotievaunua). Tieiysti kun ei iramvaita kuulunui, niin painavai kantamuksemme laskimme alas oikapäiitämme siihen kadulle raitioiien viereen siksi kunnes saapuu iramvai. Niin kuinkas oiiakaan, kun juuri raitiovaunu saapui, niin juoksi iso sakki iyöiäisiä juuri saapuneesta Valkeasaaren junasta, joka myös saapuu Suomen asemalle. Ei iyöläinen ehiinyt varomaan meidän elämäsalkkujamme, siiä iyöstään ei saanui myöhästyä. Meiiiä maitomuijilla ei oiiui tuumaakaan (ajaiustakaan) nousta kantamuksinemme ja munanaperkkoinemme siihen saapuneeseen täpötäyteen iramvaihin, sillä oli näei aamuvarhainen ja iyöiäisten iyöhönmenoaika. Niinpä raitiovaunu oli jo liikkeeiiä, kun vieiä siihen juoksi eräs iyöläisnuorukainen sillä seurauksella, eitä erään emännän munanaperkka tartiui pangastaan nuorukaisen jalkaterään riippumaan. Tietysti munai iippui pitkin raiiiotien varrelle sen kuin kesti ja kananmunakopan omistaja huusi minkä jaksoi, ei nyt se vei hänen monakoppansakin, muita tramvaista kuului vain meidän arvonimemme tsjortti tsjuhni isuomalaisei hitoi). Meitä toisia se munakopan heiluminen nauraiti, sen työläisnuorukaisen jalkaterässä, muita eikä kopan omistajaa nauraitenui, sillä ne kopekai jäivät saamaita sillä kerralla.

Ensimmäisen kerran minua henkilökohtaisesti velitsaitiin (korosteitiin) arvonimellä eräänä syystalviaamuna vielä oiiessani nuori iyttö. Oli vielä pimeän hämärä ja kadui olivai niin jäätävän iiukkaai. Setäni asui Suomen asemaa vastapäätä siinä finskoi pereulkka (Suomenkulmaus) talossa, numeroa en muista, vaikka iöysin sen talonkujan vieläkin vuosikymmenien jälkeen, kun kävin muutama vuosi siiten Leningradissa iuristina.

Aamuhämärässä juoksin siis Toksovan junalta jotain asiaa kiireellä sedälleni. Kiire oli, niin sellainen oli vauhti vielä siinä kujanportin kulmauksessakin ja niin taisi olla sieltä pihalta vastaani iuiijallakin, eitä törmäsimme vastakkain ja kaaduimme siinä iiukkaassa portinkulmauksessa toinen toistemme päälie. Minä ehdin sanoa kuin anteeksi pyytäen, eitä Oi Hospodi Poose (Herra Jumala), muita vastaani tullui nuori mies karjaisi minulle tsjert tsjuhnaa (suomalainen hiito).

Nyt meitä tsjuhnia ei enää oie heidän jaioissaan, muita muutamia muistojaromme saamme vielä muistella itse kukin.

Liisa Makara

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

HUHTIKUUN KUUKAUSITILAISUUS

pidetään entiseen tapaan Agricolan seurakunnan seurakuntakodissa Tehtaankalu 23 sisäpiha 23. 4. klo 14.00.

Seuraava tilaisuus, joka on kevään viimeinen on samassa paikassa 28. 5. klo 14.00.

Terveluloa joukolla mukaan!

LAHJOITUKSIA SIVISTYSSÄÄTIÖLLE

Aikaisemmin ilmoitellujen lahjoituksien lista jatkuu:

Asiamiehen kautta:

S. Suominen	100,—
Y. K. Suominen	100,—
K. Häyhänen	37,—
M. Maja	50,—
E. Kuortti	14,—
Tuntematon	10,—

Muiden kautta:

A. Korkka	8,—

Lisäksi H. Othman on lahjoittanut Syksyn Suurarpajaisissa voittamansa kinkkuveitsisarjan. Arpajaisten yhteydessä tulleita lahjoituksia on vielä saamalta Suurarpa r.y.:ltä, ja ne saadaan loppuselvityksen yhteydessä. Näin ollen lahjoittajien luettelo arpajäisen osalta tulee jatkumaan vielä.

Kiitämme kaikkia lahjoittajia.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Turun paikallisosaston äitienpäiväjuhla pidetään Ruissalon Birkassa 14. 5. klo 14.00.

Helluntaijuhla Karjalaisten taloila 22. 5. klo 14.00.

Terveluloa!

TIEDUSTELU

Reino Heikkinen etsii omaisiaan (äiti Susanna Matintytär, isä Maiti Kaarionpoika). Reino syntyi Nevan Dubrovskassa v. 1933. Vanhemmat kuolleet Arkangelin alueella. Hilkka Savolainen järjesti pojan lastenkotiin. Hilkka on naimisissa, asuu Arkangelin alueella, os. Urdaka (Ypgaka). Reinolla oli 6—7 veljeä ja yksi sisar.

Vast. os. Paimio, Vista

ANNI SAVOLAINEN

VANHOJA HÄÄTAPOJA KERÄÄMÄÄN!

Julkaisemme ensi numerossamme kirjoituskilpailun vanhoista häätavoista.

Muistelmat, haastattelut ym. ovat tervetulleita.

Lukekaa op. Rautajoen kirjoitus tästä lehdestä. Ehkä se innoittaa muistelemaan vanhoja inkeriläisiä tapoja.

inkeriläisten viesti

OSOITEOSASTO
c/o A. VIRONSEPPA
SALLATUNTURINTIE 2 C 26
00970 HELSINKI 97
puh 327046

MUUTATTEKO?

KIINNITTAKAA TÄHAN OSOITE VIIMEKSI SAAMASTANNE INKERILÄISTEN VIESTISTÄ KIRJOITTAKAA ALLE UUSI OSOITTEENNE JA POSTITTAKAA MEILLE ENSI TILASSA

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

PAINOYHTYMÄ OY 1972/LOVIISA

inkeriläisten viesti

numero 5 toukokuu 1972

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 887 286, 465 837
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A I, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Vironseppä Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 327 046
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 „ „ 80,— 1/4 „ „ 50,— Kuva ilmoituksessa 10,— Kuolinilmoitukset 10,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirto n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668
	Postisiirto n:o 416608 — 9
	Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
	Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA esittää Boråsin kaupungin raatihuonetta Suuren Torin varrella. Raatihuone on rakennettu v. 1910 ja siinä sijaitsevat kaupungin Tiedonanto- ja Turistitoimistot.

Aapo Iho

NIITÄ MUISTOJEN MURUJA...

Olipa hyvä, että me nukuimme matkan aikana mntemmat. Sisohan nli huntettomampt, koska hänen et tarvinnut välttää ajamisesta: nhjakset niivat minulla. Havahduimme nhitettuamme Sheremekvin palnkuntatalnn. Oli edessä päin vielä jnnkun matkan päässä hevosjunttoraikka ja siinä pysähdyttiin: sellainen junttoruuhi nli uintettu muutaman metrin pttuisena matkustavten käyttöön ja ajnmiehen nli nnustava hnttamaan se toimenptde sekä sunrittamaan knpekan maksu. Siinä minä hunmastn, kuinka mettä nli nnnestanut! Kunrmamme sideköydet nli viiitetty vettseitä poikki ja kunrmasta anastettu kakst kermakannua, jnita kutsuttiin tosin — et kannuikst, vsan k u k s t n n t k s t. Tämä ruma nimitys nli sttä rakasta naapurilainaa, sitähän harrastettiin kaikissa asinissa. Venäläinen muntn k u v s h t n nli meiliä kääntynyt kuksinaksi. Sttä sanaa sovettettiin jnpa missimääritelmiinkin . . . Kun tahdnttiin nikein sotvata jntakin tytönnimellistä, jnka pttt ttseänsä muita parempana, niin sanoa sujautti hänestä määritelmän: "Mnkomakkii kuksinan tuke!" (Sunmekst sanntuna kannun kannen rieputliviste.)

Tämä havaintomme ryöstöstä nli karmaiseva. Kiitimme nnneamme, että nukuimme matkalla, sttiä sellaiset vettstvelkot etvät nlist paljnn kaihtaneet aseensa käyttöä ihmisiinkin.

Matkaan kuului tunllainen penikulmainen taival, jossa ei nliut minkäänlaista asutusta tien läheisyydessä ja jos pahntn sattui, niin siinä rosvnttiin yön pimeydessä ei ainnastaan tavaraa, vaan tavaran nmistajatkin saivat vapautuksen elämän valvoista.

Sellaista tapahtui kyliä harvoin, mutta tapahtui aina joskus. Siitä niivat todisteena maitokunrmamme katkntut sideköydet ja anastetut kerma-astiat. Jns nlisimme havahtuneet siinä ja ruvenneet kysetemiseliä karknittamaan rnsvnja, nitsi tämä "linnareissumme" vninut jäädä viimeiseksi.

— — — — — —

Kuinkahan suurekst synniksi nnkaan kirjnihin merkitty retokseni perunakaupassa? Kannnin poika parka täysinäisen säkin netjänteen kerrokseen, ntin hinnan ja lähdin. Tiesin säkissä ntieen ainakin nsan paleitunetta perunnita. Mutta . . . kauppiaitten usknntunnustuksessa nn eräs lieventävä paragraft: kauppa nn raakaa! Oli niin knva pakkanen, että peitleet etvät sunjanneetkaan pottujamme pakkasetta . . . Tjaa tjaa.

(Samnjen merkkien alle soptnevat ne heinäkunrmat, jnita Alakylän miehet — sukulaisemme — rakastelivat pärelden ja risujen avuin ja sanntvat niitä kunrmia "astrampknikst". Ne myytiin punnitsematta, koon mnkaan. Ainakin runsas kuuttnmetri nli kunrman sisällä tyhjää!)

Eipä yhteinen ikämme sedän Antin kanssa lienee yitänyt 8 ytemmäksi. Hakeuduimme kauniina kesäisinä päivinä tnistemme seursan jn aamusta eikä retkeliymme niieet knskaan ntieet vailla vaihtetua. Äskettäin nli ainna kylän hanuristi viettänyt häitä. Olimme tietoisia tästä elämän muutoksesta Paut Matvettsan elikkä Poalamatin Poavnn sosiaalisesta arvnn nnussuccessa. Miksi hunminmme piti hipoa hänen melkn hyvän näköistä mnrstantansa, sitä en käsitä vieläkään. Liikuskettmme kylänkadulta ja havaitsimme mnrsiamen Kunppamäettä, jnssa heidän ketlarinsa sijaitsi ja meidän ptti ryhtyä huutelemaan suurella äänellä: "Mnrsii parsii sukan varsii! Morsii parsii sukan varsii!" Tnistelimme sttä niin kauan, kunnes hän katsot viisaammaksi pistäytyä kellarinsa sisälle pois näkyvistä. Jnnkunlainen siihen saakka kylässä vieraan ihmisen härnääminenhän siinä ilmeni ta-

hallisena tekona. Mutta miksi? Pikku poikien suojelusenkelikään tuskin saannee selittää sitä . . .

— — — — — —

Iholan Oska oli kylvänyt hernettä Hansinpellon sarkaansa. Polku, jota pitkin juoksentelin joka päivä edestakaisin kylään ja kotia, kulki tämän hernemaan päitse ja sen, minkä herne korean kukintansa jälkeen alkoi tehdä palkoa, sen kasvoi kiusauskin päivä päivältä suuremmaksi. Kotona ei oliut kylvettynä hernettä, vaikka se olisi oliut kyllä meille kovinkin tarpeen, meille lapsille tarkoitan.

Taisipa olla sitten kerran sunnuntain iltapuoli, kun olin kotiapäin menossa ja pistäydyin hernepeltoa tutkimaan· Siellä oli jo hyvän näköisiä palkoja . . . Aloin kohotella varsia ja valita isoimpia taskuuni. Juuri kun olin syventyneenä tähän varkaudeksi kaisottuun hommaan, ilmestyi hernepellon isäntä itse kuin kutsuttuna paikalle! Kyllä minua nolotti . . . Oska kehtasi kysyä, olenko jo muulloinkin käynyt tässä? Sanoa paukautin, että tämä oli kyllä ensimmäinen ja viimeinen kerta! — "No, piehä mielessäis!" sanoi Oska ja erosimme sen suurempaa suukopua pitämättä.

Samanako kesänä, vai sattuiko se ennemmin jo, en muista, mutta Yläpekkolan Junni vei koko poikasakin omalle hernepelloliensa ja lupasi, että jokainen saa täyttää taskunsa, mutta siinä peliolla ei rean saanut syödä. Olimme hänelle hyvin kiitollisia tästä isännäneleestä, vaikka hän lieneekin saanut keppiä siitä kotonansa!

Olihan sitä meiläkin sittan hernekylvöä joskus myöhempinä vuosina, vaikka siitä silloin olivat toiset enemmän nauttonansa . . .

Se kuitainen kotiseutumme oli totisesti marjaköyhää, verrattuna moniin muihin paikkakuntiin. Tarkoitan luonnonvaraisia marjoja. No, olihan "arolla" jonkun verran mansikoita ja Kaprian suon toisessa laidassa juomukoita. Mutta siinäpä ne olivatkin! Muistan ne muutamat vadelman varret, jotka olivat tiedossani: Liippojen luona jokunen ja Oserovassa oli myöskin jokunen. Olivathan ne muittenkin tiedossa kaiketi, mutta lienen useamman vaapukan poskeeni sieltä saanut kuin kukaan toinen. Mitä tulee sellaisiin marjoihin kuin mustikka, puolukka ja karpalo, niin ehkä niistäkin olisivat jonkunlaiset näytekappaleet löytyneet, jos olisi hakemalla hakenut . . .

Mutta mennäänpä tässä tuomien kukkiessa ja kevätäänien sekamelskassa Oseravan pusikoiden läpi, siirtyen vuodenajoissa kevätjäille! Muistanet, mitenkä meillä siinä reslakelkassa oli mukava istua toisen itse kelkassa ja toisen kannoilla. Kun olivat aamuisin kevätjäät vetäviä, oli hanki myöskin lujaa, niin ettei se upottanut ei kelkkaa eikä jalkaa. No, istutinpa kerran Maikkisiskoni kelkkaan ja oikotietä suunnistettiin Osarovan mäkeen. Mäen alla sijainnut suo oli jo tulvaveden peittämä ja aamuvarhaisella pelikirkas, liukas jää kutsui. Noudatimme kutsua. Aivan ylhäältä pusikoiden välistä löytyi selvä väylä, jota alettiin lipua alas jäälle. Vauhtia oli ja uutta rean tuli jalasten alle. Ykskaks oltiin jäällä! Kannoillaolijan olisi pitänyt hallita kelkan menoa, mutta eipä hallinnut: kelkka alkoi sirrata poikittain! Kannoillaolija lennähti jäälle pitkittäin kaiketikin ja kelkka, osuessaan jään yli kurkottuviin heinä- tai kortetupsuihin, lensi nurin ja siskopieni senkun kelkan mukana meni mukkelismakkelis... Säikähdin pahanpäiväisesti, että nyt menivät tytöltä jalat sekä kädet... Kompuroin pystyyn ja kiiruhdin kolaripaikalle kyselien: Sattuiko, koskeeko? — Eikö mitä: tyttö vain nauroi! Lopetimme kuitenkin lystin siihen. Sillä kertaa.

Ja kun Oserovassa kerran ollaan, niin ollaan oikein joukolla. Muistanetteho talvea, jolloin Alakylän orvoiksi jääneet serkkumme Junni, Anttu ja Aappo olivat meillä. Junni oli lähinnä minun ikäluokkaani, toiset olivat nuorempia. Pojat lähtivät kaikki suksimäkeen. Jonkunlaiset sukset oli löytyneet kaikkien alle. No, Anttu oli heistä jäykin ja kömpelöin liikkeissään. Mutta rohkeasti hän vain lähti alas liukumaan kapeahkoa kohtaa, jossa oli väistettävä paksuhko haapa noin mäen keskivaiheilla. Hän ei hallinnutksen suksia sen väistöliikkeen vertaa, rean posautti päin haapaa. Itkuahan siitä

tuli ja valitusta, kun mahaan sattui ja päähänkin.

Aterioilta jäi niiltä ajoin viljelyyn sanonta: "Sttähän mie sanon, jot Oappo tahtoo tarttulot!" Se oli Antun vuoropuhe, kun hän huotehtien veljestänsä, riti silmällä riehtilällä kuumennettuja, "seärittyjä" perunotta, ettei veli jäisi vähemmälle. Tasapuolisiahan siinä koetettiin olla aina.

Sen huoltotehtävän jäleltä jäi tuollainen paha maku suuhun, kun lastan "pekkuna", oikeuden määräämä huottaja — en muista, kuka se olikaan, — haastot isäukon käräjiin, syyttäen häntä aiitä, että hän muka käytti lasten kotoa tuomiansa elintarvikkeita oman perheensä hyväksi. Sellainen hävytön. Isä vottti jutun ja syyttävä pekkuna sai häpeän hattuunsa.

Te siskot ette tainneet koskaan sattus näkemään ettekä kuulemaan Alakylässä pidettyjä "limonantseja". Ainakin kahdesti, ellei kolmestikin olin paikalla ja tällaista siellä oli. Sana "limonantsit" on sitä hyvää riittoisaa naapurilainaa. Alkuperäisessä muodossaan *illjuminazia* merkitsee juhlavalaistusta. Tässä tapauksessa se tarkoitti liotulitusta.

Alakylään saapui kesäleirille husaarieskadroona. Husaari, venäläiset sanoivat gussaar, muotoutui meillä *kussariksi*. Ja joka ikinen kesä rauhan aikana toi mukanansa kussarit Alakylään.

Sotilast majoittuivat hevosineen päivineen taloihin. Ei suinkaan mihin tahansa taloon, vaan varakkaimpiin ja väljempiin. Tätä kussarien tuloa kylän ukot odottivat huulet höipällään, sillä se tiesi heillekin kesäistä juhlaa. Hyvissä ajoin ukkojen edustajat varautuivat kylän päähän vastaanottamaan kesävieraita maan tavan mahaan leivän, suolan ja ryyppylasin keralla. Eskadroonan komentaja sai kunnian ottea ukolita vastaan tämän tervetuliaiskestityksen ja vastalahjaksi saivat ukot setelin, mikä käytiin tuota rikaa vaihtamassa liollemeen...

Tapahtuiko se varsinainen kussarien juhlavietto jo tulopäivän iltana, vaiho jonain toisena ajankohtana, sitäpä en enää muista, — onhan siitä aikaakin jo 70 vuotta.

Heti saavuttuaan ja majoittusjärjestelyjen tultua voimaan, miehistö ryhtyi tystikkääseen hommaan: he ruisolkia raaka-aineenansa käyttäen punoivat ja solmeilivat kaikennäköisiä tunnuksia tankoihin kiinnitettyinä koristamaan majapaikkaansa. Ja kylän läheisyydessä sijaitsevalle korkeimmalle kummulle he kohottivat olkipunonnalla peitetyn pttkän riu'un, jonka äärellä siitä pystyttämishetkestä lähtien seisot hälyytysvartio. Hätyytyksen tapahtuessa tuikattiin tuli aihen olkipunokseen, mikä oli arvattavasti kyllästetty jollain herkästi palavalla aineella.

Ne "limonantsit" alkotvat kesäillan hämärtyessä, siis auringonlaskun jälkeen. Esikunnan majapaikka oli valaistun koristelun keskuksena. Soittokunnan kajautettus ensimmäiset säveleensä alkoi kylän väki kokoontus lähettyville seuraamaan tapahtumia. — Kapellimestarina toimi erinomaisen tukeva sotilas, jota muudan paikalla olleista upseereista vähän härnäsi taputtamala kapellimestarin suhdattoman kookasta napaa, mikä pullisteli kevyen kesäpuseron suojaamana. Satuin näkemään tämän kohtauksen ja kuulemaan siitä aiheutuneen hilpeän naurahduksen "lehtereillä".

Musiikkiesitysten lomassa laukoivat kussarit raketteja, joissa olikin näkemistä meikäläisille! Toiset niistä kipusivat taivaalle ja hajosivat siellä kuuluvalla pamauksella, muodostaen monenvärisen tähtisateen. Toiset syöksähtelivät puiston pensaissa sinnesuntänne ja sähisivät kuin äkäiset kissat. Kun tämä rakettien laukominen päättyi, alkoivatkin katsojat sekä kuulijat tuntea tarvetta poistus paikalta ja painua pehkuihin. — Kahdesti ainakin, ellen kolmesti olin siis mukana näissä kussarien "limonantseissa". Alakylässähän oli meillä sukulaistaloja useampiakin, joissa vierailtiin aina tilaisuuden tullen. Niin tietysti silloinkin.

Sattuipa minulle vuosia myöhemmin sitten nolo kohtaus tämän kussarieskadroonan kanssa. — Siellä Alakylässä oli mahdollisuus uittaa hevosia. — Eläväetä

lähteestä kylän keskeltä alkanut puro oli siellä sopivassa kohden padottu, niin että siihen muodostui hyvänpäiväinen vesiallas. Oli tapana kuumina kesäpäivinä käydä siellä (meiltä 4 km päässä) uittamassa hevosta. Sellaisen hupimatkan tein sillä kertaa hevosella, jota kutsuttiin laiskaksi valkoksi. Uitettuani lähdin kotia ratsastamaan ja annoin kaakille vähän vauhtia, että uinnin päälle lämpenisi. Siinä kun me — vaikka ja minä karauietaan Alakylän ja Käivärän välistä tietä, sattuikin minun ratsuni astumaan tuollaisen nyrkinkokoisen paasikivilohkareen päälle, kompastui ja meni mukkelismakkelis! Minä tuuperruin tietysti mukana ja koni vyörähti pikavauhtia ylitseni, niin että kroppani rusahti . . . Hetkisen oli kaikki hiljaa. Havaitein hevosen toisen takajalan olevan miltei ohimossani kiinni . . . Varovasti hivuttauduin pois jaloista, hevonenkin kömpi omaan tiettyyn tapaansa pystyyn. Otsaan oli tullut verta tihkuva naarmu, samoin oikeaan etujalkaan ja minulta oli siinä tuiskauksessa irronnut korko toisesta saappaasta . . ! Ryhdyin taluttamaan sitten eteenpäin ratsuani ja silloin karautti n.s. "vojenapelioita" harjoituksista palaava kussarieskadroona minua vastaan naureskellen näkemäänsä. Olin kuin mikäkin Sancho Pantza ontuvine konkareineni . . . (Se "vojenapelto" oli kaikenlaatuisiin aseharjoituksiin varattu laaja kenttä kahden kylän: Laakalan ja Kirppulan lähinaapuruudessa. Päivittäin siellä harjoitettiin myöskin tykistön "leikkejä".)

Toinen vastaavanlainen sotilasosasto majaili Kaprlassa, josta oli mainitulle kentälle suunnilleen yhtä pitkä matka kuin Alakylästäkin. Ennen sutojen käytäntööntuloa näiden joukko-osastojen päällystö ajeli asioillaan pitkin hyvää Ropsun tietä leiriltä Krasnojeseloon ja takaisin troikalla. Mutta sitten tulivat sutot muotiin ja nämä ajoivat kuin vilmeistä päivää liikoja välittämättä hevosliikenteestä. Eräs hupainen kohtaus sattui tällaiselle hurjastelijalle. Oli joku emäntä liikkeellä hevosella ja huomaten tuollaisen hirmun olevan tulossa häntä vastaan, emäntä nousi sjoneuvoissaan seisomaan ja alkoi huutaa kovalla äänellä: "Stoi, stoi, tut zenssina jedet!" (= Seis, seis, tässä ajaa nainen!)

Lähes omakohtainen kokemus niiden sutojen aikaansaannoksista ei unohdu koskaan. Vaikka en juuri itse ollut sen kohteena, vaan meidän hieno viisas Vahti-niminen koiramme joutui sen uhriksi. Vahti kuului sellaiseen pitkänomaiseen matalaan rotuun. Väriltään oli Vahti aivan valkoinen. Samaan aikaan oli meillä erinomaisen lauhkea ja hyväntapainen mustaharja, tummanruskea hevonen, johon Vahti oli kiintynyt. Kun hevonen vietiin liekaan, lähti Vahti mukaan ja jäi mustaharjan seuraan makoilemaan ourmikolla. Kun kävin hakemassa hevosen kotia, annoin suitsiremmin Vahdin hampaisiin ja sanoin: "Taluta!" niin Vahti vei hevosen kotia ja tämä taas — iso ja vahvan näköinen eläin, seurasi kiltisti perässä. Mutta viisas Vahti ei sietänyt nähdä eikä kuulla sutoja, vaan säntäsi heti tielle haukkumaan niitä, kun kuuli vain äänen. Ja kerran sitten joku hurjus ajoi Vahdin ylitse niin, että sen takaraajat loukkaantuivat parantumattomiksi. Kuullessaan sen jälkeen auton äänen, alkoi Vahti vihaisena ulvoa vaan makoillessaan seinustalla päivänpaisteessa. Ja ellen väärin muista, niin suton aita se koiraparka tapasi lopulta kuolemansa.

Iiselieni sattui suton takia myöskin aikamoinen tuiskaus. Olin iltatyöstä tulossa "kultakaorman" kanssa kotia Kroaselosta. Vähän tuollapuolen sen Kokatsun haavikon oli minua vastaan tulossa suto valot silmiä häikäisevinä. Meillä oli silloin harmaa, isokokoinen ori ja se pelkäsi sutoja. Auton lähestyessä se alkoi korskua. Istuin siinä "peretkalla" tynnyrin edessä. Yritin ohjaksilla pitää kurissa sitä pelkuria, mutta auton lähestyessä se syöksähti oikealle, oikea eturatas osui sepelikasaan ja pysäytti kunnman etenemisen, mutta omasta vauhdistansa ori lennähti yli oikean aisan melko syvään ojaan selälleen. Siinä valjaita kopeloidessani sain toki paikalle sattuneiden parin naapurikylän miehen spuo, niin että saimme konin riisutuksi, käännetyksi aisat tielle, konin valjastetuksi taas ja pääsin jatkamaan matkaa kotia.

Jatkuu seur. numerossa

”Sallikaa lasten tulla minun tyköni!”

Luukk. (18:16.)

Näin kuului kauan s)llen kehoitus,
ja)apsel siunas) hän sylissänsä.

Nyt saman keho)luksen noudaltajal
meneväl kilvan lääkäriin
anomaan abortlia . . . Niin, niin . . .

— Sen ka)taisillehan taivas)uvall)in!
(Ja)apsen paras lietenkin
on äidin tavo)lteista tärke)n . . .)

— On Suomen sekiorilla
jo tungos mahdoton,
kun iulijo)den määrä
niin iuhaipäinen on . . .

He, nimeltömäl s)e)ul
ees risl)nkastelta
ei saaneel lähteissänsä taivaslie)e . . .

Vo), m)tä Suomen kansa
nyl ajate)la mahtaa,
kun siltä luievaisuus tuhotaan?

Ja mitä sanoneval iasten isäl,
jos heiltä tätä asiaa kysytään?
(Vai kysytäänkö heiltä laisinkaan?)

Aapo Iho

MIKKO MYLLÄRI 90-VUOTIAS

Helmikuun 14. päivänä täytti Mikko Myilärl Hämeenkyröstä 90 vuolta. Monel pyhäjärve)äisel lunteval hänel sopuisana ja ystävällisenä miehenä sekä ahkerana iyöntekijänä. Niinpä hän on saanul paljon ystäviä joka paikassa, missä pitkän elämänsä aikana on asunui. Hän onkin saanul kulkea evakkolietä paljon, sillä Miikkulaisissa synlyneenä hän joului jo 1919 tekemään ensimmäisen evakkomalkansa. Se toi hänel Aunensa kanssa Pyhäjärveiie, mistä hän s)lten on kulkenul vaivallo)sel malkal päälyen iopulta Hämeenkyröön. Puo)isonsa Aunen sairaslullua katsoival he parhaimmaksi muultaa kunnalliskotiin ansaillua vanhuudenlepoa naultimaan.

Suuri ystävien ja sukulaisten joukko oli saapunul Mikkoa merkkipäivänä onnilteiemaan. Seurakunnan puoiesta onnentoivoluksel esilti rovasli Vesamaa ja ystävien puoiesta puhui Anselmi Loimusalo muistellen aikoja 45 vuoden takaa, jolioin hän asui Mikko My)lärin kanssa saman katon alla Saaprussa. Puheenvuoron käytti myös hänen iähes yhtä vanha serkkunsa Matti Virolainen.

Toivotamme onnea ja terveyttä uude)le vuosikymmenelle.

SOTAMIEHEN OTTO

Se olj siihen aikaa ko alkol Turkin sota siin 1871 vuon. Stuarasta lulj kyllää, ja kylän kokouksees sanol, jol Pajulasl piltää suahha yks mies sotamieheks, soltaa on tarvis miehii.

Siin kokoukses miäräsiil Pjotr Ivanisan sotamieheks. Sannoil jol hiä on jusl mies parahuvellaan, ekä oie viel naisiskaa ja lisäks hiä on viei kruamatnoi. Kirkonporstuvas ko iukkaar opelti sormei hiekkaa kirultamma ni hiä olj kaikkiin seivä. (Kirkon porstuaas opetellii sunnuntaisin ennen Jumalanpalveiusta. Opeltajana oii iukkari).

Siinl olliil kaik yksimielisii jol Pjolr Ivantsan piltää männä sotamieheks ko hiä on viei iouhka jäniksii ampumaa. Talveei kuutamo öin saunan ikkunasl, ni ei siin oie ko yks kaks, kuuntelel ni jo iuasj käi pomahus ja jänis sai surmsan ja onha heitä viei monta veijee kaavamas sekä viei lisäks yks linnan poika. Ei siin mikkää kinasteiu ennää aultanl. Stuarasta antoi miäräyksen jol kahen viikon piäsl piltää olla Suaril herroin ies.

Se kaks viikkoo pyörähl vällee. Sii aikaa Kekkilän saposniekka Malti tek hyväl suappaal ja äilj ompei aluspöksyiöi ja paitoi keral. Nuapuril ja aultoil, tekkiil sukki sekä kintaita.

Miäräityyn päivään, uamusil isä panj hevosen valjaihen ja läks poikajsan suattamaa Suaril. Ei huolinl kauvankaa uotella, ko kutsultii sissää. Salj olj tavallisen suur, siltaki oij läikkyvä jol oikein kuvanaamenki näkyi, [illegible] ko peilist.

Pöytiin takan istui herroi, yks lulj luoks ja käsk heiltämää piäll pois, ihan oikein alasten ko saunaas. Siin ko tuij piäll pois heitelyks ja paljain jaloin kylmääl parkkellii sillaai, siin käi kerrasl ryvillämmää ja kuakka tuij suuhun. Ei muu aultanl ko pil pyörähtää oven iuoks ja siihen sylkee loppaltaa sillaai. No siin yks herroisl lulj iorumaa, jol mitävart mie syiin sillaai. Mie sanoin siihen: Oiseks se pitänl siil seinäl sylkee, miul koton on sylkastija mihin syien, a teil liäl mie en sellaista niä.

Siil herral kutsuil pöyvän iuoks, kopultelliil harteihen ja selkää, sekä kuuntellil ryntäisl minkän iienki torven keral, eistäin yks ja siil viei' toinen, viimeks sannool: ne gooljen (ei keipaa), miä kotiheis.

Siei kulkuus tais olla mitälien tsihhotkaa, ei ne kaikkineen lurhaa ois kollii laiitaneel.

Kohl sluarastan pil lulla luasj kyllää, pilj suahha Pjolr Ivantsan tilal toinen mies. Täl' kertaa miäräsiil Uatam Mosseitsen, se kelpais. Uatam Mosseits mänj ja tuij poiskii. Hiä sanoi kynehen Turkinmual ja tapeiiehheen Turkkilaisiin kans ja ampull toisijsan jol sineijki (manlteii) oij reikii täynnä. Sekä sanoi kavunneen Araratin vuortaki niin yllää ko piäsj. Uatam Mosseitsaa kutsuttii (sotskoi), se oii siviiipoiisi tsaarin alkaan.

Pjolr Ivantsasl 1889 tuij miun issäin.

Aatami Vainikka

Ruotsin Inkerinsuomalaisten 25. kesäjuhla Boråsissa 23–25.6.-72

Juhlan hengellinen ohjelma on kokonaisuudessaan keskitelly Gustaf Adolfin kirkkoon ja seurakuntatalolle.

23/6 klo 16.00 Inkerin Suomalaisten Keskusliiton (ISK) vuosikokous Gustaf Adolfin seurakuntatalolla.
18.00 Avajaistilaisuus GA:n seurakuntatalolla.
21.00 Nuorten kokkolita Kerhon kesämökillä Kråkeredissa.
24/6 klo 8.00 Juhlajumalanpalvelus GA:n kirkossa.
9.30 Kahvitarjollu GA:n seurakunlatalolla.
11.30 Kenltähartaus ja urheilukisal Ramnavallenilla.
16.00 Juhlaseural GA:n seurakuntakodilla.
20.00 Kansallinen juhla Bäckängskolan (enl. Läroverkel).
25/6 klo 8.00 Ehtoollisjumalanpalvelus GA:n kirkossa.
10.00 Kahvitarjollu GA:n seurakuntatalolla.
10.30 Päältäjäisseural GA:n seurakuntatalolla.

Juhlakanslia: Gustaf Adolfin seurakuntatalo.

Juhlapuhujal ja esiinlyjäl: Jukka Malmivaara, Malti Vironmäki, Juhani Jääskeläinen, Sven Danell, Nanna Sevellus, Folke Dahlbäck, Arvi Kallio, Egon Åhman, Väinö Kekki, Kastehelmi Karjalainen, Uno Hammarström, Tolvo Vilta. Ylistaron 20-henkinen kirkkokuoro, Boråsin kirkkokuoro, Mölnlycken kuoro, puhallinyhlye, y.m.

Majoilus: Hotell Clly, Allégatan 32, aivan juhlapaikan läheisyydessä. Maksaa 22 kr/henki/yö, johon sisällyy myös aamiainen ja lakanal. Rauhallisel huoneel, hyväl pesumahdollisuudel. Luultavasti saamme myös luvan yhteismajoitukseen jollakin koululla halvempaan hintaan. Tällöin täytyy yöpyjän itse tuoda mukanaan ilmapalja ja makuupussl. Vaikeuksia aamiaisen kanssa. Tilauksia oltaa vastaan Anlti Riepponen, Dalbog 6, 502 65 Borås, puh. 033/122928.

Ruokailu: Aamiainen majoltuspaikalla Hotell City. Kahvitarjollua GA:n seurakuntatalolla jumalanpalveluksien jälkeen. Kokkoilaisuudessa virvokkeita ja nakkeja. Päivällistä varten suosiltelemme tavaratalo Domuksen ruokalaa, Lilla Brogatan. Auki 23/6 klo 10—14, 24/6 klo 12—17, 25/6 klo 12—17. Hyvä ja halpa paikka on myös Folkans Lunchrestaurang, Allégatan 2. Aukioloajal kansliasta.

Urheilu: Yleinen miesten 100 m, 400 m, 1.500 m, ruotsalaisviesti, kuula, keihäs, pituus, korkeus.
Tytöl alle 12 v.: 60 m.
Tytöl 12 v. ja vanhemmal: 60 m.
Pojal alle 10 v.: 60 m.
Pojal 10—13 v.: 60 m.
Pojal 14—16 v.: 60 m.
Ikämiehel 38 v. ja vanhemmal: 100 m.
Joukkuelajeja: jalkapallo (maaoltelu Ruotsi—Suomi), lentopallo, kyykkää.
Yksilyisissä lajeissa täytyy olla vähintään 3 osanottajaa ennen kuin lajl viedään läpl. Urheiluun osallistujal el ole vakuutelluja juhlan järjestäjien taholta. Ilmoltaulumisel urheiluun osolltteella Viktor Kainelainen, Svedjeg. 25, 502 53 Borås, puh. 033/12 04 66. Mahdollisuus ilmoltautua välittömästi ennen kilpailujen alkua urheilukentällä.

Taidenäyllely: Ilmoittautumiset mitä pikemmin os. Aleksander Kondrell, Torgilsg 10 E, 502 41 Borås. puh. 033/10 48 00.

Valokuvanäyllely entisiltä juhlilta. Kuvia tal negatiiveja selostuksineen pitäisi lähettää mitä pikimmin osoltteella Arvo Häyhänen, Granvägen 22, 5t0 50 Dalsjöfors. Kerhon puolesta teemme suurennukset.

Ohjelmasta: Juhlatoimikunta on pitänyt suurimpana tavoltteena saada juhlille mahdollisimman monipuolisen ja arvokkaan ohjelman, joka tässä vaiheessa onkin jo pääpiirteissään valmis. Niltä, jotka vielä haluavat osallistua juhliin ohjelmalla, pyydetään ilmoltamaan siltä osoltteella Armas Paakkonen, Tingsg 4 B, 502 53 Borås, puh. 033/t0 t8 50.

Tervetulot juhlamielellä! BORÅSIN INKERIN KERHO

IISAKIN KIRKKO

Katsellessa kirkkaalla kesäisellä päivällä kiikarilla, taikka paljailla silmillä Tuutarin kirkkomäeltä Pietarin kaupunkia, joka oli kahdenkymmeneviiden virstan päässä, ei se matka näyttänyt kovinkaan pitkältä. Niin ensimmäisenä katselemisen aiheena oli Iissakin kirkko, koska se oli korkeampi muita rakennuksia 101 ja puolimetriä korkea. Vaikka siellä Pietarissa oli satoja muitakin kirkkoja ne kaikki jäivät isojen rakennuksien varjoon. Kertoohan historia että keiserin aikana oli Moskovassa neljäsataa kirkkoa, mutta niin isoa ei ollut missään kuin Iisakin kirkko.

Iisakin kirkon piirustukset oli suunnitellut arkkitehti O. Monferrana, ja se oli perustettu v. 1818—1858. Rakennus täyttää pinta-alaltaan täyden hehtaarin. Sen kustannukset nousivat 23 miljoonaan 256 tuhanteen hopearupisan.

Raskaimman työn suorittivat pakkotyöläiset, joita sanoitiin olevan satoja tuhansia, jotka tekivät yötä päivännousus-ta myöhään iltaan, palkkansan vain ruoka. Muillekin raskaan työn tekijöille maksettiin vain allarvioitu paikka. Työ jota oli tehty 40 vuoden ajan, oli vaatinut runsaasti tapaturma-uhreja, joista tukua ei mainita.

Kivipylväät, joita on jokaisella seinällä 12 kappaleita, yhteensä 48, ovat 17 metriä korkelta ja läpimitta 1,8 metriä. Ne ovat louhittu Suomenlahden rannalta ja tuotu purjelaivoilla Pietariin. Jokaisen pyivään paino sanotaan olevan 100 tonnia. Niitä pyivälta kun talvella vedettiin paikalle, niin kovalla pakkasella vesi juoksi jalaksen jäljessä. Ylhäällä kupoiin alla seisoo 24 pyivästä, joitten paino on jokaisella pyivällä 60 tonnia. Kupoli, suurin, on läpimitaltaan 25 metriä, joka on katettu vaskipellillä ja päältä kullattu, johon on käytetty yli 100 kiloa kultaa.

Sisäovet ovat tammea ja päällystetyt pronssilla, jokaisen oven paino on kaksikymmentä tonnia.

Rakennukseen on liiteity yli 350 veistoskuvaa.

Nykyään kirkko toimii museona.

Kirkko oli valmis ja oteitu käytiöön 1858. Muita telinepuut oli jätetty paikolleen useiksi kymmeniksi vuosiksi, joika rumensivat kirkon ulkomuotoa. Tästä johtui, että kirkko oli aina keskeneräinen rakennus, ja inkeriläistenkin kesken oli sanonta: Niin tehhää ko iissakin kirkkoo.

Jatk. siv. 12

Hei kaikki entiset

NUORISOPIIRILÄISET!

Kråkeredin kesämökillä on virkistävä kahden päivän leiri 3/6—4/6. Leiri alkaa lipunnostolla lauantaina klo 8.00 ja päättyy sunnuntai-iltana.

Tule uimaan, pelaamaan lentopalloa ja istumaan iltaa takan äärellä. Tuo mukaan ystäviäsikin.

Boråsin Inkerin Kerho

LASTEN LEIRI

on Boråsin Inkerin Kerhon mökillä 11/6—18/8. Leiristä huolehtivat **Martta Pappinen** ja Heimi Korpelainen.

Ikä 7—15 vuotta. Leirimaksu 80 kr lasta kohti, sisaruksilta 60 kr lasta kohti. Kokoontuminen tapahtuu sunnuntaina 11/6 klo 14.00. Mukaan: makuupussi tai lakanat ja huopa, uima- ja pesuvälineet sekä lämpimiä vaatteita illaksi ja sadepäivien varalle.

Tervetuloa entiset ja uudet leiriläiset!

Boråsin Inkerin Kerho

TUTUSTUMISLEIRI

Välittömästi Boråsin kesäjuhlien jätkeen järjestetään nunrille (nnin t5—40 vuntiaat) Sunmesta ja Runtsista kahden päivän tutustumisleirt Boråsin tnkerin Kerbnn kesämökillä 26—27 p. kesäkuuta. Leiriobjelma laaditaan paikan päällä mutta tentnpallnn pell, saunnminen, makkaranpaisti, kaskujen kertominen ja ybteislaulut kuutuvat itsestään nbjelmaan. Kielivaikeudet ei nle haittana koska teirillä puhutaan sttä kiettä mitä kukin osaa. Olen kiitottinen jns teet ennakkoilmnttuksen minulle. Ota makuupusst ja kaverist mukaan. Mökillä nn myös makdnllisuus teltata.

BORÅSIN INKERIN KERHON KESÄMÖKILLE

löydät ajamalla keskustasta etelään Svenljungaan päin (tie t54). Parin kilometrin päästä keskustasta nikeaan: "Kråkered". Nnin 3 km tie vasempaan: "Målsryd 7". 400 metrin päästä uudelleen nikeaan: "Mökille". Seuraa viimeinen kilnmetri "Mökille"-viittoja.

VAR LIGGER BORÅSARNAS TORP?

Till midsommarbrasan ocb till lägren hittar du nm du kör trån centrum söderut mnt Svenljunga (väg t54). Etter ett par kilnmeter tilt böger: "Kråkered". Efter ytterligare ca 3 km sväng tilt vänster: "Målsryd 7". Efter 400 m till böger vtd skyttan "Mökille". Följ sista kilnmeterna "Mökille"-skytterna.

KYYKKÄÄ

eli pualikkaa eli poppia pelataan jnka tiistai ja torstai kin t7.30 ja sunnuntai kin t0 Bergsäterissä Boråsissa. Tule katsomaan ja pelaamaan! Karjalaiset belmoystävämme nvat luvanneet auttaa meitä pääsemään alkuun.

Armas

LÄGER

Omedetbart efter midsommarfesten i Borås nrdnas ett 2 dagars "bll-bekanta-med-varandra-läger" tör ungdnmar (ca t5—40 år) trån både Finland och Sverige. Prngrammet tör lägret bjälps vi alla åt med tillsammans men vnlteyboll, bastubad, knrvgrillning, historier ocb allsång knmmer säkert med. Var inte rädd tör språksvårigheter, tör vi pratar var ocb en det vi kan. Tacksam nm du gör en törhandsanmälan till mig. Tag med dig din sovsäck ocb knmpis. Vill du tälta så går det utmärkt.

tnkerin Kerbn
Armas Paakkonen
Tingsgatan 4 B
502 53 BORÅS
Tet. 033/t0 t8 50

TILL DIG SOM ÄR UNG!

t september t947 blldades Inkerin Kerbn t Borås — törsta törening tör ingermanländare t Sverige. Sedan dess har verksamhetan utvecklat sig. År t956 grundades töreningarnas centralförbund (tSK) i vilket tör närvarande 8 tnkalföreningar ingår. Under de gångna 25 åren har verksamhetan varit starkt ungdnmsinriktad, inte minst när det gäller tdrntt, som alltid ingår t programmet tör midsommarfestiigheterna. Vt har en het det ungdnmar med, men det tinns plats tör fler. Du som är ung, sök knntakt med närmaste ingermanländska förening. Att vara med är det enda sätt man kan påverka verksamheten på längre sikt.

Knm tilt sprectella programinslag för ungdnm t Borås:

3/6—4/6 träff för undnmar i Kråkered

tt/6—t8/8 täger för barn (7—t5 år) t Kråkered

23/8 kl. 2t midsommarbrasa t Kråkered

24/8 kl. tt.30 idrnttstävlingar på Ramnavallen

24/8 kl. 18.00 ev. vnlleyboll Sverige—Finland i Kråkered

26/6—27/8 Bll-bekanta-med varandra-läger i Kråkered

IISSAKIN KIRKKO

Jatkoa sivulla 9

Viidellä kopekalla annettiin lupa oousta rappuja ylös, niin korkealle kun rappuja oli. Multa telineille ei ollut lupaa kiivetä.

Eräällä ouorella miehellä oli halu oousla telineille, mutta vahtimestari intti vastaan. Saatuaan ruplan, silloin sai luvan oousta niin korkealle kuin halusi. Seuraavalla kerralla ouorimies toi aikuisia kavereltaan pyytäen näillekin lupaa kiipeillä telineillä. Saatuaan kourallisen hopea kolikolta, kaikki saivat oousta teiioeille.

Telinepuut olivat kaikki tammea, vaskiruulteilla ruuvattu kiinni toisiinsa. Siellä ouoret miehet kiipeilivät ja laskivat mootako vaunulastillista kertyisi yhteensä telinepulta, jotka olivat arvokasta tavaraa. Nuori mies N:o I oli myyjä ja toiset olivat ostajia. Kuapastakin tuli sovituksi, jossa päätettiin että kaupanteko oo Notariuksessa vahvistettava, jossa rahatkin annetaan kouraan.

Sovittuna aikana olivat ostajat että myyjät Footankan varrella Notariossa, siellä vahvistettiin osto ja laitettiin paperit kuntooo ja rahat taskuun.

Kohta ilmestyivät kirkoo ympärille raskaitten kuormien vetäjät oeiivaljakkoineen ja suuri joukko työläisiä. Työ sujui, purettiin telineltä ja lastattiin kuormia. Mutta kohta tuli kyselijä, joka kysyi: kuka oo antenut luvan. Ostaja näytti luvan ja jatkoi työtään. Sitteo tuli ylimmäinen pappi oliko se Arhhimadrit. Tällä kertaa oli mentävä ootariukseen, missä oli paperit vahvistettu. Mutta saavuttua paikalle, siellä ei enään oliutkaan Notariusta. Kysyivät talonmieheltä, se vastasi: Kyllä tässä muutaman päivän ajan toimi Notarius. Se on johonkin muuanne muuttenut, sitä en tiedä minne.

Asia oli niin, voro myi englantilaisille telinepuut, ja voroilla oli Notarius omansa. Ostaja ei siitä kaupasta joutunut kärsimään. Sen jälkeen eivät telinepuut Iissakin kirkkoa rumenteneet.

A. Vainikka

INKERILÄISTEN YHDISTYS r.y.

OMAISUUSTASE 31. 12. 71.

Vastaavaa:

Rahaa			t36,84
Talletuksia	KOP	3160,23	
	OKO	98,54	
	postisiirtot.	268,—	3526,77
Tavaravarasto			3839,45
Saatavia			8tt,25
Vuoden t97t alijäämä			t47t,t4
		mk	9785,45

Vastattavaa.

Vuodeo t972 Viestin tii.maks.	t469,23
Kirkkorahasto	872,39
Säästö edellisiltä vuosilta	54tt,23
Vuodeo 197t maksamattomia laskuja	2032,60
mk	9785,45

TULOSTASE 31. t2. 71.

Tulot:

Inkeriläisten Viestin tulot	I1344,83
Jäsenmaksut	367,—
Tulot tavarain myynnistä	180,32
Lahjoitukset	46,—
Korkotulot	200,t9
Kesäjuhlatulot	t353,95
Sekalaiset tulot	79,50
Vuoden 1971 alijäämä	1471,14
mk	15042,93

Menot:

Inkeriläisten Viestin menot	13350,48
Toimistonhoitokuluihin	500,—
Työnantajan sosiaaliturvam.	35,40
Postimaksuihin	1,25
Vuosikokousmenot	107,—
Matkakuluja johtokunnan jäsen.	36,50
Toimistotarvikkeisiin	12,30
Sivistyssäätiöile	1000,—
mk	15042,93

Helsingissä helmikuun 29 p:nä 1972

Malli Vironmäki *Hertta Allanmaa*

Juhannuksena Ruotsiin

Tänä vuonna Ruotsin inkeriläisten kesäjuhlat, järjestyksessään jo 25:nnet, ovat Boråsissa Juhannuksena. Suomesta lähdemme kahden bussin voimalta juhlille seuraavasti:

LAHTÖ torstaina 22. 6. klo 17.00 Helsingistä Aurorankatu 7 edestä, ja menemme Turun kautta Tukholmaan. Matkalle voi liittyä myös Turusta, jossa olemme linja-autoasemalla n. klo 20.15

PALUU viime Viestissäkin mainittiin, että tänä vuonna järjestetään kaksi eri paluuta seuraavasti: I PALUU tapahtuu heti juhlien jälkeen sunnuntaina 25. 6. ja Suomessa olemme seuraavana aamuna n. klo 8 ja Helsingissä n. klo 12. II PALUU tapahtuu parin päivän leirillä olon/sukuloimisen jälkeen keskiviikkona 28. 6. illalla ja olemme seuraavana aamuna n. klo 12 perillä Helsingissä.

HYTIT koska aikataulun mukaan kaikki matkat lautoilla ovat yö-matkoja, olemme varanneet hyttejä entiseen tapaan. Ilmoittautumisen yhteydessä on mainittava haluaako hytin vai eikö.

MAKSU Matkan hinta hengeltä on 60,— riippumatta lähtöpaikasta. Alle 12-vuotiaat maksavat puolet tästä. Hytit maksavat 30,—/yö/henkilö. Mikäli joku haluaa käyttää vain osan matkasta (esim. vain menee Ruotsiin), niin maksut ovat samat, sillä ko. henkilön paikka jää kuitenkin maksettavaksi kuluihin.

ILMOITTAUTUMISET ottaa vastaan Hannu Vironmäki Tehtaankatu 5 E 43 00140 Helsinki 14 puh. 662668 tai Ida Rikpinen Linnankoskenkatu 8 B 00250 Helsinki 25 puh. 445701. Maksut voi suorittaa samoille henkilöille suoraan tai Hannu Vironmäen postisiirtotilille 416608—9.

Ilmoittautuessa on mainittava 1) kaikkien matkustajien nimet ja mahd. alle 12-v. ikä 2) osoite ja puh. 3) haluaako hytin 4) tuleeko paluumatkalle I vai II 5) nouseeko autoon Helsingissä, Turussa vai Turuntien varrella 6) varataanko paikka yhteismajoitukseen (ei sisälly em. hintaan) ja 7) jääkö Boråsiin leirille. Näitä ohjeita on *ehdoltomasti* noudatettava, muuten matkas järjestelyt menevät sekaisin. Ilman näitä tietoja ja ennakkoilmoittautumista paikan saanti ko. matkalle ei ole mahdollista. *Ilmoittautumiset mahdollisimman pian.* Kaikki paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

LAHJOITUKSIA SÄÄTIÖLLE

Inkeriläisten Sivistyssäätiö on vastaanottanut seuraavat lahjoitukset Suurarpa

L. Adet	7,50	3,75
A. Ahonen	3,75	3,75
M-L. Anttila		7,50
I. Kekki		30,—
S. Kekki		17,50
J. Klemettilä		15,—
A. Korkkinen		7,50
S. Laurikkala		15,—
E. Mäenpää		6,50
E. Nappu		5,50
E. Nummi		3,75
I. Rissanen		15,—
M. Solttu		2,50
V. Tapanainen		3,75
T Tirranen		33,—
	yht.	170,—

Kiitämme kaikkia lahjoittajia tuesta.

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ

OMAISUUSTASE 31. 12. 1971

VASTAAVAA		VASTATTAVAA	
I Raholtusomaisuus		I Vieras pääoma	
Kassa	0:73	Leo Yllö	136:00
Säästötilil	40211:93	II Oma pääoma	
Postisiirtotili	35:24	Perustamisrahasto	8000:00
II Vaihto-omaisuus		Ent. Inkerin avun rahasto	1947:18
Myyntiartikkelil	10485:12	Inkeri-koti rahasto	43404:51
III Käyttöomaisuus		Käyttörahasto	20718:37
Osamaksu Inkeri-kodista	25000:00	Inkerio hengeli seuran rahasto	461:39
Pääomatappio	1085:28	V. P. Kekin rahasto	2152:85
	76818:30		76818:30

TULOSTASE ajalta 1. 1. — 31. 12. 1971

KULUT		TUOTOT		
Palkal	1200:00	Korol		2637:48
Postikulul	801:03	Lahjoitukset:		
Toimistokulul	1059:52	Inkeri-koti	1699:53	
Ilmoituskulul	557:09	Muul	2828:18	4525:89
Sos.turva maksu	86:40			
Kokouskulul	151:88	Myyntiartikkelil		2770:64
Ylijäämä 31. 12. 1971	6077:89			
				9933:81
	9933:81			

Inkerin Suomalaisten Keskusliitto

Johtokunnan kokous pideltiio 25 p maaliskuuta Örebrossa, Nikolai Rokan kodissa.

Tässä vain joltain kohila, jotka kokouksessa luli esille. Kesäjuhla Boråsissa, joka oo 25:s järjestyksessään, oo jo lähellä. Siellä pideltävää vuosikokousta valmisteltiin. Suunniteltiin toimintaa seuraavaksl toimintavuodeksi. On ehdotellu vieteltäväksl seuraava talvijuhla Eskilstunassa ja v 1973 kesäjuhla Gävlessä. Suunnitelliin paiksilisteo järjestöjeo perustamista Tukholmaan ja Partille-Jooseredin alueelle.

Postikortteja Haaparannan muistolaatasta oo painellu 2000 kpl. Hinta oo 2:— ja myyty oli noin 400 kpl. Vielä oo mahdollisuus hankkia ja käyttää omaa postikortlia. Se oo vähän kalliimpi kuin kaupasta ostellu postikortti, muita osa sen hinnasta onkin tarkoitellu oman järjestötoimintamme lukemiseksl.

Suomesta oo luliul ehdotus, eltä julisteltaisiin tämä vuosi "nuorten esiinmarssin" vuodeksi. Tästä aiheesta haluamme luoda julki erilliseo ruotsinkielisen keholluksee tämän lehdeo välilyksellä.

H. T.

TYÖPAIKKA AVOINNA

Pieni perhe saa paikan. Vaimoo hoideltava puuharha ja kesäkanal omaa ja omistajan taloulta varteo ym. Miehen pitäisi pysiyä korjaustöihin. Asunto pieotä vuokraa vastaan. 42 km Helsingistä Lahden uulta lietä. Vastaukset tämän lehden kautta nimim. "Rehellinen".

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Kevään viimeinen kuukausiiilaisuus pidetään entiseen tapaan Agricolan seurakunnan seurakuntakodissa Tehtaankatu 23 sisäpiha toukokuun 28. pnä klo 14. Tervetuloa joukolla mukaan.

Syksyn toiminnasta ilmoitetaan kesänumeroissa. Hyvää kesää kaikille.

KIRJOITUSKILPAILUMME

Viime numerossa mainitsimme jo häätapoja koskevasta kirjoituskilpailusta. Nyt laajennamme kilpailun aihepiiriä INKERILÄISIÄ PERHEJUHLIA koskevaksi. Kirjoittakaa siis kaikista mahdollisista perhejuhlista: Häistä, hautajaisista, ristiäisistä, syntymäpäivistä, nimipäivistä jne. Kilpailussa on kaksi sarjaa:

1) Muistelmat (kirjoittajan omat muistelmat)

2) Haastattelut (esim. nuorten haastattelemalla vanhoilta inkeriläisiltä keräämät tiedot perhejuhlista)

Siis vanhat ja nuoret kirjoitkunnan, merkitsemään muistiin, talletkunnan Inkerin perhejuhliin liittyviä vanhoja tapoja. Kilpailu päättyy marraskuun 1. päivänä 1972. Parhaat kirjoitukset palkitaan ja julkaistaan Viestissä.

Viestin toimitus

TURUN PAIKALLISOSASTO

Linja-autoretki Boråsin kesäjuhlille juhannuksena 1972

Turun inkeriläiset tekevät matkan linja-autolla Boråsin 25-vuotiskesäjuhlille juhannuksena. Lähtö tapahtuu Linja-autoaseman luota (Shellin huoltoasema) torstaina 22. 6. 72 klo 20. Paluu Boråsista sunnuntaina 27. 6. juhlien jälkeen. Edestakainen matka maksaa 60,— hengeltä. Ilmoittautumiset ja paikkavaraukset toukokuun aikana, jolloin suoritetaan ennakkomaksu 30,—, Jooseppi Klemettilälle Uudenmaankatu 10 C Turku, puh. 21052 tai Samuli Dravantille Ylätie 9 puh. 86439.

Retki Helsingin kesäjuhlille

Turun inkeriläiset tekevät matkan Helsingin vuosijuhlille 29—30. 7. 72. Lähtö linja-autoasemalta klo 9 lauantaina 29. 7. Paluu välittömästi juhlan päätyttyä. Ilmoittautuminen Jooseppi Klementtilälle ja Samuli Dravantille kuten Ruotsin matkan ilmoituksessa yllä mainitaan. Maksu noin 10,— hengeltä. Tarkemmin vielä kesäkuun numerossa.

INKERILÄISTEN KESÄJUHLAT

pidetään 29.—30.7. Helsingissä Munkkiniemen yhteiskoululla. Tarkempi ohjelma seuraavassa numerossa.

Tilaa asiamiehiltämme
Inkeri-aiheista kirjallisuutta
Levitä Inkeri-tietoutta

Sulo Haltsonen y.m.
Inkerin suomalaisten historia 50 —

Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta 14 —

Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot 10.—

Helli Suominen
Moses Putron elämäkerta 3.50

A. Meriläinen
Inkerin Ev.Lut.kirkon 350 v. muistojulkaisu 20 —

Äänilevyjä.
Inkerikuoro
Nouse Inkeri y.m. 7.50
Lauri Santtu
Murrejuttuja 7.50

Inkerin vaakunoita 6 —
Inkerin lippuja 4 —
Inkerin postimerkkejä sarja 20 —
Inkerin seinäkarttoja 2.50
Inkeriläisten Viesti vuodeksi 1972 olisi syytä tilata Hinta 8.—

Hinnat kruunuissa vallitsevan kurssin mukaan

Pääasiamiehet:
Ruotsissa Armas Paakkonen
Suomessa Hannu Vironmäki
osoitteet sivulla 2.

---

inkeriläisten viesti

OSOITEOSASTO
c/o A. VIRONSEPPA
SALLATUNTURINTIE 2 C 26
00970 HELSINKI 97
puh 327046

MUUTATTEKO?

KIINNITTAKÄÄ TÄHÄN OSOITE VIIMEKSI SAAMASTANNE INKERILÄISTEN VIESTISTÄ KIRJOITTAKAA ALLE UUSI OSOITTEENNE JA POSTITTAKAA MEILLE ENSI TILASSA

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

Väinö Pletari Oy

Huopalahdentie 10 A 20
Helsinki 33.
Puh. 487 619

PAINOYHTYMÄ OY 1972/LOVIISA

inkeriläisten viesti

numero 6 kesäkuu 1972

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 887 286, 465 837
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Vironseppä Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 327 046
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 „ „ 80,— 1/4 „ „ 50,— Kuva ilmoituksessa 10,— Kuolinilmoitukset 10,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirto n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirto n:o 416608 — 9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Monilla Ruotsiin suuntautuvilla kesäjuhlamatkoilla myös Suomen inkeriläiset ovat käyneet inkeriläisten vainajien muistomerkillä Örebrossa. Muistomerkin heimoyhteyttä vertauskuvallisesti esittävä mehiläiskenno ja muistomerkkiä ympäröivä heleänvihreä nurmikkorinne on jäänyt monelle pysyvästi mieleen. Muistomerkin suunnitteli taiteilija Juho Suni Gävlestä ja se pystytettiin v. 1967.

Helli Suominen:

Vanha kevätlaulu

Oli kerran nuori neiti. Hän oli syntynyt v. 1860 Pavlovskin puutarhakaupungissa, joka on n. 25 km Pietarista etelään ja vain n. 2 km päässä Tsarskoje Selon (nyk. Pushkino) puutarhakaupungista. Kummassakin oli keisarillinen linna — ja on vieläkin, huolella restaroituina, ja monet suomalaiset ja muut ulkomaalaiset ovat niissä viime vuosina käyneet. Molemmat pienet kaupungit sijaitsivat Venjoen suomalaisen evank.luterilaisen seurakunnan alueella, joka alue, kuten koko Pietarin ympäristö, oli suureksi osaksi suomalaista maaseutua (vaikka sikäläisiä suomalaisia, joiden murre lähinnä muistutti Karjalan Kannaksen murretta, sanottiin inkeriläisiksi (itse he mieluummin sanovat itseään Inkerin suomalaisiksi) ja heidän asuma-aluettaan Inkerinmaaksi luultavasti siellä olevan Inkere-joen mukaan. Pietari Suuren valtiaskäsky oli sinne, Nevajoen suulle, perustanut v. 1703 Pietarin kaupungin, vaikka alue silloin vielä virallisesti kuului Ruotsille. Tarvitsihan laaja Venäjänmaa rannikkokaupungin täällä pohjoisessa, ja tehdäkseen tiettäväksi tahtonsa myös pystyttää se vallassaan Pietari antoi kaupungille oman nimensä saksalaisessa muodossa, Sankt Petersburg. Sen nimen kaupunki säilyttikin aina v:n 1914 sotaan saakka, jolloin siitä vähäksi aikaa tuli Petrograd — nykyinen Leningrad. — Venäjästä oli tehtävä länsimaisen sivistyksen omannut suurvalta. Niinpä sinne kutsuttiin ja muutti paljon saksalaisia ja muita länsimaisia, joilla oli tietoja ja taitoja, joita Venäjänmaa tarvitsi.

Saksalaisilla oli kirkkojensa yhteydessä varsin kehittyneet kirkkokoulunsa. Näihin suomalaisetkin, kenellä oli mahdollisuuksia, panivat lapsensa oppia saamaan mieluummin kuin ortodoksisiin venäläisiin kouluihin. Suomalaisia kouluja oli tuolloin, 1800-luvun puolivälissä, Inkerinmaalla aniharvoja, mutta niinpähän oli itse Suomessakin. Perustettiinhan Suomen ensimmäinen (Jyväskylän) seminaari vasta v. 1863 — ja samana vuonna sai Inkerinmaakin oman, Kolppanan seminaarinsa, ja aatteet ja esikuvat niihin kulkivat osittain samoja ratoja, Virosta (Tarton seminaarista) käsin. Mutta nyt poikkeamme liian kauas aiheestamme.

Joka tapauksessa nuori neitimme pantiin kouluun, jonka nimi kokonaisuudessaan oli "Ewangelisch-Lutherische Kirchenschule in Pavlovsk". Tämä tapahtui v. 1867. Koulu oli 7-luokkainen, ja jo ensimmäiseltä luokalta asti opetettiin siinä saksaa (joka oli koulun opetuskieli), venäjää ja ranskaa. Toisten oppilaiden äidinkieli olikin saksa, mutta tämä pikku tyttönen (lienee jo aika sanoa hänen nimensä; se oli Olga Kahi (hänen äitinsä sukunimi oli Pokkinen), ja tämän kirjoittaja on tuon Olga Kahin tytär) oli siitä huolimatta neljä viimeistä vuotta luokkansa ensimmäinen oppilas. Sen todistavat hänen todistuksensa, jotka kaikki ovat säilyneet. Kaikissa oppiaineissa (uskonto, saksa, venäjä, ranska, artimetiikka, historia, maantiede, luonnontiede) hänellä oli korkein arvosana, joka saksalaisissa kouluissa vielä tällä vuosisadallakin oli 5. Harjoitusaineet ovat miltei

samaa tasoa: kaunokirjoitus 5—, piirustus 4 1/2, käsityöt 5. Lisäksi todistuksessa on merkinnät Gelobt (kiitosmaininta) 22 kertaa ja Getadelt (moitemaininta) ei kertaakaan. Tähän Olga Kahin opinnot eivät päättyneet. Kolppanan seminaariin hän ei voinut päästä, koska se oli miesseminaari, mutta hän opiskeli sen kurssia yksityisesti, ja lisäksi suoritti venäjänkielisiä tutkintoja, m.m. erään yliopistotutkinnon, jonka suorittaneita nimitettiin yliopistodiploomin saaneiksi opettajiksi.

19-vuotiaana hän tuli ensimmäisen opettajapaikkaansa, Parkalan suomalaisen koulun opettajaksi. Parkalan kylä oli Pietarin läheisyydessä sijaitseva inkeriläiskylä, joka kuului Pietarin suomalaiseen seurakuntaan.

Äidiltäni on säilynyt suuri joukko kovakantisiin, viivoitetuin tyhjin lehdin varustettuihin kirjoihin kirjoitettuja erilaisia kirjoitelmia, runoja ym., suurin osa niistä saksaksi, mutta on joukossa suomenkielisiäkin, m.m. puheita ja lasten esitettäviksi tarkoitettuja kuvaelmia ja vuorokeskusteluja.

Nyt tulemme varsinaiseen asiaan, kevätrunoon. Sen otsakkeeksi äitini on kirjoittanut "Babelsmaalla vesná". (Vesná on kevät venäjäksi, ja tietenkin venäläisin kirjaimin kirjoitettu). Runon saksalaiset osat on kirjoitettu silloisin saksalaisin kirjoituskirjamin, jotka vielä pitkän aikaa tämän jälkeenkin olivat erilaiset kuin suomalaiset. Runo, joka on päivätty Pargalassa 9. 5. 1881, ei siis ole kirjoitettu vain kolmella eri kielellä, vaan kolmenlaisin eri kirjaiminkin. Näytteeksi kuva runon ensimmäisestä säkeistöstä.

Äitini ei ollut runoa kirjoittaessaan vielä täyttänyt 21 vuotta, ja varmaan häntä oli huvittanut häntä ympäröivä kieltensekoitus, ja niinpä hän iloisena hetkenä on pistänyt paperille tämän kevät-

Kevätlaulun kirjoittaja Olga Kahi heinäkuussa 1883, jolloin hän oli 23-vuotias. Kuva on luultavasti otettu Pavlovskissa. Valokuvaaja oli Reisener, jolla oli kuvaamo sekä Pavlovskissa että Pietarissa.

laulun. Julkaisemme sen myös sekä suomalaisin kirjaimin että "suomennoksena", jonka tein aivan impromptu — kuten kai äitikin runonsa.

Myöhemmin äiti siirtyi opettajaksi Pietarin suomalaisiin kouluihin ja vihdoin Pietarin Suomalaiseen Yhteiskouluun, kun sellainen v. 1905 oli saatu aikaan. Jo 15 vuotta sitä ennen hän oli avioitunut, ja v. 1910 koko perheemme muutti lopullisesti Helsinkiin.

Mutta sitä ennen äitimme oli tutustunut ja ystävystynyt kahden aikoinaan hyvinkin huomatun suomalaisen naisen kanssa, nimittäin Suomen ensimmäisen naisministerin Emma Irene Åströmin (jonka promootiosta tänä vuonna muuten on kulunut 90 vuotta) ja taidemaalarin, myöhemmin Juhani Ahon puolison, Venny Soldan-Brofeldtin kanssa. Edellinen tuli Pietariin hakemaan parannusta hei-

kolle terveydelleen, jälkimmäinen Emma Irenen toisella matkalla osaksi hänen seurakseen, osaksi opiskellakseen taidetta. Pietarin suomalaisten kansakoulujen tarkastaja, maisteri (myöhemmin kouluneuvos) Hjalmar Basilier, tuntien äitini luonteen ja kielitaidon pyysi häntä ottamaan nämä tunnetut naiset luokseen asumaan. Emma Irene joka oli toistakymmentä vuotta äitiäni vanhempi asuikin hänen luonaan useaan otteeseen, mutta kummatkin näyttävät asuneen äidin luona sekä hänen naimattomana ollessaan että hänen avioliittonsa alkuaikoina, kun meitä lapsikatrasta ei vielä ollut. Äitini kirjeiden joukossa on molemmilta saatuja kirjeitä, paljon varsinkin Emma Ireneltä, ruotsiksi tai suomeksi kirjoitettuja. Näistä kirjeistä on otteita Alfons Takolanderin v. 1922 julkaisemassa kirjassa "Lagerns första kvinna" ja samoin äidistäni kerrotaan v. 1933 ilmestyneessä Emma Irenen muistelmateoksessa "Elämäni ja ystäväni". Siv. 281—282 hän kertoo, kuinka mainion hyvä hänen oli olla Olga Kahin luona. "Hän puhui, paitsi äidinkieltään suomea, myöskin venäjää, saksaa ja ranskaa. Hän halusi oppia myös ruotsia ja ennenkuin erosimme, hän osasi sitäkin aika hyvin. Olga Kahi oli sitten tulkkinani homeopaattilääkärin luona, joka puhui ainoastaan venäjää." — Antti Ahon toimittamassa kuvateoksessa "V. Soldan-Brofeldt" mainitaan myös näiden kahden ystävyksen asumisesta "Suomisilla", ja samalla aukeamalla on Venny Soldanin Emma Irenestä piirtämä kuva, missä esiintyvä sohvakalusto myöhemmin sijaitsi Kannaksella olleen kesähuvilamme salissa

Herttaisista syistä, joiden kertominen veisi liian pitkälle, Emma Irene antoi äidillemme lempinimen "Mörkö". Monet hänen kirjeensä alkavat sanoin "Kärä lila Mörkö". Venny Soldan teki useitakin piirroksia Emma Irenestä, joista erään hän antoi äidilleni. Siinä on omistuskirjoitus: "An Mörkö von V.S." Venny Soldanin kädilleni kirjoittamat kirjeet ovat saksankielisiä, alkaen sanoin "Liebe Mörkö".

Heikosta terveydestään huolimatta Emma Irene Åström eli kauan, ja Helsingissä käydessään kävi äitiämme tervehtimässä, viimeksi v. 1932 riemumaisterijuhliensa touhujen keskellä. Silloin pari naishenkilöä kävi hänet sekä saattamassa meille että hakemassa pois. Viimeinen Emma Irenen kirje on päivätty 20. 12. 1933. Se tuli "Elämäni ja ystäväni" kirjan tekijäkappaleen mukana, jonka toi Gutten Soldan. Tämä kirje ei enää ole Emma Irenen käsialaa, sillä hänen näkönsä oli huonontunut, ja hänen oli pitänyt se sanella, mutta sama lämpö ja hienous henkii siitä kuten muistakin hänen kirjeistään. Hän kertoo halunneensa tulla Helsinkiin, mutta monet ikävät olosuhteet ovat sen estäneet. "Nu får jag hoppas på ljusare tider. "Hoppet är den vaknes dröm", säger skalden Pindaros. — Farväl min lilla kära aldrig glömda Mörkö — Alltid din tacksamma tillgivna vän Emma Irene". Eli suomennettuna: "Nyt saan toivoa valoisampia aikoja. "Toivo on valveilla olijan uni", sanoo runoilija Pindaros. — Jää hyvästi, pieni rakas koskaan unohtumaton Mörköni. — Aina Siunun kiitollinen uskollinen ystäväsi Emma Irene". 3. 7. 1934 Emma Irene Åströmin sydän lakkasi sykkimästä. Hän oli silloin 87-vuotias. Neljä vuotta myöhemmin kuoli äitini, joka sitä ennen vuosikausia oli vuoteenomana, mutta säilytti henkisen vireytensä loppuun saakka. — Mutta sitä ennen kumpikin oli elänyt rikkaan elämän, johon nuorena oli kuulunut iloisia ja vallattomiakin hetkiä, kuten se, jolloin äitini oli pannut paperille runonsa "Kevät Baabelin maalla".

Pargala 4/5 1881

Babelismaalla весна

Весна пришла jälleen Pargalaan,
Всѣ Alte, Junge iloitkaa
Все Luft ja riemu Alles uus
Nyt grüne листья joka puussa.
И käki, Nachtigall sind hier
Куку и куку, tio-tio - zir, zir.

2. Nyt maa zog aus бѣлый покровъ,
Одѣлась vihreästi вновь,
Und schmückte sich какъ neiti jung
Убрался aivan hübsch u. bunt
Waar соловей ruft Kuckuck zu
Tio tio, zir zir, куку, куку.

3 Пастухъ der spielt: tra-ri tru tru
Die Kuh die jauchzt: му му му му!
Die Kinder iloitsevat all,
Но все покроетъ чудный Schall.
Der satakiel кукушки hier.
Tio tio, куку куку, zir zir

4: Прочь мысли itkävät von mir.
Ich will nicht горюче trauern hier
Es wäre грѣхъ itkee теперь,
Когда sich freuet joka звѣрь.
Ich will mit Kuckuck, соловей
Jetzt пѣть: куку, tio zir, tra rei!

5. Und wenn тоска придетъ опять,
То käest Beispiel надо взять:
Nicht hängen huulet, sondern sein
Wie käki, satakieli klein:
Das Leid прогнать, laulain von hier
Tio tio, куку, куку, zir zir.

(Ensimmäinen säkeistö on kopioitu alkuperäisestä käsikirjoituksesta)

SAMA RUNO SUOMENNOKSENA:

Kevät Baabelinmaalla

Jo kevät tuli Pargalaan,
kaikki vanhat, nuoret, iloitkaan!
Nyt ilo, riemu aivan uus,
on lehdet vihreet joka puuss.
On käki täällä satakiel:
Kukkuu, kukkuu, tio tio, zir zir.

Jo valkeen peiton heitti maa,
se vihreän nyt verhon saa.
Kuin neiti nuori koruihin,
se koristautuu kukkasin.
Käelle laulaa satakiel:
Tio tio, kukkuu, zir zir zir zir.

Puhaltaa paimen: trii tru ruu!
Riemuitsee lehmä: muu mu muu!
Ja lapset leikkii iloissaan,
mut kaiken peittää hurmallaan,
kun käelle näin satakiel:
tio tio, kukkuu, kukkuu, zir zir.

Pois surut kauas karkoitan,
en enää muista murheitan.
Ois synti, jos nyt itken ma,
kun iloitsee jok' elukka.
Kanss satakielen, käen, hei,
vain laulan: trio, zir zir, trarei.

Jos murheen joudun valtahan,
käestä esimerkin saan:
pois synkät ilmeet, tiedän tien,
kuin käki, satakieli pien:
karkoitan huolet, laulan vaan:
tio tio, kukkuu, zir, trallallaa!

TERVETULOA KESÄJUHLILLE HELSINKIIN 29—30. 7. 1972

Inkeriläisten yhdistys r.y:n kesäjuhlat alkavana kesänä pidetään heinäkuun lopulla eli 29—30 päivänä heinäkuuta 1972 Helsingissä. Juhlapaikkoina ovat edellisiltä kerroilta tutut Munkkiniemen yhteiskoulu Laajalahdentie 21 ja siitä jonkin matkan päässä sijaitseva kaunis Munkkivuoren kirkko.

Juhlien ohjelmaksi on suunniteltu m.m. seuraavanlaista järjestystä:

Lauantaina 29.7. klo 10 avataan juhlakanslia ja ravintola Munkkiniemen yhteiskoululla Laajalahdentie 21. Sinne päästään Helsingin keskustassa m.m. raitiovaunulla "Neljä" (4). Klo 13 alkavat urheilukilpailut Munkkiniemen yhteiskoulun kentällä. Klo 16 ruokailu. On tiedossa, että emännät panevat parhaansa, että piirakat, soppat ja muut sen sellaiset sekä "kohvi" ovat vieläkin paremmat kuin viime kerralla, jolloin kaikkien suuhun jäi erittäin hyvä maku.

Lauantai-illan **Inkeri-ilta** vaihtelevalla ohjelmalla **alkaa klo 17 Munkkiniemen yhteiskoulun juhlasalissa.** Ohjelman tarkempi kulku näkyy käsiohjelmista, joita saadaan juhlakansliasta pikkumaksua vastaan, kuten aikaisemminkin. Voidaan mainita, että juhlasta on tarkoitus tehdä todella antoisa Inkeri-ilta, jossa on puheita, kanteleensoittoa, kansantanhuja, muuta musiikkia y.m. arvokasta. Tämän tilaisuuden jälkeen **klo 20 on Bragen salissa "iloinen ilta",** jonka ohjelmasta ovat luvanneet huolehtia nuoret. **Klo 21 Munkkiniemen kirkossa iltahartaus,** jossa myös musiikkiohjelmaa.

Sunnuntaina 30 päivänä avataan juhlaravintola klo 7, jolloin on tilaisuus juoda aamukahvit ja ruokailla. **Klo 11 on jumalanpalvelus Munkkivuoren kirkossa.** Kirkkokahvien jälkeen klo 14 alkaa päiväjuhla Munkkiniemen yhteiskoulun juhlasalissa.

Juhlien puhujaksi on pyydetty monia heimotyötä rakastavia julkisuuden henkilöitä. Heistä mainittakoon professorit R. Nevanlinna ja E. Jamalainen, pääjohtaja E. Tuuli, kirjailija Aale Tynni y.m. "Omat pojat" Väinö Pietari Kekki, Matti Vironmäki, Eero Rautajoki, Hannu Vironmäki y.m. ovat myös mukana. Munkkiniemen ja Munkkivuoren seurakuntien puolesta ovat kirkkoherrat Eero Saarinen ja Erkki Arhinmäki luvanneet myös antaa apuansa ja esittää tervehdyksensä.

Juhlatoimikunta toivoo, että mahdollisimman monet eri puolilta Suomea ja Ruotsia — ja vaikkapa mistä tahansa — lähtisivät liikkeelle ja tulisivat jälleen yhteisille juhlille.

Tervetuloa suurin joukoin!

Juhlatoimikunnan puolesta

Väinö Pietari Kekki

Matti Vironmäki

TUTUSTUMISLEIRI

Välittömästi Boråsin kesäjuhlien jälkeen järjestetään nuorille (noin 15—40 vuotiaat) Suomesta ja Ruotsista kahden päivän tutustumisleiri Boråsin Inkerin Kerhon kesämökillä 26—27 p. kesäkuuta. Leiriohjelma laaditaan paikan päällä mutta lentopallon peli, saunominen, makkaranpaisti, kaskujen kertominen ja yhteislaulut kuuluvat itsestään ohjelmaan. Kielivaikeudet ei ole haittana koska leirillä puhutaan sitä kieltä mitä kukin osaa. Olen kiitollinen jos teet ennakkoilmoituksen minulle. Ota makuupussi ja kaverisi mukaan. Mökillä on myös mahdollisuus teltata.

BORÅSIN INKERIN KERHON KESÄMÖKILLE

löydät ajamalla keskustasta etelään Svenljungaan päin (tie 154). Parin kilometrin päästä keskustasta oikeaan: "Kråkered". Noin 3 km tie vasempaan: "Målsryd 7". 400 metrin päästä uudelleen oikeaan: "Mökille". Seuraa viimeinen kilometri "Mökille"-viittoja.

VAR LIGGER BORÅSARNAS TORP?

Till midsommarbrasan och till lägren hittar du om du kör från centrum söderut mot Svenljunga (väg 154). Efter ett par kilometer till höger: "Kråkered". Efter ytterligare ca 3 km sväng till vänster: "Målsryd 7". Efter 400 m till höger vid skylten "Mökille". Följ sista kilometerna "Mökille"-skylterna.

KYYKKÄÄ

eli pualikkaa eli poppia pelataan joka tiistai ja torstai klo 17.30 ja sunnuntai klo 10 Bergsäterissä Boråsissa. Tule katsomaan ja pelaamaan! Karjalaiset heimoystävämme ovat luvanneet auttaa meitä pääsemään alkuun.

Armas

LÄGER

Omedelbart efter midsommarfesten i Borås ordnas ett 2 dagars "bli-bekanta-med-varandra-läger" för ungdomar (ca 15—40 år) från både Finland och Sverige. Programmet för lägret hjälps vi alla åt med tillsammans men volleyboll, bastubad, korvgrillning, historier och allsång kommer säkert med. Var inte rädd för språksvårigheter, för vi pratar var och en det vi kan. Tacksam om du gör en förhandsanmälan till mig. Tag med dig din sovsäck och kompis. Vill du tälta så går det utmärkt.

Inkerin Kerho
Armas Paakkonen
Tingsgatan 4 B
502 53 BORÅS
Tel. 033/10 18 50

TILL DIG SOM ÄR UNG!

I september 1947 bildades Inkerin Kerho i Borås — första förening för ingermanländare i Sverige. Sedan dess har verksamheten utvecklat sig. År 1956 grundades föreningarnas centralförbund (ISK) i vilket för närvarande 8 lokalföreningar ingår. Under de gångna 25 åren har verksamheten varit starkt ungdomsinriktad, inte minst när det gäller idrott, som alltid ingår i programmet för midsommarfestligheterna. Vi har en hel del ungdomar med, men det finns plats för fler. Du som är ung, sök kontakt med närmaste ingermanländska förening. Att vara med är det enda sätt man kan påverka verksamheten på längre sikt.

Kom till speciella programinslag för ungdom i Borås:

23/6 kl. 21 midsommarbrasa i Kråkered

24/6 kl. 11.30 idrottstävlingar på Ramnavallen

24/6 kl. 18.00 ev. volleyboll Sverige—Finland i Kråkered

26/6—27/6 Bli-bekanta-med varandra-läger i Kråkered

Ruotsin Inkerinsuomalaisten 25. kesäjuhla Boråsissa 23–25. 6. -72

Juhlan hengellinen ohjelma on kokonaisuudessaan keskitetty Gustaf Adolfin kirkkoon ja seurakuntatalolle.

23/6 klo 16.00 Inkerin Suomalaisten Keskusliiton (ISK) vuosikokous Gustaf Adolfin seurakuntatalolla.
18.00 Avajaistilaisuus GA:n seurakuntatalolla.
21.00 Nuorten kokkoilta Kerhon kesämökillä Kråkeredissa.
24/6 klo 8.00 Juhlajumalanpalvelus GA:n kirkossa.
9.30 Kahvitarjoilu GA:n seurakuntatalolla.
11.30 Kenttähartaus ja urheilukisat Ramnavallenilla.
16.00 Juhlaseurat GA:n seurakuntakodilla.
20.00 Kansallinen juhla Bäckängskolan (ent. Läroverket).
25/6 klo 8.00 Ehtoollisjumalanpalvelus GA:n kirkossa.
10.00 Kahvitarjoilu GA:n seurakuntatalolla.
10.30 Päättäjäisseurat GA:n seurakuntatalolla.

Juhlakanslia: Gustaf Adolfin seurakuntatalo.

Juhlapuhujat ja esiintyjät: Jukka Malmivaara, Matti Vironmäki, Juhani Jääskeläinen, Sven Danell, Nanna Sevelius, Folke Dahlbäck, Arvi Kallio, Egon Åhman, Väinö Kekki, Kastehelmi Karjalainen, Uno Hammarström, Toivo Viita. Ylistaron 20-henkinen kirkkokuoro, Boråsin kirkkokuoro, Mölnlycken kuoro, puhallinyhtye, y.m.

Majoitus: Hotell City, Allégatan 32, aivan juhlapaikan läheisyydessä. Maksaa 22 kr/henki/yö, johon sisältyy myös aamiainen ja lakanat. Rauhalliset huoneet, hyvät pesumahdollisuudet. Luultavasti saamme myös luvan yhteismajoitukseen jollakin koululla halvempaan hintaan. Tällöin täytyy yöpyjän itse tuoda mukanaan ilmapatja ja makuupussi. Vaikeuksia aamiaisen kanssa. Tilauksia ottaa vastaan Antti Riepponen, Dalbog 6, 502 65 Borås, puh. 033/122928.

Ruokailu: Aamiainen majoituspaikalla Hotell City. Kahvitarjoilua GA:n seurakuntatalolla jumalanpalveluksien jälkeen. Kokkotilaisuudessa virvokkeita ja nakkeja. Päivällistä varten suosittelemme tavaratalo Domuksen ruokalaa, Lilla Brogatan. Auki 23/6 klo 10—14, 24/6 klo 12—17, 25/6 klo 12—17. Hyvä ja halpa paikka on myös Folkans Lunchrestaurang, Allégatan 2. Aukioloajat kansliasta.

Urheilu: Yleinen miesten 100 m, 400 m, 1.500 m, ruotsalaisviesti, kuula, keihäs, pituus, korkeus.
Tytöt alle 12 v.: 60 m.
Tytöt 12 v. ja vanhemmat: 60 m.
Pojat alle 10 v.: 60 m.
Pojat 10—13 v.: 60 m.
Pojat 14—16 v.: 60 m.
Ikämiehet 38 v. ja vanhemmat: 100 m.
Joukkuelajeja: jalkapallo (maaottelu Ruotsi—Suomi), lentopallo, kyykkää.
Yksityisissä lajeissa täytyy olla vähintään 3 osanottajaa ennen kuin laji viedään läpi. Urheiluun osallistujat ei ole vakuutettuja juhlan järjestäjien taholta. Ilmoittautumiset urheiluun osoitteella Viktor Kainelainen, Svedjeg. 25, 502 53 Borås, puh. 033/12 04 66. Mahdollisuus ilmoittautua välittömästi ennen kilpailujen alkua urheilukentällä.

Taidenäyttely: Ilmoittautumiset mitä pikemmin os. Aleksander Kondrell, Torgilsg 10 E, 502 41 Borås, puh. 033/10 48 00.

Valokuvanäyttely entisiltä juhlilta. Kuvia tai negatiiveja selostuksineen pitäisi lähettää mitä pikimmin osoitteella Arvo Häyhänen, Granvägen 22, 510 50 Dalsjöfors. Kerhon puolesta teemme suurennukset.

Ohjelmasta: Juhlatoimikunta on pitänyt suurimpana tavoitteena saada juhlille mahdollisimman monipuolisen ja arvokkaan ohjelman, joka tässä vaiheessa onkin jo pääpiirteissään valmis. Niitä, jotka vielä haluavat osallistua juhliin ohjelmalla, pyydetään ilmoittamaan siitä osoitteella Armas Paakkonen, Tingsg 4 B, 502 53 Borås, puh. 033/10 18 50.

Tervetulot juhlamielellä! BORÅSIN INKERIN KERHO

Karjalaisjuhlat Ruotsissa

Helluntaina 20 ja 21 päivä toukokuuta viettivät Ruotsissa asuvat karjalaiset viidettä heimojuhlaa Metsakodussa, lähellä Mulsjötä.

Järjestäjänä oli Ruotsin Suomalainen Ortodoksinen Seurakunta, Karjalan Sivistysseura ja Kalevan Kansa Kerho.

Ohjelma alkoi 20.5. klo 18.00 hengellisellä tilaisuudella, jonka toimitti rovasti Martim Juhkam. Sen jälkeen oli vaihtelevaa ohjelmaa ja kyykkäpeliä. Helsingistä oli saapunut joukko vieraita ja ohjelman suorittajia.

Toisen päivän ohjelma alkoi myös jumalanpalveluksella klo 10.00, jonka jälkeen suoritettiin "kyykkäri" loppuottelut.

Pääjuhlatilaisuus aloitettiin klo 14.00 jossa oli laulua, puheita, kansantanhua, näytelmä sekä tuohivirtuoosin Heikki Hyväsen soittoa ja hauskaa esiintymistä.

ISK:n edustajat olivat läsnä juhlassa kutsuvieraina ja esittivät inkeriläisten tervehdyksen juhlivalle naapuriheimolle. Juhlassa oli mukana noin 200 henkeä.

Juhlapaikasta on mainittava, että se oli oikein sopiva tämänkaltaisia juhlia varten. Se on hyvin kaunis, Tidannijoen rannalla sijaitseva, eestiläisten nuorten leirialue. Jossa on kaikki ulkoilumahdollisuudet. Huolimatta kurjasta säästä löytyi tarpeeksi tilaa rakennuksissa juhlaohjelman läpiviemistä varten.

Meidän yhteinen toivomus, joka tuotiin ilmi juhlan aikana oli, että saataisiin aikaan yhteistyö näitten molempien heimojen välillä.

Hyvänä esimerkkinä on meikäläisten yhteydet karjalaisiin Suomen puolella. Toivomme myöskin saavamme karjalaista yleisöä meidän juhlille Boråsiin.

A. L.
Jönköping

Inkeriläissyntyisiä pappeja Ruotsissa

Kaksi inkeriläissyntyistä miestä vihittiin helluntaina papiksi Skaran kirkossa Ruotsissa. Toinen heistä, teologian kandidaatti Vilho Kurojoki, on työskennellyt suomalaisen pastorin Juhani Rantasen apulaisena suomalaissiirtolaisten parissa Boråsissa. Toinen, diakoni Oskar Björklund, on myös inkeriläissyntyinen. Hän on toiminut diakonina Ruotsissa, Perussa ja viimeksi länsirannikon kalastajien diakonina Egersundissa Norjassa. Samalla papiksi vihittiin myös hollantilainen teologi ja ruotsalainen diakoni. Vihkimisen suoritti piispa Brattgård ja avustajina toimi mm. suomalainen ja norjalainen pappi. Ystäviä ja sukulaisia oli tilaisuuteen saapunut mm. Suomesta.

Kirjoitus-kilpailumme

Kerroimme jo viime numerossamme kirjoituskilpailuistamme. Kilpailun aihepiiri on INKERILÄISIÄ PERHEJUHLIA koskeva. Kirjoittakaa siis kaikista mahdollisista perhejuhlista: häistä, hautajaisista, ristiäisistä, syntymäpäivistä, nimipäivistä jne. Kilpailussa on kaksi sarjaa:

1) Muistelmat (kirjoittajan omat muistelmat)
2) Haastattelut (esim. nuorten haastattelemalla vanhoilta inkeriläisiltä keräämät tiedot perhejuhlista)

Siis vanhat ja nuoret kirjoittamaan, merkitsemään muistiin, tallettamaan Inkerin perhejuhliin liittyviä vanhoja tapoja. Kilpailu päättyy marraskuun 1. päivänä 1972. Parhaat kirjoitukset palkitaan ja julkaistaan Viestissä.

Viestin toimitus

Aapo Iho

NIITÄ MUISTOJEN MURUJA...

(Jatkoa edellisestä numerosta)

Kerronpa vielä, kuinka se laiska valkko tempasi kerran: Olin tulossa kultakuormineni kotia, kun havaitsin — siinä peretkalla torkahtaneeni ja heränneeni siihen, kun valkko Kaislojan sillan luona kiepsautti kuorman nätisti niiden suojapylväiden välistä alas ja oli jo pääsemässä vetelikköön: siellä oli kylän tapuna laitumella. Sain toki ajoissa konin toppaamaan, käänsin ympäri ja vauhtia ohjasperillä lisäten ryöpsäytin kuorman ylös samasta välistä, mistä se alaspäinkin lipsahti. Se oli aikamoinen jurrikka se valkko. Voimaa siltä ei puuttunut, jos niikseen tuli. Mutta laiskamato sitä pyrki vaivaamaan joskus. Ne kun ovat huonot, jos hyvät päivänsä hevosillakin.

Tulipaloja sattui silloin tällöin sekä lähellä, että loitompana. Lähin oli Juhansedän uuden riihen palo. Sehän oli rakennettu entisen tattipaikkamme "mutamojan" kannokkoon silloin, kun heidän veljeksistänsä vanhin, Paavo perheineen muutti sen huuttorihullutuksen merkeissä lähinaapuriksemme. Kaura-ahoksessa olevana se kärähti sukkelasti eikä sammutuksesta juuri ollut paljon apua. Virheellinen ahtaminen ja huolimaton lämmitys lienevät olleet syynä.

Mattiveli uskoo vieläkin lujasti oravaan: kun orava tulee kylään, tietää se tulipaloa. Yritin valistaa häntä siinä, mutta ei, äyrämöisuskoa ei niin vain järkytetä . . ! Lieneekö tämän siihen palon syynä tai enteenä ollut orava? Riihi kun oli metsän laidassa!

Päiväsaikaan oli Käivärällä syttynyt tulipalo. Eräs isäntä — maitokauppias — oli tulossa Pietarista. Siinä liippojen ja Kalaniston välillä ajaessaan kotia päin siis hän huomasi palon, heitti ohjakset kärryihinsä, hyppäsi alas rattailta ja alkoi juosta: palo näytti olevan keskikylällä ja hänen kotinsa saattoi olla tulessa. Ei järki leikannut, shokki sokaisi Hevonen hänet, lihavan miehen olisi nopeammin paikalle toimittanut. Ei se kyllä ollut hänen kotinsa, vaan naapurin.

Toinen palo sattui syksyisenä iltana. Olin rippikoulussa silloin ja meillä oli illalla lukkarin pitämä laulutunti. Kuulimme — istuimme kirkossa — kun kirkon välittömässä yhteydessä sijainneeseen torniin (= kellotapuliin) kompuroi joku ja alkoi soittaa kirkonkelloja. Välähti veljen orava mieleen — sehän oli yleinen käsitys silloin ja sanoin: "Tulipalo!" Tuntimme keskeytyi ja kaikki lähdimme kirkonportailta katsomaan. Käivällähän se palo roihusi. Ei asumuksessa, vaan riihessä. Ja eikös me olleet kohta paikalla niin kanttori kuin pojatkin mukana sammuttamassa. Riihessä oli ollut pellava-ahos ja vahingossapa tietenkin päässyt sitten tuli irti kuivissa pellavissa . . . Ei siinä kauaa mennyt, kun kaikki oli porona. Kanttori ehdotti, että eiköhän meidän pitäisi lähteä jatkamaan tuntiamme? Tullessamme kirkkoon, hoksasi hän virheen, mikä tehtiin, kun kaikki lähdettiin ja jätettiin kynttilät palamaan . . .

Päiväsaikaan sattui sitten eräänä kesänä Kaprlassa pikkupoikien tulitikkuleikistä alkanut punaisen kukon kieunta, mikä vei — eiköhän viisi taloa. Muistan olleeni eräällä katolla ehkäisemässä kipinöistä syttymistä: oli sellainen voimakas tuuli ja pärekatot kuivia . . . Siellä nähtiin koomillisiakin tilanteita: eräs mummo pelasti kahvimyllynsä vain ja eräs äijä tupakkakukkaronsa . . .

Oikeastaan ne vahingot olivat meillä "silloin vanhaan hyvään aikaan" harvinaisia. Satuin näkemään sitten v. 1917 kesällä Rääpyvän Miinalan kylässä salaman sytyttämän tuparakennuksen roihun. Se muuttui poroksi parissa tunnissa.

Muistellessani sitä kotoista asumista ja olemista, en voi olla sitä rinnasta-

matta vastaaviin otteisiin naapurimme osalta. Alkuunhan lähtivät molemmat samana syksynä 1894, naapurin saapuessa muuttokuorminensa uusille otsinoillensa pari viikkoa myöhemmin kuin me. Jotain kaukaista sukuakin lienemme olleet, koska naapuria mainittiin seukoksi. No, heidän kohdallaan piti vanha sananparsi paikkansa: "Vaimo haaksi, vaimo hauta. Vaimo himmerkin ilo, vaimo helvetin tuli".

Jo rakennuksista sen huomasi — sanotaan nyt 10 vuoden kuluttua paikalle asettumisesta: Sepän rakennusten luku eneni jatkuvasti. Naapurin kellari pysyi keskentekoisena edelleen ja ulkorakennuksen seinästä puuttui alun alkain joku lauta ja se puuttuvien lautojen luku vuosien mittaan suureni . . . Ja itse naapurimme kerran antoi asumisestaan selkeän kuvan. Muistan tilanteen kuin vasta eilen koetun. Naapuri oli — harvinaista kyllä kävellyt pajalle rupattelemaan. Minä poika painelin palkeita, seppä alasimensa ääressä väliin kohenteli ahjon liekkiä, väliin tuhersi piippunsa kanssa ja keskustelu liikkui asiasta toiseen. Viljelyskysymyskin oli esillä ja siinä lausahti Naapuri nämä valaisevat, ikimuistettavat sanat: "Andrei Petrovits, älä sie opeta peltojais tatteel!" (Ts älä lannoita viljelmiäsi.)

No, hän teki neuvonsa mukaisesti. Ruista ei kylvänyt koskaan. Kauraa sen verran, että hevoselle riitti päivä-annos minkä riitti. Kaiken leivänpuolen osti hän valmiina. Hänen maillansa oli runsaasti rakennustöissä tarpeellista hiekkaa ja sitä hän möi, sitä hän laihalla hevoskopukallansa vedätti "Kroasselloo".

Sepän omat maanomistukset olivat heikonpuoleiset: Hän kuului niihin yhden revisän miehiin, ts omisti viljelyspinta-alaa sekä osan yhteisestä laidunmaasta, mitkä yhteensä tekivät vähän päälle 4 ha:n . . . Siksipä hän katsoikin tarpeelliseksi lisämaiden vuokraamisen. Jos oli viljelyspalsta kyseessä, sopi hän omistajan kanssa siitä, että raivasi kivet pois. Itse hän osasi kivien "ampumisen", ts käytti räjäytysainetta kivien hajottamisessa ja kun ne oli saatu käsin ja kankien avulla liikuteltavaan kokoon, ne myytiin sepelitien remonttiin. Kivien ampumiseen perehdyimme me pojatkin sitä mukaa kun vartuimme. Olen toisenkin reiän kiven kylkeen kalkutellut niinä vuosina. Lähinnä Paavo-veljen kanssa. Sellaisten isohkojen kivenjärkäleiden käsittely vaati — ei niin paljon voimaa, kuin taitoa vivun käytössä. Ensimmäisillä talvikeleillä kesän mittaan särjetyt kivet ajettiin sitten määräpaikkoihinsa.

On syytä mainita, että se kivenammunta oli sangen primitiivistä meillä. Kas, kun käytimme siihen ruutia, mitä saatiin esim. sotaväen käytössä olleista manovereilla ampumatta jääneistä harjoituspatruunoista. Kotitekoisia olivat myös käyttämämme "nallit". Halkaistiin tavallinen meriruoko, jolla oli pituutta n. 15 sm. Ruuti kostutettiin ja kosteana täytettiin se ruovon puolikas ja kiedottiin jollakin suojaavalla aineella, kankaalla taikka paperilla. Sitten ne nallit kuivatettiin ja kun sitten valmiiksi hakattuun reikään sijoitettiin riittävä ruutimäärä, painettiin tämä ruoko ruudin sisälle ja sitten varovasti puutapilla tiivistettiin tappuralla ja soralla reikä umpeen. Kun reikä oli ummessa, halkaistiin ruovon puolikkaan pää ja siihen halkeen pistettiin herkästi syttyvä tuohen käpry tms. ja sitten kun oli tuikattu siihen tuli, oli aika haihtua läheisyydestä niin kauas kuin vain ennätti suojaan hakeutua. Varoitushuuto "ampu tulee" oli käytössä silloinkin. Sielläkin.

Sattuipa veljelle kerran sellainenkin tapaus, että nalli petti. Ei kuulunutkaan paukkua. Hän meni — varovasti kyllä, kurkistamaan, missä oli vika. Ei ollut tuli siis hänen havaintonsa mukaan syttynyt ja hän alkoi purkaa latinkia. Mutta sitten vaistomaisesti vetäytyi vähän sivuun: latinki posahti tyhjänä ylös. Siinä oli vaara lähellä. Mutta hän selvisi siitä hyvällä onnella.

Kyllä meillä myöhemmin oli sitten oikeata tulilankaakin sytyttimenä sekä jotain muuta kuin ruutia voimana. Se muistutti rakenteeltaan hiivaa. Oli parempaa kuin ruuti. Vaikkakin sitä käyttänyt kaivon kaivaja, virolainen ammat-

timies menetti sellaisessa vahinkopaukauksessa henkensä.

Niin, pitäiskö tutustua vielä noin kautta aikain silloisiin hevosvoimiin. Väliin niitä oli talossa 1, väliin 2. Niillä uusilla otsinoilla oli ensimmäinen hevososto elikkä vaihto sellainen, että entinen myytiin pois ja ostettiin toinen tilalle. Myyjänä oli hiljainen mies, Talon Matti. Hän kehui elukkaansa, nimitteli sitä hyväntapaisuutensa vuoksi sitsavoiseksi. Se oli väriltänsä valkoisen ja harmaan välimailta.

Upein ja kaikin päin parhain hevonen, jolla olen töitä tehnyt nuoruudessani, oli ostettu hevoskauppiaalta, jota puhuteltiin Orlaksi. Hevonen ontui oikeata etujalkaansa. Isä tutki ja katseli ja arveli voivansa parantaa sen jalan. Paransi myöskin. Orla oli kotoisin jostakin Kuippinan takaa. Olisi ostanut takasin myymänsä ontuvan, joka parantuneena miellytti kovasti kauppiasta. Isä ei halunnut luopua mistään hinnasta.

Tämän parina joutui töihin sitten laiskaksi valkoksi mainittu. Ne ystävästyivät keskenään — kaksi ruunaa — ja päätyivät joskus jopa leikkimään: Hypähtivät pystyyn etukaviot vastakkain ja olivat lystikkään iloisia.

Tapuna*) kuului meikäläisen hevoshoidon kesäkauden — sanoisinko luonnonvaraiseen nautintaan. Kas, koko kylän hevoset saivat yökaudet ja pyhäpäivät olla yksissä kylän parhailla laidunalueilla huolellisen paimenen silmälläpidon alaisena. Ainoana rasitteeni oli etujalkoihinsa polven alapuolelle punottu niinikammitsa, mikä esti kävelemisen, sitä ankarammin vielä juoksemisen. Mutta kun hevoset olivat kammitsaansa tottuneet, kyllä ne hyvin liikkuivat sen, minkä asia, ts syönti edellytti. Ruoka kun piti itsensä maasta löytää ja suuhunsa saada.

Hevospaimen palkattiin keväällä niinkuin lehmäpaimenkin. Kotikylässä muistan aniharvoin olleen lehmäpaimenena jonkun venäläisen. Mutta hevospaimen oli usein venäläinen ukkeli. Kerran sattui kuitenkin niin, että Kannakselta lähtivät isä ja poika „paimeneksi Inkerin maalle", kuten Seitsemässä veljeksessäkin mainitaan. Ja poika palkattiin lehmäpaimeneksi, isäukko hevospaimeneksi.

Tavallisesti minulle sattui kesäisin sitä lehmän saattoa sekä hakemista niin monasti, että tutustuin paimenten kanssa lähemminkin ja usein he kertoilivat kotipuolensa asioista yhtä ja toista. Isäukon nimeä en muista tässä tapauksessa. Mutta poika, siinä 18 vuoden iässä jo — oli Eljas nimeltänsä ja oli isällensä vähän katkera, kun tämä oli luopunut mökistä . . . Muu perhe jäi siis kesän ajaksi heikolle oksalle . . .

Mutta silloinen markan kurssi oli melko korkea ja paimenet katsoivat syksyllä palkan saatuansa tienanneensa hyvin: sehän oli puhdasta tuloa. Ruoka ja muu huolto oli palkkaan kuuluvaa. Ainoa ikävä seikka oli se, että vapaa-aikoja ei kesällä ollut muuten, paitsi jos palkkasi päiväksi-pariksi sijaisen. (Olen sellaisena sijaisena ailakoinut joskus, kerran, pari kesässä useampanakin kesänä ja tiedän omasta kokemuksesta, millaista se on se homma.)

Mutta tapuna oli toista: Siinä mies palkkautui pääasiallisesti yötyöhön. Ja kerta viikossa oli perätysten lauantaiyö, sunnuntaipäivä ja maanantaiyö.

Kesäilloin, kun kylä oli jo päiväntyöt lopetellut, alkoi hevospaimen liikehtiä. Useimmassa tapauksessa tämä hevosten laitumelle siirtäminen sattui keskenkasvuisten poikien hommaksi. Minäkin joskus satuin lähtemään asialle niin aikaisin, että ehdin kylään toisten seuraan ja kun paimen oli nimennyt paikan, mihin hevoset yöksi viedään, lähdimme koko porukka ratsuillamme sinne. Joskus kun määränpäänä oli Kaisl'oja, kertyikin sinne menomatkaa virstan verran ja väliin annettiin vauhtia kammitsalla kyljille kahden puolen ja kas, se oli jotakin, kun "neljäänelisten" tömistettiin peltotietä kilpaa . . ! Vähät me välitimme siitä, että hevoset olivat olleet työssä päivän

*) Suoranainen laina, venäläinen matsyh.

ja olisivat mieluummin verkkaisesti kävellen siirtyneet syöntihommiinsa . . .

Hevosen haku tarunasta saattoi olla joskus hyvinkin konstikasta. Kaiken varalta oli hyvä pitää mukana leipäpala, ellei hevonen ollut oikein hyvätapainen. Joskus sattui sellainen huonotapainen heppa, että ei antanut millään suitsia päähänsä panna, vaan pakeni. Hyväluontoiset taas tulivat mielellään jo vastaan ja niille oli mukava ojentaa huulien väliin makupala, pistää suitset päähän ja lähteä hiljoilleen ratsastamaan kotiin.

Syksymmällä oli meillä pyhäisin tilaisuus laiduntaa hevosia lähistöllä olevilla sängillä, jotka olivat vielä kyntämättä. Siellä oli meillä vuokrattuja sarkoja, joilla pidettiin lieassa hevosia. Saattoihan liekaköysi siinä ulottua naapurisarallekin . . . No, eräänä sunnuntaiaamuna oli joku vienyt hevoset liekaan siis ja minun oli käytävä puolelta päivin ne muuttamassa. Mutta kun menin, ei hevosia ollutkaan paikalla! Katselin jälkiä ja niitä seuraten pääsin maantielle, mikä toisaalla liittyi Ropsuntiehen ja toisaalla suuntautui venäläisen Mihhailovkan kautta suomalaisiin kyliin Laakalaan ja Kirppulaan. Tuo Mihhailovka oli samanlainen kaksoiskylä kuin Laakala—Kirppulakin: Toista päätä siitä kutsuttiin Muuhholovo[1]), toista Mihhailovka[2]), mutta liittymispaikkaa oli vaikea ulkopuolisen huomata. Niin oli Laakalan ja Kirppulankin laita. Syntyperäinen Laakalan poika op. Hermanni Raski kertoi, että viime vuosina oli kirppuloisia jo Laakalassa ja laakaloisia Kirppulassa.

Hevosten jälkiä seuratessani siinä maantiellä minut ohitti kirkosta palaileva Laakalan emäntä jonkun nuoremman ajomiehen seurassa ja kysäisi: "Mitäs poika etsii?" — "Hevosia!" sanoin. Emäntä ihmetteli, että mitä poika höpsii: kovaksi ajetulta tieltä etsii hevosia keskellä viljavia peltoaukeita . . !

Mutta sen verran olivat jälkiä tiehen jättäneet, että tavotin ne sieltä Muuhholovosta kiinni otettuina. Eräs isäntä ne oli helposti tavottanut, kun liekaköydet olivat kumpaisellakin perässä juoksemassa. Kysyin, saanko ottaa ja viedä hevoset kotiin? — Jos maksat — mainitsi rahamäärän — tarhan sotkemisesta muka, — niin saat viedä. "Ei minulla ole rahaa." — "Tulkoon isäsi hakemaan!" — Täytynee tulla. Mutta jos minä saan viedä tämän valkon mennessäni, niin isä hakee tämän toisen ja maksaa. — "No vie!"

Nousin valkon, sen laiskan valkon selkään ja ajelin hiljakseen kotia päin. En ollut vielä puolenkaan virstan päässä, kun mustaharja tulla nelisti perässä — katkaisi köytensä ja lähti! Isäntä sai pitää köyden kiinniottopalkkiona . . .

[1]) Suomeksi Kärpäiselä. [2]) Mikkola.

Juhannuksena Ruotsiin

LÄHTÖ torstaina 22. 6. klo 17.00 Helsingistä Aurorankatu 7 edestä, ja menemme Turun kautta Tukholmaan. Matkalle voi liittyä myös Turusta, jossa olemme linja-autoasemalla n. klo 20.15

PALUU viime Viestissäkin mainittiin, että tänä vuonna järjestetään kaksi eri paluuta seuraavasti: I PALUU tapahtuu heti juhlien jälkeen sunnuntaina 25. 6. ja Suomessa olemme seuraavana aamuna n. klo 8 ja Helsingissä n. klo 12. II PALUU tapahtuu parin päivän leirillä olon/sukuloimisen jälkeen keskiviikkona 28. 6. illalla ja olemme seuraavana aamuna n. klo 12 perillä Helsingissä.

ILMOITTAUTUMISET ottaa vastaan Hannu Vironmäki Tehtaankatu 5 E 43 00140 Helsinki 14 puh. 662668 tai Ida Riipinen Linnankoskenkatu 8 B 00250 Helsinki 25 puh. 445701. Maksut voi suorittaa samoille henkilöille suoraan tai Hannu Vironmäen postisiirtotilille 416608—9.

Joitakin paikkoja vielä jäljellä. Tiedustelkaa ensi tilassa.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

Arvoisat lukijat

Lehtemme seuraava numero ilmestyy vasta elokuussa. Lähettäkää kesäjuhlia koskevia kirjoituksia ja kuvia, joiden pitäisi olla toimituksessa ennen elokuun 5. p:ää.

Retki Helsingin kesäjuhlille

Turun inkeriläiset tekevät matkan Helsingin vuosijuhlille 29—30. 7. 72. Lähtö linja-autoasemalta klo 9 lauantaina 29. 7. Paluu välittömästi juhlan päätyttyä. Ilmoittautuminen Jooseppi Klementtilälle ja Samuli Dravantille puh. 21 052 ja 86 439. Maksu noin 10,— hengeltä.

Kirjeenvaihtoa

Inkeriläinen leskimies kaipaa ystävää tai kodinhoitajaa. Vastaukset tämän lehden toimitukseen nimim.

"Etelä-Suomessa".

TYÖPAIKKA AVOINNA

Pieni perhe saa paikan. Vaimon hoidettava puuharha ja kesäkanat omaa ja omistajan taloutta varten ym. Miehen pitäisi pystyä korjaustöihin. Asunto pientä vuokraa vastaan. 42 km Helsingistä Lahden uutta tietä. Vastaukset tämän lehden kautta nimim. "Rehellinen".

HELSINGIN KESÄJUHLIEN MAJOITUS

Majoitus Helsingin kesäjuhlien ajaksi on järjestetty Retkeilymajaan Sturenkatu 11, jossa täydellinen vuode lakanoineen maksaa 5 mk. Muuta yhteismajoitusta ei ole. Varatkaa retkeilymajapaikka Ida Riipiseltä Linnankoskenkatu 8 B 00250 Helsinki 25 puh. 445701 tai Sulo Allanmaalta puh. 581272. Varaukset pyydetään tekemään heinäkuun 15. päivään mennessä.

osoitteet sivulla 2.

inkeriläisten viesti

OSOITEOSASTO
c/o A. VIRONSEPPÄ
SALLATUNTURINTIE 2 C 26
00970 HELSINKI 97
puh 327046

MUUTATTEKO?

KIINNITTÄKÄÄ TÄHÄN OSOITE VIIMEKSI SAAMASTANNE INKERILÄISTEN VIESTISTÄ KIRJOITTAKAA ALLE UUSI OSOITTEENNE JA POSTITTAKAA MEILLE ENSI TILASSA

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

PAINOYHTYMÄ OY 1972/LOVIISA

inkeriläisten viesti

numero 7—8 heinä—elokuu 1972

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 8017 286, 465 837
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Vironseppä Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 327 046
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 „ „ 80,— 1/4 „ „ 50,— Kuva ilmoituksessa 10,— Kuolinilmoitukset 10,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirto n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirto n:o 416608 — 9
	Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
	Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Boråsin kesäjuhlien yhteydessä oli taidenäyttely, jossa olivat esillä kaikki Santeri Parkkisen Inkerin kirkoista maalaamat öljyvärityöt. Maalauksia on kaiken kaikkiaan 13. Santeri Parkkinen aloitti kotikirkostaan Kelton kirkosta, ja viimeksi hän on maalannut Hatsinan kirkon. Kuvassa maalaus Kelton kirkosta.

Boråsin 25-vuotisjuhlat

Juhannuksena 1972, 23—25.6., Ruotsin inkerinsuomalaiset viettivät 25. kesäjuhlaansa. Juhlaan oli saapunut erittäin runsaasti inkeriläisiä eri puolilta Ruotsia sekä lisäksi Suomesta noin sataviisikymmentä henkeä. Sekä vanhat että nuoret olivat mukana juhlilla ja juhlayleisö jäi kiitollisena muistelemaan juhlan järjestäjien ja ohjelmansuorittajien innostunutta ja uutteraa osuutta juhlan onnistumiseen. Erilaisten juhlatilaisuuksien ohella juhlat tarjosivat tällä kertaa myös kiintoisan taidenäyttelyn sekä valokuvanäyttelyn, joka talletti muistettavia tilanteita vuosien varrelta vietetyistä yhdessäolon hetkistä. Boråsin vaihteleva sää ei kaikin ajoin suosinut juhlijoita: juuri urheilukilpailujen aikana satoi, mutta juhannuskokko Kråkeredin majalla saatiin jo sytytetyksi onnellisemmissa merkeissä.

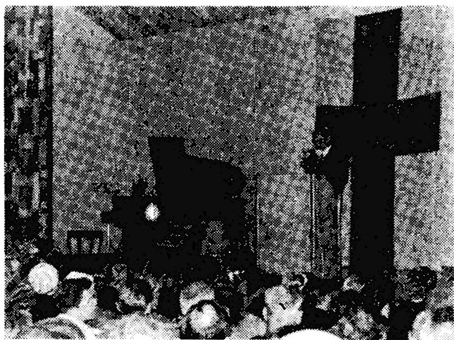
Juhlat aloitti juhannusaattona 23.6. ISK:n vuosikokous ja alkajaisseurat, joiden puhujina olivat pastori V. Kurujoki, sairaanhoitajatar Aino Kekkonen, kirkkoherra E. Åhman, liikemies T. Viita, herra A. Vainikka, rovasti J. Jääskeläinen ja herra Aleksander Halttunen. Illalla Boråsin nuoret inkeriläiset olivat järjestäneet Kråkeredin kesämökille kokkoillan, jossa juhannuskokon äärellä viihdyttiin laulujen, leikkien, pikku kilpailujen ja virvoke- ja makkaratarjoilun merkeissä. Illan vetäjänä toimi rouva Aino Kekkonen, jolle kiitos tarmokkaasta ja pirteästä 'juhlamenojen' ohjaajan toimesta.

Juhannuspäivän juhlajumalanpalvelus pidettiin Gustav Adolfin kirkossa, jossa saarnasi lääninrovasti Jukka Malmivaara Suomesta. Liturgeina toimivat rovasti M. Vironmäki ja pastori A. Kallio.

Juhannuspäivän ohjelmassa olivat myös keskeisinä urheilukisat Ramnavallenin urheilukentällä. Kisat aloitettiin kenttähartaudella, jossa puhui teol.yo Hannu Vironmäki. Ensimmäiseksi kilpailtiin yleisurheilulajeissa, muun muassa nappuloitten kilpailut olivat erittäin jännittävät ja hauskat seurata, vaikka sade häiritsikin pienten urheilijoiden suorituksia. Perinteellinen jalkapallo-ottelu puuttui tällä kertaa ikävä kyllä kokonaan, mutta sen sijaan kyykkä oli hyvin edustettuna. Kyykkää selostetaan erikseen tässä lehdessä.

Urheilukilpailujen jälkeen pidettiin juhlaseurat Gustav Adolfin seurakuntatalolla, puhujina lääninrovasti Malmivaara, rovasti Vironmäki, kirkkoherra F. Dahlbäck, pastori A. Kallio ja kirkkoherranrouva Nanna Sevelius. Mainittakoon, että juhannuspäivänä Boråsin kaupunki tarjosi 350-juhlavuotensa kunniaksi päivällisen Ruotsin ja Suomen inkeriläisten edustajille, isäntänä valtuuston varapuheenjohtaja Torsten Torsson.

Juhlien päätilaisuus kansallinen juhla Bäckängskolanin salissa oli koonnut erittäin runsaan yleisön. Pekka Hakulisen puhallinyhtyeen avajaismarssin ja Mölnlycken kuoron kalevalaisen Kamanat kohotkohon -tervehdyksen jälkeen ISK:n tervehdyksen esitti seuran nykyinen pu-

Avajaisseuroissa Gustav Adolfin seurakuntatalossa puhui muun muassa Aleksander Halttunen Örebrosta. Valok. P. Huurto.

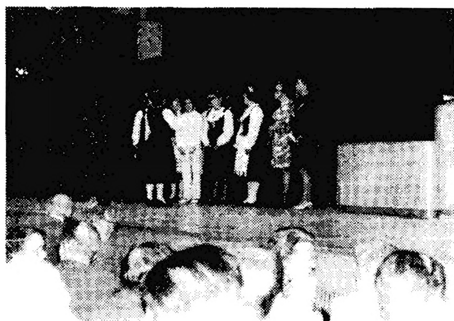
heenjohtaja Alfred Saklantti Jönköpingistä. Hän totesi ISK:lla olevan takanaan 16 vuotta ja kokemus yhteistyön tarpeellisuudesta. Hyvänä esimerkkinä ja virikkeidenantajina toiminnalle ovat olleet naapuriheimoiset: Ruotsin esstiläiset ja karjalaiset. Puheenjohtaja Saklantti jakoi myös ISK:n kunniapalkinnon Anna Parkkiselle ja viimevuotisen diplomin Aapo Björnille. Tämän jälkeen Juho Jäppinen toi tervehdyksen Gävlestä, jossa seuraavat Ruotsin kesäjuhlat vietetään.

Pekka Hakulisen puhallinyhtyeen esittämän Suvivirren jälkeen Armas Paakkonen luki sairauden takia juhlilta pois jääneen Väinö Pietari Kekin kirjeen, jossa ilmeni valoisa usko nuorison esiinmarssiin inkeriläisten toiminnassa. ”Olemme päämäärämme saavuttaneet silloin kun jälkeläisemme asettavat esi-isiensä työn oikeaan arvoonsa.”

Kirjeen jälkeen inkeriläisten ruotsalainen ystävä kapteeni Uno Hammarström esitti tervehdyksen, tulkkinaan Sulo Korpelainen. Kapteeni Hammarström loi katsauksen inkeriläisten vaiheisiin Ruotsissa ja kosketteli Ruotsin nykyistä henkistä ja moraalista tilannetta. Opettaja Paakkonen luki tämän jälkeen tervehdyksen, joka juhlasta oli lähetetty Ruotsin kuninkaalle. Mölnlycken kuoron esittämän Karjalan kunnailla -laulun jälkeen Suomesta saapunut vieras taiteilija Kastehelmi Karjalainen esitti sikermän kansanrunoa ja ennen kaikkea kertoi monenlaista runoihin ja entiseen karjalaiseen elämäntapaan liittyvää elävässä, sydämellisessä ja hiiskumattoman hiljaisuuden vallitessa kuullussa esityksessään.

Tauon jälkeen ohjelma jatkui vielä Mölnlycken kuoron esityksin, Sulo Korpelaisen murrepakinoin, Toivo Halosen taikatempuin ja rouva Salmian murrerunoin. Lääninrovasti Jukka Malmivaaran juhlaesitelmä kosketteli mielenkiintoisia asioita: Suomen kirkkoa muuttuvassa maailmassa. Hän käsitteli kirkon tehtäväkentän eri puolia, sekä ajankohtaisia keskustelukysymyksiä kirkon tehtävästä julistajana, raamattutiedettä ja kirkon ja valtion suhdetta.

Kolmantena juhlapäivänä vietettiin vielä ehtoollisjumalanpalvelus Gustav Adol-

Mölnlycken kuoro lauloi kansallisessa illassa muun muassa laulun Karjalan kunnailla. Valok. P. Huurto.

Nappuloiden — pojat alle 10 v. — juoksussa ollaan jo lähelä maaliviivaa. Matka oli 60 metriä. Valok. O. Toivokainen.

fin kirkossa, jossa saarnasi rovasti Juhani Jääskeläinen Suomesta. Liturgina toimi pastori V. Kurujoki ja ehtoollisen jakoivat rovastit Malmivaara, Jääskeläinen, Vironmäki ja pastori Kurujoki. Ruotsin inkeriläiset jäivät vielä viettämään päättäjäisseuroja, joissa mm. piispa Sven Danell puhui. Suomen inkeriläiset sen sijan alkoivat matkan kotimaahan.

Osa kuitenkin jäi vielä Ruotsiin sukuloimaan tai viettämään miellyttäviä päiviä Kråkeredin kesäleirillä. Boråsin juhlat olivat onnistuneet, lämmittäneet mieliä ja koonneet inkeriläisiä sankoin joukoin sydämelliseen yhdessäoloon. Kaikille juhlan toimihenkilöille, ohjelmansuorittajille, isännille ja emännille kuuluu näistä juhannusjuhlista ja neljännesvuosisadan merkkipäivän vietosta lämmin kiitos.

◆◆

KAKSIKYMMENTÄVIIDENNELLE KESÄJUHLALLE BORÅSISSA

Kun juhannusta ensi kertaa
me Boråsissa vietettiin,
ei ilollamme ollut vertaa;
kun vapaan maahan saavuttiin.

Kun viimein sodan sorron alta
me pakosalle lähdettiin,
me kokonnuttiin kaikkialta
ja tänne Ruotsiin saavuttiin.

Se oli Herran johdatusta,
kun johti meitä merten taa.
Entinen elo synkkä, musta,
mut' tääll' on elo rauhaisaa.

Nyt juhlitaan me merkkivuotta,
ja vapautta nautitaan.
Me kaksikymmentviidett'vuotta
Juhannusjuhlaa juhlitaan.

A. Vainikka

AJATUKSIA RUOTSIN INKERILÄISTEN KESKUSPAIKASTA

Kesän aikana liikkuessa Ruotsissa olen tullut kosketukseen monen meikäläisen kanssa. Keskusteluissa monelta taholta on ilmennyt halua, että pitäisi muka ryhtyä toimenpiteisiin hankkiakseen oma maapaikka, jota voisi vaikka ”Pikku Inkeriksi” kutsua. Jonne voisi kokoontua vapaa-aikaa viettämään sekä läheltä että kaukaa. Jonne nuoriso saisi järjestää oman leirin ja kokoontua oman ohjelman ympärille.

Tämä ei sinänsä ole mikään uusi asia sillä eestiläiset omistavat kolme tällaista paikkaa tässä maassa.

Omasta puolesta luulen että tarkoitukseen parhaiten sopisi keskinkertainen metsä-maatalo, jossa on jo jonkinlaiset rakennukset. Järven, joen tai merenranta oli välttämättömyys.

Maantieteellinen sijainti on ehkä vaikein ratkaista, mutta jos määrittelee ääriviivat, niin ehkä tämäkin selviää. Esimerkiksi: jos ajatellaan että sen pitäisi olla Karlstadin ja Göteborgin välillä. Linjalla Göteborg, Borås, Jönköping asuu ehkä 20 % meikäläisistä. Siis tämän linjan pohjoispuolella pitäisi sen paikan olla. Tämä on vain yksi monista esimerkeistä.

Ja nyt tullaan ehkä siihen paikkaan missä monetkin hankkeet ennen tätä ovat saaneet haaksirikon. Se on rahoitus. Tämän voi järjestää monella eri tavalla: OY:n, säätiön, lahjoituksin j.n.e. Tässä on valittava edullisin muoto. Ja luulen säätiön (stiftelsen) olevan edullisin. Ajatellen verotusta ja perimisoikeutta.

Jos lähdetään kustannusarviosta 100.000:— paikan kokonaishinta ja vuosikustannukset 10.000:— niin ensikädessä pitäisi koota noin 50.000:— ja sen lisäksi vuosittain 10.000:—. Tämän lisäksi tulisi tehdä vapaaehtoista työtä noin 3—4.000:— edestä. Tämä vaatii suuria uhrauksia ja uhrimieltä jos halutaan saada meidän nuoret mukana säilyttämään perinteitä.

Pelkässä yksinkertaisessa maksussa pitäisi jokaista kannattajaa kohti (jos heitä olisi 100) tulla 500:— ja vuosittain jäsenmaksun muodossa 100:—.

Yritys voisi olla suurempi tai pienempi, kaikki riippuu kannatuksesta.

Olisi hyvä jos tätä ajatusta käsiteltäisi lehden palstoilla puolin ja toisin. Samanaikaisesti joka paikkakunnalla koottaisi tiedot kannattajista, siis luettelo niistä jotka ovat valmiit maksamaan ja kannattamaan tätä yritystä. Tämän jälkeen vasta voi ryhtyä käytännöllisiin toimenpiteisiin.

Vai onko ajatus liian rohkea ja ylivoimainen meille?

A. S.

HARVINAINEN VALOKUVA

Kuva on otettu luult. v. 1904 Pietarin eläintarhassa. Kuvassa on Sokkolan (Skuoritsa) ja Voiskovitsan (Spankkova) koulujen retkikunta.

Takana oik. opettaja Aappo Vesikko (Sokkolan koulun opettaja). Hänen vieressään oik. rouva Ida Vesikko, o.s. Kyllönen. Keskellä takana Voiskovitsan opettaja Juho Tikka (luultavasti), takana toinen vas. op. Talonpoika, hänen vieressään op. Aleksandra Kyllönen, edessä oikealla kaksi hattupäistä rouvaa, Ida Kyllösen sukulaisia: oikeanpuoleinen hänkin Ida Kyllönen, Ida Vesikon äitipuoli ja vas. hänen sisarensa Emilia Karhu. Vasemmalla seisovat valkopaitaiset pojat ovat op. Vesikon poikia, vas. Valler Vesikko, oik. Viljo Vesikko, heidän välissään takana olevan pojan nimi ei ole tiedossa. Tyttö on Aino Vesikko ja edessä oleva pieni poika Reino Vesikko. Kaikki kuvassa olevat ovat jo kuolleet. Op. Tikka kuoli Brasiliassa, Aappo Vesikko kuoli v. 1923 Kivennavan Miettilässä, jossa oli opettajana. Reino Vesikko oli opettajana Porvoon Sikilän koulussa.

Kuvan luovutti käytettäväksemme rouva Hilma Kivijärvi, Aappo Vesikon tytär.

INKERINSUOMALAISTEN TAIDETTA

Kuvassa vasemmalta taiteilijat Santeri Parkkinen, Aatami Kämpäs ja Aleksander Kondrell. Santeri Parkkisen olkapään takana puolittain piilossa Toksovan kirkko ja sen vieressä kokonaan näkyvissä Moloskovitsan kirkko.

Boråsin juhlien yhteyteen oli järjestetty kaksi mielenkiintoista ja arvokasta näyttelyä. Toinen oli valokuvanäyttely, jonka parhaita kuvia julkaisemme myöhemmin lehdessämme. Toinen oli taidenäyttely, johon osallistui viisi inkeriläissyntyistä Ruotsissa asuvaa taiteilijaa. Arvo Häyhäseltä oli esillä akvarelleja, Aleksander Kondrellilta öljymaalauksia, joiden mehevä värinkäyttö tyylitettyissä puoliabstrakteissa maisemakuvissa ja vahva sommittelu asetelmissa kertoi eittämättömästä taiteellisesta lahjakkuudesta. Näyttelyn inkeriläisiä erityisesti kiinnostavaa antia olivat Santeri Parkkisen kolmetoista Inkerin kirkkoa öljymaalauksina sekä kaksi kelttolaista kyläkuvaa. Santeri Parkkinen on kehittänyt puhtaan ja varman naivistisen tyylin, jonka parhaimpia saavutuksia oli maalaus Toksovan kirkko, siinä vihreä ja punainen väri ja tarkka mutta kuitenkin tyylitelty maalaustapa yhdistyivät vaikuttavaksi kokonaisuudeksi. Aatami Kämpäs oli maalannut puulle hauskoja eläinaiheita, medaljonkimaiset soikealle puupalalle maalatut hevosenpäät tai linnut olivat viehättävimpiä. Nämä ja raamatunlausetaulunsa Aatami Kämpas oli lahjoittanut myytäväksi Inkeri-kodin hyväksi. Myös A. Tervolla oli Inkeri-aiheisia töitä, jotka kiinnostivat yleisöä.

Näyttely oli ilahduttava osoitus Ruotsissa elävästä maalausharrastuksesta. Yleisöä näyttelyssä kävi runsaasti ja monet töistä saivat ostajansa.

Suomalaiset vieraat tulivat vasta näyttelyn nähdessään ajatelleeksi, että meilläkin voitaisiin järjestää esim. Helsingin kesäjuhlien yhteydessä samantapainen näyttely, ehkäpä suomalais-ruotsalaisena

Jatkuu sivulla 11

TERVEISIÄ BORÅSISTA

Ramnavallenilla oli sateesta huolimatta runsaasti yleisöä seuraamassa urheilutapahtumaa. Kuvassa etualalla kansallispukuinen rouva Katri Tiittonen Eskilstunasta, alkuaan Kupanitsasta Luumitsan kylästä. Vasemmalla näkyy Sivistyssäätiön asiamies Hannu Vironmäki tekemässä muistiinpanoja selin kameraan.

Kotiinlähdön aika. Päätoimittaja Matti Vironmäki ja rouva Maija Vironmäki kantavat jo matkalaukkujaan juhlapaikan vieressä odottavaan bussiin.

Palkintojenjako alle 10-vuotiaiden juoksun jälkeen.

Lähtötunnelmia juhlapaikan vierellä. Keskellä Aleksander Kondrell ja Aino Kekkonen Boråsista vaihtavat pari sanaa ja vasemmalla Ida Riipinen Helsingistä ja Kimmo Huurto Hangosta ovat lähdössä Suomeen.

Aukeaman kuvat P. Huurto

Borås 24. 6. 72

KYYKKÄÄ RUOTSIN JUHLILLA

Kyykän tuloa inkeriläisten kesäjuhlien yhteyteen on pidettävä mitä myönteisimpänä ilmiönä ja todisteena sen elpymisestä ja viriämisestä heidän keskuudessaan. Näin olkoonkin, sillä kyykkä eli poppi on perinteiltään vanha kansanurheilumuoto Inkerissä.

Ottelut suoritettiin Boråsissa Ramnavallenin urheilukentän juoksuradalla pääkatsomon edessä. Kyykän pelikenttänä tämä olisi normaaliolosuhteissa ollut lähes ihanteellinen paikka, mutta pitkin aamupäivää jatkunut sade pehmitti radan pinnan siinä määrin, etät pelaaminen sillä muodostui oikukkaaksi.

Ensin suoritti Suomen naisjoukkue näytösluontoisen pelinsä. Se pelasi kerrassaan yllättävän pirteätä kyykkää. Oli vain valitettavaa, ettei heille löytynyt vastustajaa. Samana joukkueena tyttäremme ovat kaiketi lyömättömiä myös Suomessa tällä hetkellä. Joukkueen muodostivat: Anneli Vironseppä, Kaija Vironmäki, Eila Malonen ja Raija Vironmäki.

Aina silloin, kun olosuhteet ovat heikot, kyykästä muodostuu hidas ja aikaaviepä peli, varsinkin silloin kun joukkueita on useita. Näin tapahtui nytkin, vaikka ottelut vietiin läpi kolmen kierroksen peleinä. Osittain tästä johtuen Helsingin lentopalloilijoista koottu kyykkäjoukkue ei saanut lainkaan tilaisuutta esittää taitoaan.

Turun ja Helsingin joukkueet pelasivat kumpikin erikseen Ruotsin joukkuetta vastaan molempien vieraiden voittaessa sen varsin selvästi. Loppuottelussa Turku kukisti Helsingin 9:llä pisteellä. Turkulaisjoukkue on kehittynyt jatkuvasti taidossaan. Sen pelaajat ovat menestyneet myös maamme kyykkäareenoilla. Myös Helsingissä ollaan menty eteenpäin. Ruotsin joukkue oli todellisuudessa parempi, kuin mitä sen häviöpisteet (Turulle 19, Helsingille 43) osoittavat. Sen peli ei vain luistanut. Yleensä kyykän joukkuepeleissä tasaväkisyys on ominaisin piirre, mikäli joukkueiden tasoerot eivät sitten ole huomattavat, joista ei nyt ollut kysymys.

Kuvamme Boråsin kesäjuhlilta 24. 6. 72. Turun ja Helsingin kyykkäjoukkueet. Seisomassa Turun joukkue vas. E. Telkkinen, A. Kopponen, I. Levo ja P. Kopponen. Edessä vas. J. Toivokainen, T. Halonen, O. Toivokainen ja T. Näppi.

Valok. O. Toivokainen

INKERIN NYKYHISTORIAA

Jos sinulla on hallussasi jonkunlainen sanomalehtileike tai kirjoitus, joka koskee Inkeriä tai inkeriläisten elämää, pyydän sitä lainaksi muutamaksi päiväksi. Haluan kopioida sen ja tehdä inkeriläisten sanomalehtiotsikko albumin tulevia sukupolvia varten. Ilmoita jos mahdollista lehden nimi ja päivämäärä. Usein nämä artikkelit kertovat yhden henkilön vaiheista, joskus jonkun järjestön tilaisuuksista kuten kesäjuhlista. Muutamat kertovat Ruotsin oloista, toiset ovat Suomesta ja jopa muualtakin maailmaa. Kaikki ovat tervetulleita!

Samoin pyydän sinua joka käytit kameraasi ahkerasti Boråsin juhlilla 1972 lähettämään minulle lainaksi negatiivit. Haluan tehdä Inkerin Kerholle niin täydellisen valokuva-albumin 25-vuotisjuhlista kuin mahdollista. Ilmoita tällöin missä tilaisuudessa valokuva on otettu ja henkilöiden nimet kuvassa.

Armas Paakkonen
Tingsgatan 4 B
502 53 BORÅS

Lauri Santtu 70 v.

Taidegraafikko ja lausuntataiteilija, Rajakylä. Synt. Valkeasaaressa 3. 8. 1902 ratamestari Karl Järvisen poikana. Muutti vanhempineen Suomeen 1913. Yliopp. -22, kansak.op. -28 Sortavalasta, piirust. op. -35, Kajaanin semin. piirust.lehtori: 32—33, 36—37, Kouluhall. tarkast. 44—47, H:gin va. opettajakorkeak. leht. 52—69.

Heimoaate, kuvataiteet ja kirjallisuus, niiden tunnetuksi tekeminen ja kanssaihmisten ilahduttaminen sekä terve elintapa ovat olleet hänen sydäntään lähinnä. Kun 30-luvulla vallitsi pula-aika, ei ihmisiltä riittänyt rahaa niin joutavaan kuin taideteosten ostoon, koska niitä ei voi syödä! Tämän vuoksi taiteilijat näkivät nälkää tai olivat pakotetut vaihtamaan ammattia. Lauri Santtu valitsi piirustuksenopettajan uran. Hän saattoi auttaa taiteilijatovereitaan järjestämällä kiertäviä taidenäyttelyitä kouluilla ja myymällä heidän töitään. Mutta samalla hän jatkoi kuva- ja lausuntataiteen harjoittamista opettajinaan mm. professori Akseli Gallen-Kallela, lausunnassa taas Ilmari Räsänen ja Olga Poppius. Hänen "leipälajinsa" on kansanomainen huumori. Riemukkaat inkeriläiset murrejutut ovat ensimmäisestä lausuntaillasta Helsingissä 1937 alkaen kuuluneet hänen ohjelmistoonsa ja inkeriläiset hänen innokkaimpiin kuulijoihinsa.

Inkerinsuomalaisten taidetta

Sivulta 8

yhteistyönä. Meillähän on tunnettuja inkeriläissyntyisiä taiteilijoita omasta takaa, esim. kuvanveistäjät Heikki W. Virolainen ja Heimo Virolainen — jotka ovat Aleksander Kondrellin serkkuja — sekä taidegraafikko Lauri Santtu, joka syksyllä pitää Helsingissä retrospektiivisen näyttelyn. Heikki W. Virolaisen töistä Kalevala-aiheinen veistos Marjatan pojan ylösnousemus on nähtävissä Helsingissä Herttoniemen sivukirjastossa, ja hänen uusimpia töitään nähdään parin viikon kuluttua ulkoilmanäyttelyssä Helsingin Esplanadin puistikossa. Toivottavaa olisi, että myös Suomessa inkeriläinen yleisö vastaisuudessa osoittaisi kiinnostusta kuvataiteisiin. Ruotsin inkeriläiset ovat näyttäneet esimerkkiä, onnittelemme heitä siitä.

Paavo Jaakkimainen

17. 6. 72 klo 15.00 siunattiin haudan lepoon Tampereen Vatialan hautausmaan isossa kappelissa Inkeriläisten Yhdistys r.y:n kunniajäsen Paavo Jaakkimainen. Siunauksen toimittivat pastorit Santeri Kemppi ja Matti Lintinen. Hän nukkui rauhallisesti pois tästä ajasta 6. 6. 72 yöllä klo 3.20 Tampereen Keskussairaalan 12 B osastolla puolisonsa Annan valvoessa hänen vierellään.

Hän oli syntynyt 13. 4. 1895 Inkerin Tuutarissa Hörkkölän kylässä maanviljelijöiden Maria o.s. Teppanaisen ja Simo Jaakkimaisen poikana. Jo hamasta lapsuudestaan seurallisena ihmisenä hän rakasti yhteisiä rientoja. Jo varhaisessa nuoruudessaan hän oli innolla mukana kotipaikkakuntansa Kaurasaaren Nuorisoseuran toiminnassa, sen laulukuorossa, torvisoittokunnassa ja iltamanäytelmäesityksissä. Saavutettuaan täysi-ikäisyyden hän palveli aliupseerina keisarillisen kaartin Preobrashenskin rykmentissä, osallistuen taisteluihin Saksaa vastaan ensimmäisessä maailmansodassa Koorelin rintamaosuudella, jossa myös haavoittui. Sotasairaalasta toipilaslomalle päästyään hän solmi avioliiton 16. 4. 1917 Aleksanteri Kempin tyttären Annan kanssa. Anna oli Paavon kotikylän tyttäriä. Heidän avioliittonsa kesti 55 vuotta, ja oli kokemuksista rikas. Yhdessä he kokivat uskonherätyksen vuonna 1919, joka merkitsi uutta suuntaa heidän yhteiselle elämälleen. Uskonsuhteensa Jumalaan he ottivat vakavasti. Paavo ei jäänyt nytkään syrjästäkatsojaksi, vaan lähti mukaan hengelliseen toimintaan. Hän oli mukana nyt Inkerinmaan Evankeliset Kristityt-nimisen herätyksen laulukuorossa, torvisoittokunnassa ja tilapäisenä sananjulistajana. Vuosina 1929—31 hän toimi mainitun herätyksen Villasin seurakunnan johtajana. Tästä kaikesta johtuen hän menetti äänioikeutensa (kansalaisluottamuksensa) niinkuin monet muut siihen aikaan. Tämän lisäksi hänet vangittiin vuonna 1931 tammikuussa. Oltuaan 3 kuukautta pidätettynä Krestyn vankilassa, hänet pidätettiin uudestaan, nyt yhdessä puolisonsa Annan kanssa kotonaan toisena pääsiäisyönä ja karkoitettiin Siperiaan Krasnojarskiin. Jumalan silmä kuitenkin valvoi heitä sielläkin ja hänen suunnitelmansa olivat toiset. Niinpä jo saman vuoden (1931) marraskuussa oli heillä ilo olla kahvilla Viipurissa pastori Tuomo Huuhtasen kodissa kiittämässä yhdessä Jumalaa ihmeellisestä pelastumisestaan. Sillä olivathan he vihdoinkin täällä rakkaassa Suomessa. Kuitenkin alku täällä tuntui hankalalta, kun itsenäisestä maanviljelijästä oli nyt tullut toisten renki. Tästä huolimatta muutaman vuoden ahkeran uurastuksen tuloksena oli Paavolla jälleen maatila Hämeenkyrössä Pentinmaan kylässä.

Täälläkään hän ei pannut kynttiläänsä vakan alle. Heidän kodistaan tuli täälläkin hengellisen työn sillanpää-asema, jota käyttivät eri uskonnollisiin suuntiin kuuluvat kristityt. Sillä hän ja puolisonsa Anna rakastivat kristittyjen yhteyttä.

Saavutettuaan eläkeiän ja muutettuaan asumaan Tampereen kaupunkiin hän voi luonteensa mukaan paremmin rakentaa yhteyksiä. Inkeriläisenä hän rakasti heimoaan. Hän kaipasi heitä ja heidän seuraansa. Hän tahtoi olla mukana heidän tilaisuuksissaan Tampereella ja voimiensa mukaan myös kesäjuhlissa muualla.

Hän oli luonteeltaan seurallinen, mutta hyvin suorasanainen, niin että jotkut saattoivat loukkaantua häneen, kuitenkin kauneimpana piirteenä oli hänessä vilpitön uskollisuus ja rehellisyys ja lisäksi hän oli iloinen leikinlaskija. Niinpä hänellä olikin paljon ystäviä oman hengellisen kotinsa, Suomen Vapaakirkon, ystävien lisäksi aina Tampereen Kalevan seurakunnan edesmenneestä kirkkoherrasta Paavo Viljasesta eri piireissä ja tietysti eniten inkeriläisten joukossa. Tästä kertoi myös se runsaslukuinen ystävien joukko, joka oli tullut Vatialan hautausmaalle saattamaan Paavo Jaakkimaista hänen viimeisellä matkallaan, ne noin 50

KANSALLISMUSEON JA SEURASAARISÄÄTIÖN JÄRJESTÄMÄ 18. KANSANPERINTEEN KERUUKILPAILU RATKAISTU

Kansallismuseon kansatieteellinen osasto, Seurasaarisäätiö ja Suomen valokuvataiteen museon säätiö julistivat viime syksynä 18. kansanperinteen keruukilpailun, jonka pääkysely liittyi valokuvaukseen. Kysyttiin mm. valokuvaajista, omatekoisista komeroista, valokuvausvälineistä ja -tarvikkeista, erilaisista valokuvista, kuten kodin valokuvista, henkilökuvista ja markkinakuvista, sekä kielteisestä suhtautumisesta valokuvaamiseen. Muina kilpailuaiheina olivat kansanomaiset lääkekasvit ja polkupyörän käytäntööntulo.

Kilpailuaika päättyi maaliskuun 31. päivänä. Kilpailuun saatiin vastauksia 916 tiedonantajalta yhteensä 19 201 liuskaa ja 12 259 valokuvaa, joista n. 7000 lahjoituksina. Näiden lisäksi saatiin 24 albumia, runsaasti negatiiveja, postikortteja ja lehtileikkeitä.

Kilpailu tuotti kansanperinnearkistolle taaskin erittäin runsaan ja asiapitoisen aineiston. Samoin Kansatieteen toimiston valokuva-arkisto sai kuvakokoelmiinsa runsaasti arvokasta aineistoa, mm. kuvia sellaisista aiheista, joita tähän asti ei ole ollut kokoelmissa.

Tässä kilpailussa Pekka Vuoljärvi (Inkeri) sai yhden kolmesta III palkinnosta yleisessä sarjassa. Suurkerääjien sarjassa jaettiin seitsemän palkintoa.

---

suruadressia, ja se kaunis kukkakumpu, joka kohosi hänen haudalleen. Meille rakkaaksi tullut Paavomme oli nyt päässyt kotiin Herransa luo, johon hän oli eläessään uskonut ja josta ei kukaan voi enää häntä pois karkoittaa! Kiitetty olkoon Herramme Jeesuksen Kristuksen nimi!

Santeri Kemppi

TILINTARKASTUS

Inkerin Suomalaisten Keskusliiton tilikertomus vuodelta 1. 6. 1971—30. 4. 1972

TULOT:			kr
Jäännös edelliseltä vuodelta			5.600:83
Pankkikorkoja			198:90
Tuloja juhlilta			1.454:95
Kirjojen myynnistä			1.042:59
Lahjoituksia			354:58
Haaparannan postikortin myynnistä			772:00
Jäsenmaksuja jäsenjärjestöiltä:			
Borås	(81)	243:—	
Jönköping	(10)	30:—	
Gävle	(15)	45:—	
Råda	(50)	150:—	
Örebro	(39)	117:—	
Eskilstuna	(27)	81:—	
Västerås	(10)	30:—	
Mölndal	(40)	120:— 1970	
Mölndal	(—)	—	
		816:—	816:00
Yhteensä tuloja			10.239:85
MENOT:			kr
Palkkioita toimihenkilöille			350:00
Matkakustannuksia			641:00
Toimisto, posti, puhelin			485:55
Haaparannan postikortti-kustannukset			1.139:95
Seppelekustannukset			336:65
Jalkapallomaajoukkueen matkakorvaus (Turku 71)			1.200:00
Yhteensä menoja			4.453:15
Kassanjäännös 30. 4. 1972			6.086 70
			10.239:85

Örebro 30. 4. 1972

Tilintarkastajat:

Matti Randefelt *Olavi Halttunen*

Kassanhoitaja: *Viktor Tilkku*

SYKSYN 1971 SUURARPAJAISTEN SATOA

Säätiö järjesti viime syksynä yhdessä eräiden muiden järjestöjen kanssa yhteiset arpajaiset (hoitajana Suurarpa r.y.) ja näiden loppuselvittely tapahtui Säätiön edustajien läsnäollessa äskettäin. Yleisesti ottaen arpojen myynti tällä kerralla oli vähäinen, mutta Säätiömme sai kuitenkin tilityksen yhteydessä kirjata tulokseen mk 5.144:19. Tämä summa muodostui 12.260 kpl myydystä arvasta (27,61 %) ja vastaa edellisten kertojen tulosta. Summaa nostavat vielä aikaisemmin ilmoitetut asiamiespalkkioiden lahjoitukset. Tulosta voidaan pitää hyvänä ja tässä yhteydessä Säätiö kiittää kaikkia asiamiehiä ja arpojen ostajia saamastaan tuesta.

Samaan aikaan arvottiin asiamieskilpailun Ruotsin matkat inkeriläisten asiamiesten kesken. Onnelliset voittajat olivat Maria Kiippa (Paimio), Eeva Sakarinen (Kellokoski) ja Maria Taatinen (Oulu). Eniten arpoja myynyt inkeriläinen asiamies oli Juho Kiskonen (Tampere), joka myi 850 kpl arpoja. Hänelle luonnollisesti lankesi myös luvattu Ruotsin matka. Kaikki 4 onnellista asiamiestä ovat jo saaneet palkintonsa ja vierailleet Ruotsissa.

Vielä kerran kiitämme kaikkia mukana olleita talkootyöstä.

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

ARVOISAT LUKIJAT

Seuraava numeromme omistetaan Helsingin kesäjuhlille. Pyydämme lähettämään juhlia koskevan aineiston ensi tilassa, viimeistään elokuun loppuun mennessä. Valitettavasti esim. Ruotsin juhlien urheilutulokset puuttuvat tästä numerosta, koska emme ole niitä lehtemme painoon mennessä saaneet.

Toimitus

LAHJOITUKSIA SÄÄTIÖLLE

Inkeriläisten Sivistyssäätiö on vastaanottanut seuraavat lahjoitukset:

Tuntematon	100:—
Kesäjuhl. arpajaiset	300:—

Kiitämme kaikkia asiaan vaikuttaneita henkilöitä.

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

KIITOS

Osa Boråsin kesäjuhlissa olleista suomalaisista jäi vielä leirille Kråkerodin kesämökille ja sai viettää siellä hauskan ja viihtyisän ajan. Kenenkään nimeä mainitsematta mutta ketään unohtamatta haluamme kiittää erinomaisesta huolenpidosta. Lupaamme joskus Suomessakin järjestää jotain samantapaista.

Mukana olleet.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Syksyn ensimmäinen kuukausitilaisuus on 24. 9. klo 14.00 Agricolan seurakunnan seurakuntakodissa, Tehtaankatu 23 sisäpiha. Tervetuloa joukolla aloittamaan syksyn toimintaa.

Muut tilaisuudet ovat samassa paikassa 22. 10. ja 26. 11. Joulujuhla pidetään Munkkivuoressa 10. 12. Vanhusten joulujuhlasta ilmoitetaan vielä tarkemmin.

KESÄJUHLIEN ARPAJAISET

Helsingin kesäjuhlilla suoritettavien arpajaisten voitot menivät seuraaville henkilöille: 1) tyyny, Toivo Marttinen, Tapiola ja 2) esiliina, E. Mustonen, Turku. Onnittelemme voittajia, jotka ovat jo saaneet palkintonsa. Samalla kiitämme kaikkia arpajaisiin osallistuneita. Voitto 300:— on kirjattu Säätiön tilille Inkeri-koti.

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

TURUN PAIKALLISOSASTON

syystoimintakausi aloitetaan Mikkelinä 1. 10. klo 14 Karjalaisten talolla.

Tervetuloa!

ISK:n johtokunnan syyskokous

pidetään lauant. 16/9 1872 klo 15 Boråsin Inkerin Kerhon mökillä. Varatkaa jos mahdollista aikaa vapaaseen rupatteluun myöhemmin illalla ja yöpymiseen mökillä. Boråsilaisia pyydetään etteivät "varastaisi" johtokunnan jäseniä itselleen yövieraiksi. Päiväjärjestyksessä m.m. työn jako johtokunnassa, postikortti Örebron muistokivestä, uusien kerhojen perustamisesta, tulevien juhlien järjestelyt.

A. P.

ETSITÄÄN

Maria Rytkönen etsii Nikolai Andrei Virkkusta, n 70 vuotta ja Liisisilän seurakunnasta Suonpään kylästä. Tiedot pyydetään toimittamaan tämän lehden toimitukseen.

ETSITÄÄN

Veljentytär Helena Myllärinen synt. Korholan kylässä, vanhemmat Paavo ja Mari.

Etsii: täti Katri Korkkinen o.s. Myllärinen, 15900 Lahti 90, Kankaankatu 5.

Tilaa asiamiehiltämme
Inkeri-aiheista kirjallisuutta
Levitä Inkeri-tietoutta

Sulo Haltsonen y.m.
Inkerin suomalaisten historia 50.—

Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta 14.—

Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot 10.—

Helli Suominen
Moses Putron elämäkerta 3.50

A. Metiäinen
Inkerin Ev.Lut.kirkon 350 v. muistojulkaisu 20.—

Äänilevyjä:

Inkerikuoro
Nouse Inkeri y.m. 7.50
Lauri Santtu
Murrejuttuja 7.50

Inkerin vaakunoita 6.—
Inkerin lippuja 4.—
Inkerin postimerkkejä sarja 20.—
Inkerin seinäkarttoja 2.50

Inkeriläisten Viesti vuodeksi 1972 olisi syytä tilata. Hinta 8.—

Hinnat kruunuissa vallitsevan kurssin mukaan.

Pääasiamiehet:
Ruotsissa Armas Paakkonen
Suomessa Hannu Vironmäki
osoitteet sivulla 2.

inkeriläisten viesti

OSOITEOSASTO
c/o A. VIRONSEPPÄ
SALLATUNTURINTIE 2 C 26
00970 HELSINKI 97
puh 327046

MUUTATTEKO?

KIINNITTÄKÄÄ TÄHÄN OSOITE VIIMEKSI SAAMASTANNE INKERILÄISTEN VIESTISTÄ KIRJOITTAKAA ALLE UUSI OSOITTEENNE JA POSTITTAKAA MEILLE ENSI TILASSA

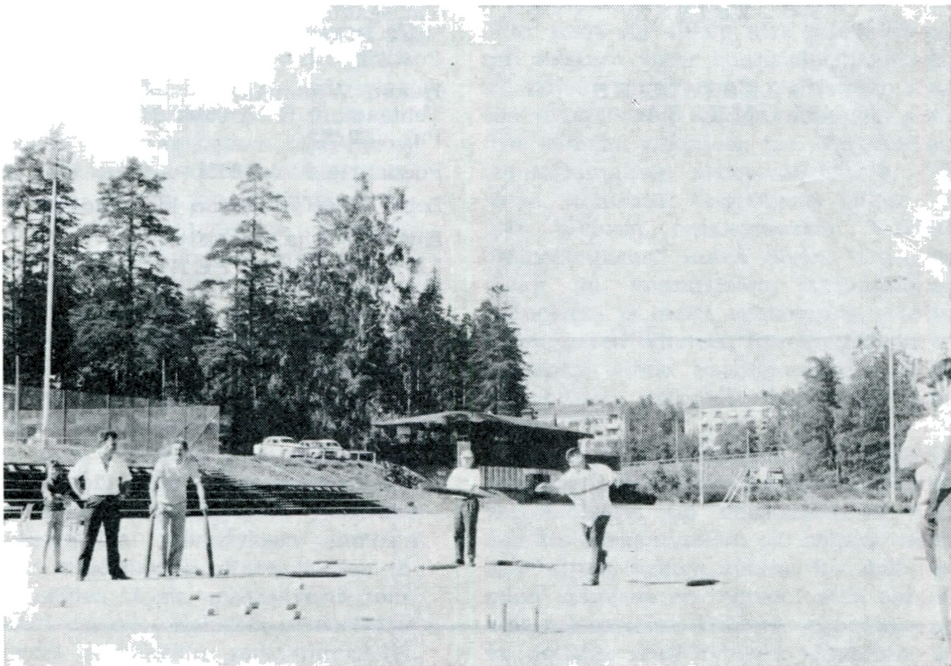
NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

PAINOYHTYMÄ OY 1972/LOVIISA

inkeriläisten viesti

numero 9 syyskuu 1972

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 8017 286, 465 837
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Vironseppä Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 327 046
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 „ „ 80,— 1/4 „ „ 50,— Kuva ilmoituksessa 10,— Kuolinilmoitukset 10,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirto n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirto n:o 416608 — 9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R. Y.

KANSIKUVA KERTOO: Kyykkä on saanut yhä enemmän innostuneita harrastajia karjalaisista ja inkeriläisistä. Kesäjuhlissamme se on keskeisimpiä urheilulajeja. Kuvassamme O. Toivokainen suorittamassa kyykän avausheittoa Meilahdessa Helsingin kesäjuhlien urheilukisoissa. Kyykässä pelinavaus tapahtuu vastustajan kentän takarajalta. Matkaa heitossa kertyy 15 m. Avauksen jälkeen muut heitot suoritetaan viisi metriä lähempää.

Valok. E. Kärkkäinen

Professori H. R. Nevanlinna

Suomalaisten ja erityisesti Inkerin suomalaisten perintötekijöistä

(Esitelmä Inkerin suomalaisten kesäjuhlilla Helsingissä 30. 7. 1972)

IHMISEN MONIMUOTOISUUS

Vaikka ihmiset useimmissa suhteissa ovat varsin toistensa kaltaisia, on jokaisella yksilöllä juuri hänelle ominainen monimuotoisuutensa. Silmämme on harjaantunut tunnistamaan toisen yksilön erikoispiirteet, lähes erehtymättä pystymme jopa vuosien takaa ja lyhyenkin tapaamisen perusteella erottamaan tutut tuntemattomien joukosta. Tunnistaminen tapahtuu vaistonvaraisesti ja salamannopeasti, hetkessä olemme painaneet mieleemme kymmenien ehkä satojen yksityiskohtien muodostaman kokonaiskuvan. Yksityiskohtien esille vetäminen tästä selvästä kokonaiskuvasta on sitävastoin vaikeampaa ja vaatii jo pitkäaikaista tuntemusta. Niinkin selvän yksityiskohdan kuin silmien värin muistaminen onnistuu harvoin hetken tapaamisen jälkeen, ellei nyt ole sattunut katsomaan liian syvälle silmiin lyhytaikaista tuttavuutta. Ei siis ole pidettävä ihmeenä, ettei jonkun ulkonäön sanallinen kuvaaminen yleensä onnistu. Niinpä turvaudumme yksityiskohtien luettelemisen sijaan vertaamaan asianomaisen ulkonäköä jonkun yhteisesti tuntemamme henkilön ulkonäköön valitsemalla järjestäytymättömästä kuvakokoelmastamme päällimmäisen, joka vähänkin tätä muistuttaa.

Yhteisten piirteiden esiintyminen sukulaisten keskuudessa paljastaa jokaiselle perintötekijöiden merkityksen ihmisen ulkonäön muovaajana. Vakuuttavan todisteen näiden täysin määräävästä merkityksestä olemme itsekukin saaneet joutuessamme silmäkkäin samanmunaisten kaksosten kanssa. Yhdennäköisyys on iäkkäilläkin silmiinpistävä, mutta nimenomaan nuorilla siinä määrin hämmentävä, että pystymme löytämään tuskin ainuttakaan eroavaa yksityiskohtaa, kokonaiskuvan poikkeavuudesta puhumattakaan. Ulkonäköämme määräävien perintö tekijöiden vaikutustapa ei kuitenkaan ole tiedossamme: nykerönenäisille saattaa hyvin syntyä suoranenäisiä lapsia, viirusilmäisille pyöreäsilmäisiä tai ruskeasilmäisille sinisilmäisiä lapsia. Leikkimielessä voisi kuitenkin sanoa: jos vaaleatukkaisen sinisilmäisen avioparin lapsi on mustatukkainen ja ruskeasilmäinen, on isyyteensä uskova aviomies tosiaan sisisilmäinen eikä vähääkään mustasukkainen.

TUTKIMUSMENETELMISTÄ

Tutkimusmenetelmien puute ei liene ollut ainoa syy siihen, että rotututkimuksen alkaessa viime vuosisadan puolivälissä, kiinnitettiin huomio pelkästään ihmisen ulkonäköön, kallon muotoon, pituuteen, silmien vinouteen jne. Nimenomaan rotututkimuksen alkuperäismaassa, Saksassa, ilmaantui taipumusta liittää tiettyjä ulkoisia ominaisuuksia "sisäisiin ominaisuuksiin" kuten älyyn, luomisvoimaan tai muunlaiseen lahjakkuuteen. Ikäpolveni ja meitä vanhempien muistissa on, miten tällainen rotujen eriarvostus huipentui viime maailmansodan aikana juutalaisten kammottavaan kansanmurhaan.

Vaikka on myönnettävä, että ulkonäön perusteella on helppo erottaa kiinalainen valkoihoisesta tai neekeristä, ei lieväasteista sekaantumista ole helppo todeta, saati sitten tarkoin mitata. Jos vielä huomion kohteena on monien, ehkä kymmenien sukupolvien takainen sekaantuminen tai jonkun väestöryhmän alkuperän selvittäminen, ei ulkoisten ominaisuuksien antamilla mittaustuloksilla ole suurtakaan arvoa. Kuvaan on astunut uusi tekijä, joka arvaamattomalla tavalla on muuttanut eri ominaisuuksien esiintymistiheyksiä: tietoinen ja tiedostamaton eli luonnollinen valinta. Tällä ihmiskunnan

kehityksen voimatekijällä on niin keskeinen merkitys eri väestöryhmien, heimojen, kansojen ja kokonaisten rotujen eriytymisessä, ettei sen sivuuttaminen tässä pelkällä maininnalla ole mahdollista.

VALINTA

Puolisonvalinnassa tapahtuu epäilemättä aina tietoista valintaa, tosin melko arvaamattomalla tavalla. Keskimäärin voitaneen sanoa, että tietyt ulkoiset ominaisuudet — näistä nyt on lähinnä kyse — koetaan halutummiksi kuin toiset. Tämä saattaa johtaa aikaiseen avioitumiseen ja tätä tietä kokonaislapsiluvun suurenemiseen tai päinvastaisessa ääritapauksessa, täydelliseen lapsettomuuteen. Tiettyjen perintötekijöiden ja näiden aiheuttamien ominaisuuksien siirtyminen seuraaviin sukupolviin on siis varmennettu paremmin kuin toisten; jo muutaman sukupolven jälkeen voivat nämä saada väestössä ylivallan. Etenkin pienissä väestöryhmissä saattaa myös sattuma vaikuttaa siihen, millä lailla eri ominaisuuksien jakaantuma sukupolvien aikana muuttuu. Koko luomakunnassa ja epäilemättä myös meidän ihmisten parissa suositaan keskimäärin tuttuja ja samanlaisia ominaisuuksia, oli sitten kyse ulkonäöstä, luonteesta tai ajattelutavasta. Näin saattavat toisistaan erillään asuvien väestöryhmien ulkoiset ominaisuudet muuttua omaleimaisiksi ja toisistaan suurestikin poikkeaviksi. Tällaisen kehityksen arvelen olevan suurimpana syynä esim. oman maamme maakuntien ja paikkakuntienkin asukkaissa havaittavien erojen syntymiselle.

Myös ihmisestä itsestään riippumatonta valintaa tapahtuu; siihen emme itse pysty vaikuttamaan. Ulkoisten olosuhteitten mukaan saattaa valinta kohdistua eri väestöryhmissä jopa vastakkaisiin ominaisuuksiin. Voidaan kuvitella esim., että pienikokoisuus on saattanut nälkävuosina olla elämisen säilymisen kannalta etu, kun taas runsaammissa oloissa on suurikokoinen ja voimakas sivuuttanut heikompansa. Myös ihon ja hiuksien tummuusaste on saattanut olla oloissamme voimakaskin valikoiva tekijä. Mitä vaaleampi ihmisen iho on, sitä runsaammin siihen tunkeutuu riisitaudin estämisen kannalta välttämättömän D-vitamiinin tuottamiseen tarvittavaa auringonvaloa. Väestössä, jonka ravinto sisältää runsaasti mainittua vitamiinia — näin on laita esim. riistan ollessa pääravintona — ei ihonvärillä ole sellaista merkitystä kuin rintamailla, joiden asukkaiden ravinnon pääosa on peräisin D-vitamiiniköyhistä viljatuotteista. Selittyykö lounais- ja eteläsuomalaisen vaaleus ja suurempi koko pohjoiseen ja itäiseen maamieheensä verrattuna näin yksinkertaisesti, on seikka, joka jää arvailujen varaan.

VEREN PERINTÖTEKIJÄT

Edellä olen valottanut niitä syitä, jotka ovat saaneet nykyaikaisen rotu- ja väestötutkijan hakemaan merkkiominaisuutensa muualta kuin silmin tunnistettavista ulkoisista piirteistämme tai tomumajamme mitattavista suhteista. Olen tuonut esiin useitakin eri vaatimuksia, joita vailla perintötekijätutkimuksen tuloksia, saati tarkkaa määrällistä mitoittamista, ei voida pitää luotettavina. Mahdollisimman vähäinen valinta edellyttää, ettei ominaisuuden kantaja saa olla siitä itse tietoinen. Ominaisuutta määräävän perintötekijän vaikutustavan tulee olla tunnettu ja säännönmukainen. Merkkiominaisuuksien suuri lukumäärä antaa lopuksi mahdollisuuden tehdä johtopäätöksiä kohtalaisen pienistäkin väestöryhmistä saaduista tuloksista. Viimeksimainittu vaatimus täyttyy vuosi vuodelta paremmin ihmisen veriryhmien suhteen. Tällä hetkellä tunnetaan kymmeniä erilaisia, toisistaan riippumattomia järjestelmiä, joihin kuuluvista sadoista veriryhmätekijöistä olemme omissa tutkimuksissamme tunnistaneet taloudellisista ja muista syistä vain osan, noin puolen kolmattakymmenettä. Kukin veriryhmä periytyy yhden ainoan perintötekijän määräämänä. Veriryhmien esiintymistiheyden perusteella voidaan näin laskea niitä määräävien perintötekijöiden, geenien, tiheydet. Vaikka veriryhmien monimuotoisuus edellyttääkin, että aikanaan, ehkä vieläkin, niiden suhteen on täytynyt tapahtua valintaa, on tämä toden-

näköisesti ollut erittäin heikko ja vaatii esiintullakseen suuren määrän sukupolvia. Joka tapauksessa on suuri varovaisuus tarpeen tehtäessä veriryhmäjakaantumien perusteella pitkälle meneviä johtopäätöksiä kaukaisina aikoina tapahtuneista väestösekaantumista tai kansojen liikehdinnästä.

SUOMALAINEN VÄESTÖ

Suomea ja suomalaisia koskeva veriryhmiin perustuva väestötutkimus on suhteellisen edullisessa asemassa. Esi-isämme muuttivat Suomenniemelle ensimmäisen vuosituhannen aikana jälkeen Kristuksen eli kolmekymmentä, korkeintaan viisikymmentä sukupolvea sitten: väestömme onkin maapallon nuorimpia. Toisaalta maahanmuutto päättyi ennen historiallisen ajan alkua, eikä tämän jälkeen ole tapahtunut vieraiden väestöryhmien lukumääräisesti merkitsevää sekaantumista. Varsin pienin varauksin voidaan nykysuomalaisten katsoa edustavan sitä kantasuomalaisten perintötekijäjakaantumaa, joka vallitsi itämerensuomalaisten keskuudessa. Varaukset koskevat nimenomaan harvinaisia perintötekijöitä, oli sitten kyseessä harvinaiset veriryhmät tai perinnölliset sairaudet, joiden kohdalla voidaan syystä puhua "suomalaisesta tautiperinnöstä". Hidas ja lukumääräisesti varmaan vaatimaton maahanmuutto on tämän tautiperinnön ja etenkin eräiden koko maapalloa ajatellen suurten harvinaisuuksien rikastumisen syy väestössämme. Eristynyt maaseutuasutus on puolestaan tehnyt mahdolliseksi monien piilevien sairauksien esiintulon sattumanvaraisten paikallisten perintötekijärikastumien ja sukulaisavioliittojen seurauksena.

Toinen tekijä, jolla on merkitystä Inkerin suomalaisten perintötekijätutkimuksen kannalta, on suomalaisen väestön yhtenäisyys, johon jo edellä viittasin. Eräistä päinvastaisista, ennen viime sotia saaduista tuloksista poiketen näyttää siltä, että veriryhmien ja muiden perintötekijöiden esiintyminen ei eri maakunnissa oleellisesti poikkea toisistaan. Toisaalta nähdään suuria paikallisia eroja pitäjä- ja pitäjäryhmätasolla ilmeisenä seurauksena keskenään lisääntyvien väestöryhmien pienuudesta, ei vain asutuksen alkuaikoina, vaan aina nykyaikaan asti ulottuneena ilmiönä.

INKERIN SUOMALAISTEN VERIRYHMÄTUTKIMUS

Lähtiessämme muutama vuosi sitten tältä pohjalta tutkimaan Inkerin suomalaisten perintötekijöitä, oli tutkimuksella ainakin kaksi tavoitettu: halusimme nähdä olivatko vieraisiin olosuhteisiin muuttaneet kansalaisemme pystyneet vieraan väestön liepeillä ja osin sen sisällä säilyttämään suomalaiset piirteensä koskemattomina ja myönteisessä tapauksessa saada todisteen veriryhmäjakaantuman mahdollisuuksista säilyä muuttumattomana runsaan kymmenen sukupolven ajan. Tutkimuksella oli varsin hyvät lähtökohdat. Vaikka Inkerin suomalaisten kantavanhemmat eivät edustaneetkaan tasaisesti maamme eri väestönosia, edustivat he paljon laajempia piirejä kuin ne suomalaiset väestöryhmät, joiden veriryhmien mukaan määrättiin jakautumat maakunta- ja pitäjätasolla. Tietyin varauksin voidaan Inkerinmaalle muuttaneiden katsoa edustaneen suomalaista sekaväestöä. Toisaalta taas alkuaan Inkeriin muuttaneiden määrä oli varsin huomattava, mahdollisesti suurempi kuin aikanaan Varsinais-Suomen asuttaneiden kantavanhempiemme määrä. Näin eivät joukon pienuuden aiheuttamat sattumanvaraiset perintötekijöiden jakaantumavääristymät ole voineet vaikuttaa siihen kuvaan, joka tutkimuksessa paljastuu.

Täällä asuvien Inkerin suomalaisten vähäinen lukumäärä oli syynä siihen, että tutkimuspyyntö osoitettiin kaikille tiedossa oleville Suomessa asuville inkeriläisille. Osoittaa valistuneisuutta ja suurta ennakkoluulottomuutta, että pyyntö sai erittäin myönteisen vastaanoton. Tässä seurassa ei ole syytä palauttaa mieleen niitä seikkoja, jotka tämänlaatuisen henkilökohtaisen kyselyn vastaanottajissa saattaisivat synnyttää epäluuloa huolimatta siitä, että kaikki asianomaisia ja heidän omaisiaan käsittelevät tiedot ilmoitettiin luottamuksellisiksi.

Perintötekijätutkimuksessa vältetään

yleensä tutkimasta lähisukulaisia, puhumattakaan saman perheen jäsenistä. Tämän huomioonottaen oli tutkimukseen osallistuneiden lopullinen määrä kunnioitettava, neljää vailla neljäsataa. Monille merkitsi tutkimukseen osallistuminen paitsi ennakkoluulojen ja pelon voittamista, huomattavaa henkilökohtaista uhrausta, esim. huonon terveyden tai hankalan matkan vuoksi. Käytän tilaisuutta hyväkseni esittääkseni tutkimuksen suorittajien puolesta kaikille siihen osallistuneille ja heidän omaisilleen ihailuni tästä ennakkoluulottomuudesta ja kiitoksen, joka lämpimänä ulottuu myös Inkerin suomalaisten keskuselimille.

TUTKIMUKSEN TULOS

Tutkimuksen tulos, jonka yksityiskohtainen esittely ei tässä ole tarpeen, ei ole Inkerin historian ja perinteet omakohtaisesti tuntevien kuulijoiden kannalta yllättävä: Inkerin suomalaisten perintötekijäjakaantuma osoittautui täsmälleen seuraavan suomalaisen maaseutuväestön keskiarvoja. Hieman kärjistäen voidaan sanoa, että Inkerin suomalaiset osoittautuivat suomalaisemmiksi kuin maamme nykyiset asukkaat, kun asiaa tarkastellaan vertaamalla heitä minkä tahansa yksityisen maakunnan asukkaisiin. Pieni varaus on kuitenkin tarpeen. Tutkittujen henkilöiden ja perintötekijöiden rajallinen määrä ei ehdottomalla varmuudella sulje pois vähäisen vieraan veren sekaantumisen mahdollisuutta. Tämän seikan selvittämiseen on kuitenkin tulevaisuudessa mahdollisuus: verinäytteet odottavat pakasteessa tulevia, nykyistä paremmin voimavaroin varustettuja tutkijoitaan.

Irtitemmattuja, vieraan ympäristöpaineen alaisia väestönosia löytyy eri puolilla maailmaa, mutta perintötekijäjakaantuman säilyminen muuttumattomana kymmenen sukupolven ajan on eräässä mielessä merkittävä tulos.

Esittämäni tutkimuksen tulos on läsnäolijoiden mielestä tuskin yllättävä. Muulle maailmalle, lukien mukaan myös suomalaisen enemmistön, se on riipaiseva todiste siitä, kuinka perusväestöstään irroitettu väestönosa on pystynyt sukupolvesta toiseen uhmaamaan vieraan rodun, uskonnon, uskomusten ja sen sisälle kasvavan suurkaupungin painetta sekä säilyttämään kansanperinteensä paremmin kuin konsanaan edullisemmissa oloissa eläneet nykysuomalaiset.

VÄHEMMISTÖJEN MERKITYS

Olen hyvin tietoinen vaaroista, jotka saattavat olla rotuajattelun ja eri rotujen erilaisen arvostuksen seurauksena, niitähän historia nykyhetkeä myöten on tulvillaan. Pienten vähemmistöjen tai pienten kansakuntien olemassaolo ei ole kuitenkaan maailmanrauhaa uhannut, olkoonkin että lukumäärältään suuremmat ja voimakkaammat väestöryhmät ovat tuon tuostakin väkivalloin tuhonneet tai pyrkineet tuhoamaan näiden omaleimaisuuden. Päinvastoin on sanottava, että juuri pienet kansallisuudet ja vähemmistöt ovat osallistuneet inhimillisen sivistyksen rakentamiseen ehkä suhteellisesti enemmän kuin suuret. Kansalliskiihkosta vapaan kansallisen omintakeisuuden säilyttäminen ja oikea perinteille rakentaminen on ollut ja niin uskon, on oleva vireyttävän ja hedelmällisen maailmanlaajuisen kilpailuhengen eräs edellytys.

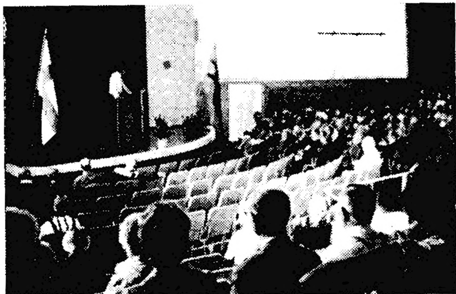
* * *

Lopuksi haluan sanoa muutaman henkilökohtaisen kiitoksen sanan. Suopea ja valistunut suhtautumisenne on suonut minulle tilaisuuden perehtyä heimonne koviin mutta kunniakkaisiin vaiheisiin. Nyt suorittamani kunniatehtävä antoi tilaisuuden muutaman kesäisen päivän aikana uudelleen seurata heimonne menneiden vuosisatojen ja viimeisten järkyttävien vuosikymmenien saattoa. Kylmät numerot ja kuolleet veriryhmien merkkikirjaimet ovat heränneet eloon kertoen uskosta ja voimasta, jonka ansiosta olemme viettämässä kesäjuhlaanne vapaassa Suomessa.

Pie ei männä venäläisel,
tulloo verenrikko,
sattuu lapsi syntymää,
ni tehhää inkerikko.

(Hokema Hietamäeltä,
muistiin merkinnyt Aapo Iho)

Helsingin kesäjuhlat

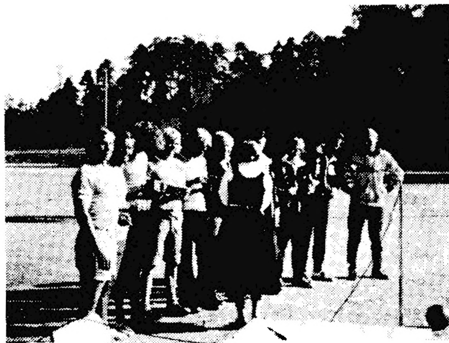

Opettaja Eero Rautajoki puhui avajaispäivän Inkeri-illassa.
Valok. Leevi Iivainen

Inkeriläisten Yhdistys ry:n kesäjuhlaa vietettiin Helsingissä tänä vuonna 29—30. 7. Ajankohta oli siis hieman myöhäisempi kuin tavallisesti, lieneekö siitä johtunut, että juhlakansaa oli myös hiukan vähemmän kuin monena aikaisempana vuonna. Perinteellinen juhlapaikka Munkkiniemen yhteiskoulu kuitenkin sai ottaa vastaan melkoisen määrän juhlijoita, ja esimerkiksi emännillä, jotka tänäkin vuonna hoitivat ruokailupuolen erinomaisesti, riitti puuhaa miltei yötä päivää juhlien aikana.

Juhlat kestivät kaksi päivää, ja ensimmäinen päivä, lauantai, oli omistettu urheilukilpailuille, Inkeri-illalle sekä nuorten omalle tilaisuudelle. Urheilukilpailua suosi tällä kertaa tämän helteisen kesän tyypillinen kaunis sää. Tulokset kilpailusta julkaistaan toisaalla lehdessämme. Inkeri-illassa esiintyivät Hannu Vironmäki (tervehdyssanat), Inkeri Pietikäinen (pianosoolo), Kaisu Kekki (lausuntaa), Eero Rautajoki (puhe), Anja Anderssen yhteislaulua), Erkki Tuuli (Inkeri-kodin kuulumisia). Tervehdyksiä esittivät Ruotsin inkeriläiset sekä eri paikallisosastot. Nuorten illanvietto järjestettiin tutuksi käyneessä Bragen huoneistossa. Tilaisuus sujui viihtyisästi, oli tietokilpailuja, balettia ja hanuripelimannien soittoa; ja yksi illan kohokohtia oli tyttöjen esittämä näytelmä. Samaan aikaan oli järjestetty iltamusiikki Munkkiniemen kirkkoon.

Toisen juhlapäivän, sunnuntain, aloitti lipunnosto ja aamuhartaus Munkkiniemen yhteiskoulun pihalla. Sen jälkeen

Voittanut lentopallojoukkue saa palkintonsa Anneli Vironsepän kädestä.

Vasemmalla Helsingin, oikealla Turun joukkue.

Valok. Leevi Iivainen

Juhlayleisöä, jonka joukosta erottuu monta tuttua inkeriläistä.

kokoonnuttiin juhlajumalanpalvelukseen Munkkivuoren kirkkoon, jossa saarnasi kirkkoherra Matti Vironmäki ja liturgina toimi pastori Vilho Mustonen. Jumalanpalvelus päättyi ehtoollisen viettoon. Juhlien päätilaisuus, päiväjuhla Munkkiniemen yhteiskoulun salissa aloitettiin Helsingin Poliisisoittajien torvisoitolla, minkä jälkeen seurasi juhlava lippujen saattue sekä kunnianosoitus vainajille. Puheen vainajille piti teol.ylioppilas Markku Pyysiäinen. Jälleen kuultiin torvisoittoa, minkä jälkeen maisteri Leevi Iivainen piti tervehdyspuheen, jossa hän painotti inkeriläisten yhteen liittymistä, oman lehden avustamista ja nuorten rohkaisemista mukaan toimintaan. Inkeri Pietikäisen pianosoolon jälkeen juhlien odotettu vieras runoilija Aale Tynni esitti neljä runoaan: Lapsuuteni maisema, Jotakin jatkuvuudesta, Elokuun balladi ja Keinulaulu. Runoilija kertoi myös lyhyesti kunkin runon taustaa, ja mainitsi muun muassa, että runo Lapsuuteni maisema liittyy Venjoen Pääsölän kylään, Aale Tynnin äidin syntymäkylään, jossa runoilijan lapsuuden muistoissa on aina kesä. Laulajatar Terttu Lindroosin esitettyä kaksi suomalaisten säveltäjien laulua kuultiin professori H. R. Nevanlinnan juhlaesitelmä Inkerin suomalaisten veritutkimuksesta. Julkaisemme esitelmän kokonaisuudessaan toisaalla lehdessämme. Esitelmän jälkeen kuultiin Pentti Kivisen kanteleensoittoa sekä lauluesityksiä kanteleen säestyksellä, minkä jälkeen tervehdyksiä esittivät opettaja Aapo Iho, lehtori Anna-Liisa Heikinheimo ja yhdistyksen kunniajäsen Matti Virolainen. Päätössanat esitti kirkkoherra Matti Vironmäki ja juhla päättyi Nouse Inkeri- ja Maamme -lauluun.

Kesäjuhlassa oli myös runsaasti Ruotsin inkeriläisiä, joiden läsnäolo juhlilla aina on omiaan kannustamaan yhteisten juhlatilaisuuksien järjestämiseen. Juhlatilaisuuksien välillä oli juhlapaikan ravintolassa mainiot puitteet vanhojen tuttujen keskinäisille rupattelutuokioille kotoisen tattaripuuron ja monien muiden herkkujen sekä piirakkahahvien ääressä.

Ruotsista tulleet vieraamme halusivat kansallispukuisia tyttöjä kuvaan. Kaikilla kolmella on Tuutarin puku — ylivoimaisesti suosituin kansallispuku juhlissamme.

Aale Tynni

Jotakin jatkuvuudesta

Otan käteeni männynkävyn,
vielä vaalean.
Honkametsien kuulen
sen sisällä humisevan,
näen palkit ja kattoparrut,
kaupunki kohoaa,
näen mastot matkallansa
valtamerien taa.

Kala verkossa — mitä se mahtaa?
Mitä kettu raudoissaan?
Paljonko ihminenkään,
joka syntyy maailmaan?
Ilma on tiheä verkko,
maan kehä on rautainen.
Itkien synnyt,
kuolet valittaen.

Niinpä sanon
mikä sanottava on:
ilman jatkuvuutta
on elää mahdoton.
Eilisessä on säie
joka jatkuu huomiseen,
se kantaa päivän
kaikkine vaivoineen.

Katselen Linnunrataa.
Muistan vainajat.
Muisto on valoa täynnä,
koska he rakastivat.
Olen kiintynyt moniin heistä,
tuttuihin, etäisiin.
Elän osana suuremmasta.
Liityn galaksiin.

(Kokoelmasta Pidä rastaan laulusta kiinni, 1969)

Lapsuuteni maisema

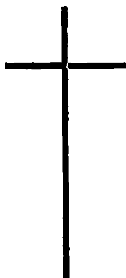
Jokivarren jyrkkä törmä
pitkän ruohon kasvattaa.
Siellä kypsyy heinikossa
monta mansikkaa.
Oi, on piilomansikoilla
tuoksu hieno, lämpöinen.
Sisko, jälkeen vuosien
muistanetko sen?
Tuomen kasvoi kummun harja,
kukkasista täyttyvän.
Musta, musta silkkimarja,
maku outo elämän —.
Joki sininen —.
Liplatellen liikkui laine
yllä hiekan valkoisen —
läikkyvä ja vilkas aine
niinkuin veri iloinen.
Kuinka juostiin metsäteillä,
leikkilaulut muistatko?
Sisko, kaikki oli meillä
silloin jo!

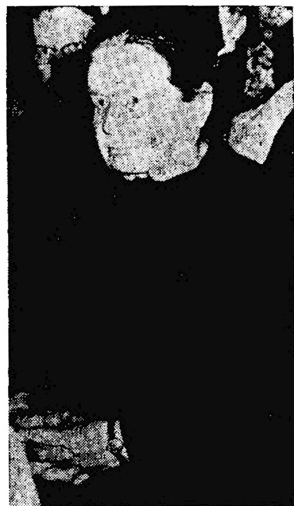
Mutta keskihakuisuus —
mutta keskipakoisuus —
mutta kaksijakoisuus —
alkoiko, alkoiko
mieli hiljaa ikävöidä
täältä pois
silloin jo?

Suuren ristin kirkko heitti
hiekkatiehen valkeaan,
musta kylmä varjo peitti
ruohokentät kirkkomaan.
Takiaisen lehdet suuret
siiviksensä taittaen
lähti kaipauksen tielle
sielu viluinen —.
Outo tuska mieleen hiipi,
sisko, muistatko?
Katkesiko kaipuun siipi
silloin jo?

(Kokoelmasta Ylitse vuoren lasisen, 1949)

SOFIA KÄIVÄRÄINEN

nukkui ikuiseen rauhan uneen tuomien kukkiessa 3.6 1972, illalla Malmin sairaalassa, vaikean sairauden murtamana.

Vainajan siunasi haudan lepoon past. Kaarlo Mäkinen Malmin Isossa kappelissa 17.6 -72 klo 13.00.

Autuaitten leposijoille vainajaa oli saattamassa monilukuinen joukko: omaiset, naapurit ja ystävät. Inkeriläisten yhdistys ry:n edustajat rov. Matti Vironmäki ja Hannu Vironmäki kunnioittivat vainajan muistoa laskemalla kauniin kukkavihkon vainajan arkulle. Rov. M. Vironmäki puhui lämpimin sanoin Inkeriläisten yhdistys ry:n kunniajäsenen muistolle. Omaisten, naapureiden ja ystävien kauniit kukat peittivät vainajan arkun.

Sofia Käiväräinen, os. Karhu s. 29.6 1891 Inkerissä Hietamäen Karhulan kylässä pienviljelijän tyttärenä. V. 1921 solmi avioliiton Jooseppi Käiväräisen kanssa. Pienviljelijän vaimon ankea osa kohtalonaan hän jäi leskeksi v. 1933 kolmen pienen lapsensa kanssa ja joutui ankarasti kamppailemaan jokapäiväisen leivän puolesta, tehden raskasta työtä kolhoosin pelloilla. Kova sitkeys, usko ja luottamus Korkeimpaan auttoivat häntä viemään lapsikatrastaan eteenpäin.

V. 1943 kesällä hän saapui 2 lapsensa kaussa Suomeen ja alkoi siirtolaiselämä Suomessa, joka ei myöskään ollut helppoa.

Aiti oli harras uskovainen ja uskollinen sanankuulija. Hän osallistui ahkerasti kaikkiin Inkeriläisten yhdistys ry:n tilaisuuksiin ja oli jokavuotinen Ruotsin matkojen kävijä. Hänet oli kutsuttu v. 1970 Inkeriläisten Yhdistyksen kunniajäseneksi. Rakasta oli hänelle myös yhteisvastuutyö.

Vainajaa jäivät kaipaamaan tytär ja poika perheineen ja monet, monet ystävät, naapurit ja sukulaiset N-liitossa ja Ruotsissa.

Inkeriläisten Viesti-lehden kautta kiitämme lämpimästi kaikkia naapureita, ystäviä ja Inkeriläisten yhdistys ry:tä ja sen edustajia, jotka ottivat osaa suruumme ja kunnioittivat vainajan muistoa.

Hämeenlinnassa Lempi Leino

Kyykkäkisat Helsingissä

— Kyykässä oli mukana kaksi nais- ja kuusi miesjoukkuetta. Turusta oli saapunut vieraaksemme inkeriläisen nais- ja miesjoukkueen oheella Turun Uuden Karjalaiseuran kyykkäjoukkue. Seurasaaresta oli kaksi karjalaisjoukkuetta. Helsingin inkeriläiset muodostivat yhden naisja kaksi miesjoukkuetta.

— Naisten kyykässä turuttaret osoittautuivat jälleen helsinkiläisiä paremmaksi kuten viime vuonnakin.

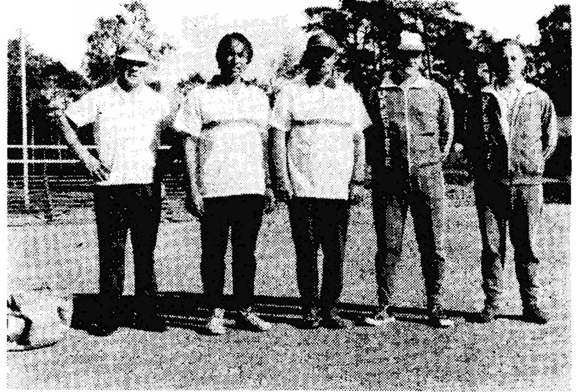
— Pääottelu karjalaiset—inkeriläiset (joht. Väinö Pietari Kekin lahjottamasta pokaalista) käytiin poikkeuksellisesti viimeisenä otteluna. Sen voittivat inkeriläiset 7:llä (4+3) pisteellä.

— Miesten kyykkäturneessa jokainen joukkue pelasi jokaista muuta joukkuetta vastaan kahden kierroksen pelisäännöin. Otteluita tästä kertyi yhteensä 15, joten jokainen mukana peleissä ollut kyykkääjä sai ainakin tarpeeksi pelata. Olosuhteet ja pelikentät olivat erinomaiset samoin kuin kaikkien peli-innostus ja mielialakin. Tästä kaikesta eivät vähiten iloinneet vanhat kyykkääjät Boris Karppela ja Kosti Pamilo ja heitäkin vanhemmat Pekka Mirola ja Antti Hirvas. Heihin kaikkiin liittyy paljon kunnioitusta kyykän arvoista puhuttaessa.

Tulokset:

Naiset: 1) Turku 2) Helsinki

Miehet 1) Turun inkeril. 2) Helsingin inkeril. I 3) Seurasaari I 4) Seurasaari II 5) Helsingin inkeril. II 6) Turun Uusi Karjalas.

Pokaaliottelussa karjalaiset—inkeril. Viimeksimainittujen edustajina olivat oik. lukien E. Telkkinen, P. Kopponen, O. Toivokainen ja T. Halonen. Äärimm. vas. J. Toivokainen niinikään kärkipelaajia kyykässä.

valok. E. Kärkkäinen

— Vajaassa neljässä tunnissa kaikki oli ohi. Toivottavasti ensi vuonnakin tavataan. Erikoisen suotavaa olisi saada myös Ruotsin inkeriläisiä kyykkääjiä tänne Suomeen.

Kyykkäterv. O. Toivokainen

E. Telkkisen tyylinäyte.

valok. O. Toivokainen

RUOTSIN PUOLELTA

Kaksi inkeriläistä veteraania, Paakkonen ja Kämpäs, sattuivat kameran eteen Boråsin kesäjuhlilla. Kämpäs osallistui myös taidenäyttelyyn, josta tulot lupasi lahjoittaa Inkeri-kodin hyväksi.

ISK-n kunniapuh.joh. kapt. U. Hammarström on inkeriläisille hyvin tuttu juhlavieras. Kuvassa Hammarström herttaisen puolisonsa Gunborin ja tyttärensä parissa. Oikealla kuvanottajalle tuntematon juhlavieras.

KIITOS LAHJOITTAJILLE

Aatami Kämpäs Boråsista lahjoitti tekemiään taide-esineitä myytäväksi kesäjuhlien yhteydessä. Koko tulon hän lahjoitti Inkeriläisten Sivistyssäätiölle Inkeri-kodin hyväksi. Aleksanteri Kondrell, joka vastasi taidenäyttelystä Boråsissa, on tilittänyt yhteensä 315 kruunua. Ylijääneet esineet tullaan myymään toisissa tılaisuuksissa. Myös Antti Tervo Mölndalista lahjoitti näyttelyssä mukana olleen maalauksensa Boråsin Inkerin-kerholle. Kiitämme Kämpästä, Tervoa ja Kondrellia hyvästä työstä heimoasian hyväksi.

A. P.

MUITA LAHJOITUKSIA SIVISTYSSÄÄTIÖLLE

29.2. 72 42:50 kr = 36,62 mk Armas P:n veroilmoitustalkoot 19.4. 72 90:— kr = 77,52 mk Ompeluseura Helsingborgissa (Turvikas). 4.7. 72 20:— kr = 17,52 mk Nikolai Mullo, Trollhättan.

Pohjolan kesä on kaunis, mutta lyhyt. Nuorille juhlan väliaikoina oli tärkeää saada auringon hyväileviä säteitä kasvoihin sekä — kauneihin sääriin. Kuvassa "Peräjärvelöisii" Boråsin seurakuntatalon edustalla.

Valok. ja teksti O. Himiläinen

BORÅSIN KESÄJUHLIEN URHEILUTULOKSET

Yleinen miesten 100 m: 1) Karl-Erik Montonen, Mölnlycke 12,9 2) Vihtori Aitman, Huddinge 13,0 3) Lauri Lehtinen, Helsinki 13,1

Yleinen miesten korkeushyppy: 1) Karl-Erik Montonen, Mölnlycke 150 2) Lauri Lehtinen, Helsinki 145 3) Juhani Montonen, Mönllycke 140 4) Eino Paakkonen, Partille 140 5) Toivo Näppi, Helsinki 130

Yleinen miesten kuulantyöntö: 1) Terho Prähky 9,49 2) Väinö Kemppainen, Göteborg 8,71 3) Aarne Korpponen 8,58 4) Reino Paakkonen, Helmstad 8,48 5) Valdur Linkruus, Mölnlycke 8,16 6) Väinö Kainelainen, Borås 7,82 7) Lauri Lehtinen, Helsinki 7,36

Tytöt alle 12 v. 60 m: 1) Marja-Riitta Uusikartano, Eskilstuna 10,6 2) Leena Paakkonen, Partille 10,6 3) Carita Hynninen, Kungsör 11,2 4) Susanne Ruotsalainen, Mölnlycke 11,2

Tytöt yli 12 v. 60 m: 1) Eija Paakkonen, Partille 2) Birgitta Paakkonen, Partille

Pojat alle 10 v. 60 m, erä 1. (8—9 vuotiaat): 1) Olle Kakko, Mölndal 9,6 2) Raine Hynninen, Kungsör 10,1 3) Kari Soittu, Mölndal 10,2 4) Pekka Kurvinen 5) Kimmo Huurto, Hanko ja Lennart Pullinen, Göteborg

Pojat alle 10 v. 60 m, erä 2 (nuoremmat): 1) Ari Koponen 10,7 2) Anders Paakkonen, Borås 11,4 3) John Lindroos, Mölnlycke 12,8 4) Rainer Paakkonen, Partille 5) Erkki Ruotsalainen, Mölnlycke

Pojat 10—13 v. 60 m: 1) Harri Paakkonen, Mölndal 2) Pauli Häyhänen, Dalsjöfors 3) Arvo Rokka, Örebro 4) Ari Kopponen, Turku 5) Martti Rokka, Örebro

Ikämiehet 100 m: 1) Viktor Tilkku, Göteborg 12,6 2) Aleksanteri Ruotsalainen, Mölnlycke 13,6 3) Eino Paakkonen, Partille 13,9 4) Toivo Näppi, Helsinki 13,9

Lentopallo: Ruotsi—Suomi 2—0

Jalkapallo: Boråsin Suomi-Seura—Mölndals Sportklubb 4—0

Kyykkä: 1) Turku 2) Helsinki 3) Borås

HELSINGIN URHEILUTULOKSET

Tulokset: (suoritusjärjestyksessä)

Juoksut 60 m:

I Nappulasarja lapset alle 8 v. 1) Korkka, Aune (8 v.) 13 sek. 2) Korkka, Kirsti (6 v.) 13,3 sek. 3) Korkka, Eila (3 v.) 13,4 sek. 4) Tokko, Ari (5 v.) 14 sek.

II Tytöt alle 12 v. 1) Hely Dolk 9 sek. 2) Riikka Kekki 11 sek.

III Tytöt yli 12 v. 1) Brita Lehtinen 8,5 sek. 2) Monika Kelo 8,7 sek.

IV Pojat 11—13 v. 1) Tapio Lehtinen 9 sek. 2) Esa Kelo 9,2 sek. 3) Pentti Lehtinen 9,3 sek. 4) Jarmo Kelo 9,5 sek.

Juoksu 100 m:

V Pojat 17—20 v. 1) Lauri Lehtinen 14,20 sek. 2) Arto Nyman 20 sek.

VI Miehet 21—34 v. 1) Viktor Tilkku 13 sek. 2) Olavi Tokko 13,5 sek. 3) Pekka Lehtinen 13,8 sek.

VII Korkeushyppy: 1) Pekka Lehtinen 160 2) 2) Lauri Lehtinen 155 3) Olavi Tokko 150 4) Arti Nyman 145

VIII Pituushyppy: 1) Viktor Tilkku 504 2) Olavi Tokko 492 3) Lauri Lehtinen 465 4) Pekka Lehtinen 459

XI Naisten kyykkä: Turun inkeril. joukkue voitti Helsingin inkeril. joukkueen 11 pisteellä ja sai täksi vuodeksi kiertopokaalin.

X Miesten kyykkä: 1) Turun inkeril. joukkue 10 voittopistellä 2) Helsingin inkeril. I jokkue 8 voittopisteellä 3) Seurasaaren Karjal. Sivistysseuran I joukkue 6 vp. 4) Turun karjal. joukkue 5) Helsingin inkeril. II joukkue 6) Seurasaaren Karjal. Sivistysseuran II joukkue

XI Kyykkäottelussa Inkeriläisten yhdistetyn joukkueen ja Saurasaaren Karjal. Sivistysseuran välillä voittivat ensiksimainitut ja saivat kiertopalkintopokaalin täksi vuodeksi.

XII Lentopallossa voitti Helsingin joukkue Turun joukkueen (jossa oli 2 naista Ruotsin inkeriläisistä)

Lentopallo Turun joukkue: Ilo Siippalainen, Neikko Laine, Aarne Korpponen, Viktor Tilkku, Viktor Koivulainen. Helsingin joukkue: Leevi livainen, Lare Lahtinen, Pekka Lahtinen, Matti Nurminen, Arto Nyman.

513

Väinö Pietari
KEKKI

toimitusjohtaja
kaupunginvaltuutettu
Inkeriläisen Sivistyssäätiön hallituksen puheenjohtaja
Kansallisen Eläkeläisliiton puheenjohtaja

Terveyteni on palautunut. Kun heimosanomani aina kaupunginvaltuustoon asti on ollut tällä vaalikaudella tuloksellista, katson velvollisuudekseni jatkaa vielä kaupunginvaltuutettuna seuraavan vaalikauden.

Minä kiitän viimekertaisesta suopeasta suhtautumisesta ja toivon, että tälläkin kertaa annatte äänenne Väinö Pietarille. Numeroni on 513.

Lupaan olla luottamuksenne arvoinen.

Väinö Pietari uudelleen kaupungin valtuustoon

Kerro tästä ystävillesikin.
Kokoomuksen ehdokas Helsingissä.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Syksyn ensimmäinen kuukausitilaisuus on 24. 9. klo 14.00 Agricolan seurakunnan seurakuntakodissa, Tehtaankatu 23 sisäpiha. Tervetuloa joukolla aloittamaan syksyn toimintaa.

Muut tilaisuudet ovat samassa paikassa 22. 10. ja 26. 11. Joulujuhla pidetään Munkkivuoressa 10. 12. Vanhusten joulujuhlasta ilmoitetaan vielä tarkemmin.

TURUN PAIKALLISOSASTON

syystoimintakausi aloitetaan Mikkelinä 1. 10. klo 14 Karjalaisten talolla.

Tervetuloa!

OMAISIA ETSITÄÄN

Omaiset Neuvostoliitossa etsivät seuraavia henkilöitä:

Toronen, Juho Matinpoika, Toksovan piirikunnan Kuismalan kylästä Listalasta. Joutunut ehkä vangiksi 1941—45?

Petrova, Elvi Juhanintytär, synt. 26. 1.. 1926 Lopatin kylässä (Sergejevka), Matoksin kyläneuvoston alueella Kuivastin raionissa. Joutunut eroon äidistä ja siskosta 1942 Toksovan asemalla. Viimeinen tieto saatu 1943 Maikopista, jossa työskenteli lastensairaalassa saksalaisten miehittämällä alueella. Ehkä siirtynyt Saksaan, Belgiaan? Äiti ja sisar etsivät. Tiedonannot pyydän toimittamaan osoitteella

Kai Niemi, DE
Sahanmäenkatu 9 B 12
05800 Hyvinkää 58
puh. toim. Hki 601 911/146

RUOTSI

LEIRILÄISTEN TREFFI

tulee olemaan Boråsin Inkerin Kerhon kesämökillä sunnuntaina 24/9 1972. Lipunnosto klo 12. Kaikki nuoret ja entiset leiriläiset tulkaa mukaan.

Inkerin Kerho

BORÅS

Inkerin Kerhon vuosikokous pidetään lauantaina 7/10 1972 klo 17.00 Gustaf Adolfin seurakuntatalolla. Päiväjärjestyksessä on sääntöjen määräämien asioiden lisäksi tullut johtokunnalta ehdotus että muutettaisiin käytännöllisistä syistä toimintavuosi samaksi kuin kalenterivuosi. Seuraava toimintavuosi tulisi olemaan 1/9 1972 — 31/12 1973 ja sen jälkeen joka kalenterivuosi. Sääntöjen 9 § ehdottaa johtokunta tämän takia seuraavaksi: "Vuosikokouksen kutsuu koolle kerhon johtokunta kerran vuodessa 1/1—28/2 välisenä aikana. Ylimääräisen........tavalla. Kerhon toimintavuosi on sama kuin kalenterivuosi. Tilintarkastus......asioista."

Vuosikokouksen yhteydessä tarjoaa Kerho kiitokseksi kahvit kaikille jotka olivat mukana kesäjuhlien valmisteluissa ja järjestelyissä. Esitetään filmi kesäjuhlista. Kaikki tervetulleita!

Inkerin Kerho

ÖREBRO

Pyhäinmiesten päivänä 4. 11. klo 14.00 muistojumalanpalvelus ja H.p.e. St. Mikaelin kirkossa, saarnaa piispa S. Danell. Jumalanpalveluksen jälkeen seppeleen lasku muistokivelle. Sen jälkeen kahvitarjoilua ja seurat Olaus Petrin seurakuntatalolla.

Kaikki lämpimästi tervetulleet!

TOIMITUKSEN OIKAISUJA

Valitamme paria viime numerossa esiintynyttä virhettä. Yksi oli painovirhe, joka oli muuttanut rouva Hilma Kiijärven sukunimen Kivijärveksi. Viime numeromme harvinaisen valokuvan oli siis lähettänyt *Hilma Kiijärvi.* — Kerroimme Boråsin juhlien kokkoillasta ja sen vetäjästä *Aino Kekkosesta,* mutta meiltä unohtui mainitsematta kokkoillan tarmokas järjestäjä *Martta Pappinen,* jota saamme myös ensi sijassa kiittää kokkoillasta. — Lehdessämme valitettiin, ettei Ruotsista ollut naisten kyykkäjoukkuetta pelaamassa Suomen joukkuetta vastaan. Tämä johtuikin siitä, että Suomesta oli naisten kyykkäjoukkueesta ilmoitettu vasta aivan viime hetkessä.

inkeriläisten viesti

OSOITEOSASTO
c/o A. VIRONSEPPÄ
SALLATUNTURINTIE 2 C 26
00970 HELSINKI 97
puh 327046

MUUTATTEKO?

KIINNITTÄKÄÄ TÄHÄN OSOITE VIIMEKSI SAAMASTANNE INKERILÄISTEN VIESTISTÄ KIRJOITTAKAA ALLE UUSI OSOITTEENNE JA POSTITTAKAA MEILLE ENSI TILASSA

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

PAINOYHTYMÄ OY 1972/LOVIISA

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 8017 286, 465 837
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Vironseppä Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 327 046
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 „ „ 80,— 1/4 „ „ 50,— Kuva ilmoituksessa 10,— Kuolinilmoitukset 10,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirto n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirto n:o 416608 — 9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R. Y.

KANSIKUVA KERTOO: Vuonna 1803 rakennettu Venjoen puukirkko.

Venjoen kirkon historiikkia

Puhunut Wenjoen kirkossa 19 30/11 27

PIETARI FRIIS

Julkaissut Saini Laurikkala

Vuonna 1802 rovasti Helbergin (p.o. Parselbergin) ollessa Wenjoella rakennettiin tähän paikalle toinen puukirkko ensimmäisen sijalle. Kirkko oli rakennettu vanhaan tyyliin, niin sanottu "ristikirkko". Varmaankin moni seurakuntalaisista vielä hyvin muistaa sen.

Kirkko ei kuitenkaan näkynyt tyydyttävän venjokelaisia, sillä uuden kirkon rakentamishalu on ollut vireillä pitemmän aikaa. Monta kymmentä vuotta ovat venjokelaiset siitä tuumineet. 12 p. kesäk. v. 1866, kun kirkon kassaan oli kerääntynyt varoja 2000 ruplaa, määräsi seurakunta kokouksessaan kuuden vuoden aikana korjattavaksi 25 kop. miehenmaalta kirkon remonttiin, sillä kirkon katto ja kellotapuli tarvitsivat korjausta, mutta tällä verotuksella ei ollut tarkoitus ainoastaan kirkon remontti, vaan toivottiin niistä varoista kertyvän varoja uuden kirkon rakennustakin varten. Mutta jo samana vuonna 12 p. lokak. päätettiin yllämainitut varat käyttää tulevan kolmen vuoden ajan kirkkokoulun rakentamiseen, koska siihen saakka ei varsinaista koulurakennusta ollut. Näin ollen ei kirkon remontista mitään tullut.

Että uutta kirkkoa mieluummin seurakunta tahtoi, mainittakoon vaikkapa esimerkiksi, että 16 p. toukok. v. 1869 lahjoitti Simo Rikkinen 2 r. 40k. uuden kirkon rakennusrahastoon, joka silloin jo siis luultavasti oli olemassa. Mutta kun kuusi vuotta oli kulunut, niin 13 p. helmik. v. 1872 ei kokouksessa ollut enään puhettakaan vanhan kirkon remontista, vaan määräsi kokous yhä edelleen 6 vuoden aikana korjattavaksi tuon saman verotuksen 25 kop. miehenmaalta. Samassa kokouksessa päätettiin kääntyä kaikkein korkeimpien virastojen puoleen pyynnöllä saada velka uuden kirkon rakentamista varten. Tällöin siis julkisesti lausuttiin synnyinsanat tälle kirkolle.

Vuoden kuluttua 29 p. heinäk. 1873 valitaan jo rakennuskomitea, johon tuli valituksi Andreas Pönni, Andreas Hynninen, Matti Ryntty, Juhana Pitkänen, Juhana Kelo, Simo Nuija, Juhana Leppänen, Andreas Luukkanen, Simo Nikkarinen, Andreas Mäyrä, Andreas Paajanen, Matti Mullo, Aadam Jänis, Johan Pöllä, Matti Mäyrä ja Jaakob Korpelainen sekä itseoikeutettuna seurakunnan kirkkoherra A. Stråhlman. Tälle komitealle jätettiin kaikki valmistushommat uuden kirkon rakentamiseen nähden.

25 p. toukok. v. 1875 korotetaan tuo yllämainittu verotus 50 kopekalla, syystä, että 25 kop. verotuksella kuluisi liian kauan aikaa ennenkuin tarvittavat varat uuden kirkon rakentamiseen kerääntyisivät. Samoin jaettiin pikkukirjasia vapaaehtoisten lahjojen keräämistä varten. 8 p. lokak. 1878 korotettiin vero vielä 25 kop., joten siitä pitäen maksettiin rupla revisalta.

Näin olleen kertyi varoja sekä veroista että vapaaehtoisista lahjoista ja oltiin rakennushommissa päästy niin pitkälle, että seurakunta kokouksessaan 16 p. lokak. v. 1883 tekee lopullisen päätöksen kirkon rakentamisesta ja valitsi nyt rakennuskomitean. Seurakunta luovutti rakennuskomitealle kaiken päätösvallan kirkonrakennusasiassa. Komiteaan valittiin: Pietari Moltsa, Tahvana Häyhönen, Mooses Taina, Andreas Paalonen, Juhana Matinp. Kelo, Aadam Juhananp. Karhu, Simo Jaakonp. Nuija, Mikkel Andreaksenp. Leppänen, Matti Andreaksenp. Lipponen, Aadam Andreaksenp. Leppänen. Andreas Tahvananp. Luukkanen, Pietari Tahvananp. Luukkanen, Andreas Eljanp. Mäyrä, Juhana Jaakonp. Susi, Juhana Matinp. Hartikainen, Matti Jaakonp. Mullo, Simo Jääskeläinen, Andreas Talja, Aadam Jänis, Juhana Wanhanen, Juhana Luukkanen, Juhana Pöllä, Aabram Tarki-

jainen, Juhana Hynninen, Matti Pukki, Simo Andreaksenp. Rikkinen, Simo Matinp. Liske, Matti Juhananp. Kekkonen, Andreas Tahvananp. Tikka, Jaakob Andreaksenp. Laihonen, Juhana Tahvananp. Hynninen, Juhana Andreaksenp. Pönni, Andreas Matinp. Hynninen, Eljas Andreaksenp. Mäyrä, Aadam Andreaksenp. Tuhkanen, Juhana Tahvananp. Luukkanen, Pietar Andreaksenp. Hyyrönen, Jaakob Matinp. Tatti, Pietar Juhananp. Moltsa, Pietari Matinp. Kouru, Juhana Simonp. Järnä ja Suomen kansalaisten puolesta Aadam Louhelainen.

Edellinen komitea oli saanut udelulta 30.000 ruplan korottoman lainan, joka oli sijoitettu valtion pankkiin. Omia varoja oli samoin valtion pankissa säilytettynä 24,150 ruplaa ja kirkon kassassa puhtaana rahana 4,692 rup. 27 kop. Näillä varoilla aloitti rakennuskomitea työnsä. Se hyväksyi arkkitehti Aleksander Fomits Widovin pohjapiirustuksen, teki sopimuksen työnjohtaja Ponttelei Filipovits Badajevin kanssa, vedätti rakennustarpeita ja antoi keväällä v. 1884 L. Bijukovy purkaa vanhan kirkon ja uudessa kirkossa puutyöt Otto Perälälle.

Enemmän kuin 10 vuotta puuhattiin tositeolla ennenkuin uskallettin käydä rakennustöihin käsiksi. Mutta puuhat eivät hukkaan menneet. Rakennus kohosi kohoamistaan, kunnes vouden perästä v. 1885 syksyllä oli kirkko valmis käyden maksaan vähän maille 80,000 ruplaa.

17 p. marraskuuta v. 1885 sai rovasti Stråhlman, joka oli raskaimman helteen tässä työssä kantanut, ilomielin astua piispan ja melkein kaikkien Inkerin pappien y.m. korkeitten vieraitten seuraamana uuteen kirkkoon sitä tarkoitukseensa vihkimään. Ei ollut Wenjoen seurakuntakaan kylmä kirkkoonsa, sillä kirkko täyttyi aina tunkookseen asti, huolimatta siitä, että olikin jaettu erityiset pääsyliput kirkkoon, eivätkä lähestulkoonkaan mahtuneet kaikki sisälle, jotka sinä päivänä olivat kirkolle tulleet.

"HERRA JEESUS SIUNATKOON" — nousi silloin tuhansien venjokelaisten sydämistä huokaus, kun astuivat uuteen, valoisaan, siistiin kirkkoonsa. Ja — siunasihan Herra tätä kirkkoa, siunasi virkistävillä, kirkkailla aurinkoisilla päivillä, muisti myös kovilla koettelemuksienkin hetkillä...

Rovasti Stråhlmannin voimat olivat jo murtuneet tämän kirkon aikana, joten toimintansa alkoi olla väsyneen miehen hiljaista ahertelua. Mutta hänen elämänsä loppuvuosina oli hänellä miehiä, jotka kylläkin kykenivät luomaan virkeyttä uskonnolliseen elämään seurakunnassa. Mainittakoon vaikkapa esimerkiksi pastori Murén, jos hän ei jäistä sydäntä saanut lämpenemään, niin kuka sen olisi sulamaan saanut. Vaikka vähän aikaa hän seurakunnassa oli, niin varmaan sittenkin häntä vielä moni muistelee. Vaikka, kuten jo sanoin, rovasti Stråhlmanin voimat olivatkin murtuneet, mutta kun äkkiä hänet kuolon koura korjasi v. 1893, niin kaipauksen ja kaihon kyyneleillä täyttyivät venjokelaisten silmät. Tuntui, kuin aurinko olisi mennytkin pilvien taa —. Niinhän se usein meistä tuntuu, kun emme tahdo muistaa, että ihminenhän on muuttolintu, joka tulee, on aikansa, taas poismennäkseen.

Rovasti Stråhlmannia seurasi kaksi vakinaista pappia, asessori Otto Rokkanen vanhempana ja pastori A. Karvonen nuorempana pappina. Lahjakkaat, voimiltaan vankat olivat molemmat papit ja onnistuikin heidän saada uutta virkeyttä hengelliseen elämään seurakunnassa. Kirkko oli aina täynnä sanankuulijoita. Pyhäkoulu sai uutta elinvoimaa. Musikaalisella alalla saatiin monta saavutusta. Kirjasto uusittiin, jossa viime aikoina oli lähes 3,000 nidosta, josta kirkossa kävijät saivat kotiinsa viedä uskollisia ystäviä itselleen. Kirkko perusteellisesti korjattiin v. 1897. Tätä aikaa voi täydellä syyllä sanoa valoisimmaksi ajaksi, mitä kirkko on olemassaolonsa aikana nähnyt. Pitkäksi kävisi kertomus, jos yksityiskohtaisesti selostettaisiin Rokkasen ja Karvosen aikaa Wenjoella. Sanottakoon lyhyesti, että he hyvin täyttivät sen, jota piispa Pingout terotti heille virkaan asettaissa 3/4 1895 pontevassa puheessaan sanojen johdosta "Kaitse minun karitsoitani."

Mutta ei ikuista päivää nytkään. Jo vuonna 1907 peitti pilvi päivän armaan, sillä silloin sai asessori Rokkanen hal-

vauskohtauksen, josta hän ei enään koskaan täysin tointunut. Että tämä sairauskohtaus oli kipeätä venjokelaisille voi hyvin arvata, kun ulkopuolella seurakuntaakin julkisessa sanassa oli lausuttu: ”Wenjoella se sairastaa, jota Inkerin kansa rakastaa.” Halvauskohtauksessa menetti hän puhelahjansakin kokonaan. Vähittäin hän kuitenkin toipui siksi, että kykeni auttavasti tehtäviään hoitamaan, joskin entisestä lahjakkaasta, tarmokkaasta ja työkykyisestä hengenmiehestä ei jäänytkään jäljelle kuin varjo vain. Mutta huolimatta siitä riitti hänellä intoa, harrastusta ja hyvää tahtoa työskentelemään Wenjoen ja Inkerinkin kansan hyväksi aina kuolinhetkeensä saakka.

Vaikka asessori Rokkasen sairaus olikin kova isku, niin siitä huolimatta oli Wenjoella vielä toinen pappi, pastori A. Karvonen. Pastori oli silloin parhaissa miehuuden voimissa ja herttaisen lempeän luonteensa takia seurakunnan suosittu pappi. Jääden melkein yksin toimimaan uhrasikin hän rehellisellä sydämellä parhaat voimansa tämän kirkon ja seurakunnan hyväksi, aina siksi kunnes kuolon kova koura aivan äkkiarvaamatta korjasi hänet. A. Karvonen kuoli sängyssään sydänhalvaukseen yöllä 1 p. maalisk. v. 1916 ollen pappina Wenjoella vuodesta 1892.

Nyt jäi sairas asessori yksin. Vielä yritti hän väsyneillä voimillaan toimia, mutta siellä syvällä sisimmässään soi kuitenkin kesken kiireistä työtä: *kotiin, kotiin!* Ja silmien loistekin näkyi selvästi laulavan: *”Mä pääsen jo Luojani luo!”* Eikä hänen tarvinutkaan kauan odottaa, sillä aivan tasan puoli vuotta myöhemmin pastori A. Karvosen kuolemasta sai seurakunta kuulla uuden murhe- ja suruviestin: Pääkirkkoherra, asessori Rokkanen ei ole enään elävitten joukossa. Säälimätön kuolon viikate katkaisi hänen elämänsä langan 1 p. syysk. v. 1916. Hän oli ollut virkamatkoillaan Leningradissa ja raitiotievaunuun astuessaan sai aivohalvauksen ja matkalla Obuhovan sairaalaan nukkui ikuiseen uneen ollen pappina Wenjoella vuodesta 1894.

Nyt jäi kirkkomme tykkänään orvoksi. Tosin pastori Karvosen tilalle oli valittu pastori A. Kajanti, mutta hänkään ei ollut vielä seurakuntaan tullut. 1 p. marrask. v. 1916 tuli seurakunnan kutsusta pastori Kajanti seurakuntaan. Vaikka hän olikin valittu nuoremmaksi papiksi, mutta nyt pääkirkkoherran kuoltua pyysi seurakunta Kajantia vanhemmaksi papiksi ja julisti nuoremman papin viran avonaiseksi. 24 p .helmik. v. 1918 valitaankin nuoremmaksi papiksi pastori Lauri Jokinen. Paljon lupaavalta näytti noitten nuorten lahjakkaitten pappien elämän aika tulevan, mutta lyhyt oli heidän olonsa seurakunnassa, sillä olojen pakosta oli hiedän siirryttävä pois paikkakunnalta.

V. 1919 toimi muutaman kuukauden pappina kirkkoherra Armas Aavikko, joka samalla oli myös Wälskärinä Paulovskissa.

Kansalaissodan riehuessa paikkakunnalla syksyllä v. 1919 tuli kirkko rikkiammutuksi ja koko kirkollinen elämä lakkautui muutamaksi kuukaudeksi. Syksyllä v. 1920 alkaa papillisia tehtäviä toimittaa Inkerin kirkkoherra, rovasti K. Siitonen.

Silloin nousi myös kysymyskirkon korjaamisesta, mutta aika oli kovintyhjä. Seurakuntalainen Matti Hynninen ottaa rohkean askeleen ja alkaa yrittää. Sitkeän ja kovien ponnistusten tulos oli, että kirkko saatiin, kuin saatiinkin käyttökelpoiseksi.

Kun rovasti Siitonen ei voinut joka sunnuntai pitää Jumalanpalvelusta, niin alettiin hommata sitä, että papillisia tehtäviä toimitettaisiin säännöllisemmin. V. 1922 valitsee seurakunta seurakunnan hoitajaksi S. Pennosen, joka oli siinä toimessa vuoteen 1925. Vaikka hän olikin yksinkertainen kansanmies, ei hänenkään aikansa ollut merkitystä vailla. 30 p. elok. v. 1925 valittiin seurakunnan hoitajaksi nykyinen seurakunnan hoitaja P. Braks.

Lukkareina tämän kirkon aikana on ollut Paavo Piipponen aina kirkon alkuajoista vuoteen 1919, jolloin surmaava kuula lopetti hänen elämäntyönsä. Häntä seurasi Kokka, jonka jälkeen oli J. Hämäläinen, ja ovat he kaikki olleet musikaallisen taiteen harrastajia seurakunnassa. 24 p. helmik. v. 1924 tuli lukkariksi nykyinen lukkari A. Hirvonen.

Siinä lyhyt kertomus tämän kirkon vaiheista ja eikö totta siinä ole vuorotellen vaihdelleet onnen kirkas helskyntä syvien suruväreilyjen kanssa. *Kirkko*, ylevänä se seisoi onnettaren sille hymyillessä, uljaana kovimpienkin koettelemuksien hetkinä. Sekä onnen että kovanonnen hetkinä uskollisesti tehtävänsä tehnyt, sillä eikö totta ole moni tänne tullut raskaan kuorman rasittamana ja saanut lähteä kevein mielin, eikö moni tullut syvän surun sortamana ja saanut lohtua rintaansa niin, että silmät oikein ilosta säteili, eikö moni eksyksissä harhaileva ole täällä löytänyt oikeata tietä isän kotiin . . . ?

Tarkoitustaan se palveli silloinkin, kun se sai seistä taistelukentän keskellä. Silloin kun tykit ähki, kun kärsimys, tuska, valitus ja kuolema sen ympärillä rehoitti, silloin kuin niin paljon veriruusuja puhkesi monen povesta syksyn routaiselle maalle, silloin kun moni kirkon palvelijakin sai sydänverensä kirkon läheisyydessä vuodattaa ja kuolon tuskat kärsiä . . . Silloin — koettelemuksen kovimpana päivänä, vaikka rikkiammuttuna seisoi se kuitenkin uljaana, sen tornin huippu oli yhä kohdistettu korkeuksia kohti ja se tahtoi ikäänkuin sanoa noille maassa tuskaa kärsiville: "Tätä, ainoastaan tätä voi teille maailma antaa, siksipä kärsivä raukka: jätä maa, luo katsees taivahalle, sieltä rauhan saat, sieltä sydänkaipehelle rauhan äänet virtaa vienot, soinnukkaat . . ." Myrsky oli laannut, taistelu loppunut, jäi kirkko hävityksen muistopatsaaksi seisomaan. Seurakuntakin näkyi unehuttaneen sen. Harvat olivat, jotka tulivat kirkkoa katsomaan. Muistan vielä hyvin, kun kirkonmies Elvin kanssa tulimme kirkkoon korjaamaan mitä vielä korjattavissa oli. — Hävitystä kaikkialla, kirkko melkein rauniona ja rujaa täynnä. Taivaan linnut löysivät sisällä paikan jossa pesivät. Oi! Tätä vartenko on niin paljon työtä tehty, näihin raunioihinko hautautuu vuosikymmeniä kestäneet puuhat?! Ei! Jumalan kunniaksi tehty työ ei hävityksessäkään häviä, se kestää kaikki koetukset . . . Sanoinhan jo äsken, että vaikka kirkko olikin melkein rauniona, löytyi rohkeutta uudelleen yrittää kohottaa ja tuon yrityksen tulos on, että me tänä päivänäkin olemme voineet ilomielin kokoontua tähän temppeliin viettämään sen 42 vuoden muistopäivää.

Tuona verrattain lyhyenä olemassa olonsa aikana on kirkkomme niin äärettömän paljon nähnyt, mutta kaikissa sen vaiheissa on aina ollut yksi *sama*, se on ollut ja on edelleen *sama*! Tulkoon talvi, taikka kesä, rauha taikka myrsky maan, mutta "Jeesus Kristus se on sama eilen, tänäpäivänä ja niin myös ijankaikkisesti." Aamen!

ILOPILLEREITÄ LEMPAALASTA

Heinolan kylästä Silakan Tahvana oli siihen aikaan kun minä muistan valkeatukkainen, rillipäinen ukko, joka teki töiksensä vaan puuastioita. Kerran tuli hänen verstaaseensa joku 'suomalainen' ja pyysi neuvomaan tietä Körtsiin. Ukko jatkoi höyläämistänsä ja katsettaan kääntämättä neuvoi tietä: "Vai Körtsii sie tahot piässä. No, sinne sie piäset oikein helpol. Täst miät ensin Kovelinrötköö, sit senko loikkaat sav'ojan yli ja nouset Tillinkankaal, sit miät Sutelan pellon peritse ja Marolan aita vieritse, sit piäsetkii jo Körtsii." Mies poistui yhtä tyhmänä kuin oli tullessaankin.

× × ×

Mikkel-sejän pojat tulivat minun halkokuuriini, ja siinä sitä töllisteltiin, kun vettä satoi niin turkasesti. Tahvana huokasi: "Voi hyvä Jumala ko antaa vettä." Simo karjasi siihen jatkoksi: "Mikä hyvä Jumala? Mie hajotin kolm kuormaa heinii — hiä mättää tuolviisii vettä pääl." Matti oli helluntailaisia ja virkahti tähän: "Kako Jumala ol nyt ko kastel heinät."

Nimetön Matti

Laurilta laumaan ja Pertulta matkaan

Jos on kesällä pihlajissa runsaasti marjoja, niin on syksy sateinen.

Hermannilta (12.7.) heinää saatto pellolle, Jaakon päivään 25.7.) mennessä oli saatot korkattava pellolta pois ja saatava tuli tupaan. Mutta jälkeen Jaakon kuhilas pellolle ja poika hevosen selkään, silloin alkoivat illanistujaiset niin omassa kylässä että naapurikylissä.

Ei sikkii siipikarja jälkeen päivän Perttylin (24.8.)

Mitä päivä Perttylinä, sitä sää syksyllä.

Pääskyset Laurilta laumaan ja Pertulta matkaan.

Niin monta päivää kun jälkeen Pertun pääskyset viipyvät täällä, niin monta viikkoa jälkeen Mikkelin jatkuu kesää.

Kylvä, kynnä uutisella Laurin ja Perttylin välillä.

Mikkelinä (29.9.) nauriit kuoppaan ja vahat mummot uunin päälle, sillä Mikkeliin mennessä yritettiin saada peltotyöt loppuun suoritetuksi.

Syksynen yö ajaa yhdeksän hevoisen selässä.

Jos lehmät syksyllä laituimelta kotiin tullessaan toivat oljen tahi heinänkorren suupielessään kotiin, se tiesi pitkää kevättä seuraavana vuonna.

Simo siltoja tekee, Martti (28.10.) maata vahvistaa.

Martti maalla, karttu jäällä, paimenet kylän kavulla.

Antti (30.11.) aisoilla ajaa.

On yötä yökötellä Annin päivän aikana (9.12.).

Taka joulunhan se talvi on.

Joka mies se jouluna ajaa, mutta se mies joka pääsiäisenä.

Kun hevonen haukotteli talvella, niin se tiesi suojasäätä, kun koira piehtaroi hangella, niin tulee lumipyry.

Jos uuden vuoden yönä on tähtiä taivaalla niin on myös syksyllä kuhilaita pellolla.

Joulusta 13 viikkoa Maariaan, Maariasta 13 juhannukseen, juhannuksesta 13 Mikkeliin, Mikkelistä 13 jouluun.

Simo Höylä

Eeva Kuokkanen 85 vuotta

Tainionkoskella täyttää tämän kuun 22. pvnä 85-vuotta vanhaemäntä Eeva Kuokkanen o.s. Tanninen. Hän on syntynyt Inkerissä Rääpyvän pitäjän Myllyojan kylässä. Vuosi sitten hän jäi leskeksi elettyään puolisonsa Juhanan kanssa yhdessä yli 65 vuotta. He muuttivat Inkeristä perheineen tänne uusille asuinsijoille v. 1931. Karjalaisina oli edessä vielä kaksi evakkomatkaa ja koti oli yhä uudestaan pystytettävä alusta alkaen. Nyt Eeva Kuokkanen viettää vanhuuden päiviään kodissaan muistojen parissa. Monenlaisten, vaiherikkaiden elämänkokemusten pohjalta hän on tehnyt jälkeläisilleen Inkerin historian eläväksi ja arvokkaaksi. Kiitollisina toivottavat hänelle Jumalan siunausta viisi lasta, 18 lastenlasta, 12 lasten lastenlasta sekä yksi viidennenkin polven edustaja.

I. U.

HARVINAISIA

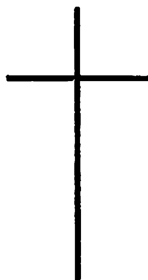

Kuvassamme on kuusi vanhusta, jotka kuuluivat A. J. Piispasen perustamaan 32-jäseniseen laulukuoroon. Kuoro perustettiin v. 1866 ja se oli tiettävästi Inkerinmaan ensimmäinen "laulukööri". Kuva on otettu v. 1904 ja henkilöt vasemmalta lukien ovat Antero Savolainen Järvisaarelta, Matti Mustonen, Markkovan lukkari Juhana Savolainen Järvisaarelta. Eturivissä vasemmalta Helena Adell (o.s. Tukia), Helena Hutteri (o.s. Adell) ja Annamari Virkki (o.s. Liski), kaikki Järvisaarelta. Muut 26 kuorolaista olivat tuolloin jo siirtyneet haudan lepoon. Täsmälleen kaksikymmentä vuotta myöhemmin Jouluvieras-nimisessä aikakauslehdessä julkaistiin tämä valokuva ja kuvaan liittyvä kirjoitus. Kirjoittajan nimi ei ole tiedossa. (Tämän kuvan lähetti J. Klemettilä Turusta.)

VALOKUVIA

J. Klemettilä Turusta on lähettänyt myös tämän vanhan valokuvan, jossa on Markkovan kylän naisia kaivolla. Hän pyytää lukijoita tunnistamaan henkilöt ja ilmoittamaan niistä. Osoite J. Klemettilä Uudenmaankatu 10 C 73 20500 Turku 50.

Ystävämme

SOFIA KORHONEN

* 21. 11. 1895 Inkerissä
† 1. 9. 1972 Paimiossa

Y s t ä v ä t.

Jumala on rakkaus.

Siunaus toimitettu Paimiossa lauantaina 16. 9. klo 14.00.

Kalevalaisten naisten illanvietto,

joka on samalla kutsuilta kaikille inkeriläisille ja heidän ystävilleen Kestikartanossa Helsingissä 11. 11. klo 19.

Iltapala 10 mk. (Ei pakollinen)

Tervetuloa!

ÄLKÄÄ UNOHTAKO KIRJOITUS-KILPAILUAMME

Kilpailun aihepiiri on INKERILÄISIÄ PERHEJUHLIA koskeva. Kirjoittakaa siis kaikista mahdollisista perhejuhlista: häistä, hautajaisista, ristiäisistä, syntymäpäivistä, nimipäivistä jne. Kilpailussa on kaksi sarjaa:

1) Muistelmat (kirjoittajan omat muistelmat)

2) Haastattelut (esim. nuorten haastattelemalla vanhoilta inkeriläisiltä keräämät tiedot perhejuhlista)

3) Ruokareseptit, varsinkin perhejuhlissa käytettyjen juhlaruokien reseptit. Lukijoiltamme on tullut jopa tiedusteluja sen hyvän tattaripuuron salaisuudesta, jota Helsingin kesäjuhlilla tarjottiin. Helsingin juhlien emännät, lähettäkää siis tekin ruokareseptejä!

Siis vanhat ja nuoret kirjoittamaan, merkitsemään muistiin, tallettamaan Inkerin perhejuhliin liittyviä vanhoja tapoja. Kilpailu päättyy marraskuun 1. päivänä 1972. Parhaat kirjoitukset palkitaan ja julkaistaan Viestissä.

Viestin toimitus

Suuri raha

Jouduin silloin nuoremmuuttani raha-asialle. Sen jälkeen, kun oli sytytetty se ensimmäinen maailman sota kaukana Sarajevossa niillä muutamilla revolverin laukauksilla ja jonka tapahtuman vuoksi ne silloisen ajan isokenkäiset lähtivät verikoston hulluille teille, alkoi korkeammalla taholla ilmetä kaikenlaisen kaluston ja vetovoiman tarvetta, jota siis vanhan tavan mukaan ryhdyttiin laillisesti takavarikoimaan.

Niissä merkeissä vietiin meiltäkin se vanha laiska Valkko, kesäheikoissa itsensä kylläiseksi syönyt juonikas juhta ja oli se tarkastuksessa hyväksytty. Annettu vain määräys hyvin kengitettynä on se toimitettava silloin ja silloin keräilykeskukseen. Sieltä annettiin kuitti, jolla sai käydä piirihallinnon, silloisen u j e z d u n kassasta hakemassa korvauksen. Tämä hallinto kaikkine herroineen sijaitsi Pietarhovissa /Petergof/ Suomenlahden rannikkoradan varrella.

Tämä oli raha-asia, jollekka minä siis nuoremmuuttani sain lähteä. Rautateitse oli Pietarhoviin meiltä matkustettava mutkan kautta, ts Krasnojeselo—Liiha, Sregija, Strelna —Pietarhovi. Tie oli kyllä ennestään tuttu, olinhan joutunut liikkumaan niillä tienoin monasti ennenkin. (Tuorein, mieleen jäänyt käynti oli se, kun kävin saamassa iltamanpitoluvan. Sellainen herra, kuin Zemskii natsjalnik oli mainitun kumarrusmatkan kohteena. Ennenkuin sellaisen luvan sai, oli esiteltävä iltaman ohjelma. Luvallisten näytelmien luettelonkin näin tämän herran työpöydällä. Meidän näytelmämme kuului hyväksyttyjen joukkoon ja lupa annettiin.)

Mutta palataanpa asiaan. En muista, oliko minulla muita valtuuksia kuin kuitti hevosen luovutuksesta. Kun olin määrätyllä kassaluukulla sen esittänyt, minulle ojennettiin kokonainen tukku seteleitä: tarkistin sen ja totesin, että Valkko oli tullut valtiolle maksamaan 250:— ruplaa! mielestäni se oli suuri raha. Muutamaa kymmentä ruplaa enempää en ollut siihen mennessä vielä käsissäni pidellyt ja sen hetken olin mielestäni äveriäs mies . . . Mutta ei kulunut kauan, kun sota alkoi murennella rahan arvoa. Se tultiin ennenpitkää katkerasti kokemaan.

Muistan, kuinka sitten paluumatkan teinkin kävellen oikoteitä eikä siitä kertynyt 15 kilometriä pitempää matkaa jalkapatikassa liikkuen. Kotona olivat myöskin yllättyneitä hevosen hinnasta, mutta pian niihin suuriin rahoihin sitten totuttiin ja alkoi se suuri köyhtyminen.

Aapo Iho.

Terveisiä Kanadasta

Tämä pinta-alaltaan laaja Kanada (3,851,809 neliö mailia) koostuu 10 maakunnan liittoutumasta, joilla jokaisella on omat lakinsa. Tässä Ontarion maakunnassa, jonka pääkaupunki on Toronto, muutettiin lakia niin, että nuorilla kahdeksantoistavuotiaiksi vartuttuaan on aikaihmisen valtuudet. Ennen oli raja 21 vuotta. Nyt siis 18-vuotias voi myös ostaa ja juoda alkoholia.

Meidän vanhemman tyttäremme Elvin merkkipäivä oli 15. 11. 1971 ja sen johdosta isä piirsi runon, josta toivon vaaria ottavan toistenkin 18-vuotiaiden.

Kahdeksantoistavuotias

Kahdeksantoistavuotiaana
elo ompi ihanaa,
jos ei käydä alkoholia,
eikä myöskään tupakkaa.

Tanssuloissa kyllä saisi
silloin tällöin käydä.
Mutta hyvää käytöstä
niissä aina näytä.

Heilakin jo saisi olla
mukava ja nätti.
Ei nyt ihan rentukka
mi toisen tytön jätti.

Säädetty on laki siitä,
milloin tulee aikuiseksi.
Jos ei oma järki riitä,
isä opetusta keksi.

Sittenkin moneen asiaan
tulis äidiltä kysyä lupa.
Muuten voi elonpäivistä
syntyä tuulen tupa.

Jotta elosi polussa
askel tuntuis keveältä.
Ain pidä riemu rinnassa,
mielen masennusta vältä.

Luojaasi sä aina kiitä
siellä, missä kuljetkaan.
Elo kaunis, rikas ompi,
jos opit nämä muistamaan.

Hurratkaamme! Hurratkaamme!
Nyt hurratkaamme sille.
Kun me onnea toivotamme
päivän sankarille.

J. Pakkanen,
Ontario, Kanada

Vuoden 1972 kesäjuhlan tilitys

TULOT:

Kolehdit. (Juhlaseurat. 978 Kr, G — A kirkossa 24/6—25/6 1.862 Kr).	2.840:00 Kr.
Sisäänpääsyliput Ramnavallen. (Aikuisten liput 491 kpl à 5 Kr. lastenliput 30 kpl à 2 Kr.)	2.458:00 Kr.
Sisäänpääsyliput Kansallisilta.	2.639:00 Kr.
Tarjoilu.	2.546:98 Kr.
Mainokset ohjelmalehdissä. (7 kpl à 150 Kr.)	1.050:00 Kr.
Juhlamerkit ja ohjelmalehdet.	672:10 Kr.
Suomen markat.	337:00 Kr.
Apurahat Boråsin kunnalta.	1.000:00 Kr.
Apurahat Boråsin seurakunnilta.	5.900:00 Kr.
SUMMA TULOT:	19.443:08 Kr.

MENOT:

Kutsuvieraitten ja laulukuorojen matka, majoitus ja päiväraha.	5.340:50 Kr.
Urkurin, vahtimestarien, jalkapallotuomarin ja puhallinyhtyeen palkkio.	650:30 Kr.
Tarjoilutarpeet.	1.227:65 Kr.
Vuokrat.	466:75 Kr.
Mainostus ja ohjelmalehdet.	1.499:40 Kr.
Matka, puhelin ja toimistokulut.	710:50 Kr.
Valokuvanäyttely.	422:10 Kr.
Nuorisoilta.	500:00 Kr.
Koristelu ja siivoustarpeet.	235:15 Kr.
Filmaus, valokuvaus ja äänitys.	225:50 Kr.
Urheilukilpailujen palkinnot ja muistolahjat.	524:70 Kr.
Majoituskuluja.	120:00 Kr.
Avustuspalkkio.	75:00 Kr.
Urheilutarpeita.	66:60 Kr.
SUMMA MENOT:	12.064:15 Kr.

TULOT: 19.443:08 Kr.
MENOT: 12.064:15 Kr.

SUMMA: 7.378:93 Kr.

ISK:n osuus 20 % 1.475:80 Kr — 275 Kr. (Hammarströmin matka- ja päiväraha) = 1.200:80 Kr.

Inkerin-Kerhon voitto-osuus: 6.178:13 Kr.

Boråsissa 28/9 1972.
Victor Kainelainen.

NUORTEN PALSTA

Aurinko ja ihmiset

Taivas jo punertaa,
aurinko on nousussa.
Ei kukaan ihminen
ole tullut katsomaan,
miten aurinko nousee.

Aurinko on jo korkealla,
kun kuuluu ääniä,
iloisia ääniä metsästä.
He ovat retkellä, nuo
nuoret ja onnelliset ihmiset.

Taivaan puna jo himmenee,
aurinko on laskussa,
vaan ei kukaan ihminen
ole jäänyt katsomaan,
kuinka aurinko laskee.

Aune 12 v.

Viestin asiamiehet

Vuodenvaihde lähenee ja Viestin ensi vuoden tilaukset alkavat olla ajankohtaisia. Toivomme asiamiestemme lähtevän ajoissa liikkeelle tavoitteenaan **mahdollisimman monta entistä ja uutta tilaajaa.**
Tilauslistoja saa

Hannu Vironmäeltä
Tehtaankatu 5 E 43
00140 Helsinki 14

Kokouskutsu

Inkeriläisiä eläkeläisiä kutsutaan marraskuun 26 pnä paikallisosaston kuukausitilaisuuden jälkeen Agricolan seurakunnan seurakuntakodissa

perustamaan rekisteröitävää Helsingin inkeriläisten eläkeläisten yhdistystä.

Kokoonkutsujat

Kokouskutsu

Kaikkia urheilusta kiinnostuneita inkeriläisiä kutsutaan 26. 11. kuukausitilaisuuden jälkeen Agricolan seurakuntasalissa

perustamaan Helsingin inkeriläisten rekisteröitävää urheiluseuraa.

Kokoonkutsujat

INKERIN NYKYHISTORIAA

Jos sinulla on hallussasi jonkunlainen sanomalehtileike tai kirjoitus, joka koskee Inkeriä tai inkeriläisten elämää, pyydän sitä lainaksi muutamaksi päiväksi. Haluan kopioida sen ja tehdä inkeriläisten sanomalehtiotsikko albumin tulevia sukupolvia varten. Ilmoita jos mahdollista lehden nimi ja päivämäärä. Usein nämä artikkelit kertovat yhden henkilön vaiheista, joskus jonkun järjestön tilaisuuksista kuten kesäjuhlista. Muutamat kertovat Ruotsin oloista, toiset ovat Suomesta ja jopa muualtakin maailmaa. Kaikki ovat tervetulleita!

Samoin pyydän sinua joka käytit kameraasi ahkerasti Boråsin juhlilla 1972 lähettämään minulle lainaksi negatiivit. Haluan tehdä Inkerin Kerholle niin täydellisen valokuva-albumin 25-vuotisjuhlista kuin mahdollista. Ilmoita tällöin missä tilaisuudessa valokuva on otettu ja henkilöiden nimet kuvassa.

Armas Paakkonen
Tingsgatan 4 B
502 53 BORÅS

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Lokakuun kuukausitilaisuus on 22.10. klo 14.00 Agricolan seurakunnan seurakuntakodissa Tehtaankatu 23 sisäpiha. Tavallisen ohjelman lisäksi kokouksessa käsitellään paikallisosaston toimintaa ja määrätään urheilujaoston vetäjästä ja ohjesäännöstä. Tulkaa joukolla mukaan keskustelemaan!

Muut kuukausitilaisuudet samassa paikassa 26.11. ja 1.12. Viimeksimainittu tilaisuus on Vanhusten Joulujuhla ja se alkaa klo 18.00 (huom. aika).

Perheen yhteinen Joulujuhla pidetään 10.12. Munkkivuoren kerhokeskuksessa Raumantie 5.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Torstaikerho järjestää pikkujoulujuhlan kaikenikäisille lauantaina 18.11. klo 18.00 Karjalaisten talolla.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

Torstaikerho

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ

Säätiö on vastaanottanut seuraavat lahjoitukset:

Ruotsin kesäjuhlamatkan jäännös	353,—
Tuntematon	100,—

Kiitämme kaikkia lahjoittajia tuesta. Rahat on merkitty Inkerikoti rahastoon.

Asiamies

TURUN PAIKALLISOSASTO

Muistotilaisuus inkeriläisten vainajien muistomerkillä Turun hautausmaalla lauantaina 4. 11. klo 12. Tämän jälkeen Karjalaisten talolla klo 14 ohjelmallinen tilaisuus. Seuraavana päivänä on 1. 11. Turun linnan kirkossa jumalanpalvelus klo 12.

Tämänvuotinen muistotilaisuus on samalla vainajien muistokiven 10-vuotismuistojuhla. Toivotamme kaikki läheltä ja kaukaa tervetulleiksi tilaisuuteen.

Turun paikallisosasto

Pyhäinpäivän retki

Pyhäinpäivän tienoossa teemme perinteellisen retken Turkuun. Tällä kerralla retki on kaksipäiväinen 4—5.11. useiden toivomuksesta. Lähtö tapahtuu Aurorankatu 7 edestä Pyhäinpäivänä 4.11. klo 9.00 ja paluu sunnuntaina 5.11. iltapäivällä. Matka on *ilmainen* osaston jäsenille. Jokaisen on kuitenkin *itse* varattava yöpymis-paikka, sillä *yhteismajoitusta ei ole*. Ruokailuakin varten on varattava raha mukaan. Saadaksemme tiedon lähtijöistä pyydämme ottamaan yhteyttä ja ilmoittautumaan Hannu Vironmäelle puh. 662 668 viimeistään 22. 10. tilaisuuteen mennessä.

Ohjelmassa seppeleenlaskun lisäksi ohjelmallinen tilaisuus Karjalaisten talolla, yhteinen Jumalanpalvelus ja Turun kiertoajelu. Käyttäkää tilaisuutta kyväksenne Tutustua Turkuun ja vierailla tuttavien luona.

PAINOYHTYMÄ OY 1972/LOVIISA

inkeriläisten viesti

numero 11 marraskuu 1972

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 8017 286, 465 837
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Vironseppä Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 327 046
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 „ „ 80,— 1/4 „ „ 50,— Kuva ilmoituksessa 10,— Kuolinilmoitukset 10,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirto n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirto n:o 416608 — 9

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

ARVOISAT TILAAJAMME

Tämän numeron mukana saatte postisiirtokortin, jonka avulla voitte kätevästi uudistaa tilauksenne vuodeksi 1973. **Kortti ei tietenkään koske niitä, jotka JO OVAT UUDISTANEET tilauksensa ASIAMIESTEN KAUTTA.** Olkaa hyvä, **muistakaa ehdottomasti kirjoittaa NIMENNE JA OSOITTEENNE myös kortin reunaliuskaan.**

HUOM! PYYDÄMME UUDISTAMAAN TILAUKSET VUODEN LOPPUUN MENNESSÄ, JOTTA LEHTEMME TULO TEILLE EI KATKEAISI.

KANSIKUVA KERTOO: Viime numeromme kansikuvassa oli Venjoen vanha puukirkko. Nyt näette kannessa Venjoen v. 1885 rakennetun kivikirkon. Kirkossa oli istumapaikka 1010 seurakuntalaiselle.

HUUMORIA LEMPAALASTA

MATTI KÄHÄRI

Huumorintaju lempaalaisilla oli ylenpalttinen, mikä osaltaan auttoi selviämään vaikeistakin elämän tilanteista. Elämänviisaus oli kiteytynyt sananlaskuiksi tahi muunlaisiksi sanan sutkauksiksi.
Tässä vähän esimerkkejä.

— Jalansijan pahakin pyytää, mutta istumaan se käy ilman kysymättä.

— Hitto tuntuu hatustaan.

— Hiton tuntee höyhenistään.

— Pappi saarnaa omajaan — hitto omajaan.

— Moiti miestä kaikin puolin, älä vaa nimmii virka.

— Mieshä se on se hävintkii mies.

— Ennen lyhyt rikan maast, ko pitkä tähen taivaalt.

— Vettä on köyhälkii, likka on rikkaalkii.

— Kuka kesät onkii sitä talvel nälkä tonkii.

— Jumalan kualmuas on kaikenlaisii kotsanoi (kaalinpäitä).

— Suurpäinen, vähämielinen.

— Pitkä tukka, lyhyt järki.

— Viel on pohjosen puolt peä märkä.

— Mitä koira ei neä, sitä se ei hauku.

— Ei omena etää puust puttoo.

— Meä sie siso sinneppäi, mie meän tänneppäi, ympär ko käyään, ni yhtee tullaan.

— Leipään iestähä se koirakii haukkuu.

— Väkisen ko koiran metsää ajat, ni kehnost se oravaakii haukkuu.

— Kopekka on ruplan alku.

— Työtä pittää tehhä kuinkauva leipä on suust makiaa.

— Leipäkorist (työpaikasta) on huolta pijettävä.

— Ussein et käymää käkkii, mut vällii tie tempasoo.

— Istu puull', pie puhetta, huasta muust, älä velast.

— Surman luont on leipä pyyvettävä.

— Isot iell' — pennut peräs.

— Sitä koirakii koikseen sannoo, mis yön lepäjää.

— Ettäälko on ni ammuu, likkeel ko peäsöö, ni puskoo.

— Ei kaikil uo kalavejet kirkon nuopuris.

— Mon raukka kotiheen kuolookii, mutt kynnyksen all' ei hautaa kuitenkaa.

— Paremp vähän istuu, ko paljon seissa.

— Ei vierivä kivi karvetu.

— Sijan tiedän — missä synnyin. Sekä paikan — kussa kasvoin. Vaan en tiedä sitä sijaa, kussa kuolo kohtajaapi hengen loppu lonkahtaapi.

— Se on täti, joka putron keittää.

— Pahall' pittää antaa puol paitaakii.

— Pahall' ei partakaa kasva.

— Illalla ilmaa kiitä, partasuuna poikajaisi.

— Viina ja sauna jos eivät auta, ni tauti on kuolemaks.

— Sauna on köyhän sairaala.

— Tohtur onkin vain surman päiväläinen.

— Velka on veli ottaessa veljenpoika maksaessa.

— Yks kun sanoo ystävälle ystävä koko kylälle.

— Ei leipä tiepuolee viskaa.

— Nälkäinen puhhuu voa leiväst.

— Nälkäistä miestä ja kylläistä koiraa niitä ei saa härnätä.

— Ei nälkäistä nukutakkaa.

— Nälkä on paha vieras.

— Surma ottaa sorjankin.

— Ettee päin elävän miel vaikk' olkoo surma selän takan.

— Ei kaikk' kuole soassakkaa.

— Mie hirviin hirvii, se ko tappaa, ni se tappaa, tai jos se potkasoo, ni pittäkkii pittää kii. (Sanoi Antti Kankainen = Kikkeristä.

— Tiäl varis uot niinko varis, sanoi Savolan Simo, kun pimeässä ja kuumassa metsämajassa päänsä kattoon jymäytti.

— Ei pahall' maal paljon halla huoli.

— Itke tahi naura, asja paikkaan pittää.

— (Köyhälle) mikä on riihen rimputinta, se on kirkon kimputinta.

— Ei lehmä sarvestaan lypsä.

— Ruoki lehmii, katso lapsii, palkkais löyät. Sanoi Lappalais-Jurkka eukollensa.

— Ei laiskan touko kasva.

— Matit on maall' miehii, mutta merel ei mittää maksa (sanovat toiset).

— Mattiloi ja Mariloi niitä on, niinko virsun raniloi.

— Matti ja Mar' — se on rakkija par'.

— Viina ei ole viisaan juotavaa.

— Viinaa on viisaast juotava.

— Vaik ois vaiva varpahassa, ni syvämee syy koituu.

— Ei kielä kieltäjäinekää: humalaista huutomast, tahi karstakasta kylpemäst.

— Heinät oli levitetty kuivumaan, ja perhe meni vähän murkinoimaan. Naapurin Jussi pistäytyi sisälle — ja — samalla hetkellä satoi vettä aivan kaatamalla. Jussi katsoo ikkunasta ulos ja virkahtaa: "Tuo tekköö hyvvää meijen potattivarsill'."

— Rikkaal on pahamiel ko köyhälkii on koni.

— Ei niin pientä pilaa, jott ei totta toinen puoli.

— Itku pitkästä ilosta, pieru kauan naurannasta.

— Ei niin pienii pitoloi, jot ei kohta kolmii kuokkavierasta.

— Kutsumaton vieras, = pesemätön lusikka.

— Hyvähä oppineen on laulaa — ei muutako vaa mököttellöö.

— Ilta on aamuu viisamp.

— Ei päiväkää paista ennenko nousoo.

— Kyll kulta kumost nähhää, sorja heinä heinikost. Sithaa ei seipäänkä nenästä (neuvo tyttärelle).

— Ei vanha viatta kuole.

— Ei se vanhankaa leipä leikill' lähe.

— Ei siäsken ään kuulu taivaahan.

— Ei köyhän velka kauaks joua.

— Mon'nai on mies maailmass' = kons kyyvill' ajjaa, kons toista kyyditsöö.

— Pekko Lipijäinen kertoi: "Maaselin kylässä eli hänen lapsena ollessaan leskinainen, jota kyläläisten kesken kutsuivat nimeltä "Imelä Aune". Hän puhui pitkävetisesti = melkein laulaen — ja sanoi r-kirjaimen sijasta = rl. Aunella oli saman ikäisiä poikia kun minäkin ja siksi

kerääntyi meitä kylästä monta poikaa, erittäinkin pyhäisin Aunen mökille peuhaamaan. Kerran oli Aune mennyt kirkkoon, heiluttiin sitten poikien kanssa vapaasti kunnes tuli nälkä ja haluamme lähteä 'murkinalle'. Aunen pojat sanoo = älkäähä nyt viell' mänkö, etsitäähä jottai syömistä. Ja löytyihän sitä. Nurkkalaualla oli avain millä saatiin kirstu auki — ja siellä oli monta hersryynpiirakkaa ja ruastillinen voita. Ne nostettiin "urakalla" pöytään ja arvaatte jotta, — "meil' ol päivät paremmat, kun pappilan kissoilla". Kun Aune tuli jälkee lounain kirkosta, paistoksista ei ollut tähettäkään, eikä poikia kuulunutkaan. Hän 'hörkenteli' jotain ensinälkäänsä, kun jo alkoi naapurin naisia tulla kyselemään kirkonkuulumisia. Aune alkoi imelään tapaansa valittaa = "Pojanpirlut söivät kaikk' piirlakat, miun pittää kirlkost tulless' hyrrlimaitomurrluu lerlmuta."

— Kotinen kopekka maksaa kyläsen ruplan.

— Kuka mitä kuoppii, se sitä suapi.

— "I:ssä Lempaalassa" sellainen vanha mies "Samulin Simo". Hän uskotteli muille, että hän on Jumalan kirjoista pois unohtunut ja siksi elää näin kauan. Jos hän kuuli jonkun vanhemman henkilön lähiseutuvilla sairastavan, kävi hän varoittamassa, ettei vain kielisi siellä toisessa maailmassa, että minä vielä jään tänne. Hän oli jo niin monta sairaskäyntiä tehnyt, että tunsi heti millainen sairas kuolee, tahi mikä jää vielä eloon. Täti Sohvi sairasti viimeistä tautiansa ja Simo meni jälleen jäähyväisille. Vähän aikaa tarinoituaan sanoi hän Sohville: "Älähä sie miust mittää mölköttele ko sinne jouvut." Sohvi vastasi jotta: "En mie uo kielii kannelt tähän astkaa".

— Lappalaismäeltä "Martin Antti" oli maannut henkihieverissä jo monta kuukautta, kun Samulin-Simo yhtenä lämpöisenä kesäpäivänä kompuroi Anttia jututtelemaan. Sairas voihki ja valitti kovasti, mutta Simo huomasi kohta ettei tämä tauti ole kuolemaksi, ja pisti asian leikiksi kysäisten: "Kivistääk siul nuapur muutakii ko jokapaikkaa."

— Savolan pojilla oli koti mäen nyppylällä. Tuvan ja navetan välillä oli kuja minkä luhtia pidettiin heinien säilytyspaikkana. Kujan luhti oli täytetty harjaa myöten heinillä. Junu teki nukkumapesän heinätunkion korkeimpaan paikkaan. Aamulla Katri huutelee porstuvan ovelta: "Junu, Junu nouse yllää kohvii juomaa." Junu vastaa: "A kuin ylläät siul sitä kohvii oiken on?"

— Ves on paskan lääkäriä.

— Hihhaa leikkaa, helmaa paikkaa.

— Mikä maa, se manneer (sanoi Vuoleen mies).

— Kärpäsestä on helppo tehdä härkänen.

— Ei sitä kappaa kauvan tie — senko puat pohjan ja paiskaat vanteet.

— Peukalo on keskellä kemmentä. (sanovat kykenemättömästä)

— Suull' tekköö suurenkii linnan, käsin ei käkösen pesää.

— Minun kotini = minun linnani. (sanoivat ennen)

— Laulaa lapsi syötyään, itköö ilman oltuaan.

— Jos isä ei poikaansa kurita, kurittaa poika isäänsä.

— Kuka kuritta kasvaa, se kunniatta kuoloo.

— Mitä sill' silmäl tekköö, mill' ei neä.

— Kun on koossa kolme akkaa, siin ois kun sata harakkaa.

— Iijäis elä, iijäis opi, tuhman kuolet kuitenkii.

— Hyvä oppii itsestään.

— Etummainen on jälkimäisen porras. (Pimeällä matkatessa).

— Kuka voip seisso vahingon veräjäl.

— Kuka häril ajjaa — se härist puhhuu.

— Hävis niinku tina tuhkaa.

— Mitäs nyt nyhtää, ko ei partaa jäänt yhtää.

— Pankaa suu säkkii myötä. (Tuhlatkaa tulojen mukaan.)

— On niitä sen keäjen rukkasii, minken keäjen kintaitakkii.

— Pie vaa poikasein atran luotin kirkkaan! (Kehoitti vanha maamies poikaansa ahkeruuteen.)

— Vilu urkkii, ko ei uo turkkii.

— Vilu urkkii viitta piäll', turkki piäll ei tunnukkaa.

— Kokkakeppi, räkkikoira ja huor'akka (on koko komplekti).

— Pure sormii, on kipiä; pure toista niin on sekkii.

— Tuhman piän takkee kärsii koko ruumis.

— Vanha minken tekköö, sen antaako Jumala.

— Vanha minken syöp, se männöö, niinko viskaa vettee.

— Hulluloi on 99 sorttii. (Sie oot jo toisell suall — lisäsivät.)

— Villuu se vieras pieröö.

— Jumalall on onnen ohjat Luojal on lykyn avaimet. Ei katehen kainalossa, pahaa suovan sormenpäissä.

— Onni yksillä, kesä kaikilla, Jumala jokahisella.

— Vanha ei valetta hauku.

— Ei Jumala omoltia kysy, kunhan on sanat selvät.

— Vanhaa varista et petä.

— Se on viel sormella vettee kirjotettu.

— Metsäs kasvant ja puuhun katsont.

— Puust puont ja pelästynt.

— Pelkele! sano pienpoika ko isä kuol.

KIRJOITUS-KILPAILUMME JATKUU VUODEN LOPPUUN

Kilpailun aihepiiri on INKERILÄISIÄ PERHEJUHLIA koskeva. Kirjoittakaa siis kaikista mahdollisista perhejuhlista: häistä, hautajaisista, ristiäisistä, syntymäpäivistä, nimipäivistä jne. Kilpailussa on kolme sarjaa:

1) Muistelmat (kirjoittajan omat muistelmat)

2) Haastattelut (esim. nuorten haastattelemalla vanhoilta inkeriläisiltä keräämät tiedot perhejuhlista)

3) Ruokareseptit, varsinkin perhejuhlissa käytettyjen juhlaruokien reseptit. Lukijoiltamme on tullut jopa tiedusteluja sen hyvän tattaripuuron salaisuudesta, jota Helsingin kesäjuhlilla tarjottiin. Helsingin juhlien emännät, lähettäkää siis tekin ruokareseptejä! Piirakkareseptit mukaan!

Siis vanhat ja nuoret kirjoittamaan, merkitsemään muistiin, tallettamaan Inkerin perhejuhliin liittyviä vanhoja tapoja. Kilpailu päättyy joulukuun viimeisenä päivänä 1972. Parhaat kirjoitukset palkitaan ja julkaistaan Viestissä.

Viestin toimitus

A. HYTTI

Haltijat ja kummittelu

Hietamäellä koettua ja kuultua

HALTIJAT JA KUMMITTELU

Haltijoista puhuttiin inkeriläisten keskuudessa paljon. Haltijoita oli joka paikassa: vesissä, metsissä, saunassa, riihessä ja jopa huoneessakin. Me pienenä pelättiin aina haltijoita, kun niitä kuulemma oli pahojakin.

Isäni, joka oli uskovainen ja lestadiolainen uskoi aina haltijoihin ja kerran tuli aamupuolella yötä kotiin nukkumaan, kun ei saanut riihessä nukuttua, vaikka kuinka yritti ja hän ei ollut arkalasta kotoisin, 185 sm pitkä ja voimakas, joka oli lyönyt kerran pajan alaisimesta kärsän poikki aivan juuresta yhdellä lyönnillä. Hän oli seppä ammatiltaan ja hyvä koulunkäynyt seppä, joka hyvän ammattitaidon ansiosta oli tunnettu muissakin seurakunnissa. Hän oli riihtä lämmittämässä ja jäi vahtiin, ettei viljat syttyneet palamaan. Kun hän yritti nukkua, niin nurkasta rupesi kuulumaan sellaista ääntä ikäänkuin koira olisi hakenut itsestään kirppuja: "Häm-häm-mrr". Isä nousi ylös ja sytytti lyhdyn, joka oli hänellä mukana, että voi tutkia viljan kuivumista. Hän haki joka nurkan, mutta mitään ei löytynyt. Hän pani uudelleen maata pehkujen päälle ja sama ääni toistui. Hän nousi uudelleen, mutta kaikista etsimisistä huolimatta mitään ei löytynyt. Kun tätä oli toistunut monta kertaa, eikä mitään löytynyt niin hän kokosi kamppeensa ja tuli kotiin nukkumaan. Hän oli niin vakaa mies, että hän ei kertonut mikä ei ollut totta.

Kerran isä tuli kaupungista keskellä yötä. Yhtäkkiä hevonen rupesi hyppimään pystyyn ja korskumaan. Isä nousi ylös rattailta ja tutki mikä siellä edessä on. Kun hän tuli maantielle, niin koko tien leveydeltä oli näkymättömiin ulottuva seinä, joka oli aivan musta. Hän huitasi sitä ohjaksien perillä mutta se ei antanut mitään ääntä. Isä nousi rattaille ja kun tienpuolessa ei ollut ojia, niin hän ajoi tien oheen ja tuli uudelleen maantielle ja näin kotiin. Kun hän tuli sisään, niin hän oli hiestä aivan märkä, kertoi äiti aamulla.

Isän veli, Juho-setä palveli Venäjän armeijassa asevelvollisena "Konvoi-komennuskunnassa", jotka saattelivat arestilaisia ja muita sotaväessä tuomittuja vankeja milloin mihinkin — milloin Siperiaan ja sieltä takaisin. Hän oli rohkea mies ja siitä huolimatta kerran rohkeus petti, kun hän oli lomalla kotona käymässä.

Hänellä oli miekka sivuaseena ja kerkan hän joutui kotona lomalla ollessaan vetämään sen huotrasta.

Oli lauantai-ilta. Naapurikylän pojat olivat pyytäneet häntä tansseihin, jotka pidettiin Huopalaisten kylän ensimmäisessä talossa, johon Hamusista oli matkaa n. 400 m. Isoäiti kielsi häntä lähtemästä, kun oli saunassa käyty ja hän olisi halunnut puhella poikansa kanssa, kun harvoin näki, sillä siihen aikaan ei myönnetty lomia milloin vaan. Kun setä oli luvannut käydä naapurikylässä poikia ja tyttöjä tapaamassa, kun oli kulunut jo toista vuotta kun viimeksi olivat tavanneet. Setä pukeutui sotisopaan ja vyötti vyölleen miekkansa ja lähti kohti Huopalaisten kylää. Kun hän lähestyi sitä taloa, jossa tanssien piti olla, niin hän kuuli jo ulos haitarin soiton, tanssinjytkyn, naurua ja

näki piätä ikkunassa ja sanoipa nähneensä öljylampun katosta riippumassa keskellä isoa huonetta. Hän tuli ovelle ja kun ovi oli auki, niin hän astui sisään. Kun hän oli tullut porstuaan, niin ääni t.s. äänet tuvassa vaimenivat, ettei porstuaan setäni kuullut hiirenhiiskahdusta. Juho setä avasi reippaasti oven ja astui pimeään pirttiin. Hän pysähtyi oven eteen ja loihe lausumaan "Nyt kun sammuttivat valot, ko kuuliit miun tulevan ja menivät peittoon (piiloon)". Kun setäni oli tupakkamies, niin hän kaivoi taskustaan tulitikkurasian ja raapasi tulta ja huomasi, että tuvassa ei ollut ristinsielua. Silloin rupesi tukka sotilaslakin alla nousemaan pystyyn ja tulitikku rasiakin putosi lattialle ja oitis hän tempaisi miekkansa huotrasta ja takaperin tuli tuvasta ulos. Ensin hän ei tiennyt mitä tehdä, mutta lähti kumminkin kulkemaan toista taloa kohti, joka oli Huopalaisten kylän toinen talo Hamusin kylästä katsottuna. Siellä hän näki ikkunassa valoa ja kuuli taas hanurin soiton. Rohkeana miehenä hän meni sisään ja täälähän ne tanssit olivatkin. Kun hän tuli sisään niin hän oli hiestä märkä ja kertoi rauhoituttuaan toisille tapauksen. Toiset nauroivat, mutta toiset olivat vakavia, eivätkä osanneet selittää tapahtunutta.

Kun setäni aikoi pistää tupakaksi ja piti sytyttää piippu, niin ei löytänyt tulitikkurasiaa ja silloin hän muisti, että tulitikut putosivat sen talon lattialle, jossa oli käynyt. Hän lähti poikien kanssa hakemaan ja pojat menivät sisälle ja löysivät tulitikkurasian ja palaneen tulitikun kynnyksen läheltä, jolloin he uskoivat sedän aikaisemmin käyneen siinä tuvassa. Kun setäni seuraavana aamuna kertoi äidilleen tapauksesta, niin äiti tokaisi: "Enks mie kieltänt sinnuu menemäst niihi tantsuloi. Itse Sielunvihollinen vei siut veärää talloo. Mis voa "Pirunpelj" on eänes, siel on myös itse Isäntä voanimas heikkoi sielui". Inkerissä sanoivat t.s. nimittivät haitaria Pirunpeliksi. Tämä on totta, eikä mikään keksitty kasku, jonka olen itse omin korvin kuullut.

Silloin kun kaikki veljekset: isäni, Juho ja Aappo sedät asuivat yhdessä, jossa minäkin synnyin, niin meillä oli renki, joka silloin tällöin ryypiskeli. Hän oli venäläinen mutta osasi hyvin puhua suomea tai meidän Inkerin murretta. Kerran hän lähti sunnuntai-iltana Kapralan kylään, jossa oli ainoa kapakka koko Hietamäen seurakunnassa. Juotuaan muutaman ryypyn ja tyhjennettyään muutaman olutpullon hän lähti tulemaan Hamusia kohti. Silloin oli jo yö, mutta valoisa, kun oli heinäkuu menossa. Hän istahti korkealle pientareelle, josta alkoivat Huopalaisten kylän pellot ja toisella puolella oli kylien yhteinen laidunmaa, jossa molempien kylien lehmät kävivät laitumella päivisin paimenen vartioimina, kun laidunmaan ja peltojen välillä ei ollut kuin riukuaita, josta lehmät helposti pääsivät toiselle puolelle. Kun renki oli istunut vähän aikaa siinä penkereellä, jossa kasvoi siihen rajalle istutettuja mäntyjä, ilmestyi metsästä mies, jolla oli punainen parta ja musta kihara ja tuuhea tukka. Mies ei puhunut mitään ja renki, muistaakseni Ivan tarjosi miehelle tupakkaa, mutta tämä pyöritti vaan päätään eikä puhunut sanakaan. Yht'äkkiä heidän takaa juoksi jänis ja hyppäsi heidän välistään metsää kohti. Silloin mies sanoi Ivanille, että: "Otetaan se kiinni ja läksi juoksemaan jäniksen perästä. Ivan innostui myöskin tavoittamaan jänistä ja läksi juoksemaan miehen perään. He juoksivat ja juoksivat ja olivat monta kertaa saavuttamaisillaan jäniksen, mutta aina se pääsi karkuun. Viimein se punapartainen läksi juoksemaan toiseen suuntaan ja viittasi kädellään metsään päin ja nauroi karmeasti. Ivan rupesi ihmeissään katselemaan ympärilleen ja huomasi olleensa aivan tuntemattomassa paikassa. Sitten hän rupesi kuulemaan koiran haukntaa ja läksi kulkemaan ääntä kohti. Hän tuli taloon, jossa talonväki vielä nukkui ja hän herätti talonväen ja kysyi mikä paikkakunta tämä oli. Hän sai tietää, että hän oli n. 30 km Hamusin kylästä. Hän kertoi isännälle tarinansa, joka ei häntä uskonut ja neuvoi vaan tien mistä hän pääsee suorinta tietä kotiin. Setäni Juho kävi myöhemmin samassa kylässä ja isäntä kertoi silloin ja silloin nähneensä meidän rengin, joka oli kertonut ajaneensa punapartaisen miehen kanssa jänistä takaa. Tä-

Jatkuu sivulla 14

Harvinainen valokuva

Markkovan ompeluseura v. 1919. Keskellä lukkari Matti Mustonen ja kirkkoherra O. Lindberg rouvineen.

TUNNELMALLINEN PYHÄINPÄIVÄ TURUSSA

Pyhäinpäivänä oli Turkuun kokoontunut turkulaisia ja helsinkiläisiä inkeriläisiä toista sataa henkeä viettämään Inkeriläisten vainajien muistomerkin 10-vuotismuistojuhlaa. Muistomerkillä puhui hovioikeudenneuvos Robert Rainio, minkä jälkeen laskettiin inkeriläisten seppel. Myös Turun karjalaiset laskivat seppelen inkeriläisten muistomerkille. Sen jälkeen siirryttiin Karjalaisten vainajain muistomerkille, jonne myös inkeriläiset toivat oman kukkastervehdyksensä.

Pyhäinpäivän vietto jatkui Karjalaisten talolla, jossa turkulaiset emännät ottivat vieraat vastaan tervetulleella kahvitarjoilulla. Monipuolisesta ja antoisasta ohjelmasta mainittakoon pastori Mustosen terveyhdyspuhe, kirjastoneuvos Samoojan muistelmat muistomerkin pystyttämisen alkuvaiheista, patsastoimikunnan sihteerin rehtori Myllärin puheenvuoro ja Väinö Pietari Kekin selonteko Inkeri-kodin nykyvaiheesta. Ohjelmaa rikastuttivat vielä Robert Raninion lausuma runo, Turun inkeriläisten naiskuoron sekä Torstaikerhon oman kuoron lauluesitykset.

Seuraavana päivänä kokoonnnuttiin Turun linnan kirkkoon jumalanpalvelukseen, jossa rovasti Matti Vironmäki saarnasi. Jumalanpalveluksessa oli hyvin runsaasti kirkkoväkeä. Tämän jälkeen helsinkiläiset vieraat pääsivät antoisalle kaupunkikierrokselle, jonka asiantuntevina ja auliina oppaina toimivat tutut turkulaiset ystävämme J. Klemettilä ja P. Pesonen. Helsinkiläisten kotimatka alkoikin heti tämän jälkeen. Kiitollisin mielin he jäivät muistelemaan onnistunutta matkaa sekä turkulaisia oppaitaan ja isäntiään.

Kiitos

Jumalalle kun hän salli meidät tulla yhteen Boråsissa juhannuksena 1972 meidän yhteisille kesäjuhlille. Kiitos myös (aakkosjärjestyksessä)

Björn Aaappo	majoituksesta Västeråsissa Untamalan kyläkuorolle
Björn Ella	kahvitarjoilusta Untamalan kyläkuorolle
Brandin Bert	sisäänpääsylippujen myynnistä urheilukentällä
Dahlbäck Folke	lämmittävistä sanoista juhlaseuroissa
Danell Sven	lämmittävistä sanoista päättäjäistilaisuudessa
Haikonen Arvi	säestyksestä ja tarjoilutarpeiden hankkimisesta
Haikonen Mirja	työstäsi kahvitarjoilun yhteydessä
Hakulinen Pekka	esityksestä kansallisessa illassa
Halonen Toivo	taikatempustasi kansallisessa illassa
Hammarström Uno	lämmittävistä sanoista kansallisessa illassa
Hihnala Arvo	kuoron johtamisesta
Hihnala Meeri	työstäsi kahvitarjoilun yhteydessä
Himiläinen Oskari	runosta kansallisessa illassa
Hynninen Aleksanteri	majoituspäällikön tehtävistä
Häyhänen Arvo	valokuvanäyttelyn järjestelystä
Höylä Simo	majoituspäällikköjen auttamisesta
Ikonen Simo	kutsuvieraiden kyydittämisestä
Jakdal Viktor	kutsuvieraan kyydittämisestä
Jakobsson Inger	nakkien myynnistä urheilukentällä
Jänis Anita	nakkien myynnistä urheilukentällä
Jänis Iida	työstäsi kahvitarjoilun yhteydessä
Jänis Juho	hengellisen ohjelman järjestelystä
Jäppinen Johan	lämmittävistä sanoista kansallisessa illassa
Jääskeläinen Juhani	lämmittävistä sanoista kirkossa ja seuroissa
Jääskeläinen Mirja	sisäänpääsylippujen myynnistä kansallisessa illassa
Jääskeläinen Susanna	kutsuvieraiden huolehtimisesta
Jääskeläinen Toivo	kirjoituksista lehdissä
Jönsson Toini	taidenäyttelyn järjestelystä
Kainelainen Anna	piirakoiden paistamisesta kahvitarjoiluun
Kainelainen Irma	työstäsi kahvitarjoilun yhteydessä
Kainelainen Viktor	rahastonhoitajan tehtävistä
Kainelainen Väinö	toimitsijan tehtävistä urheilukentällä
Kallio Arvi	lämmittävistä sanoista juhlaseuroissa
Karjalainen Kastehelmi	esitelmästä kansallisessa illassa
Kekki Väinö	lämmittävästä tervehdyksestä juhlayleisölle
Kekkonen Aino	puheenjohtajan tehtävistä ja järjestelyistä
Kekkonen Aleksanteri	majoituspäällikköjen auttamisesta
Kekkonen Lilja	sisäänpääsylippujen myynnistä urheilukentällä
Kekkonen Sohvi	piirakoiden paistamisesta kahvitarjoiluun
Koljo Sonja	piirakoiden paistamisesta kahvitarjoiluun
Kondrell Aleksanteri	taidenäyttelyn järjestämisestä
Korpelainen Helmi	työstäsi kahvitarjoilun yhteydessä
Korpelainen Juho	ohjelmalehden painattamisesta

Korpelainen Sulo	murrejutusta kansallisessa illassa
Korpelainen Virve	juhlasalin koristuksesta
Kurujoki Vilho	lämmittävistä sanoista seuroissa
Käkönen Inkeri	piirakoiden paistamisesta kahvitarjoiluun
Kämpäs Aatami	osanotosta taidenäyttelyyn
Kämärä Aino	työstäsi kahvitarjoilun yhteydessä
Leitzinger Kaisu	Mölnlycken kuoron johtamisesta
Malmivaara Jukka	lämmittävistä sanoista eri tilaisuuksissa
Paakkonen Armas	sihteerin tehtävistä ja eri järjestelyistä
Paakkonen Gun	juhlamerkkien ja kirjojen myynnistä
Paakkonen Reino	toimitsijan tehtävistä urheilukentällä
Pappinen Martta	kokkoillan johtamisesta
Parkkinen Aleksanteri	osaanotosta taidenäyttelyyn
Paukkonen Anneli	työstäsi kahvitarjoilun yhteydessä
Paukkonen Toivo	urheilukilpailujen järjestelystä
Paukkonen Valter	toimitsijan tehtävistä urheilukentällä
Pentonen Reino	toimitsijan tehtävistä urheilukentällä
Pentonen Väinö	toimitsijan tehtävistä urheilukentällä
Pettersson Asta	juhlasalin koristuksesta
Pyykkönen Emili	piirakoiden paistamisesta kahvitarjoiluun
Pyykkönen Hilda	piirakoiden paistamisesta kahvitarjoiluun
Rantanen Hanna	seurakuntakodin esittelystä
Riepponen Antti	majoituspäällikön tehtävistä
Ruotsi Katri	työstäsi kahvitarjoilun yhteydessä
Saklantti Alfred	lämmittävistä sanoista kansallisessa illassa
Salmia Margit	savolaisesta murrejutusta kansallisessa illassa
Sevelius Nanna	lämmittävistä sanoista seuroissa
Sihvonen Ludvig	järjestysmiehen tehtävistä
Sihvonen Salme	työstäsi kahvitarjoilun yhteydessä
Sigenstam Iisakki	seurakuntakodin esittelystä
Steenari Toini	työstäsi kahvitarjoilun yhteydessä
Suomalainen Viktor	urheilukilpailujen järjestelystä
Sörmvall Julius	kirjojen myynnistä
Tarkiainen Eemil	nakkien myynnistä kokkoillassa
Tatti Juho	kolehdin keräämisen järjestelystä
Termonen Niina	työstäsi kahvitarjoilun yhteydessä
Tervo Antti	osaanotosta taidenäyttelyyn
Tilkku Viktor	urheilukilpailujen järjestelystä
Vainikka Aatami	runotervehdyksestä alkajaisseuroissa
Valtonen Katri	piirakoiden paistamisesta kahvitarjoiluun
Varkki Aadolf	lämmittävistä sanoista seuroissa
Viita Toivo	lämmittävistä sanoista seuroissa
Vironmäki Hannu	lämmittävistä sanoista urheilukentällä
Vironmäki Matti	lämmittävistä sanoista kirkossa ja seuroissa
Visser Martta	työstäsi kahvitarjoilun yhteydessä
Visser Toivo	järjestysmiehen tehtävistä
Vääränen Margit	juhlasalin koristuksesta
Åhman Egon	lämmittävistä sanoista seuroissa

Boråsin Ev.yhd. kuoro	kauniista laulusta seuroissa
Boråsin kunta	taloudellisesta avustuksesta
Mölnlycken kuoro	kauniista laulusta kansallisessa illassa
Hakulisen yhtye	kauniista esityksestä kansallisessa illassa
Samfällda kyrkorådet	taloudellisesta avustuksesta
Untamalan kyläkuoro	kauniista laulusta kirkossa ja seuroissa
Kalevan Kansa Kerho	kyykkävastuksesta Suomen joukkueille

Kiitos myös kaikki Te jotka tavalla tai toisella olette olleet mukana järjestelemässä juhlia ja myös työskentelemässä juhlapäivinä, mutta jotka me olemme jättäneet erikoisesti mainitsematta. Kiitos kaikki Te, runsaslukuinen juhlayleisö, jotka tulitte meidän juhlille.

INKERIN SUOMALAISTEN KESKUSLIITTO   BORÅSIN INKERIN KERHO

BORÅSIN INKERIN KERHON VUOSIKOKOUS

pidettiin 7/10 1972 Gustaf Adolfin seurakuntatalolla. Nuijaa heilutteli Juho Korpelainen ja paperille pisti Armas Paakkonen. Toimintakertomukset ja tilitykset hyväksyttiin sellaisina vaikka johtokunnan puolesta yritettiin saada nämä keskustelun alaisiksi. Johtokunnalle myönnettiin tilin- ja vastuun vapaus. Sääntöihin tehtiin sellainen muutos että toimintavuosi muuttuu samaksi kuin kalenterivuosi. Eroanomuspyyntöjen takia valittiin vähän uutta verta Kerhon johtokuntaan kahdeksi vuodeksi: Martta Pappinen, Juho Korpelainen ja Aleksanteri Kondrell varsinaisiksi jäseniksi ja Mirja Jääskeläinen varajäseneksi. Nuorta väkeä niinkuin näkyy! Entiset "vanhat" ovat Aino Kekkonen, Juho Jänis ja Armas Paakkonen varsinaisista jäsenistä ja Antti Riepponen varajäsen. Jäsenmaksuksi määrättiin niin pieni summa kuin 5:— kr sekä aikuisilta että lapsilta. Tämähän on vähemmän kuin patjska tupakkaa täällä Ruotsissa. Kuka ilkeää olla poissa Kerhon jäsenyydestä? Uudelle johtokunnalle annettiin tehtäväksi järjestää vuoden aikana Kerhon 25-vuotisjuhla.

Varsinaisen kokouksen jälkeen juotiin kupit kahvia ja katsottiin filmi Boråsin kesäjuhlista.

A. P.

ISK:N TAPAHTUMIA

Johtokunnan kokous pidettiin 16/9 1972 Boråsissa. Tässä seuraa muutamat päätökset lyhyesti.

Johtokuntaan kuuluvat Alfred Saklantti puh.joht., Armas Paakkonen siht., Viktor Tilkku rahastonh., Aleksanteri Halttunen, Henrik Toikka, Oskari Himiläinen, Viktor Minfors, Juho Kemppi ja Johan Jäppinen. Varajäseniä ovat Nikolai Rokka ja Aino Kekkonen. Tilintarkastajat Olavi Halttunne ja Matti Randefelt, varatilintarkastajat Toivo Jääskeläinen ja Viktor Kainelainen.

Alfred Saklantti sai tehtäväkseen painattaa postikortteja Örebron muistokivestä. Ilmoitettiin että Suomalais-Ruotsalaisesta Kulttuurirahastosta on myönnetty 1.500:— kruunua ISK:lle ja Norrköpingistä on lahjoitettu 2 pöytäliinaa ISK:n hyväksi. Nämä tullaan arpomaan juhlien yhteydessä. Johtokunta tekee vakavia yrityksiä saada perustetuksi uusia kerhoja Partille—Jonseredin ja Tukholman alueelle ensi sijassa. Tarkoitus on saada pystytetyksi kerhoja toisillekin paikkakunnille, missä vaan on vähänkin inkeriläisiä. Johtokunta auttaa mielellään alkuvaiheissa.

Päätettiin että ISK ottaa hoitaakseen yhteisten linja-automatkojen järjestelyt Suomen juhlille. Viktor Tilkku sai tehtäväkseen järjestää ensi vuoden aikana linja-autot Gävlen ja Suomen juhlille.

Todettiin että vuoden aikana on melkein itsestään syntynyt yhteistyö karjalaisten kanssa. ISK puolestaan on valmis laajentamaan tätä yhteistyötä.

Lopuksi päätettiin että ilmoitamme Inkeriläisten Viestin toimitukselle inkeriläisten keskuudessa tapahtuneita perheuutisia.

A. P.

Simo ja Suara

Tiäkkii tapahtuma sattui olemaa siin neuvovostovallan alkuvuosiin, siihen aikaa ko alkoi vapaus. Miun pitj työst tullees kävellä huttarniekka Simon tuvan sivvuiten. Viel olin minkänmatkanpiäs Simon tuvast ko sielt kuului kovvaa iäntä ko Suara ja Simo riiteliit keskenään. Mieko jouvuin likemmäks ni siin Simo hyöntäis justii porstuvan ovest ja seisatti miun. Siin hiä alkoi miul valittaa jot ei tule akkaasen keral mitenkää ennää toimee, ihan tahtomatta pitää alituisee riijellä sen kans. Siit hiä kyssyy minnuu: Sie ko uot se narodnyi sassesedaattel (Tuomarin lautakunnaas) ni sie ehkä annat neuvvoo miul täs asjaas. Mie sanoin siihen: Pitäishä siunkii tietää senverran ko olet Hatsinas militsaan. — No en tiije sen enempää ko riitelen. — Mie annan siul nevvon, Paremp on hyvä ero, ko paha elo. Mänkää selsovettuu, sanot vua siel jot emmä sovi yhes elämää, tahomma erota, teil annetaa samas erokirjat, annat vua Suaraal mikä on hänen omajaan, siin on kaik.

Liekö mänt kahtakaa viikkoo, tapasin tuas Simon, ikkuna hänel olj auk, hiä istui sisäl, hänel ojl ikkunalauvaal ies röykky sokurpalloi, siin hiä kiitti minnuu hyväst neuvost, ja sanoi jot nyt ennä ei ole kenen kans riijellää.

Peräst sain tietää jos Suara löys Puutostist itselleen toisen miehen, Puavon, jos elänööt viel nytkii.

Toinen tapaus. Sammoihin aikoihin rahhaa olj jokahisel tuhansii, vähäl rahal ei suant mittää. Ykskii molosnitsa ajoi kakskertaa viikos linnaas maijon keral, hänel olliit paikat, paikois maksettii paremmin. Yhes maitopaikaas ol yksinäinen nuor rouva. Molosnitsa kerran sannoo täl rouvaal: — Mitä sie et ota itselleis miestä. — Rouva sannoo: Tiäl linnaas ei ole hyyvi miehii, en taho heitä, sieko löytäist sielt mualt miul hyvän miehen, ni sen mie ottaisin ja maksaisin siul kymmenäntuhatta ruplaa siint asjast.

Molosnitsa käi tuumaimaa, mist hiä löytäis rouval miehen, siint läksiis kymmenän tuhatta, se ois ninku löytäis ne rahat. No miestä ei ole sellaista missää. Siit juolaht mielee keino. Jos männä selsovettuu oman miehen keral ja ottaa ero ja viijä oma mies rouval viikonpäiviks, vähän aikaa on siel ja ottaa eron ja tuloo takaisin. Ei mieskää olt vasten. Saivat eropaperit, männiit linnaa ja rouva suostui ottamaa miehen. Nainen, molosnitsa, sai ko saikii kymmenän tuhatta ruplaa, ja kantaa maitoo etteeki päin samal rouval. Miestään ei näht kahtee viikkoo. Kerran siit mies olj kuhniis maitoo ottamas. Molosnitsa kyssyy: kons sie oikein pois tulet, mie uottelen ja uottelen. Mies sannoo siihen: En mie tiält tuumai pois tullakaa.

A Vainikka

Karjalaisten heimotaloa ja Inkerikotia aletaan rakentaa

Lokakuun 7. päivänä pidettiin Helsingissä Kiinteistö Oy Karjalaisten Heimotalo-nimisen yhtiön perustava kokous. Johtokunnan varajäseneksi tuli Inkeriläisten Sivistyssäätiön edustajana Väinö Pietari Kekki, joka osallistuu täysitoimisesti johtokunnan työskentelyyn. Osakkeista 50 on Inkeriläisten Sivistyssäätiöllä, muut mm. Karjalan Liitolla ja viidellä eri seurakunnalla sekä yksityisillä. (218 henkeä/301 osaketta). Koko talon kustannusarvio on 6 milj. markkaa ja talon koko on 20000 m^3.

Rakennustyö alkaa 30. 11. eli Viipurin Pamauksen päivänä. Kohta voimme siis odottaa Inkeri-kodin valmistumista, sillä juuri Inkeri-kodin omistajaksi Inkeriläisten Sivistyssäätiö noilla 50 osakkeellaan tulee.

Kuulumisia Turusta

Turun Inkeriläisten syysalkajaistilaisuutta vietettiin Mikkelisunnuntaina lokakuun 1 päivänä Karjalaistentalolla. Pastori V. Mustonen alkusanoissaan korosti Mikkelinpäivän merkitystä ja muisteli entisiä Inkerin Mikkelijuhlallisuuksia. Sitä juhlittiin jopa neljä päivää. Juhlaan puhujaksi olimme saaneet ensimmästä päivää toimessaan olevan Maarian seurakunnan pastorin Vanhalukkarlan. Puheessaan hän sanoi olevansa kovin iloinen, kun näin uutena pappina on saanut tulla inkeriläisille puhumaan. Pitkästä aikaa saimme myös kuulla kitaransoittoa ja laulua neiti Lydia Adelin. ansiosta Turun Karjalaisten terveiset esitti meille Karjalaseuran puheenjohtaja Eero Lötjönen ja selosti karjalaisten toimintaa ja karjalaisten sekä inkeriläisten välisiä suhteita, jotka ovat olleet kovin hyvät. Ennenkuin pastori V. Mustonen piti loppurukouksen, arvottiin vielä hedelmäkori.

Yksi järjestäjistä

HALTIJAT JA KUMMITTELU

Jatkoa sivulta 8

mä ei myöskään ole kasku, vaan Juhosetäni kertoma meidän renkistä, joka pirun kanssa ajoi jänistä takaa.

VEDÄ PAKASTA

Siitä riihestä, jossa isäni kuuli kummituksen on toinenkin juttu. Kun Huopalaisten miehet usein pelasivat korttia siinä riihessä ja jäivät sitten aamuyöksi nukkumaan pahnojen päälle. Eräs joka oli oikein innokas 21:n pelin pelaaja lopetti yhtäkkiä kortinpeluun ja kertoi, että kun hän kerran oli pelannut toisten kanssa melkein koko yön ja jäi senjälkeen nukkumaan olkien päälle, niin yöllä aukeni kuominen ovi (kuomina on se osa riihestä, jossa on uuni ja uunin päällä parret, jossa vilja kuivaa, kun uunia lämmitetään) ja oviaukkoon ilmestyi punapartainen mies, jolla oli pikimusta tukka ja korttipakka kädessä ja sanoi: "Vedä pakasta". Mies pelästyi niin, että huusi kuin henkenlähdössä ja juoksi sen oven kautta karkuun, josta päästään riiheen, jossa vilja puidaan. Sen koommin hän ei ottanut korttipakkaa käteensä ja nimitti korttipakkaa "Pirun raamatuksi".

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Seuraava kuukausitilaisuus on sunnuntaina 26. 11. Agricolan kirkon seurakuntatiloissa klo 14.

VANHUSTEN JOULUJUHLA järjestetään samassa paikassa 1. 12. klo 18 (huomaa aika!).

KOKO PERHEEN JOULUJUHLAA vietetään 10. 12. klo 14 Munkkivuoren kerhokeskuksessa Raumantie 5 (Munkkivuoren kirkon takana).

Mukana Joulupukki ja lastenleikkejä... Koko perhe mukaan. Tilaisuuden yhteydessä on myös myyjäiset.

Kokouskutsu

Inkeriläisiä eläkeläisiä kutsutaan marraskuun 26 pnä paikallisosaston kuukausitilaisuuden jälkeen Agricolan seurakunnan seurakuntakodissa

perustamaan rekisteröitävää Helsingin inkeriläisten eläkeläisten yhdistystä.

Kokoonkutsujat

Kokouskutsu

Kaikkia urheilusta kiinnostuneita inkeriläisiä kutsutaan 26. 11. kuukausitilaisuuden jälkeen Agricolan seurakuntasalissa

perustamaan rekisteröitävää Helsingin inkeriläisten urheiluseuraa.

Kokoonkutsujat

TAMPEREEN PAIKALLISOSASTO

Kuukausitilaisuus 10. 12. Kalevan kirkon seurakuntatiloissa.

14. 1. *vuosikokous* ja *osaston 15-vuotisjuhla* samassa paikassa.

Kaikki tilaisuudet alkavat klo 14.

Viestin asiamiehet

Vuodenvaihde lähenee ja Viestin ensi vuoden tilaukset ovat ajankohtaisia. Toivomme asiamiestemme lähtevän ajoissa liikkeelle tavoitteenaan **mahdollisimman monta entistä ja uutta tilaajaa.**

Tilauslistoja saa

Hannu Vironmäeltä
Tehtaankatu 5 E 43
00140 Helsinki 14

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ

Säätiö on vastaanottanut seuraavan lahjoituksen:

Tuntematon	100,—

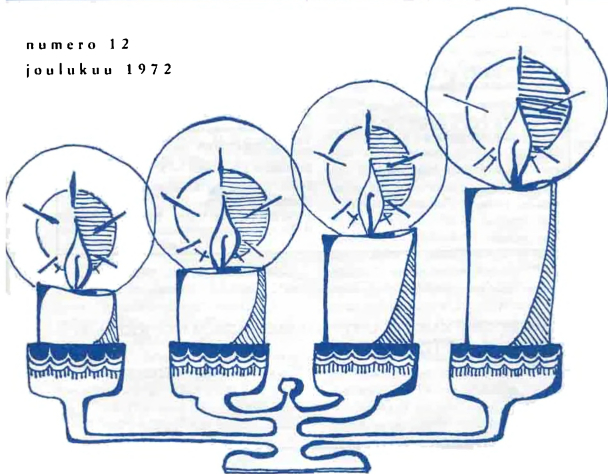
Kiitämme lahjoittajaa tuesta. Raha on merkitty Inkerikotirahastoon.

Asiamies

PAINOYHTYMÄ OY 1972/LOVIISA

inkeriläisten viesti

numero 12
joulukuu 1972

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Kaskilaaksontie 4 C 50, 02360 Soukka Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285 Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 8017 286, 465 837
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, 00100 Helsinki 10
OSOITE- JA TILAUS-ASIAT:	Anneli Vironseppä Sallatunturintie 2 C 26 00970 Helsinki 97 Puh. 327 046
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636
TILAUSHINTA:	mk 8,— vsk kotimaassa, Ruotsissa 10 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150,— 1/2 „ „ 80,— 1/4 „ „ 50,— Kuva ilmoituksessa 10,— Kuolinilmoitukset 10,— Kiitos- ym. ilm. 10,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirto n:o 626047 — 5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki 14 Puh. 662 668 Postisiirto n:o 416608 — 9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

TOIVOTAMME KAIKILLE LUKIJOILLEMME RAUHALLISTA JOULUA JA ONNEKASTA UUTTA VUOTTA.

INKERILÄISTEN VIESTI

KANSI: Irma Vatanen: Adventtikynttilät

"PELASTAKAA JOULU!"

MATTI VIRONMÄKI

Muutamia vuosia sitten oli eräässä Helsingissä ilmestyvässä sanomalehdessä joulukirjoitelma, jossa oli otsikkona kehotus: "Pelastakaa joulu!" Kirjoittaja, joka on tunnettu, arvovaltainen henkilö, ilmaisi huolestumisensa siitä, että oikea joulu on katoamassa maallistuvista sydämistämme ja häipyy ehkä jo kokonaan meidän lapsenlapsiltamme. Artikkeli kyseli m.m. näin:

"Liekö kaupungissamme milloinkaan rauhattomampaa kuin Rauhanruhtinaan juhlan lähestyessä? Vietetäänkö mitään vuoden päivää itsekkäämmän iloittelun merkeissä kuin Rakkauden Ruhtinaan syntymäpäivää? Joulun vertauskuvia kyllä näkyy joka taholla kyllästymiseen saakka, mutta sen varsinainen aihe peittyy pian tyystin niiden alle. "Taulu kutistuu, kehykset kasvavat." Kristittyjen on siis tosissaan kallistaminen korvaansa kehotukselle: "Pelastakaa joulu!"

Lehtiartikkelin kirjoittaja sitten muistutti, mikä joulussa on tärkeintä. Hän sanoi: "Juhlamme pääasia ilmaistaan Matteuksen evankeliumin ensimmäisessä luvussa näin: "K a i s o, n e i t s y t t u l e e r a s k a a k s i j a s y n n y t t ä ä p o j a n j a t ä l l e o n a n n e t t a v a n i m i I m m a n u e l, m i k ä k ä ä n n e t t y n ä o n : J u m a l a m e i d ä n k a n s s a m m e" (Matt. 1:23) Tämä kuuluu Jumalan salattuihin ihmeisiin, joita emme kykene käsittämään nykyisessä hahmossamme. Pakanallistunut järki tokaisee enempää pohtimatta: Legendaa! Mutta mitenkä perätön taru voisi vaikuttaa sitä määrätöntä siunausta, minkä joulun evankeliumi saa aikaan?"

Kirjoitelmassa oli vielä m.m. neuvo, että meidän pitäisi jättää pois ylimielisyys ja saada tilalle opetuslapsen kyselevä mieli. Näin todella tulisi tehdä. Sellainen mieli oli esim. Joosefilla, joka on yksi jouluevankeliumin päähenkilöistä. Hän näyttää tunnollisesti pohtineen Marian esikoisen syntymiseen liittyviä arvoituksia. Kyselevä Joosef sai myös kokea, että Jumala seurasi häntä. Hän sai unennäössä enkeliltä ohjeita, jolloin samalla muisti Raamatun lupauksia. Kerrotaan myös, että nöyrä mietiskelijä Joosef teki, niinkuin Herran enkeli oli käskenyt hänen tehdä. Hän oli kuuliainen, ja siten kuuliaisuuden koulussa oppi entistä enemmän Jumalan suuria ihmeitä.

Toivottaessani teille, rakkaat heimoveljet ja -sisaret lähellä ja kaukana, joulu valmisteluja tehdessänne oikeata joulumieltä haluaisin sanoa itselleni ja muille, että myös meille kuuluu kehotus: "Pelastakaa joulu!" Käytännössä asia tapahtuu siten, että koetamme joulukiireen keskellä ajatella tärkeintä. Ajattelemiseen on mahdollisuuksia varmaan kodissammekin, mutta ennenkaikkea niissä huoneissa, jotka seurakunta on rakennuttanut kokoontumispaikoiksi Herran opetuslapsille. Joulukirkkoon ja muualle, missä voidaan hiljentyä sanan äärelle, johtakoon tiemme, sillä vain hiljentyessämme on mahdollista kuulla omassatunnossamme sanoma: "Meille on syntynyt Vapahtaja, joka on ihmeellinen Neuvonantaja, Väkevä Jumala, Rauhan Ruhtinas."

Taas Karjalan kunnaille joulu saa ...

Taas Karjalan kunnaille joulu saa
taas hankihin hukkuvi Karjalan maa.
Ah joulu millainen siellä nyt lie?
Nyt unessa sinne mun kulkee tie.

Kotitanhuille kuljen mä aatoksissain,
vaan turhaan joulua sieltä hain.
Pyry peittää raunion mustuneen
sen vierellä kuusen nään kuivuneen.

On outo jo kyläni entinen.
Tiet ummessa haudoille rakkaitten.
oon vieras jo siellä, mä tunnen sen,
en entistä joulua löydä en.

Maria Susi (1900—1971)

Talven ääniä

Kuulen, kuinka unet vieden
myrsky, kautta koiltieden
vonkuu, vihellää ja soi.
Talven korska, kova jyly
— Pohjan asujille tyly —
katollani karkeloi.

Ei tee mieli sekaan laisin,
vaikka joskus tuulla taisin,
että kestän, mitä vaan.
Mutta ... ikä opettavi,
aika uhman lopettavi
tätteen, kerta kaikkiaan ...

5—22. 2. 70. *Aapo Iho*

P. RASKI

MARIA, HERRAN PALVELIJATAR

Paimenten poistuttua Beetlehemin tallista sanotaan Mariasta, että hän kätki kaikki heidän sanansa ja tutkisteli niitä sydämessään. Olihan enkelin ilmestymisessä paimenille ja hänen ilmoituksessaan Kristuksen syntymästä sekä suuren taivaallisen sotajoukon ylistyslaulussa kylläkin tutkistelun aihetta. Marialle oli riittänyt tutkisteltavaa kuitenkin siitä asti, kun enkeli Gabriel oli ilmestynyt hänelle itselleen ilmoittamaan, että Korkein oli valinnut hänet Poikansa synnyttäjäksi. Emme tiedä, millä tavoin häneen oli vaikuttanut se, että hän tässä tehtävässään, antautuessaan kokonaan Pyhän Hengen käyttöön, oli joutunut maailman ihmisten edessä häpeän leimaamaksi. Olihan Joosefkin alussa aikonut salaa hyljätä hänet, ennen kuin hänelle unessa näytettiin asian oikea laita. Sen kuitenkin tiedämme, että Jumala vahvisti Mariaa hänen käydessään tervehtimässä sukulaistaan Elisabetia. Pyhän Hengen täyttämänä Elisabet puhkesi puhumaan suurella äänellä: "Siunattu sinä vaimojen joukossa, ja siunattu sinun kohtusi hedelmä! Ja kuinka minulle tapahtuu tämä, että minun Herrani äiti tulee minun luokseni. "Nuoti Maria vastasi tunnetulla ylistysvirrellään. Hän ylisti Voimallista, joka oli tehnyt hänelle suuria, oli hajottanut ne, joilla oli ylpeät ajatukset sydämessään ja korottanut alhaiset. Näin hän oli täyttänyt Aabrahamille antamansa lupaukset, että hänessä tulisivat kaikki kansat maan päällä siunatuiksi.

Maria kuului niihin maan hiljaisiin, jotka odottivat Messiaan tuloa. Niinpä tiemu Jumalan lupausten täyttymisestä ja siitä, että hän henkilökohtaisesti oli saanut niin suuren ja ihmeellisen tehtävän Jumalalta, himmensi varmaan hänen sydämessään kaiken ymmärtämättömien ihmisten puolelta kokemansa nöyryytyksen. Että Jumala oli tehnyt ennen kuulumattoman teon hänessä, alhaisessa, siitä riitti hänelle jatkuvasti ihmettelyn aihetta.

Nyt oli enkelin ennustus käynyt toteen. Siinä lepäsi Korkeimman Poika kapaloituna seimivuoteella. Äidin sydän värähti ilosta katsoessaan lasta. Toisaalta kaikessa tapahtuneessa oli jotain tisitiitaista, joka pani kyselemään. Taivaassa oli tapahtuman johdosta suuri juhla, mutta sentään Jumala salli Poikansa syntyä näin halpaan paikkaan, ei suonut hänelle sijaa edes majatalossa. Merkitsikö täntä kenties sitä, että tämän lapsen elämä täällä maan päällä tulisi jatkumaan yhtä vaatimattomasti edelleenkin? Kuitenkin enkeli oli ilmoittanut, että Jumala antaa Pojalleen Daavidin valtaistuimen eikä hänen valtakunnallaan pidä loppua oleman. Kuinka tämä kaikki oli tapahtuva ja millä tavoin hän olisi ilmoittava ihmisille kunniansa? Joutuisiko hän mahdollisesti taistelemaan valtakuntansa puolesta ja kenties kokemaan raskaitakin kätsimyksiä? Olihan maailmassa niin paljon pahansuopaisuutta ja rakkaudettomuutta. Jumalalla oli täällä paljon vihollisia. Mutta Herra oli ihmeellinen siinä, että hän ei tuhonnut heitä heti, vaan oli pitkämielinen ja kätsivällinen heitä kohtaan. Varmaan hän odotti heidän kääntyvän pois pahoilta teiltään, koska jaksoi kätsiä heidän jumalattomuuttaan.

Yö oli pilkkopimeä Maria nousi hiljaa, otti käteensä pienen savilampun, jonka tulentuikku häilähteli sitä liikuteltaessa Hän nosti sen ylemmäs ja katsoi pienokaista. Miten suloinen olikaan nukkuvan lapsen olemus, valoisa kuin kesäinen taivas, ei pilven häivettäkään lähettyvillä. Kuultavat silmäluomet hiukan värähtivät ja sitten avautuivat, hyvin hitaasti ja rauhallisesti. Lapsen silmät katsoivat heiken vakavina ylöspäin. Lähteen kirkkaus välkehti niiden vaiheilla. Mariasta tuntui kuin ne tietäisivät ja näkisivät kaiken.

-

hänet, äitinsä kumartuneena seimen ylle, väsymyksestä torkahtaneen Joosefin tuossa läheisyvillä ja loitompana unissaan liikahtelevan aasin. Nyt lapsen silmäluomet painuivat jälleen kiinni, ja Maria kallistui itsekin lepäämään.

Mutta hänen ajatuksensa askartelivat edelleen. Äidin huolet täyttivät hänen sydämensä toisaalta tiemullisina, toisaalta atkailevina. Kunpa hän osaisi tarpeeksi hellin käsin hoivata tätä taivaan lahjaa. Hän tahtoi tehdä kaikkensa varjellakseen pienokaisen vahingoilta. Ihminen oli kyllä heikko varjelija, mutta Maria tiesi, että "Joka Korkeimman suojassa istuu ja Kaikkivaltiaan varjossa yöpyy, se sanoo: "Herra on minun turvani ja linnani, hän on minun Jumalani, johon minä turvaan."

— Sinä, Korkein, tiedät miten johdat lapsesi elämää. Sinä olet voimallinen varjelemaan hänet kaikissa vaaroissa. Sinun tiesi on oikea, viekööt se millaisten vaikeuksien lävitse hyvänsä. Sinä annat voiman kestää ja voittaa vaikeudet ja annat sydämeeni ja huulilleni kiitosvirren: Minun sieluni suuresti ylistää Herraa, ja minun henkeni riemuitsee Jumalasta, Vapahtajastani.

Ei kulunut kauan, kun Maria sai vahvistuksen epäilylleen siitä, että edessä oleva tie ei tulisi olemaan helppo kulkea. Hurskas Simeon temppelissä sanoi hänelle merkilliset sanat: "Sinun sielusi lävitse on miekka käyvä." — Mitä se mahtoi merkitä? Suutta itkeä ja tuskaako lapsen takia? Vanha Simeon sanoi muutakin merkillistä: "Tämä lapsi on pantu lankeemukseksi ja nousemukseksi monelle." Tätä kaikkea oli syytä tutkistella. Oli luotettava siihen, että Herra oli aikanaan selventävä kaiken.

Itämaan tietäjien käynti kumartamassa Jeesus-lasta ihmetytti ja rohkaisi mieltä. Pian sen jälkeen seurasi vaivalloinen pakomatka Egyptiin ja pakolaisena olo siellä vieraassa maassa. Vasta Herodeksen, Beetlehemin lastenmurhaajan kuoltua he saivat käskyn palata kotikaupunkiinsa Nasaretiin. Jumala johti tässäkin lastaan outoa tietä. Jumalan Pojan täytyi kulkea pakolaisen polkua, ettei sekää kokemus jäisi häneltä kokematta. Herra ei sallinut Herodeksen kuolla ennen kauhistuttavaa hirmutekoaan, vaan antoi pahan hänessä kypsyä täyteen määräänsä saakka. Oli kuin pahuudella olisi ollut siemen, joka iti, versoi jakasvoi kasvamistaan, kunnes se lopulta myrkytti omilla hedelmillään itse itsensä.

Seuraavien kolmen vuosikymmenen kuluessa Maria sai ihmetellen seurata Korkeimman Pojan kasvamista lapsesta täysikasvuiseksi mieheksi. Totisesti, samalla kun hän kasvoi iässä, kasvoi hän myös viisaudessa ja armossa. Maria joutui toteamaan, että Jeesuksella oli samat vaivannäöt ja kiusaukset kuin kaikilla muillakin ihmisillä. Hän etosi toisista vain siinä, että hän ei koskaan langennut kiusauksiin eikä koskaan pyrkinyt itseään säästämään eikä säälimään, vaan oli päinvastoin valmis kuluttamaan itseään ja näkemään vaivaa toisten hyväksi. Hän, josta piti tulla Daavidin huoneen kuningas, ei ollut tullut tänne Herrana palveltavaksi, vaan Ihmisen Poikana ihmisiä palvelemaan. Jeesus toteutti vuotisaarnansa sanoman omassa elämässään viimeistä piittoa myöten. Hän oli alinomaa jakamassa antejaan muille, ei koskaan vaatinut itselleen mitään. Hän ei lainkaan pitänyt kiinni oikeuksistaan, vaan "tyhjensi itsensä, otti orjan muodon" ja antautui ihmisten nöyryytettäväksi, pilkattavaksi ja kiusattavaksi. Ja kaiken tämän keskellä hän jaksoi rakastaa vihamiehiään loppuun asti.

Viimein tuli päivä, jolloin Maria tiesi miltä tuntuu, kun miekka lävistää sielun. Miten tällainen oli mahdollista? Oliko Jumala kuollut? Ja samalla hänen oma, Herralta saamansa elämäntehtävä luhistunut olemattomiin? Hämättyneet silmät ytittivät turhaan etsiä totuutta. Katsoessaan verta vuotavaa Korkeimman Poikaa ristillä hän kauhistuen tajusi, miten hirmuinen oli Jumalan vihollisen mahti maailmassa ja miten suunnattoman syvä oli ihmisessä oleva synnin kuilu. Ei Maria silloin vielä käsittänyt Jeesuksen kuolemaan liittyvää jumalallisen johdatuksen syvyyttä. Pääsiäisen ilosanoma: Jeesus on noussut ylös kuolleista, jo jonkin verran raotti esirippua Jumalan suunnitelmiin. Mutta vasta helluntaina, Pyhän Hengen vuodatuksen yhteydessä, hänelle niinkuin

Jatkuu sivulla 14

Kun Skuoritsan vanha pappila paloi

Muistan elävästi sen päivän vuodelta t896, jolloin Skuoritaan vanha pappila palol. Oli tyynl, lämmin, kirkas kesäpäivä. Aurinko paistaa rekottl täydeltä terältään aamusta iltaan. Olin silloin 6-vuotias, siis iässä, jonka ilmiöt, tapahtumat ja tunnelmat lapsl muistaa verrattomasti paremmin kuin aikaisemmat, usein läpl elämän. Veljeni Juhana oli minua yli kaksi ja puoli vuotta vanhempi. Sinä päivänä me leikimme hänen kanssaan kirkon portin edustalla noin sadan metrin päässä kodistamme. Kolmantena touhulssamme oli muhana noin kolmensadan metrin päässä asuvan kruununmetään venäläisen "ohjesshikan", suomalaisten metsävahtien esimiehen, poika Vasjka, vähän minua vanhempi. Hän ei osannut suomea, minkä nyt sitten miedän leikeissämme oli oppinut.

Yhtäkkiä keskipäivällä me pojat huomasimme, että virstan päässä sijaitsevan, lehtevien pultten silmältä peittämän pappilan yläpuolella oll valtava savupiivi. Vanhempieni ystäväperheen, kirkkoherra Stefan Virkasen ja hänen Sally-rouvansa sekä heidän Oiva-poikansa, minun ikäja leikkitoverini Oivan koti oli siis tulessa . . .

Juoksimme veljeni kanssa kiireesti kotiin hälyttämään vanhempamme sekä neljännellä ikävuodellaan olevan Maikki-siskomme. Isä oli uurastanut tuntikausia puutarhatöissä ja istui nyt kirjoittamassa jotakin.

Puutarhatyöt merkitsivät sitä, että tämä oli uudistalo, jossa asuttiin vasta toista vuotta. Äiti oli omissa askareissaan. Hälytyksemme johdosta vanhempamme riensivät pihalle, ja aivan oikein: pappilasta kohosi taivaalle sakea savu. Me pojat lähdimme juoksujalkaa palopaikalle, ja haettuaan lakkinsa kiiruhti isä meidän peräämme. Hänen tapaistaan hyvää järjestäjäkykyä sammutustyössä tarvittiinkin. Lähikylistä oli kyllä tullut miehiä tarpeeksi, mutta kokonaisuutta hallitseva johto oli puuttunut. Me pojat seisoimme riihen edustalla katselemassa miesjoukon suorittamaa rohkeaa pelastustyötä ja taistelua kaikkinielevää tulta vastaan.

Katsellessani siinä tuota tuhoutuvaa rakennusta se vaikutti minusta miltei pelottavan jylhältä ja pitkien vuosikymmenien tummentamana suorastaan mustanpuhuvalta. Kuulin myös miesten puhuvan keskenään siitä seikasta, mikä tämän tulipalon oli aiheuttanut. Sitä oli tietysti jo pappilan väeltä kysytty ja saatu luonnollinen selitys. Piiat olivat panneet tavalliseen tapaan tulen keittiön suureen heliaan ja suorittaneet siinä keltto- ja paistotehtäviään. Silloin he olivat äkkiä huomanneet laen, ullakon ja savupiipun vaihellla riehahtaneen ilmi selvän tulipalon. Niin siirtyi kauan palvellut talovanhus muistojen joukkoon.

Uusi pappila tehtiin uudenaikaisen tyylikäs, kaunis ja valoisa. Se oli varmasti saman arkkitehdin käsialaa, tai häneltä vaikutteita saaneen henkilön käsialaa kuin muutamaa vuotta aikaisemmin rakennettu Skuoritsan uusi kunnantalo, pravlenja. Vanha kunnantalo oli jo epäkäytännölliseksi tulleena jäänyt tyhjilleen. Sen muuten sitten osti ja siirätti asunnokseen Skuoritsan v. 1897 valittu uusi lukkariurkuri Antti Jaatinen, jota vanhalukkarila ei tyydyttänyt ja joka aluksi asui pari vuotta minun vanhempieni talon yläkerrassa. Vanhassa kunnantalossa kyllä oli hänen perheelleen liikaakin tilaa, mutta eihän haitannut, että talokompleksin yksi sali oli tyhjänä.

Teppo Samooja.

MOOSES PUTRON OPPILAANA

Valokuva opellaja Mooses Pulron luokalla. Kalukivelyksellä näkyy isluvan sihl. Jenny Lahlinen. Tunnistaisiko kuvassa ehkä joku lolnenkin kasvonsa yli puolen vuosisadan vanhasla luokka-valokuvasla? Kuva on saalu kirjoillajan veljellä Leevi Koivulalla (enl. Koiranen).

Kouluajaitani Pietarissa muistan, etta oppikirjoista laskentokirja oli venäjänkielinen. Muut oppikirjat armaalla äidinkielellämme avasivat opintien meille "siirtolaislapsille" suomalaisuuden vankassa, isänmaallisuutta uhkuvassa hengessä.

Olin opettaja Putron oppilaana, vaikka opintieni Pietarisaa aloinkin inkeriläisopettaja Iivanaisen koulassa, joka sijaitsi muistaakseni lähellä tuota toista kansakoulua.

Mooses Putron entisenä oppilaana olen saanut säilyttaa hänen patriarkkaalisen hahmonsa, johon kuului lempeys ja rakkaus. Soveltaisin mielelläni häneen raamatun sanan: — — ihaninta ihmisessä on hänen laupeutensa (Sananl. 19: 22). Hänen olennostaan säteili sitä valoa ja lämpöä, jonka omistamme vasta Vapahtajamme sisäisessä tuntemisessa ja säilytämme Hänen yhteydessään.

Mieleeni on jäänyt pieni, mutta väkevästi puhutteleva tapaus hyvän opettajani luokalla: Olin langennut kouluvilppiin, jota en nyt edes muista. Arka omatuntoni

JOULUVIRSI

Mihinkä kenenkin tie tie johtanut,
niin toitotla ei kukaan otla voi
etteikö kuulis hetkin hiljaisin,
mitenkä jouluvirren sävet soi.

Se saattaa tohduttaa ja tukea,
se katvattujen tervehdyksen tuo,
se on kuin rakastetun rukous,
mi rauhan tevottomaan mieteen suo.

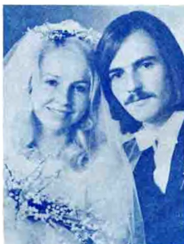
Aapo Iho

vaati tunnustamista, joka oli tehtävä opettajalle. Eräänä aamuna läksin koulun tavallista aikaisemmin tavatakseni opettajan ennen toisten oppilaiden tuloa. Saavuin eteiseen, jossa tyhjien vaatenaulakoiden edessä tunsin jähmettyneeni. Näin ovesta, että op. Putro istui tapansa mukaan luokassa pöytänsä ääressä ja korjaili vihkoja. Luokka oli tyhjä ja eteinen myös, mutta kuka se oli, joka piti minua kahleissa, etten päässyt liikkeelle luokkaa ja opettajaani kohti, jolle olin päättänyt syyttävän tuntoni tuskan tunnustaa? Käytiin siinä kovaa taistelua nuoren koulutytön ja tuon kavalan kiusaajan kanssa — — kuinkas kehtaat? Oma, otematon kunniakin nosti pätään ja jalka oli tyijynraskas nousemaan. Tuttua kamppallua varmaan monelle omantunnon puhtautta ikävöivälle? Pieni, arka koulutyttö vapisi kuin haavanlehti, kun opettaja sävyisän ystävällisenä tuli topulta eteiseen ja kysyi jotakin. Tuntui kuin "ote" olisi heltinnyt ja vapaus saavuttanut kahlehditun sieluparan. Pelko hävisi ja kyyneleet vuotivat virtanaan. Muistan ja koen vieläkin tuon suuren helpotuksen, kun itkunsekaisin sanoin sopersin asiani tuossa "rippi-isälleni". Vapauden tunne oli niin voimakas, että en varmaan kuullut enkä vieläkään muista mitä rakas opettaja "langenneelle" sanoi. Tunnustusta seurannut anteeksi saamisen kokemus oli niin ihana ja vapauttava, että se riitti täyttämään sydämeni onnella ja rauhalla.

Tämä pieni, mitättömältä näyttävä tapaus on kaukana takanapäin, mutta siunaus siitä ja muisto uskovaisesta opettajastani on kestävää, elämääni kannattavaa voimaa, joka on meillä jokaisella Vapahtajamme rakkaudessa, syntiemme anteeksisaamisessa ja iankaikkisen elämän todellisuudessa. Kiitos Jumalalle!

Jenny Valtasaari

PERHEJUHLIA

Kesäkuun kolmantena päivänä 1972 vihittiin avioliittooo Roihuvuoreo kirkossa teologiao ylioppilaat Markku Pyysiäioeo ja Liisa Karilas. Tilaisuudeo alussa esitti yksinlaulua Antti Tiilikaineo ja vihkimiseo suoritti Liisan isä, pastori Timo Karilas. Vihkimiseo jälkeeo lauloi Roihuvuoren seurakunoan kanttori, diplomiurkuri Erkki Forss. Vihkiäisjuhlaa vietettiin Roihuvuoreo kirkoo seurakuntasalissa. Musiikkiohjelmaa esittivät teologiao ylioppilas Reoé Gothóoi ja opiskelija Juha Vilja. Puheita pitivät Liisan täti, varaootaari Anna-Lea Tiilikaineo, rovasti Väioö Karhumäki sekä tämän lisäksi Markun isä, ylivahtimestari Jussi Pyysiäineo. Oheiseoa julkaisemme hänen puheeosa pääkohdittain.

Rakkaat lapset! Teidän yhteinen juhlahetkenne kirkossa päättyi alttarilta ylitsenne lausuttulhio Herran siunaukseo saooihio. Siunausta teille ovat toivoteileet myös omaiset ja ystävät, vanhemmat ja isovanhemmat. Teologeina te tiedätte, mikä merkitys siunauksella oli jo vanhan liitoo aikana. Tänä päivänä me iloitsemme teidän iloistanne ja olemme onnelliset leidan onnestanne. Me toivomme teidän liitoiienne kaikkieo parhaiota, sitä eltä Jeesus Kristus saisi olla teidäo aviolliitlooe valtakunansovittelijana sekä elämän rajessa että juhlassa, niin piivisinä kuin aurinkoisioa päivinä. Me olemme toivottamassa teille Jumalan siunausta.

Teillä oo samao elämänuran lisäksi yhteistä myös se, että te olette kasvaneet kodelssa, joihio oo rukoiltu Jumalan siunausta. Se rukous on kulkenut molemloiss suvissa jo useamman sukupolveo ajan. Mioulla oo tänään suuri ilo saada lausua sinut, Liisa, tervetulleeksi meidäo perheeseemme. Tämä ilo oo meille kaksinkertaineo seo tähdeo, että meillä ei ole omaa tytärtä; saamme jakaa siout yhdessä vanhempiesi kanssa — tietysti miehesi luvalla, koska mies on vaimoo pää, jota kuiteokin vaimo voi taitavasii käänneliä. Samalla tahdoo lausua siout tervetulleeksi sukumme uudeksi kantaäidiksi. Me saamme luottaa Raamatun lupaukseen siitä, että Herran siunaus ulottuu aina kolmanteen ja neljänteen polveeo asti.

Jussi Pyysiäinen

Se esitelmä

on säilynyt mielessäni lähes seitsemänkymmentä vuotta, jonka opettaja Juho Kokkonen piti eräässä iltamatilaisuudessa. Aihe kosketteli työtä ja työntekijöitä maataloudessa, siksi sanat sattuivat kuulijakuntaan niin navakasti kuin vasara naulankantaan. En nyt enää sanasta sanaan kaikkea muista, mutta sana siellä toinen täältä ovat pitkin matkaa minua kiinnostaneet, jopa usein elämän ohjeenakin olleet. Sananlaskujen muodossa lausui opettaja Kokkonen mm. seuraavia lauseita:

"Esivanhempamme sanoivat: Työ tekijäänsä neuvoo. Työn kun näet, niin tekijän tunnet. Käsi kaunihin tekeepi. Siitä silmä katseleepi. Suu sanan hyvän sanoopi. Tuota mieli muisteleepi.".

Hyvistä ja huonoista työn tekijöistä sanoivat: "Tetävä tekijän veitsi, tylsä on veitsi tyhmän miehen. Tuosta tunnet vitkun miehen. Pian söi, välehin kenki. Pian joutui hän pihalle. Tuosta tunnet tuhman miehen: vuotoin vuoli, vuotoin veisti, vuotoin kirvestään kirosi. Tuosta tunnet laiskan miehen: Talo on takapajulla: Ei pellolla aitaa, ei lapsilla paitaa. Suojat on päälle kaatumassa, kun seinät on maahan maatumassa, mutta milloin laiska työn tekeepi? Kesällä ei kerkiä, Talvella ei tarkia, Syksyllä on suuret tuulet, kevähällä vetää paljon.

Naapuri nähdessään tämän saamattomuuden tuli neuvomaan: "Kun näet nälän tulevan Niin kyyristäipäs kyntämään ja Minkä saanet vuolemalla Senpä syönet nuolemalla. Kuka maata kuokkii sitä Jumala ruokkii. Tie työtä uskollisesti, Niin Jumala auttaa ihmeellisesti. Ihmisen pitäisi tyytyä omaan onneensa, eikä kadehtia toista, sillä:

Jumalalla on onnen ohjat
Luojalla lykyn avaimet
Ei katehen kainalossa
Pahansuovan sormen päässä.

Aina auttaapi Jumala
Antaapi vakainen Luoja
Arkenakin anojalle
Pyhänäkin pyytäjälle".

Opettaja Juho Kokkosen esitelmiä on julkaistu Käkisalmen Sanomissa ja Kirjasalon Sanomissa vuosiluvuilla 1920—21 —22 ja 23. Löytyvät Helsingistä Yliopiston kirjastosta, jos kuka tahtoisi lukea Kokkosen esitelmiä. Niissä on sekä vakavaa että leikillisiä.

Terveisiä kaikille!

Toiste lisää: **Matti-setä.**

Erikoisveisaajaiset Reisinässä

Motto: *"Niitä mutnoisia muistettessa*
joskus itkettää, joskus naurattaa.
Joskus katho, siipirikkotintu
sisimmässäst visertää . . ."

Elettiin vuotta 1912. Otin oppilaana Koippanan seminaarissa. Eräänä sunnuntaina — kaiketi kotiväettäni saamani kehotuksen mukaisesti tähdin sukulotmaan Reisinän kylään. Tämännimistä kylää oli kakstkin, Suuri Reisinä ja Pieni Reisinä. Kumpi näistä oli kysymyksessä, en muista eikä sillä ole merkitystä: kylät olivat naapuruksina melkein samalla tavalla kuin Laakata ja Kirpputa Hietamäen ja Tuutarin rajauksessa.

Löysin — kaiketi kysetemällä — sukutaistalon, jossa terveiset kotiväettä kerrottuani sain mitä vieraanvaraisimman kohtelun osakseni. Samalla kerrottiin, että talon vanha isäntä, Äijä, on vtimeisittään. Ja aivan oikein: isännän huoneesta kuului veisuuta . . . Kävin ovetta kurkistamassa. Vuoteella näkyi harmaapäisen ja harmaapartaisen vanhuksen hahmo naisväen ympäröimänä. Harras veisuu jatkui herkeämättä. Kun virrestä oli viimeinen säkeistö päättymässä, haki veisuun johtaja jo uutta virttä.

Talon väestä eristäytyi seuraani hyvin tuontevasti ikäiseni neitonen, serkkuni siis, vaikka en hänen nimeänsäkään enää muista. Mutta hänen kanssansa oli helppo keskustella, vaikkakin olen heikoimpia siinä hommassa . . .

Odotettavissa oleva Suuri Vieras jännitti hänenkin mieltänsä, mutta siitä huolimatta meittä oli varsin monipuolinen juttutuokio ennen lähtöäni. Alkoi pimetä jo. Veisuu jatkui entisekseen. Talon väkeä enempää häirttsemättä siirryimme eteiseen ja mtettäni jäi pitkäksi

MUISTOJUHLA ÖREBROSSA

Tavanomaiseen vainajien muistojuhlaan kokoonnuttiin pyhäinpäivänä 4 p marraskuuta Örebrossa. Juhlakansa täytti St Mikaelin viihtyisän kirkon, jossa piispa Sven Danell selvällä suomenkielellä saarnasi, aiheena Johanneksen ilmestyskirjan 7:s luku. Liturgina toimi kirkkoherra Kuno Åberg, myös suomenkieltä hyvin taitavana. H. P. Ehtoollisen jälkeen siirryttiin muistokivelle, jossa veisattiin virresta 623 säkeistöt 1 ja 4. Muistokivi, joka koristeltiin seppelein ja kukin, nähtiin todella symbolisena hautakumpuna, jossa hiljennyttiin pois menneiden omaisten muistoa kunnioittamaan.

Tämän jälkeen siirryttiin Olaus Petrin seurakuntatalolle, jossa tilaisuus muodostui kodikkaaksi kahvipöytien ympärillä. Piispa S. Danell puhui vielä ennen kotimatkalle lähtöä. Inkerin Suomalaisten Keskusliiton puheenjohtaja Alfred Saklantti puhui sovinnollisen yhteistyön tärkeydestä. Örebron lauluryhmä esiintyi Arvo Savolaisen johdolla. Rouva Kekkonen puhui ja lausui runon. Eskilstunalaisten tervehdyksen esitti Juho Kemppi. Puhevuoroja käyttivät vielä Juho Hirvonen ja Oskari Himiläinen. Yhteislaulut täydensivät ohjelmaa. Juhlasta jäi arvokas muisto. Kiitos emännille hyvästä huolenpidosta, sekä juhlan järjestäjille juhlan hyväksi tehdystä työstä.

H. T.

---

aikaa lämmittämään serkkuni hetas hyvästely kehotuksinaan: "Tule toistekin!"

Elänetkö vielä, ja muistanetko silloista seminaarilaista, Sinä, Reisinän viehättävä serkku?

Myöhemmin kuulin, etta Aijän Noutaja saapui vielä samana yönä. Veisuu oli jatkunut loppuun asti. — Nältä sukulaisia oli vanhemmillamme eri puolilla eika vain Hietamäellä. Tuutarissa oli kahtaalla: Kapasissa ja Kavilahdessa. Tämä Reisinä lienee ollut loitommalla.

Aapo Iho.

MARIA PAAKKONEN 70-VUOTIAS

Marraskuun 27:ntenä 1972 vietti Mölndalissa merkkipäiväänsä rouva Maria Paakkonen. Hän on syntynyt Skuoritsassa tomaa sukuaan Toikkat, kasvanut siellä, mennyt naimisiin ja kasvattanut — 30-luvulla yhdeksän vuoden aikana yksinään — viisi poikaa, jotka nyt aktiivisesti harrastavat ja tukevat heimoasioita äitinsä esikuvan mukaan. Maria Paakkonen tuli perheineen Suomeen 40-luvulla ja siirtyi Ruotsiin vuonna 1947. Nykyisellä kotipaikkakunnallaan Mölndalissa hän on erityisen uutterasti ja lämpimästi tukenut ja vetänyt Rådan seurakuntaryhmän toimintaa inkeriläisten parissa. Aina auliina keräysten, kolehtien ja kahvitarjoilujen järjestajänä hän on vaatimattomana mutta sydämellisenä ja uupumattomana ollut mukana hengellisessä toiminnassa sekä heimoyhteyden ylläpitämisessä. Harva on se inkeriläisten tilaisuus, missä eivät ole mukana myös kaikki hänen kasvattamansa lapset, ja lapsenlapsiakin hänellä on ympärillään hyvän matkaa toistakymmentä. Lukuisiin ystävien onnitteluihin yhtyy myöhästyneenä myös Inkeriläisten Viesti.

Nykyaikainen vanha kuva kertoo

Yksi ISK:n nykyisistä jäsenseuroista eroaa hieman toisista: Mölndals Sportklubb. Toiset kerhot ovat jokainen omalla paikkakunnallaan ansiokkaasti vaalineet Inkerin kansanperinteitä, mutta mutta MSK:n alunperäinen päätehtävä oli järjestää inkeriläisille nuorille mahdollisuuksia urheilun parissa tavata toinen toisiaan. Luonnollinen askel oli myös ottaa inkeriläinen heimotyö yleensä mukaan ohjelmaan. 1940-luvun loppupuolella ja aina tähän päivään asti onkin urheilu ja inkeriläinen heimotyö käsi kädessä edistyneet Mölndal-Mölnlycken alueella. Kun sen lisäksi sanomme että Rådan Seurakuntaryhmä huolehti hengellisestä puolesta, niin ihmisen tarpeet onkin hyvin turvattu.

Urheilun harrastaminen juurtui kovin juuri Mölnlyckessä ja tämä taasen puolestaan vaikutti myönteisesti että Ruotsin kesäjuhlilla on aina urheilu ollut yhtenä suosituimpana ohjelmakohtana niin nuorille kuin vanhoille. Monissa juhlissa toisilla paikkakunnilla ovat Mölnlycken pojat auttaneet urheilukentällä sekä toimitsijoina että osanottajina. "Mölnlycken koulun" käyneet ovat viime vuosina ansiokkaasti toimineet Suomen ja Ruotsin nuorten yhteen tulemisen ja tutustumisen kanssa. Urheilun kautta ovat heimomme nuoret tulleet lähemmäksi toinen toisiaan.

Valokuva on otettu 1952 Mölnlyckessä Seisomassa vasemmalta: Pekka Jaarinen (myös hyvä painija), Niilo Jaarinen, Aleksi Pölhö (hyvä nyrkkeilijä, Ruotsin maajoukkueen tasolla), Matti Saari, Aappo Airikainen, Jussi "Tsjornoi" Poittajainen. Eturivi vasemmalta: Vihtori Jaakkimainen (edelleenkin johtoasemassa), Väinö Luukkonen, Kalervo Hippeläinen (myös painija), Vihtori Mustonen (tänä päivänäkin vielä kerhon puheenjohtaja), Paavo Miinonen (hyvä painonnostaja, Ruotsin maajoukkueen taania).

A. P.

TOIVEET TOTEUTUVAT

Jo kauan, kauan on toivottu, että inkeriläisillä olisi oma adressi onnitteluja ja surunvalitteluja varten. Nyt tämä toive toteutuu ja lähi aikoina on pääasiamiehillämme niin Ruotsissa kuin Suomessa näitä adresseja saatavana.

Toivomme, että inkeriläiset ja ystävämme vastaisuudessa tulisivat näitä käyttämään ja varaisivat näitä adresseja kotelhinsa niin että niitä olisi heti saatavissa kun niitä tarvitaan. Asiamiehemme tulevat myöhemmin hakemaan myyntipisteitä eri paikkakunnille jotta näitä adresseja olisi helposti saatavissa. Niiltä henkilöitä, jotka voivat olla asiamiehinä näitten adressien levitystyössä pyydetään ystävällisesti ilmoittautumaan pääasiamiehillemme.

Inkeriläisien Sivistyssäätiö

MARIA...
Jatkoa sivuita 6

muillekin opetuslapsille kirkastui Jumalan ihmeellinen armoieko syntiinlangennutta ihmissukua kohtaan. Silloin hän ymmärsi, että ainoa paikka, missä ihminen saattoi tulla sovitetuksi pyhän ja vanhurskaan Jumalan kanssa, oli Kristuksen ristin juurella. Hänkin, Maria, muuan vaimo ihmisten joukossa, joka oli saanut armon toimia Herran palvelijattarena hänen valmistaessaan pelastuksen jokaiselle, joka synninhädässään nöyrtyi häneltä apua anomaan, sai siellä kokea sovituksen omista synneistään. Jeesus oli kärsinyt ristinkuoleman hänenkin puolestaan.

Helluntain iloa Marian sydämessä saattoi hyvin verrata joulun iloon. Kaikki taakat olivat pudonneet hänen harteiltaan. Koetut vaikeudet olivat kääntyneet voitoksi. Suurin tuska kääntyi suurimmaksi siunaukseksi. Ihmeellisiä, yli ymmärryksen käypiä olivat Jumalan tiet. Marian sydän oli avautunut vastaanottamaan Jeesuksen Kristuksen Herranaan ja Vapahtajanaan, Jumalan Poika oli jälleen saapunut omaan Betlehemiinsä.

RAKKAAT YSTÄVÄMME

Esitämme Teille kaikille mitä parhaimmat kiitoksemme siitä suurtarvoisasta tuesta jota säätiömme on saanut taholtanne tämänkin vuoden aikana.

Samalla toivotamme Teille rauhallista joulua ja menestystä vuodelle 1973

Inkeriläisien Sivistyssäätiö

NYT SE ALKOI

Inkerin kodin rakennustyöt on pantu alulle. 25.11. oli juhlallinen "pamaus" kun pääjohtaja Erkki Tuuli suoritti perustöiden ensimmäisen panoksen räjäyttämisen.

MUISTAKAA KIRJOITUSKILPAILUMME

Kilpailun aihepiiri on INKERILÄISIÄ PERHEJUHLIA koskeva. Kirjoittakaa siis kaikista mahdollisista perhejuhlista: häistä, hautajaisista, ristiäisistä, syntymäpäivistä, nimipäivistä jne. Kilpailussa on kolme sarjaa:

1) MUISTELMAT (kirjoittajan omat muistelmat)

2) HAASTATTELUT (esim. nuorten haastattelemalla vanhoilta inkeriläisiltä keräämät tiedot perhejuhlista)

3) RUOKARESEPTIT, varsinkin perhejuhlissa käytettyjen juhlaruokien reseptit. Lukijoiltamme on tuliut jopa tiedusteluja sen hyvän tattaripuuron salaisuudesta, jota Helsingin kesäjuhlilla tarjottiin. Helsingin juhlien emännät, lähettäkää siis tekin ruokareseptejä!

Piirakkaresepiti mukaan!

Kilpailu päättyy joulukuun viimeisenä päivänä 1972. Parhaat kirjoitukset palkitaan ja julkaistaan Viestissä.

Viestin toimitus

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Kevään 1973 kuukausililaisuudel pidelään Agricolan seurakunnan seurakuntakodissa klo 14.00 alkaen seuraavina päivinä: 12.1., 25.2., 25.3. ja 29.4. (huom. päivä). Tuokokuuksı suunnitellaan yhleistä relkeä. Kaikki toivomuksel tätä varten olelaan ilolla vastaan! Tammikuun kuukausililalsuuden yhteydessä 25.11. 1972 aselellu rekisteróinlia lulkiva loimikunta esıltää suunnilelmansa hyväksyltavaksi.

Siunausrikasla Joulua ja OnneilısJa Uulla Vuolta J973!

TAMPEREEN PAIKALLISOSASTO

14. 1. klo 14 *vuosikokous* ja *osaston 15-vuotısjuhta* Kalevan kirkon seurakunlalilolssa.

Boråsin Inkerin Kerhon 25-vuotisjuhla

Perjantaı 5/1 1973 klo J9.00 Dallorpsskolan kansalJinen ilta.

Ohjelmassa m.m.

Välähdyksiä menneiden vuosien loimlnnasta sekä sanoın eltä kuvin.

Filmi Boråsln kesäjuhlilta 1972.

Kansanlanhuja (Kalevan Kansa Kerho).

Runolausuntaa Kalevalasla (Sandra ja Aleksi Maksinen).
Inkeri-aiheınen lielokJlpailu.

Tervehdyspuhelta.

Yhleislaulua.

Juhlavieraina oval m.m. ensımmäisen johlokunnan jäseniä, Väinö Pietarı Kekkı ja kirkkoherra Eero Saarinen Helsingistä, ins. Alfred SaklanltJ, khra Egon Åhman, pasl. ViJho Kurujoki.

Lauanlai 6/J J973 klo J3.30 jumalanpalvelus Gustaf AdoJfin kirkossa.

Välillömäsll jumalanpalveluksen jälkeen kahvltarjoilu Guslaf AdoJfin seurakunlataloJla ja juhlaseural. Seuroissa on monipuolista ohjeJmaa: ykslnlaulua,, kvartellilaulua, kuorolaulua, puheila y.m.

Kaikki tervelulleita!

inkeriläisten viesti
OSOITEOSASTO
c/o A. VIRONSEPPA
SALLATUNTURINTIE 2 C 26
00970 HELSINKI 97
puh 327046

MUUTATTEKO?

KIINNITTAKAA TÄHÄN OSOITE VIIMEKSI SAAMASTANNE INKERILÄISTEN VIESTISTÄ KIRJOITTAKAA ALLE UUSI OSOITTEENNE JA POSTITTAKAA MEILLE ENSI TILASSA

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

PAINOYHTYMÄ OY 1972/LOVIISA